Leonida Neamțu

NARAȚIUNI DETECTIVE

într-un tempo clasic, monoton

COLECȚIA AVENTURA

Leonida Neamțu

NARAȚIUNI DETECTIVE

Într-un tempo clasic, monoton

EDITURA ALBATROS

Lector : **HERTA SPUHN**
Tehnoredactor : CORNEL CRISTESCU

Bun de tipar 3.I.1978. Apărut 1978. Comanda nr. 1308. Tiraj 80.000. Coli de tipar : 9,25.

Comanda nr. 70 681
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii“
Piața Scînteii nr. 1. București,
Republica Socialistă România

INOCENȚA UNEI AMAZOANE

Odată cu înserarea, în „nişa căutătorilor de comori“ se înfiinţară prompt Sergiu Ceclan, Silviu Balamela şi un ins mai în vîrstă, ale cărui cîrje scîrţîiau ; nu-i reţinuseră numele ; picase la cabană abia de cîteva ore. La capătul unei conversații duse pe jumătate în glumă, iar pe jumătate în serios, necunoscutul dădu din cap.

— Bine, domnilor, bine, dacă trebuie, trebuie. Ce ziceţi, care va fi fost în tinerețe meseria mea ?

Silviu Balamela îşi juca isteţimea pe o singură carte :

— Popă, opină el.

— Mai rău, îl contrazise insul, întorcîndu-se către Ceclan. D-ta, ce crezi ?

— N-am idee... Ce poate fi *mai rău ?* Gulgutier ?

— Nu, spuse omul care, de altfel, nu cunoştea termenul folosit de Ceclan. Am fost copoi. Pe frîncheneşte, ***limier.*** Detectiv particular, mai exact. Şi, observînd că ascultătorii săi trag cu ochiul către cîrje, preciză : Da, le foloseam pe astea și atunci. Credeţi ?

— Sîntem dispuşi să credem aproape orice, îi surîse Ceclan pînă la măsele.

Fostul detectiv particular, domnul V., ca să-i folosim şi numele întreg, puse pe masă palma sa mare, scorojită, ca o frunză de stejar toamna.

— Am să vă povestesc, cu unele prescurtări, primul meu caz. Mă strămutasem de nevoie în Capitală, unde cunoșteam un singur om, pe domnul G., ziarist la o fițuică obscură, lefter ca și mine, singurele sale bogății fiind două idei fixe: vindecarea schizofreniei prin *pufkalo* (acesta e un mod de a respira sistem yoga, sau cam așa ceva) și înființarea unei agenții particulare. El însuși, domnul G., era cam exaltat. A dat la foaia lui o știre ciudată: „După o faimoasă carieră la Londra, detectivul Bonifaciu Lăzău revine printre noi". Pe urmă, la un ziar mai de doamne ajută: „Lăzău, faimosul as al deducțiunii, are unele intențiuni..." N-am înțeles cum de i se publicau tîmpeniile astea — fiindcă, după cum v-ați și dat seama, Lăzău nici nu exista! Au mai apărut pe ici și pe colo două sau trei articolașe despre Lăzău — așa se creează o faimă, domnii mei! — pentru ca, în fine, cu litere de o șchioapă, la un ziar important: „Bonifaciu Lăzău, în fruntea *Agenției Lăzău*".

Amicul meu ziaristul era exaltat, însă operativ. Mi-a zis: „Tu vei fi Lăzău! Ai mutră de Lăzău!" și m-a condus la o garsonieră de la etajul patru, unde puteai dresa cămile de pustie ce era. Aici e *Agenția*, mi-a explicat domnul G. Firma de la intrare eu am pictat-o. Pune-te pe treabă fără zăbavă.

L-am întrebat:

— Perfect! Ce trebuie să fac?

— Cum, ce?! Primești clienții. Rezolvi cazurile. Simplu.

— Desigur citiseși multă literatură polițistă, își dădu cu părerea Balamela.

— Nici un rînd. Eram om serios. Nu știam deosebi o amprentă de un Ampére. Dacă mă puneai în fruntea unui convoi de beduini să-i călăuzesc spre Mecca, sau Babilon, aș fi fost la fel de încurcat. Stăteam la birou, fiindcă exista totuși un fel de fantomă de birou în

Agenţie, iar pe birou se afla şi un telefon pe care staţiona o muscă lihnită de foame, şi nădăjduiam că nu voi fi deranjat, însă lumea e ciudată ; poţi să publici la gazetă o idioţie, „somnambul caut somnambulă pentru a o lua de nevastă", sau „fabricăm mîţe artificiale decorative", că vei şi recolta ecoul cuvenit ! Lumea citise anunţurile maniacului, dl. G., al cărui „asociat" mă pomenisem peste noapte şi peste vrerea mea. Da, domnii mei, ce poate fi mai verosimil decît neverosimilul ?

— Mare vorbă ! mormăi Ceclan.

Povestitorul îl suspectă o clipă că-şi bate joc, pe urmă reluă :

— Aprinsesem a treia ţigară, cînd musca de pe telefon decolă brusc. De ce credeţi ?

— Ai vrut s-o pocneşti cu ştergarul, presupuse Balamela.

— Aşi, nici nu exista vreun ştergar pe acolo... O speriase telefonul. O voce de soprană alintată cerea să vorbească personal cu domnul Lăzău. Personal ! Într-o problemă gravă. I-am răspuns că firul e prea subţire pentru problemele grave, să vină la sediu, cunoaşte adresa ? O cunoştea, mica bestie, iar peste un minut ascultam cum cîntă pe clapele treptelor tocurile ei, în urcare. Fata era, ca să mă exprim astfel, diafană şi nici nu împlinise douăzeci şi doi... Ea declară, rotind nişte ochi verzi, că altfel îşi imaginase o Agenţie de detectivi, poate de unde spera să vadă cartuşiere pe zid şi mitralieră la geam.

— Sînteţi chiar domnul Lăzău ? se interesă, privind cam cu jale cîrjele mele, şi mi-am dat seama, într-o străfulgerare, că unul care făcuse praf Londra şi continentul e necesar să fie zdravăn ca stînca şi enigmatic precum ceea ce poate fi sub o stîncă, deci am răspuns, distant :

— Domnul Lăzău e prins în treburi importante, sînt unul din ajutoarele sale...

O cam strecurasem pe fată din ochi şi aparenţa ei diafană se topise : era suplă ca o felină. Am încercat să mi-o închipui cîrpind un ciorap, și n-am reușit. De atunci, cînd vreau să-mi formez părerea cu privire la o duduie, încerc să mi-o închipui cîrpind ciorapi, proba nu e prea elegantă, dar pe deplin eficientă. Despre fata aceea mi-am zis : o amazoană...

— Adică venea din Amazonia ? se informă Balamela.

Povestitorul tresări neplăcut și în continuare nu-i mai acordă mare importanță.

— Domnișoara se încăpățîna să-l pretindă pe Lăzău, dar n-aveam cum să fac rost de el ! I-am zis : „Eu sînt domnul V., dacă vorbești cu mine e ca și cum ai conversa cu șeful !“ Foarte aferat, am dat să răsfoiesc niște hîrțoage de pe birou, însă uitasem să le aduc... Fata șovăia. M-am dus la ușița laterală și am ridicat preț de o secundă perdeaua ce o moștenisem de la premergătorii noștri, niște reprezentanți ai medicamentelor împotriva gutei, care dăduseră faliment. Prin dreptunghiul murdar al ușii se zări, ca într-un vis urît, un șir de mutre blegi parcă anume confecționate pentru a demonstra neurastenia și plictisul : o altă invenție „diabolică“ a maniacului de G., menită să arate cît de tare ne asaltează clientela, în realitate profilurile erau din carton, furate, zic eu, din recuzita unui teatru pentru trăsniți.

— Precum observați, sînt extrem de ocupat, treceți la subiect, duduiță !

Fata vîrî în mine întreaga verzime a ochilor ei.

— Ați văzut gazetele de dimineață ?

— Firește ! am mințit.

Ea împinse către mine un ziar ce-l adusese, indicînd un titlu : „Delia Sînnicăuanu, marea vedetă, moare subit. Dilema poliției. Încă odată, poliția incapabilă ! Sora cea mică a actriței, Stela, decisă să ceară ajutorul lui Bonifaciu Lăzău“.

Am mîrîit cum îmi închipuiam că trebuie să mîrîie un copoi :

— Cunosc cazul. Dumneata eşti desigur Stela Sînnicăuanu, ce doreşti de la noi ?

— Capetele vinovaţilor ! împuşcă fata, împungîndu-mi fruntea cu o privire atît de ascuţită că mă prinse o durere.

Însă demonul ţîfnoşeniei îmi trase un ghiont, aşa că am răspuns :

— Simplu. Cînd doreşti aceste capete ?

Ea îmi aruncă o privire puţin descumpănită de data asta. Zise :

— Poliţia calcă în... astea, cum le zice, străchini, sper că Lăzău va face lumină...

Aici interveni iarăşi Balamela :

— Era vorba de o sinucidere, nu ?

Domnul V. abia de-i aruncă o privire jenată şi continuă:

— Am întrebat-o pe amazoană pentru ce venise *ea* la noi şi nu „tăticul“, sau în fine altcineva din spiţa bărbătească a familiei, cum ar fi fost firesc.

— Tata, se strîmbă clienta, e la Basel, la conferinţele lui. A răcnit prin telefon să facem ce putem ! N-o iubea pe Delia, bănuia că ar fi un păcat din tinereţe al mamei...

Zicînd acestea, Stela Sînnicăuanu scoase din poşetă ceva frumos, un teanc de...

— ...batiste roz, spuse Balamela.

— Un teanc de bancnote. Nu numai musca din birou era lihnită, ci şi mie-mi cîntau maţele.

Fata zise :

— Pasează acest avans domnului Lăzău ! Îl aştept !

Am condus-o pe prima clientă a Agenţiei, am ascultat o clipă cum ţocăie din tocuri ; visul meu era să cobor iute să înfulec o iahnie bună, cînd ce se întîmplă ? Iarăşi telefonul...

— La receptor — actriţa asasinată ! se repezi Balamela.

— La telefon, ziarele. Şi aceia, nebuni ! Întrebări peste întrebări ! Ce răspunsuri ameţite am mai dat ! A doua zi însă *din ziare* aveam să aflu că fusesem angajat

— că Lăzău fusese angajat — de una dintre cele mai cu ifose familii. Mi-am luat inima în dinți și m-am înhămat la costumul de duminică, deși era miercuri, zi de post. Palatul Sînnicăuanilor mă năuci !

— Altfel ne-am înțeles, domnule V. ! mă întîmpină Stela, jucîndu-se cu o cravașă moale, galbenă. De ce n-a venit domnul Lăzău ?

Am îngăimat că șeful e prins în treburi „mai importante", explicație ce avu darul de a-i scoate coarne prin tîmplă, de furie. Ce treburi pot să fie mai importante, decît moartea Deliei ?

— Domnule, îl întrerupse Balamela, ai dezlegat cazul — ori ba ?

— Lasă-l pe om să expună faptele, protestă Ceclan.

— Am făcut, își urmă domnul V. firul, o serie de vizite la locul asasinatului, dar de dragul unității de timp, de spațiu, de retorică, le voi trata ca și cum ar fi fost una singură. Stela Sînnicăuanu începuse a mă urî, iar refrenul ei favorit era SĂ VINĂ LĂZĂU ! ! În spatele casei lor, veritabil palat, exista un spațiu unde, prin luminișurile de fagi, soarele de toamnă pornise un joc. Acolo murise actrița. M-am apropiat de o statuie a lui Bachus, zeul acela bețivan, știți, am atins cu vîrful cîrjei urciorul de la picioarele zeului, și urciorul, sunînd a gol, se clătină puțin, desprins din soclu. De la mică distanță Stela urmărea cu dispreț tentativa mea de a face pe deșteptul, pe detectivul... Cunoșteam desigur împrejurările stranii în care murise soră-sa, vedeta : de necrezut, dar o lovise în gît o săgeată otrăvită...

— Imposibil ! Așa ceva se întîmplă numai în junglă, bolborosi Balamela.

— I-am și spus Stelei : „Domnișoară, în veacul nostru se moare de glonte, ștreang, gaze asfixiante, demență, ciroză, — neplăcute, murdare morți. Sora dumitale, veritabilă artistă, și-a ales un sfîrșit romantic, o săgeată care vine de undeva, trimisă nu se știe de către cine..."

— Nu Delia și-a ales acest sfîrșit, scrîșni Stela Sînnicăuanu. Săgeata aceea romantică era otrăvită, ți-o reamintesc, domnule! Dar ce stau să discut, UNDE E LĂZĂU ??

E la dracu, aș fi vrut să-i arunc, dar în loc de asta am pus iar placa cea veche cu treburi mai presante și mi-am continuat „investigațiile“. Mare lucru nu nădăjduiam să aflu, totuși, ca să par a fi în centrul chestiunii, am cerut să mi se indice exact locul unde căzuse actrița, acolo în pajiștea aceea ademenitoare, precum și distanța la care se aflau persoanele ce o însoțiseră în plimbare, adică bătrîna ei doică și o anumită domnișoară Vascopol, și aceasta actriță, însă, ca să zic așa, ratată, admiratoare a Deliei, sau mai știi, falsă admiratoare...

— Da, aici e cuiul chestiunii! se precipită Balamela.

Domnul V. sorbi din paharul său.

— Victima obișnuia să se preumble în spațiul acela însorit și pustiu, fiind o fire meditativă; ocupîndu-mă de sfîrșitul unei firi meditative, încercam să-mi compun o față meditativă, dar în realitate mă simțeam ridicol și nu mă gîndeam decît cum să evadez, cînd glasul penetrant al Stelei mă ajunse din urmă:

— Dar lupa unde-ți este, domnule ajutor de copoi?

— Lupa?! am tresărit eu din toate fibrele și tot întrebîndu-mă ce naiba voise să spună, am călcat greșit și m-am prăbușit ca un sac. Am recuperat cu greu cîrjele, și mai greu m-am pus pe picioare, rezemîndu-mă de *ceva*... Am mai continuat vre-un ceas jocul meu penibil de-a polițistul în acțiune, nu de alta dar să nu zică bestia aia mică și cu gură rea că mă plătise pe degeaba, mi-am săltat apoi panamaua și m-am tot dus învîrtindu-mă, nu înainte de a promite într-o frază seacă precum cartonul presat că voi raporta șefului, lui Lăzău deci, tot ce este necesar, iar el va trage concluziile definitive. Concluzii definitive — auziți! Mă vîrîsem într-o încurcătură blestemată. Cînd l-am revăzut pe amicul meu, domnul G., exaltatul şi maniacul, i-am zis că dracul s-o ia de treabă, eu dispar de pe schema Agenţiei, dar el pretinse că alta va fi dispoziţia mea după o cină suculentă şi cum, graţie Stelei, întîmplării şi Satanei în acelaşi timp, ne aflam în fonduri, ne-am prelins către „Cişmeaua Roşie", un birt în vogă unde friptură şi vin roşu am cerut.

— Dă-i drumu' ! zise domnul G., şi i-am povestit vizita, el medită, maniacii ăştia uneori meditează, face parte din boală, şi au şi idei ; „asociatul" frunzări cu grijă fiecare amănunt, se opri asupra căderii mele, cînd mi-am pierdut cîrjele şi capul.

— Stela te-a ajutat să te ridici ?

— Stela ? N-ar fi întins un deget — nici dacă mă înecam. M-am rezemat de ceva... era acolo, parcă, o rablă de măsuţă şchioapă...

— Ce să caute o blestemată de măsuţă pe o blestemată de pajişte ? se agăţă maniacul de acest fleac.

— Habar nu am, ce importanţă are ? am strigat, şi deodată am dus degetul la gură. În cîrciumă, la „Cişmeaua Roşie", intrase cine ? Domnişoara Stela Sînnicăuanu în persoană. O însoţea un tip fercheş...

— Asta e o blestemată de coincidenţă, se opuse Balamela, eu nu cred în coincidenţe...

— Ia mai taci, ceru Ceclan, fără coincidenţe nu s-ar întîmpla nimic pe lume !

— Mare vorbă, aprobă domnul V. Şi cum vă zic, tînăra pereche se instalează într-un colţ, fără să mă observe... Bineînţeles, n-am făcut nimic pentru a-i stimula spiritul de observaţie...

— Nu pare cine ştie cît de marcată de moartea surorii ei ! comentă maniacul meu.

— Păi, am zis, acum e unica moştenitoare, sau cam aşa ceva...

— Atunci, ea este şi asasina, şopti ziaristul.

— Nu ţine, băiete, i-am răspuns.

— Crede-mă, totdeauna ei, moştenitorii unici, sînt asasinii !

— Nu merge, îţi spun ! Pentru ce l-ar fi angajat pe „Marele Lăzău“ ?

— Nu ştiu. Ba ştiu. Ca să arunce praf în ochii lumii.

— Nici acum nu stă în picioare teoria ta, i-am spus maniacului. Cînd a fost asasinată actriţa, sora ei lipsea de acasă. Plecase de vreun sfert de ceas. A aflat despre tristul eveniment pe terenul de tenis, la club...

Domnul G. îl arătă pe frumuşelul de lîngă Stela.

— Cine-i individu' ?

I-am explicat că n-am de unde să ştiu, dar amicul pretinse că un detectiv particular trebuie să cunoască totul despre clienţii săi, şi nu numai despre ei, apoi momi un picollo cu oareceva mărunţiş şi astfel aflarăm foarte simplu, iar nu prin investigaţiuni subtile, că însoţitorul Stelei Sînnicăuanu e un domn Flentea, băiat de lume, sportsman şi aşa mai departe, şi că ei doi se cam vînzolesc împreună de la un timp, însă cu mare discreţie...

Bun ! Ne-am dus la „sediul Agenţiei“, ca să folosesc o vorbă mare, iar acolo am confecţionat, la cererea maniacului tot pufnind de indignare, un fel de schiţă, în centrul căreia se afla şi măsuţa aceea pricăjită care aducea, în desenul meu, a ploşniţă în trei picioare.

— Ce observi ? întrebă domnul G., şi cum nici pomeneală să observ ceva, el îmi atrase atenţia că statuia lui Bachus beţivanul, victima, măsuţa, palatul, se află cam pe aceeaşi linie.

— Şi ce poate demonstra acest amănunt minor ? l-am chestionat.

— Ce e aceea „amănunt minor“ ? Nu ştiu ! Raţionează ! ceru domnul G. Un detectiv particular raţionează totdeauna, chiar şi în somn.

Atunci, m-am răstit la el ! I-am explicat că nu mă simt detectiv particular — sau neparticular — nici cît negru sub unghie și că e cazul să cerem concursul cuiva care se pricepe.

— Nu ! se îndîrji maniacul. Nu cedăm afacerea *noastră* nimănui, o rezolvăm, sau crăpăm !

Povestitorul își muie din nou buzele uscate în pahar.

— Și, mă credeți ori nu, domnii mei, am rezolvat-o ! M-am agățat cu mîini, cu picioare, cu cîrje chiar, dacă-mi permiteți, de măsuța cu trei picioare care, cu prilejul celei de-a doua vizite efectuate la palatul Sînnicăuanilor dispăruse ca prin farmec din mijlocul pajiștii. Cine o adusese acolo ? În ce scop ? Cînd ? Și cine o luase ? Nimeni nu știa nimic în casa aceea mare — sau prefera să tacă. Stela făcea spume la gură și de atîția nervi („Să vină Lăzău ! !“) se urîțise — însă nu prea tare ! Nu suficient de mult ca să nu mai placă acelui filfizon de Flentea junior.

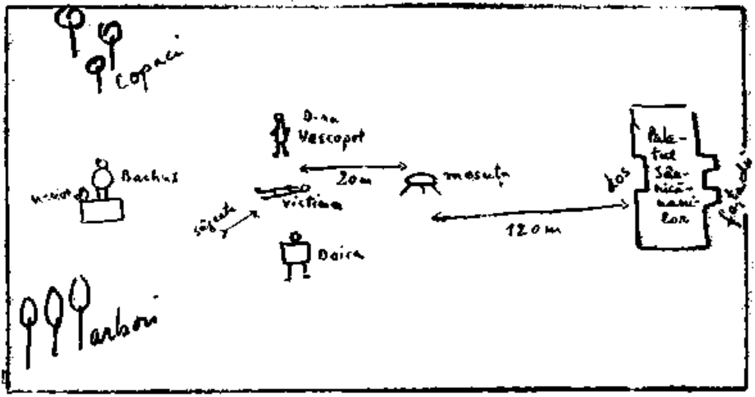

— Aici nu e vorba de măsuță, striga Stela, ci de asasin. Săgeata otrăvită... săgeata otrăvită a fost trasă din cealaltă direcție ! Unde e Lăzău, de ce nu vine Lăzău ?

Știți, decît să răspunzi, e oricum mai bine să întrebi, deci am întrebat-o :

— Domnișoara Stela, ai un iubit ?

— Să nu te amesteci în viața mea...

— Am să mă plîng domnului Lăzău !

— Numai să-l găsești ! am rînjit. De altfel am *carte blanche* din partea sa, dacă știi greaca... Ai un iubit ?

— Nu știu ce sens acorzi acestui termen, probabil unul murdar de tot, în orice caz n-am, n-am un iubit !

— Să nu mă minți, un detectiv particular e ca un duhovnic, sau chiar și mai mult (deși ce poate fi „și mai mult“ ?) : domnul Flentea junior, deci, îți este doar confident ?

Lăsînd-o ușor îndoită, m-am tîrît către palat să mai scotocesc pe-acolo. Începea parcă să mă distreze rolul de ajutor al inexistentului Lăzău... Căutam măsuța care semăna, în desenul meu, cu o ploșniță. N-am găsit-o, o înghițise gheena, în schimb am descoperit că în cea mai modestă cămăruță din casa Sînnicăuanilor, la demi-mansardă, locuia un nepot, rudă îndepărtată și săracă, îndepărtată ca orice rudă săracă și viceversa, ținut de milă sau cam așa ceva. Băiatul acesta umbla la o școală specială pentru debili mintali, iar odăița sa era plină de mîzgălituri în creion, unele cam trăznite, altele mai anoste. Am ales dintre aceste desene unul pe care l-am prezentat Stelei. Ea ridică din umeri.

— Totuși, am oprit-o, s-ar zice că acest băiat (Gelu îl chema), care nu e chiar lipsit de spirit de observație, a fost martorul evenimentului, martorul crimei... Privește ! Cele trei profiluri din fundal ar putea fi sora dumitale, actrița, cu însoțitoarele ei... Iar aici, ce vedem ? Nu e cumva măsuța cu trei picioare ? Care, în treacăt fie spus, a dispărut... *Iar pe măsuță bietul băiat a mîzgălit ceva ce seamănă cu un urcior*... Un urcior, nu ? Poate chiar urciorul lui Bachus bețivanul.

Stela îmi aruncă cea mai agasată dintre priviri.

— Isprăveşte cu tîmpeniile, domnule ajutor de copoi ! Și data viitoare să nu-mi apari fără Lăzău, altfel... !

Mi-am ridicat pălăria şi m-am urcat în cîrje. Îi întinsesem Stelei, involuntar, o capcană. O capcană perversă. Da ! Ce nu face întîmplarea, vă spun eu, întîmplarea joacă rol de primadonă în dezlegarea celor mai încîlcite dileme detective ! Stela pîndi întoarcerea de la şcoală a lui Gelu, băiatul cel debil mintal, îl întîmpină cum se cuvine, cu două straşnice perechi de palme, dar ce zic eu, pălmoace, şi tot în ghionturi şi pumni îl conduse în odaia lui. „Cînd ai mîzgălit prostia asta, dobitocule ? POC ! Cînd ? POC ! !"

— Nu da, mă-mătuşe ! se bîlbîi copilul belind nişte ochi albi.

— Să nu-mi spui mă-mătuşe, cretinule — POC ! ! Toate mătuşile-s bătrîne, iar eu, nu — POC ! Cînd ai făcut desenul, POC ! !

— Nu eu l-am făcut, mă-mătuşe !...

— Copilul nu minte, desenul nu-i aparţine, ci e opera domnului Lăzău pe care-l doreşti cu atîta ardoare ! grăi o voce.

Inutil să precizez că era vocea mea, nu plecasem de fapt. Intrasem pe furiş, nu mai povestesc ce truc am folosit, şi nici nu-mi amintesc prea bine, din nou m-a ajutat întîmplarea, asta e... L-am expediat pe Gelu din odaie şi, ajutîndu-mă de schiţă, i-am prezentat Stelei *spre aprobare* schema asasinatului...

— Hei ! În sfîrşit ! se învioră Balamela.

— Aşa cum ai presupus dumneata, îl complimentă — oare cu ironie ? — domnul V., săgeata nici nu era otrăvită, pentru simplul motiv că într-adevăr nu ne aflăm în junglă... Săgeata era doar o *diversiune* menită să abată atenţia şi în acelaşi timp — important ! — să-i provoace actriţei Delia Sînnicăuanu o sperietură zdravănă. Ce i se oferă unei persoane speriate ?

— Sprijin moral, sugeră Balamela.

— Apă, zise în acelaşi timp Ceclan.

— Fireşte, apă, rezonă domnul V. „Doică, repede apă !“ poruncise domnişoara Vascopol, actriţa ratată, în vreme ce Delia, actriţa de succes pe care săgeata lui Flentea junior o rănise foarte vag pe grumaz, privea cu oroare picăturile de sînge. *În mai puţin de un minut* doica, o bătrînă extrem de corpolentă, venise cu apa. Dacă s-ar fi dus pînă la palat să aducă de acolo, *i-ar fi trebuit zece minute*. Dar n-a fost necesar, în calea ei răsărise măsuţa, măsuţa inexplicabilă, cu urciorul lui Bachus umplut pe trei sferturi...

— O gafă a asasinului, această măsuţă ! murmură Ceclan. A asasinei...

— A asasinilor, explică domnul V. Aveau mare încredere în trucul cu săgeata, dar actriţa nu şi-a pierdut cunoştinţa, n-a intrat în comă decît *după ce a băut din urcior*. Ce rol avea măsuţa ? Fără măsuţă doica n-ar fi observat urciorul în iarba înaltă, urciorul care fusese detaşat din soclul lui Bachus beţivanul.

— Dar cine a pus înapoi urciorul la locul lui, după ce l-a golit de apa otrăvită ?

— Domnişoara Vascopol, spuse V.

— Prin urmare erau trei ?

— Da, trei, se înţelege.

— Trei — ce ? sări nerăbdător Balamela. Nu înţeleg nimic !

— Trei asasini, explică Ceclan. Dar, vorbi tot el — cum de a îndrăznit Stela să-l angajeze pe „Marele Lăzău“ ?

— Era convinsă că marea lor combinaţie, săgeata misterioasă trimisă de Flentea junior, pe deoparte, mîna doicii care, nevinovată, a adus urciorul cu apă otrăvită, mîna actriţei ratate care a pus urciorul la loc, e imbatabilă. Măsuţa însă au uitat-o cîtva timp în pajişte — gafă inevitabilă care duce la...

— Marea lor combinaţie a şi derutat poliţia, nu e aşa ? întrebă Ceclan.

Domnul V. îl privi cu atenție și bănuială. Zise :

— Fii te rog ceva mai limpede !

— Ceea ce ne-ai povestit aici are ceva logică, bombăni Ceclan. Ciudat mi se pare amănuntul că doi ageamii — dumneata și cu domnul G. maniacul — nu te supăra ! — au făcut lumină acolo unde fojgăiau în beznă specialiștii, polițiștii de profesie...

— Îți aprob mirarea ! Îți reamintesc totuși că în cariera unui detectiv există totdeauna un *prim caz,* care poate fi un prim succes, sau, mai des, un prim eșec. Iar succesul se datorează de multe ori șansei. Șansa mea a fost că m-am poticnit și am căzut lîngă măsuța aceea blestemată, altfel n-o observam...

— Dar, reuși în sfîrșit să se strecoare în discuție și Balamela, care e sfîrșitul ? Cine a ucis-o pe actriță ?

— Stimabile, vorbi cu blîndețe fostul copoi, tot timpul n-ai făcut altceva decît să-ți rîzi de mine, aruncînd cele mai neghioabe întrebări, fără nici un respect față de părul meu cărunt și...

FIXAȚIILE DOMNULUI BONIFACIU LĂZĂU

Picase peste București o zi afurisit de caldă, muștele se izbeau în neștire de cheliile băutorilor de bere de la „Florida“, picolii umblau ca bătuți, un cîine traversa bulevardul, și nu-i păsa.

Peste drum de terasa „Florida“, într-un birou cu patru birouri — cer iertare pentru nefericita repetițiune — inspectorul Iuga Martin se legăna pe scaun cu picioarele așezate la pervazul ferestrei, nu fiindcă această poziție i-ar fi asigurat o comoditate deosebită (oricum pervazul era prea înalt), ci numai pentru a imita un anumit detectiv dintr-un anumit film.

Iuga Martin sorbea terasa din ochi și înghițea în sec, el se decisese să ia o halbă numai după ce va clopoți de amiază, și mai era pînă atunci ; inspectorul își onora însă hotărîrile, era ardelean și moștenise toate însușirile strămoșilor săi, printre care un loc de frunte ocupă vîrtutea și căpățînoșenia. Băiatul acesta avea ochi întunecați, mici, dar gura, cu colțurile ușor ridicate, se lumina într-un surîs, de fapt doresc a spune că mutra lui exprima o contradicție permanentă — și după această atît de plastică și solidă caracterizare, nici nu știu ce aș mai avea de adăugat.

Iuga Martin întinse o mînă lungă, fără a mișca umărul — o poziție aproape yoghină, — și apucă un vraf de ziare pe care le frunzări la repezeală, dînd impresia că urmărește un anumit fir, în sfîrșit își luă picioroangele de la pervaz — amorțiseră —, efectuă o scurtă plimbare, aruncă ziarele, le apucă iar și ieși, fără a trînti ușa.

Culoarul era pustiu, doar la capăt, în dreptul unei ferestre, razele soarelui iscau năluciri. Inspectorul intră în alt birou, unde o fată se prefăcea că bate la mașină.

— Mary dragă, ce face șeful ?

Mary explică prompt că, după părerea ei șeful fu... gărește muște. Iuga nu bătu la ușa capitonată pentru motivul simplu că într-o ușă capitonată este inutil să bați, ci o deschise larg, pătrunzînd în raza vizuală a comisarului Tarsiciu, care-l examină fără interes și fără cine știe cîtă simpatie.

— Domnule șef, citiți ziarele ?

— Numai cînd scriu despre mine, și anume cînd scriu de bine, adică niciodată, făcu posomorît acela. Nu citesc ziarele niciodată !

— Am vrut să vă întreb dacă știți povestea vagonului de argint.

— De argint ? ! mîrîi comisarul, masiv, chel, cu ochii albaștri plutind într-un alb mai mult galben.

— I se spunea vagonul de argint, dar era burdușit cu aur. Așa-s britanicii, suciți...

— Măi ardelean slăninos, tu cînd vorbești cu mine să taci ! Ce poveste e asta ?

— Era un vagon al *cefereului* britanic..., destinat transporturilor speciale ; o bandă a oprit trenul și a furat vagonul — asta e !

Tarsiciu avu o privire asupra căreia nici nu insist, și zise :

— Dacă nu intră în competința noastră, de ce mă plictisești, din partea mea poa-să se scufunde toată Englitera, cu scoțieni cu tot !

— Nu vă plictisesc de pomană, e aici un schepsis care ne privește !

În momentul acela intră Mary, care nu era blondă ca orice Mary, ci avea plete verzi, și glăscior cafeniu :

— E aici domnul Jucu !

— Ce fel de Jucu, fată ?

— Acela prost, cu perucă.

— Șeful peruchiaților ? Altădată ! Nu observi că mă aflu în conferință ?

— Observ, murmură secretara, topindu-se. Iuga Martin vorbi :

— Cazul acela a fost extrem de dificil, și știți de ce ? Pentru că un vagon nu poate fi ascuns așa de ușor, e mare, și totuși nu dădeau de urmele lui, și toată poliția engleză își smulgea părul din cap, pînă ce s-a ivit un polițist deștept care a găsit vagonul într-o mină părăsită și a recuperat sacii cu bani și lingouri. Știți cum se numea băiatul acesta deștept ? Bonifaciu Lăzău.

— Sună pe românește, constată Tarsiciu. E de-al nostru ? N-am auzit de el. Îl cunoști ?

— Nu, dar am să-l cunosc !

— Pleci la Londra ? Ți-am dat eu dezlegare ?

— Domnule șef, încă n-am terminat, știrea cu vagonul a apărut în „Dimineața“ din 10 ianuarie și mi-a atras atenția. Am păstrat gazeta, e aici : „Un detectiv din București rezolvă cea mai faimoasă enigmă britanică.“ Iată și „Universul“ din 17 Martie : „După o strălucită carieră la Londra, Bonifaciu Lăzău revine printre noi ; faimosul as al deducțiunii are unele intențiuni...“

— Și ce intențiuni are, și cum de nu știm noi nimic despre intențiunile sale ? întrebă comisarul Tarsiciu, urnindu-și de pe scaun corpul greoi. Ce zice în articol ?

— Că Lăzău se va odihni la Sinaia, iar apoi va pune pe roate o chestie... Iată poza lui Lăzău.

Tarsiciu luă gazeta și privi un fel de pată dreptunghiulară, întunecată, pe care abia se putea distinge un profil neclar.

— De aici nu se poate deduce mai nimic, nici măcar dacă Lăzău e om ! Și, mă rog, ce chestie vrea să pună pe roate ?

— O agenție particulară de detectivi.

— Numai să capete aprobare ! zise ostil Tarsiciu, așezîndu-se.

— A și căpătat-o ! Iată „Curentul“ de ieri : „Bonifaciu Lăzău în fruntea Agenției Lăzău“.

Tarsiciu trase o înjurătură, la care adăugă :

— Și toate acestea, peste capul nostru ? Pe noi nu ne întreabă nimeni ? !

— Domnule șef, explică Iuga, ăsta vine cu faimă europeană mare, ăsta nu discută cu noi...

— Ăsta are să ne provoace încurcături, reluă, din altă direcție, Tarsiciu. Tu acum ce faci, cu ce te ocupi ?

— Momentan, nimic, abia am terminat cu frauda de la Sucursala Băncii Lu...

— Știu ! Ce dorești acuma, de fapt ?

— Aș da o fugă la Agenția Lăzău, îmi crapă măseaua... îmi crapă măseaua să cunosc și eu o dată la viața mea un detectiv cu faimă mare.

Tarsiciu se înnegură. Iuga pricepu că de data aceasta comisese o „gafă de impolitețe“ ; în fond, cu toată aparența sa de obtuz, ca să nu zicem de tîmp, Tarsiciu, prin rezolvarea unor cazuri mari, își cîștigase și el o faimă. E drept că trecuse ceva timp de-atunci ! Tînărul aștepta acum mușcătura șefului, cînd sună telefonul. Tarsiciu potrivi receptorul sub falcă. Luă niște note. La sfîrșit trînti receptorul și vorbi cu plăcere, în timp ce o vipie cețoasă, gălbuie, răutăcioasă, pîlpîia în ochii săi de icterofil (acesta este, cred, un cuvînt nou, acum inventat) :

— Nu te duci la Lăzău, puștiule. Jos la poartă s-a și format echipa. Pleci în strada Vîrtej, 19.

— Păi, ce s-a întîmplat acolo ?

— Tu ce crezi că putea să se întîmple, puștiule ?

— Eu, nu pot a ști, domnule comisar, răspunse alene Iuga Martin care-și recîștigase între timp o parte din obrăznicie. S-a furat vreo coadă de pisică, sau... ?

— Raportul, peste două ore punct. Hai, închide ușa pe dinafară ! concluziona comisarul.

— Toată lumea să plece, dar să rămînă pe loc ! dădu Iuga Martin o primă dispoziție destul de ciudată. Apoi : Cine a descoperit cadavrul ?

Un lungan cu falca plină de coșuri, printre care își făceau loc firele blonde ale unei bărbi încă nedecise să răsară sau ba, ieși în față.

— E-e-eu...

— Cine ești ? Ce căutai pe-aici ? Numele ? mitralie polițistul de pe Someș, încercînd să-i imite pe confrații din Regat.

— Pro-pro-pro..., propopăi găliganul, transpirînd din abundență.

— Com ? Ia nu-ți bate joc, că... !

— Eu mă bîl-bîl-bîl...

După multe silabe inutile, înțeleseră că e vorba de un bîlbîit veritabil, iar nu de un simulant, avea și acte în acest sens, îl chema Protopopescu Emil, 20 ani, ajutor de vînzător la băcănia lui taică-su ; ce căuta acolo ? Ce să caute, îl trimisese tata cu o trea-trea-trea-bă la cumătrul Weiss și, mergînd agale, auzise un răcnet, „Ajutor !“, și observase la fereastră — fereastra camerei unde acum zăcea cadavrul — un ins care gesticula ; Emil, suflet bun, traversase în goană strada, urcase un etaj al clădirii cu trei etaje, văzuse ușa întredeschisă și se năpustise înăuntru. Dînd de un om care se zbătea într-o băltoacă de sînge, îngrozit, depășit de evenimente, se apucase și el să zbiere : „A-a-ju-ju...“ Vecinul Suciu și vecinul Grămadă, cu neveste cu tot, ieșiseră imediat grămadă din vizuinele lor ; aici se ivește o primă contradicție între declarația tînărului și cea a vecinilor, aceștia pretind că la intrarea lor în cameră victima nu se zbătea, ci era mort de-a binelea. De asemeni nimeni nu auzise răcnetele de ajutor ale celui ucis.

Suciu, care era mai solid, rămăsese să-l păzească pe Protopopescu, iar Grămadă fugise la telefon.

Era, conform martorilor, fix ora amiezii ; Protopopescu, bîlbîitul, nu avea ceasornic, nu știa ce oră ar fi putut să fie ; poliția fusese alertată de către Grămadă la 12,12, Tarsiciu intrase în acțiune la 12,16, Iuga Martin sosise la fața locului la 12,36, iar procurorul Cica patru minute mai tîrziu.

Acum se făcuse ora 13.

— Doctore, se adresă procurorul Cica medicului legist Aristide Brumă, la ce oră a survenit decesul, *măcar aproximativ* ?

— Pot să vă spun exact, domnule ! răsună glacial vocea medicului care-l fixa, verde, pe procuror. Individul a trecut Marele Hotar acum un ceas, la doișpe deci. Mai aveți vreo întrebare ?

Între procuror și medic existau vechi relații de antipatie reciprocă și susținută, nu contează motivele.

— Doctore, reluă omul legii, după ce făcu o notă în carnet, poți să-mi spui cît timp a trecut între momentul rănirii și cel al morții *măcar aproximativ* ?

— Da ! Cel mult trei, patru minute !

— Doctore, poți să-mi spui, *măcar aproximativ,* dacă rana de la gît, pe care o vedem cu toții, este leziunea care a cauzat moartea ?

— Da, cu siguranță, dacă autopsia nu ne va dezvălui vreo surpriză.

— Doctore, consideri, *măcar aproximativ,* că un om *prevăzut* cu o astfel de rană urîtă vederii, care a perforat traheea și a făcut în general gîtul harcea-parcea, mai poate să meargă la fereastră și mai poate să ceară ajutor *pe cale vocală* ? Ca să-mi exprim întrebarea mai limpede, *ca să înțelegi,* putea să mai aibă voce ?

— Nu cred, răspunse înțepat Aristide Brumă. În mod normal, nu.

— Mulțumesc, doctore, ai adus o contribuție importantă, și procurorul se întoarse către Protopopescu, a cărui falcă super-longă dîrdîia.

— Tinere ! Menții afirmația că ai văzut pe cineva la fereastră, gesticulînd și strigînd după ajutor ?

Bîlbîitul bîlbîi că da, așa a fost, își men-menține afirmația.

— De unde știi că se afla la fereastra acestei camere ?

Protopopescu bîlbîi că nu știe de unde știe, dar mai apoi preciză : „Fiindcă era deschisă..." Procurorul observă că pe căldura aceasta aproape toate ferestrele sînt deschise, ceea ce era chiar adevărat — apoi îl întrebă pe martor cum de nimerise exact și imediat ușa cu pricina, Emil zise iar că nu știe, și iar dădu o explicație șubredă : „Fiindcă era întredeschisă".

— Dar să-mi spui, tinere, omul acesta care zace acolo, e omul pe care l-ai văzut în fereastră cerînd ajutor ?

Protopopescu spuse de două ori da, apoi nu, apoi nu știu, în sfîrșit, la insistențele procurorului, da, ăsta e, pe mortul ăsta l-am văzut strigînd la fereastră.

— Rana de la gît ai văzut-o ?

Emil nu știu să zică da sau nu.

— În timp ce urcai scările, ai observat pe cineva suind, coborînd, ai auzit ceva ?

Martorul spuse că nu e sigur, dar probabil nu văzuse și nu întîlnise pe nimeni, și nici nu auzise nimic, n-avea cum, căci el însuși se pornise să urle...

— Ciudat, spuse procurorul, încet, ca pentru sine. Și adăugă : Neconvingător... Apoi se întoarse către Iuga Martin, pe care-l depășea ca vîrstă cu vreo douăzeci și cinci de ani, și cam tot cu atîția centimetri în înălțime și-i spuse cu o politețe ce nu masca întru nimic profunda sa neîncredere în capacitățile tînărului polițist :

— Ei bine, domnule inspector, *vă rog* să continuați ancheta dumneavoastră subtilă...

Iuga Martin îl înjură în gînd, mai ales că nu putea să nu recunoască în sinea sa că experimentatul procuror înșirase metodic cîteva întrebări esențiale.

Dar întrebările lui Cica, mai ales cele de la sfîrșit, păreau aruncate anume pentru a-l prinde în capcană pe tînărul ajutor de vînzător la băcănie, or, în afară de afirmația bîlbîitului care pretindea — parcă împotriva propriului său interes — că văzuse gesticulînd și auzise strigînd un om care, în principiu, era în imposibilitate de a gesticula și striga, în afară de micul amănunt că nimerise prea repede ușa victimei, numeroase elemente pledau împotriva culpabilității sale.

Trecem peste înfățișarea sa de bleg, căci acesta nu e un argument științific ; nu pedalăm pe faptul că între victimă (de personalitatea căreia încă nu ne-am ocupat, dar o vom face fără zgîrcenie) și tînărul ajutor de băcan nu puteau să existe, cel puțin la prima vedere, nici un fel de relații, rivalități, antagonisme — deci lipsea blestematul de mobil.

Mai important ni se pare să semnalăm lipsa armei, a cuțitului, pumnalului, stiletului, șurubelniței, a obiectului tăios în fine de care, în scurtul răstimp survenit între moartea lui Botha Ioan Boemu și sosirea primilor martori, Protopopescu nu prea avea cum să se descotorosească ; dar nici acesta nu e un argument forte, uneori poți ascunde un obiect atît de *la vedere*, încît nimeni să nu-l observe.

Altceva : pe miinile, pe hainele bîlbîitului nu exista picătură de sînge, or, să înjunghii pe cineva, și încă la gît, și să rămîi nepătat, e aproape imposibil, doar dacă nu te servești de o lance... și nici atunci nu e sigur.

Dar — am lăsat la urmă elementul cel mai greu ; ce părea a-l scoate definitiv de sub orice bănuială pe tînărul Protopopescu era faptul că Botha Ioan Boemu, licențiat în litere, cu Academia de Biologie Superioară isprăvită la Berlin, cu Chimia studiată la Sorbona, un adevărat savant, autor a patru cărți, dintre care cel puțin două cam ciudate — ca pentru a se supune bunelor și bătrînelor datini, îl indicase el însuși pe asasin, desenînd pe dușumea, cu degetul arătător drept muiat în propriul lui sînge, cîteva litere sinistre :

CR CR ASASIN

S-ar fi zis că dl. BIB*, victima, avusese o ultimă zvîcnire de humor macabru, servind poliției o indicație irațională. Pentru ce irațională ?

Pentru că, dacă avusese destulă putere pentru a duce pînă la capăt cuvîntul „ASASIN“, de ce nu-l terminase pe CR CR ? Ce putea să însemne CR CR ?

Dar misterul s-a risipit curînd, la primele întrebări adresate vecinilor de către Iuga Martin și ajutorul său Lucian Bică.

— A venit cineva la BIB ** în cursul dimineții, sau eventual noaptea ?

Răspunsul doamnei Grămadă :

— Păi cum să nu, doctorul Cristea !

— Cristea și mai cum ?

— Cum și mai cum, Cristian Cristea, cum ar fi Ion Ion sau Gheorghe Gheorghe, uneori părinții își bat joc de...

— La ce oră ?

— La ce oră ce, domnule inspector șef ?

— La ce oră a venit Cristea la BIB ?

— Erau prieteni buni, au și scris o carte împreună, ce, nu știți ?

— La ce oră ?

---

* Botha Ioan Boemu.

** Idem.

— Cartea au scris-o în mai multe nopți, nu știu exact la ce oră, dar azi doctorul Cristea a urcat scara pe la opt dimineața...

— Și cînd a coborît ? Cînd a plecat ?

— Nu știu. Nu știu *chiar tot*... ușa s-a tot deschis și s-a tot închis de mai multe ori, dar nu știu cînd a plecat doctorul, întrebați-o pe vecina Suciu, ea trebuie că...

Doamna Suciu declară că lipsise de acasă cea mai mare parte a dimineții, nu are știre de vizita lui Cr. Cr... da, erau vechi prieteni, Cr. Cr. venea des pe la cel ucis, mergeau la birt împreună, se întorceau cîteodată cu domnișoare.

La locuința doctorului Cristea o găsiră pe servitoare : doamna e la Predeal, domnul nu știu unde este, că este în conced, dar poate că-l găsiți la cafenea ; la ce cafenea obișnuiește ?, la mai multe, uneori la berărie, la berăria peste drum de poliție ; la „Florida ?“, eu nu știu cum îi zice, că eu nu citesc, dar acolo poate fi...

— Ar fi culmea să-l găsim aici, vizavi de noi, dar știi, asasinii ăștia au uneori un tupeu... șopti Bică, în timp ce intrau la local ; Iuga îl șuieră pe chelnăr, îl întrebă ce trebuie, acela privi prin sală.

— Domnul Cristea e la ultima masă, rîndul trei, acela gras, singur.

— De la ce oră e aici ?

— Nu vă pot spune, dar tocmai suge a opta bere...

Cei doi detectivi înaintară, relaxați, cazul era rezolvat...

— Domnul Cristea Cristian ?

O față ovală, într-un păr cărămiziu, lung, presărat cu mătreață măruntă. Ochi înecați în grăsime. Un veritabil băutor de bere.

— Mda, eu sînt, ce poftiți ?

— Vă rugăm să veniți cu noi, poliția.

— Vai de mine, e ceva grav ?

— Da, preferabil să nu atragem atenția...

Grăsunul pocni din degete, chelnărul care mai adineaori dăduse poliţiştilor informaţia se prezentă imediat.

— Ia banii, Jeane ! Spune-i, dacă vine, domnului Botha Ioan Boemu, prietenul acela al meu, că-l aştept de la doişpe jumate, acum plec la o urgenţă, şi să-i fie ruşine că nu e parolist !

— Prea bine, dom' doctor !

Chelnărul se îndepărtă, deşi cu mare bucurie şi-ar fi lăsat urechile în loc. Iuga întrebă :

— Sînteţi aici de la 12,30 ?

— Da. Sigur. Aveam întîlnire cu un amic...

Cei doi inspectori se priviră, ambii gîndeau : de la 12, cînd fusese ucis BIB, intr-o jumătate de oră dolofanul acesta tocmai bine putea să ajungă de pe strada Vîrtej aici şi să se instaleze la băut chiar sub ochii poliţiei. Da, neobrăzare, cinism... Avea timp, gîndea mai departe Iuga, să-şi schimbe hainele, să se spele...

Dar foarte curînd, spre dezamăgirea poliţiştilor şi spre satisfacţia răutăciosului procuror Cica, ancheta se împotmoli. Bănuieli grave apăsau în continuare asupra frunţii grăsanului Cr. Cr., totuşi Iuga îl convinse pe şeful său, comisarul Tarsiciu, că e prematur să-l paseze Procuraturii, pe motiv că dosarul nu e încă rotunjit, cercul nu e perfect. Şi care erau deci imperfecţiunile cercului ?

Să nu le luăm în ordinea importanţei reale, ci a raţionalului narativ..., dacă-mi permiteţi. Păstrîndu-şi calmul, informat de avocatul său asupra anchetei, Cristian Cristea afirmă :

— Eu, domnilor, dacă-l omoram, îl omoram de tot, nu-i mai lăsam putere să alerge la fereastră să ceară ajutor, iar apoi să mai şi scrie cu sînge romane mincinoase pe pardosea !...

Afirmaţia, foarte solidă, îi dădu o vie durere de cap lui Iuga Martin.

— Aveaţi motive să-l omorîţi „de tot“, domnule Cristea ?

— Doctor Cristea, dacă permiteţi... Asta e, că nu. Nici un motiv ! Eram prieteni, informaţi-vă... Am scris împreună şi o carte. Vreau să subliniez că dacă voiam să-l ucid pe Botha Ioan Boemu — tare-i plăcea să i se pronunţe numele întreg, odihnească-se în pace, că n-a fost om rău, deşi mare încurcătură a făcut — zic că dacă-l ucideam eu, aş fi făcut o treabă pe cinste, ca medic, şi nu plecam de lîngă el decît cînd aş fi fost convins că e ţeapăn, înţelegeţi ce voiesc a spune ? Apropo, cu ce a fost omorît ?

Aceasta era întrebarea, arma crimei, pururi lipsea ! Asasinatul fusese comis la ora 12, mărturiile, ca şi declaraţia medicului, convergeau către această oră. Împrejurul ei se ţesu o întreagă poveste. Dr. Cr. Cr., om de cincizeci de ani, corpolent, aproape totdeauna îmbrăcat cam fistichiu, persoană cu numeroase relaţiuni şi cunoştinţe, nu putea să treacă niciunde neobservat, nu era un ins cenuşiu pe care să nu-l remarci, nu...

Amprentele sale au fost culese de peste tot din locuinţa lui BIB, chiar şi de pe un pahar din care el băuse şpriţ în acea dimineaţă a crimei, fiindcă nici nu nega vizita făcută lui Boemu, pe la opt, opt şi ceva. Numai că — afirma grăsunul — pe la zece, zece şi ceva, îl părăsise pe Boemu, după ce-şi dăduseră întîlnire pentru 12,30, la „Florida".

Alibiurile lui Cr. Cr. erau numeroase ; veţi obiecta că e mai bine să ai unul temeinic decît şapte îndoielnice ; numai că alibiurile medicului păreau bune, aproape toate. Intervenea elementul îmbrăcăminte. Doamna Grămadă îl zărise dimineaţa la opt într-un sacou gri deschis cu dungi de un mov dătător de înţepături în ochi, cămaşă albă, cravată în pătrăţele roz uşor mitocănească, pantaloni negri de englez excentric ; aceeaşi costumaţie o semnalară cu mai multe sau mai puţine detalii vreo cinci oameni ce-l întîlniseră pe Cr. Cr. între zece şi ceva şi doisprezece fără ceva ; la douăsprezece douăzeci doctorul conversase cu doi inși care semnalară aceeași îmbrăcăminte, care se afla pe el și-n momentul cînd fusese umflat de polițiști.

Victima, BIB, sîngerase tare, era de presupus că un torent de sînge izbucnise din beregata spartă : pe vestmintele imaculate ale doctorului Cr. Cr., pe pantofii săi de *dandy* grăsoc, nu fusese descoperită o picătură, o urmă cît de neînsemnată. Să fi avut, șiretul de el, două rînduri de haine absolut identice ? se întreba Iuga. Puțin probabil... Și apoi, cînd ar fi avut vreme să le schimbe — și unde ?

Și încă ceva inexplicabil.

La autopsie, acolo unde ești dezbrăcat și pe dinafară și pe dinăuntru, medicul legist Brumă descoperise o tăietură subțire, liniară, pe pulpa victimei, o mică tăietură ce sîngerase, pătînd chiar pantalonul. O tăietură cauzată de lamă sau de brici, în sfîrșit o tăietură care, după aprecierea legistului, se produsese cu puține momente înainte ca BIB să fie asasinat. La percheziția locuinței lui Boemu (apartament compus din trei camere) fusese găsită într-un coș lama : la analiză pe metal se găsiră urme din sîngele lui BIB, și chiar amprentele sale !

Rostul acestei răni „preasasine“ nici poliția, nici superpoliția și nici D-zeu nu-l puteau explica. Avea să o facă Lăzău ! Marele Lăzău.

În sfîrșit (dar de fapt nu în sfîrșit), doctorul Brumă îi făcuse lui Iuga o mărturisire stranie :

— Mă băiete, chestia asta ți-o spun numai ție, că prea e neserioasă și nici nu duce undeva... Pe „traseul“ rănii din gîtul nenorocitului acela am găsit pe alocuri ceva, ceva, cum să zic ? Un fel de praf, care ar putea fi pilitură de zinc, dar la fel de bine pilitură de coarne de drac, și încă o substanță... nu mi-a ieșit nimic la analiză, prea puțină am reușit să recoltez...

— Bon ! Ce concluzie se poate trage de-aici ?

— Hm, cred că nici una, sau una cam aiurită, că asasinul își muiase arma într-un fel de lubrefiant, ca să pătrundă mai ușor... Caraghios, nu ?, un pumnal, oricum, pătrunde *nici nu-ți închipui* cît de ușor !

Dar, dintr-odată, situația lui Cr. Cr. se agravă brusc, fiindcă — *cherchez toujours la femme !* — apăru într-adevăr doamna femeie. O doamnă de vreo cincizeci de ani.

— Eu, așa cum mă vedeți, sînt Clarence Tatu, fosta logodnică a lui Cristian...

Și izbucni în plîns. Ce poți să faci cu o femeie care plînge ! Iuga îi oferi un scaun și un pahar cu apă. Deși nespus de întristată, doamna Clarence examină paharul care nu fusese de ani de zile spălat, știți cum sînt paharele de la poliție, și-l puse deoparte. Apoi, strecură, printre lacrimi, o poveste încîlcită din care reieșea că : fiind logodnică a tînărului medic Cr. Cr...

— Ce înțelegeți prin logodnică, erați logodiți oficial, cu asentimentul cui se cere, cu inel și toate celelalte ?

— Eram împreună, explică doamna, restul *e fleacuri*, și ne-am fi căsătorit dacă...

...Dacă nu apărea malfamatul filfizon și filozof BIB, care sparse acel mare amor, o înșfăcă irezistibil pe fermecătoarea Clarence, pentru ca apoi, în mai puțin de cîteva zile (cît poate fi mai puțin de cîteva zile ? se întrebă Iuga Martin, o zi ?, o oră ?) să-și bată joc de ea, pe scurt să-i dea papucii. Dr. Cr. Cr. care o iubise „nebunește“ nu i-a putut niciodată ierta „prietenului“ BIB trădarea, iar acum, după ani și ani, a găsit prilejul de a se răzbuna. Iată, în sfîrșit, și mobilul crimei. Un mobil îndoielnic...

Declarație, cam cinică, în această privință, a Dr. Cr. Cr.: „Domnilor, fata aia Clarence nu avea unde locui, și-am găzduit-o la mine, dar după vreo lună am fost atît de înnebunit de sîcîielile ei, încît am mutat-o prin bună înțelegere la BIB, că prea era el un singuratec, dar nici ei n-a suportat-o prea mult..."

Această mare intrigă amoroasă se petrecuse cu peste 25 ani în urmă ; totuși, impresia fu defavorabilă ; o „gazetăriță" specializată în apărarea bietelor femei, victime ale ticăloșilor de bărbați, publică niște articole deosebit de tîmpitele, dar tocmai astea aveau succes... Dr. Cr. Cr. fu trimis în judecată pentru crimă de asasinat, premeditată și dusă pînă la capăt. Procesul, — la 1 octombrie, 8 dim.

Agenția Lăzău reveni în actualitatea bucureșteană și-n memoria lui Iuga Martin prin cîteva titluri de ziar care elogiau felul în care asul Bonifaciu Lăzău elucidase, peste capul poliției, un caz delicat, moartea actriței de dramă Delia Sînnicăuanu. Asasină — Stela Sînnicăuanu, sora vedetei. Iuga căzu pe gînduri. Botha Ioan Boemu nu avea nici soră, nici frate, nici cine știe ce rude, mai mult, se pare că Dr. Cr. Cr. fusese unicul său prieten apropiat.

— Bravo, puștiule, bine l-ai înfundat pe doctor, pe grăsanul acela antipatic Cr. Cr., mormăi comisarul Tarsiciu.

Iuga se mulțumi să-l privească pieziș pe șeful său, la fel de corpolent ca și asasinul Cr. Cr.

— Cam scîrțîie... se mulțumi să zică.

Seara îl prinse pe inspectorul Iuga Martin rătăcind aiurea, deodată își dădu seama că un minut mai înainte ochii lui văzuseră ceva ce mintea nu înregistrase... sau înregistrase periferic ; intrigat, porni înapoi pe stradă, la intrarea unui bloc, trei firme, aliniate, cea de sus, de culoare neagră, a unui medic (avea humor tipul), cea de jos, verde, a unui arhitect, cea din mijloc, galbenă (să sară în ochi !) cu litere albastre : *AGENȚIA LĂZĂU, primiri la orice oră.*

Iuga urcă, ciocăni la ușă, intră, fără nici o nădejde. Insul în haină neagră, cu fața prelungă și palidă, de la birou, îl privi apatic ; polițistul înregistră și perechea de cîrje rezemată de birou, să fie la-ndemînă. Inspectorul își compuse un zîmbet potrivit.

— Am plăcerea de a vorbi cu domnul Bonifaciu Lăzău?

— Nu, răspunse insul, și, ajutîndu-se de o cîrje, se ridică, politicos. Stînd așa în trei picioare era înalt și, după toate aparențele, foarte slab. Eu sînt domnul V., zise.

— Domnul V. ? se miră inspectorul Iuga.

— V. de la Vasilescu, să zicem, zîmbi transparent insul cel palid cu cîrje, acest fel de a prescurta numele e una dintre fixațiunile d-lui B.

— Mă rog, mă rog, cine e domnul B., dacă îi slobod a ști ?

— Îi slobod, domnul B. e șeful, domnul Bonifaciu...

— Ei, da, cum de nu m-am gîndit... murmură Iuga Martin, rotindu-și ochii prin încăperea în care nu avea mare lucru de admirat.

— Dacă am înțeles bine..., reluă domnul V.

— Da, aș dori să vorbesc cu domnul Bonifaciu, cu dl. B., dacă vă face plăcere, deși eu nu sînt obișnuit să prescurtez... Cînd să revin, sau unde să-l caut ?

— Domnul Bonifaciu este foarte ocupat.

Glasul individului în cîrje era net ca o cremene.

Inspectorul îl examină, ușor vexat.

— Înțeleg, înțeleg. Totuși uneori presupun că poate fi văzut, nu ? Care ar fi momentul cel mai potrivit ? Aș vrea să am cu el o discuție ca între colegi, nu știu dacă ați reținut că și eu...

— Am reținut prea bine, domnule inspector Iuga Martin ! Celor de la Agenția Lăzău nu e nevoie să li se repete nimic ! Însă domnul B. e foarte, foarte prins în treburi importante. Nu știu ce oră sau ce dată să vă indic, aparițiile șefului sînt imprevizibile, ca și disparițiile sale. Nu-i place să se arate des... oricui.

— E şi aceasta o fixaţie a sa ?
— Dacă doriţi, zîmbi glacial domnul V.

Poliţistul Iuga reveni la Agenţia Lăzău peste vreo două zile ; de data aceasta la birou şedea un mărunţel cu faţă minusculă în care fuseseră plantaţi ca din greşeală doi ochi imenşi — de fapt insul era, se poate zice, numai ochi. Iar holbanii aceia nu aveau darul de a te face blînduţ şi melancolic, ci mai degrabă te speriau prin expresia lor mereu variabilă, cînd de concentrare, cînd de absenţă totală sau de fixitate ; pînă şi culoarea avea tendinţa să se schimbe de la un moment la altul.

Iuga decise că acesta oricum nu poate fi Marele Lăzău.

— Şeful nu e aici, eu sînt domnul G., ce doriţi ? croncăni arătarea.

— G., de bună seamă, de la Goliat ? învîrti Iuga manivela humorului său transilvănean.

— Nu ! G. de la Georgescu. Ce doriţi ?

Îl privea ţintă, fără a clipi din pleoapele sale de oţel. Iuga simţi o vagă dorinţă de a se face nevăzut. Îşi struni această dorinţă.

— Ei bine, domnule G., l-am căutat şi acum vreo două, trei zile pe domnul Bonifaciu, dl. B., şi nu l-am găsit. Ţin morţiş să vorbesc cu el. Sînteţi angajatul Agenţiei ?

— Sînt unul din ajutoarele lui Lăzău. Imposibil să-l vedeţi pe şef.

— Dumnezeule mare ! De ce ?

— Îşi petrece viaţa învăluit în singurătate. Nu-i place să fie conturbat !

— Şi atunci cine lucrează pentru Agenţie ?

— El. Şeful. Domnul B. Singurătatea îl ajută să se concentreze asupra cazurilor mai importante, cele mici le rezolvăm noi ceilalţi, în treacăt...

— Însă cum ia contact cu cazurile mari, dacă nu se arată nicăieri ?

— Prin intermediul adjuncţilor. În sfîrşit, ce doriţi ?

— Vreau, în orice condiţii, să-l văd pe Lăzău !

Domnul G. răsări de după birou şi traversă de cîteva ori în diagonală pe picioarele sale cracoşe prăfoasa încăpere. Brusc se înţepeni în faţa lui Iuga, atît de brusc că acestuia mai să-i sară inima din loc.

— M-ai scos din fire ! ! ! Uite ce e ! Şeful are multe fixaţii, multe manii, printre altele e un maniac al pistoletului, cînd îl apucă damblaua scoate fierul din buzunare şi trage, trage în dulapuri, în portrete, uneori şi-n oameni !

— Da ? ? Cum de nu e la puşcărie, sau la balamuc ? întrebă Iuga, interzicîndu-şi să dea o extindere firească întrebării : Cum de nu eşti şi dumneata la casa de nebuni ?

— Cartuşele-s *oarbe*, binevoi să explice mititelul cel arţăgos. Însă nu chiar toate. Din zece, unul e *valabil*, şi nu se ştie niciodată care e acela, poate e chiar un cartuş care te aşteapată pe dumneata !

— Ştii ce, îşi ieşi inspectorul din pepeni, eu sînt poliţist, poliţist de profesie, şi s-ar putea să mă interesez mai îndeaproape, profesional, de maniacii care se joacă aşa în glumă cu pistoletul şi cu cartuşele, oarbe, sau neoarbe... şi poţi a şti că nu mă sperii uşor !

— Încearcă, încearcă numai ! făcu G., cu o intonaţie şi o privire care-i tăie din elan inspectorului. Are, îşi zise, are pile înalte acest blestemat maniac Lăzău, poate chiar sus de tot, la capul cel încoronat, că şi acela are unele... fixaţiuni... Aceste gînduri îi aduseră pe buze un ton ceva mai moale.

— Nu-mi puteţi da totuşi o adresă, un număr de telefon, o indicaţie, unde aş putea să-l caut pe domnul Bonifaciu ?

— Nu ! Imposibil !

— Dar domnia sa nu trece niciodată pe aici ?

— Uneori. Nu ştim niciodată cînd. De cele mai multe ori deghizat. Nici noi nu-l recunoaştem. Dar îi putem transmite rugămintea dumneavoastră...

— Ce rugăminte ?

— Aceea de a-l întîlni. Nu asta doriţi ?

— Da, desigur, aş vrea să-l consult într-o...

— Reveniţi mîine ! Fix la amiază ! încheie discuţia domnul G.

Drace, tot la amiază fusese asasinat BIB, tresări inspectorul, mulţumi apoi pentru „favoarea“ ce i se făcea, îşi luă pălăria şi se urni din loc, asaltat de nişte gînduri şi bănuieli atît de confuze, încît nu-şi reveni decît ceva mai tîrziu, în faţa unui pahar de rom.

Ziua următoare, la doişpe punct, în loc să se afle în faţa Parlamentului unde-l expediase Tarsiciu pentru a ocroti niscaiva capete ministeriale, Iuga se înfăţişă, încăpăţînat, la Agenţia Lăzău.

Acelaşi prichindel agitat şi întrucîtva fioros şedea la birou : la fereastră, cu spatele, în cîrje, domnul V., înalt, slab, neclintit. Nu se clinti nici la intrarea inspectorului, nu întoarse capul.

Iuga apucă un scaun şubred pe care se instală şi se pomeni explicînd împrejurările crimei din strada Vîrtej 19, precum şi toate multele sale nedumeriri.

Acţiunea sa nu era ortodoxă ! Poliţia să-şi divulge greutăţile şi să ceară sprijinul unor... unui... ? Nu chiar „unui“ ! Ce, Bonifaciu Lăzău e „unul“ oarecare ?

Cînd ajunse să schiţeze portretul victimei, povestind că BIB era autorul a patru cărţi, dintre care una făcută cu ajutorul presupusului asasin Cr. Cr., domnul V. avu cea dintîi intervenţie a sa, dar fără a părăsi fereastra.

— Şi ce scria acest BIB, romane, poezii ?

— Nu, că era prea savant pentru romane sau versuri, cărţile sale au un conţinut teoretic şi-s cam ciudate de felul lor.

— Titlurile ? întrebă G.

Iuga frunzări în notes.

— Iată-le ! „Omul, privit cu ochiul magiei negre". hm ! Aceasta e scrisă în colaborare cu doctorul Cristea și se prezintă sub forma unui dialog între cei doi coautori. Apoi : „Optica — o știință a insolitului și mirajele ei". A treia carte : „Definiții, speculațiuni filozofice, demascarea lor". A patra carte, cea mai stranie : „Dacă aș fi asasin..."

Domnul V. întoarse în sfîrșit capul :

— Ați răsfoit aceste cărți, domnule inspector ?

— Cum adică ? Ce voiți a zice ?

— Adică : ați citit aceste cărți ?

— Nu prea... La ce mi-ar folosi ?

— Poate pentru a cunoaște *psihologia victimei*, înaintă domnul V. în cîrjele sale provizorii, străpungînd fruntea lui Iuga cu o privire întunecată.

— Eu socot că e important să cunoști *psihologia asasinului*, replică Iuga.

— Dar mai întîi trebuie să-l cunoști pe asasin ! lătră din cealaltă parte prichindelul G.

— Totul este important, faceți rost de aceste cărți, între timp noi vom avea o consultare cu domnul Bonifaciu. La revedere !

Iuga își luă clopul și se duse, cu gîndul să lase dracului Agenția, cu Lăzău și cu fixațiunile sale cu tot.

Însă n-o lăsă dracului. Pe la șapte seara la sediul Agenției telefonul dădu de veste, domnul V. ridică receptorul, era Iuga.

— Ei bine, am cărțile, trei, cu excepția celei care se numește „Dacă aș fi asasin". A fost interzisă la apariție, întregul stoc a dispărut înainte de a ajunge în librării. Nu există nici un singur exemplar.

Domnul G., care își lipise și el urechea de receptor, efectuă o strîmbătură mare. V. spuse :

— Dispozițiunile șefului sînt limpezi, are nevoie de toate cărțile, de întreaga operă a lui BIB.

La capătul celălalt al firului Iuga înjură în gînd, dar spuse cu voce blîndă :

— Propun ceva ! Să facem o vizită la locuința lui BIB. Adică eu, împreună cu domnul Bonifaciu.

— Imposibil, replică V., domnul B. e mult prea ocupat ! Dar dacă țineți cu orice preț, vă putem însoți noi, eu și cu domnul G...

Pe la zece seara o echipă ciudată străbătea cu pași inegali Bucureștii. Dar la urma urmelor, de ce neapărat ciudată ? Inspectorul Iuga Martin, sub treizeci, statură potrivită, ochi mici, un vag surîs aparent pe figură, prezenta toate atu-urile unui om normal — și chiar era.

Domnul V., în ciuda cîrjelor, a chipului prelung și alb, nu prezenta o discordanță pregnantă față de figurile obișnuite ; în sfîrșit domnul G., cu mutra sa de broscoi nervos, beneficiind de puțini centimetri în înălțime și lățime, aproape că se pierdea în noapte.

Noaptea era răcoroasă.

Sub norii zdrențuiți o lună incertă apărea și dispărea, pe toate punîndu-le sub semnul întrebării. Așeza sub semnul întrebării chiar și scopul acestei deplasări și în general orice scop.

Strada Vîrtej, măturată de un vînt, prinse ecoul pașilor și scîrțîitul de cîrje.

— Ceea ce fac eu acum se numește abuz, sau ilegalitate, sau nu știu cum, făcu inspectorul Iuga, îndepărtînd sigiliul de pe ușa lui BIB.

— Ei și ce ? se zgîlții domnul G.

— Noi ne putem încă retrage, observă, liniștit, domnul V. La urma urmelor, nu noi am cerut să fim aduși aici..

Părăsiră apartamentul lui Botha Ioan Boemu pe la patru dimineața. Nu găsiră nici un exemplar al cărții „Dacă aș fi asasin“, dar în schimb dădură într-un sertar de șpalturile ciudatului „manual“, cu corecturile și îndreptările autorului.

În cele trei încăperi dezordinea era fioroasă, cărți, retorte, aparate, sticluțe, substanțe, pilule — de mirare că locuința nu luase foc, nu fusese inundată, sau lovită de trăsnet de nenumărate ori, pe rînd sau chiar în același timp.

Apropo de inundație, din „ghețar“, căci cuvîntul frigider pesemne nu fusese încă inventat, se prelingea o șuviță de apă, gheața se topise de mult, iar domnul G., care tot timpul se vînzolea, gesticula și făcea observații tăioase nu se știe cui, deschise capacul și din apa stătută pescui două sticle de bere, una de șampanie și o sculă curioasă, un fel de cutie prelungă, despre care domnul V. făcu observația stranie că parcă ar fi „sicriul unui stilet“...

— Domnule comisar ! Acum vă pot servi cu istoria adevărată a așa-zisei crime...

Tarsiciu îl privi nemulțumit pe tînăr. Presimțea că ancheta va trebui să pornească în altă direcție. Nu-i plăceau „răsturnările“. Se simțea obosit.

— Bine ! Dă-i drumul... Scurt !

Iuga și deschise notesul, picior peste picior, colțurile gurii erau mai pronunțat ridicate ca oricînd, dar nu se putea zice cu certitudine dacă zîmbește sau se strîmbă.

— Pe la ora opt, opt și ceva, dr. Cr. Cr. își vizitează prietenul, vine la BIB, așa, fără nici un motiv serios...

— La opt dimineața nu faci vizite fără motiv ! replică Tarsiciu.

— Dr. Cr. Cr. nu s-a obosit să scornească unul, deși ar fi putut, nu avea cine să-l contrazică.

— Zi-i Cristea, paștele și... ! Ce-i aia „Dr. Cr. Cr.“ ? ! De unde ai... ?

— Cum doriți ! Cristea. Cristea ieșise pur și simplu matinal în oraș. Intenționa să-l invite pe BIB la bere, dar BIB...

— Adică Botha Ioan Boemu ! răcni Tarsiciu.

— Da. Nu vă enervați. BIB îl servește cu șpriț, căci avea nevoie de amprentele sale *proaspete*... pe pahar. Apoi Boemu acceptă invitația la „Florida“, însă pentru ora douăsprezece treizeci, la amiază. Perversă „acceptare“...

— Hm, hm, hm, hîmîi Tarsiciu, încă indispus.

— Doctorul Cristea pleacă de la BIB, adică de la Boemu, la ora zece și ceva, după care BIB face ultimele pregătiri.

— Ce face ?

— Ultimele pregătiri. Pregătiri de si... Imediat veți afla. Imediat veți afla în ce constau ultimele pregătiri, pînă una alta să facem un salt pînă la ora 12 fără cîteva minute : Botha Ioan Boemu apucă o lamă și-și cauzează o rană neimportantă, însă care pe noi ne-a încurcat al dracului, acea tăietură de la coapsă, își moaie degetul în sînge și scrie pe parchet CR CR ASASIN. Apoi, încă teafăr, se repede la fereastră și strigă după ajutor. După care se sinucide !

— Se sinucide ? ! holbă Tarsiciu niște ochi galbeni. Ce prostie ! Îți dai seama ce va zice procurorul ? !

— Mă doare-n cot, se sinucide, BIB se sinucide.

— Va trebui să luăm totul de la capăt...

— O luăm ! Dar totul e limpede !

— Ce prostie ! Limpede ? Se sinucide ? Și arma ? După ce-și străpunge gîtul cu arma, cu pumnalul, are vreme să coboare în pivniță, în grădină sau la dracu, să îngroape, să ascundă arma ?

— Nu a fost o armă obișnuită, domnule comisar. Nu a fost un cuțit !

— Atunci vrei să mă înveți că BIB al dumitale s-a sinucis cu *o idee ?*

— Nu sînteți departe de adevăr. Cu o idee. Cu o idee materializată. Citiți acest pasaj pe care l-am subliniat...

— Ce naiba mai este și asta ? Unde mi-s ochelarii ?

— Aveți în față șpalturile cărții lui BIB, „Dacă aș fi asasin“. Ochelarii vi-s pe nas...

Tarsiciu potrivi bicicleta de pe nas, care lunecase în vîltoarea discuției, și citi. Iată ce citi el :

„...la ocazie, un țurțure de gheață poate fi o armă la fel de bună ca oricare alta, deși prezintă cel puțin două inconveniente : se poate topi înainte de a avea ocazia s-o vîri în gîtul victimei, sau uneori se poate sfărîma. Dacă însă folosești un anume liant care, adăugat apei, grăbește înghețarea, face gheața mai durabilă și mai puțin sfărîmicioasă, un țurțure ascuțit devine o armă ideală. Deocamdată cred că e prematur să dau formula liantului descoperit de mine, căci nu stă în intenția mea să favorizez crima...“

— Nu pricep nimic, ridică ochii Tarsiciu.

— Domnule comisar, pricepeți prea bine ! Cutiuța ciudată, prelungă, pe care am găsit-o în ghețarul lui BIB, și despre care cineva — vă spun imediat cine — s-a exprimat că ar fi ca o raclă pentru un pumnal, era în realitate o „formă“, așa cum sînt formele pentru prăjituri sau pentru lingouri, și în „forma“ aceea și-a „copt“ BIB pumnalul său de gheață. După ce și l-a înfipt în gît, cu liantul ei cu tot, gheața s-a topit, arma „crimei“ a dispărut definitiv, ca în cele mai perfecte cri...

Tarsiciu căzu pe gînduri. Își șterse chelia cu un gest mare. Îl privi pe Iuga cu ochi cețoși.

— Mie povestea nu-mi place, puștiule. Alergăm să ne sară ochii după un asasin, și cînd colo... o nenorocită de sinucidere.

— O sinucidere mare ! Mare, domnule comisar.

— Procurorului n-are să-i placă.

— Procurorului trebuie să-i placă adevărul ! Și încă ceva : trebuie să vă mărturisesc că am descoperit adevărul cu ajutorul Marelui Bonifaciu Lăzău.

— Asta ai lăsat-o pentru la urmă !

— Da. Voiam să mă umflu în pene. Dar și mie-mi place adevărul...

— Deci Lăzău te-a ajutat ?

— Da... Altfel, în vecii vecilor nu cred să... Trebuie să vă mai spun ceva...

— Ceva dezagreabil, desigur... ?

— Nu știu, depinde... Ei bine, eu cred că Lăzău nu există !

— Lăzău nu există, *cum* ?

— Asta e părerea mea, Lăzău nu există.

— Ieși afară ! porunci Tarsiciu obraznicului. Inspectorul Iuga Martin se îndreptă către ușă. Stai ! Nu pleca ! îl pironi vocea șefului. Ai uitat ceva important. Ceva foarte important. De ce, vîrîndu-și drăcia aia în gît, Boemu l-a băgat prealabil în bai pe Cristian Cristea ? Pe bunul său prieten ?

Iuga zîmbi timid și misterios.

— În această privință Marele Lăzău are un răspuns ambiguu și enigmatic, ca însăși existența sa : „Din prietenie" — zice Lăzău. „A făcut-o din prietenie." Așa pretinde Lăzău...

— Dar ziceai că Lăzău nu există !

— Susțin părerea aceasta și acum...

— Acum, într-adevăr, închide ușa pe dinafară, dobitoc mic și obraznic !

NOAPTEA LUPILOR

— Eu, începu Sergiu Ceclan, am picat cu avionul de vreo patru ori ! Cînd e supărat pe mine, prietenul Balamela îmi strigă „as al prăbușirilor“, nu înseamnă totuși că m-am scrîntit la cap, nu de tot în orice caz, și, oricum, asta nu e o scuză, un pretext, sau mai știu eu ce, am vrut doar să vă previn, fiindcă povestea mea are să vi se pară cam ciudată...

— Dă-i drumul, îl îndemnă profesorul Halalaie. Nu te mai explica atît !

— Te ascultăm, mîrîi domnul V., fostul detectiv particular.

— Începe cu sfîrșitul ! îl povățui Silviu Balamela.

— E o poveste de amor ? se interesă Dan Leordeanu.

— Nu ! protestă Ceclan. Adică, da ! Combinată cu un basm polițist. Un gen pe care-l inventez aici, acum, de nu cumva l-au inventat alții în urmă cu un mileniu, două, trei etc...

Un lup, mai bine zis Lupul (cu L mare), trecu prin hățișuri și dădu să iasă în drumeag, cu prudență lupească. Dacă priveai de undeva de jos, spinarea lui se profila sub cer ca un fierăstrău sur, comparație veche, dar ce este nou sub cer ?

Doi goruni mari ce se îmbrățișau pe deasupra cărării gîndiră în același timp : ce naiba caută aici, la ora asta Lupul ? Într-adevăr, ce putea să caute, dacă nu o pradă, de rău ce era ?

Pe o porțiune unde lutul se prezenta umed și subțire, urmele Lupului se întipăriră bine, clar. Dumnealui înaintă în direcția soarelui și dispăru împreună cu soarele. Pe o vale paralelă niște oi simțiră un tremur neplăcut în picioarele lor scurte. Instinctul. Ceva mai în stînga, sub Hornul Diavolului, alpinistul Sacoste aprindea un foc de tabără mare, vizibil din trei cabane și alte cîteva puncte.

— Un om fericit ! grăi din ușa cîrciumei sale cîrciumarul Bală.

— Cine e un om fericit, domnule Bală ? întrebă Jderul care era polițist de serviciu pe pădure.

— Cum cine, maniacul ăsta pe care-l vezi peste tot, alpinistul Sacoste...

În acest punct, domnul V., fostul detectiv particular al Agenției Lăzău, îl întrerupse pe Sergiu Ceclan.

— N-am înțeles bine, cine era polițist de serviciu pe pădure ? Jderul ? E o poreclă, un nume, un simbol ?

Ceclan îi aruncă o privire strîmbă, însă nu-i explică.

— Ce ghinion ! mormăi Jderul, nemulțumit. Tocmai azi să pic de serviciu ! Mă tem să nu se iște dezordini..., e Noaptea Lupilor !

— Păi, reveni cîrciumarul Bală, de ce ? În Noaptea Lupilor lupii stau cuminți în poiana lor, cerc în cerc, și urlă. Ei pretind cum că ar cînta, dar tot aia e...

Jderul, mărunțel, îl privi de sus :

— Tocmai ! Lupii stau cuminți, iar ceilalți profită. De pildă Bursucul se îmbată ca un porc ! Iepurele calcă în străchini, Vulpea în cotețe interzise, mierla fluieră în biserică și toate celelalte...

— Ia mai taci, zise paşnic cîrciumarul Bală către Jder. Nu-ţi mai da atîtea aere ! Eşti şi tu din cînd în cînd poliţist de serviciu şi te jăluieşti cît pentru o carieră întreagă de comisar-şef !

— Bine, bine, mormăi Jderul. Bine, bine dom'le Bală! O să vedeţi, am eu presimţirile mele ! În noaptea asta vom avea necazuri !

Cu mare fast, sub luna străvezie a nopţii de septembrie, pe cărările lor interzise altor vieţuitoare, în haite înşirate, lupii se îndreptau către poiana unde se desfăşura ceremonia lor anuală ; toţi în afară de unul, un lup, Lupul, care, încălcîndu-şi îndatoririle lupeşti, medita, într-o rază de lumină ce scăpa din cîrciuma lui Bală, medita ce festă să-i joace Jderului şi amicilor săi, Americanul şi Johnny Holliday, doi tipi singurateci ce locuiau de multă vreme prin partea aceea ; cel puţin aşa avea să declare Lupul mai tîrziu, şi anume că în momentul crimei se afla acolo într-o rază subţire de lumină ce împărţea în două botul său veşnic hămesit. El uitase, ori se prefăcuse a uita, că noaptea aceea e Noaptea Lupilor, cînd orice lup trebuie să...

Trei inşi întîrziau la cîrciuma „Capra Verde" spre plictiseala cîrciumarului Bală care năzuia să se culce. Aceştia trei erau : pădurarul Lambă, cabanierul Candiano, şi cabanierul Ionescu. Atenţiune, unul din ei va fi asasinat, aproximativ peste un ceas...

— Nu-mi place cum povesteşti ! interveni Silviu Balamela. Înlături surpriza...

— Ia mai du-te şi dracului, răspunse liniştit Ceclan, şi continuă : În cîrciumă ardea o lampă...

— Cum ? Ardea pădurarul Lambă ? întrebă aşa, numai de sîc, profesorul Halalaie.

— ...În cîrciumă ardea o lampă, iar Bală ședea în prag, căscînd plictisit. Jderul plecase să efectueze primul său rond, ca polițist de serviciu, mai rămăseseră cei trei, de care am pomenit.

— La ce te uiți, dom' Bală ? întrebă cabanierul Ionescu.

Cîrciumarul întinse o labă moale către Hornul Diavolului.

— Păi, într-acolo... Sacoste a făcut foc, iar acum se agită în lumină, face gimnastică, sau dansează, nu știu... veniți să vedeți.

— Pe noi, spuse pădurarul Lambă, un zdrahon de doi metri, prostovanul acela nu ne interesează. Mai adă-ne cîte un „amestec", dom' Bală !

În acel moment luna, aproape destrămîndu-se, atingea un anume spațiu între Creasta Vulturului și Piscul Alb ; din inima pădurii se înălță ca o vijelie cel dintîi cînt al lupilor... Sub Hornul Diavolului alpinistul Sacoste încremeni pentru o clipă, cîrciumarul Bală care prepara cele trei „amestecuri" rămase cu uiaga de trăscău în mînă, iar pădurarul Lambă își întrerupse perorația — el povestea despre cum..., dar ce importanță are ? —, stătu vreme de patru secunde cu gura căscată, apoi clătină din cap. Cabanierul Candiano observă în șoaptă :

— Așa e în fiecare an la început de septembrie, lupii se adună acolo sus și nu se știe ce fac...

Muntele, pădurile ce-l înconjurau, viețuitoarele și arborii ascultau cu un fior cîntecul acela înalt, deznădăjduit...

— Dragă Sergiu, vorbi Dan Leordeanu, n-aș putea să zic că ceea ce povestești nu mă impresionează, totuși invenția cu adunarea lupească nu *vine* nițel din Kipling ?

— Mă băiete, ripostă fostul aviator, oricum am aduce-o din condei și am învîrti-o, orice se va zice despre lupi încă timp de trei secole de-acu nainte, va mirosi a Kipling...

Brusc, Ceclan se enervă : De ce mă tot întrerupeţi ? Îmi pierd şirul argumentelor !

— Bine, promise Dan Leordeanu, eu nu te mai întrerup. Dar se răzgîndi imediat : Un moment ! Accept Noaptea Lupilor, îl accept pe Jderul poliţist de serviciu, în speranţa că totuşi are să apară şi un poliţist veritabil, accept orice, însă vreau să-ţi spun că din „schemă“ parcă lipseşte o femeie, ori...

— Linişteşte-te, femeia există şi, ca în orice naraţiune care se respectă, ea va fi oarecum „motorul“ întregii acţiuni... Mia Scott...

— Cu i, sau cu y ? Şi oare această fată ştia să cîrpească un ciorap ? îl tachină Leordeanu pe domnul V.

— Întrebarea e bună : cu y, Mya Scott. Şi nu ştia să cîrpească un ciorap...

— Vrei să zici că e vorba de o streină ?

— De fel, negă Ceclan, exasperat. Deşi poate ar fi în folosul poveştii mele să pretind că Mya era o strănepoată a exploratorului Scott, care a pierit la 22 de mile de Polul Sud...

— La 40 de mile, îl corectă profesorul Halalaie.

— După cîte ştiu eu, ultima tabără a lui Scott se afla la 68 de mile, dar... începu Balamela.

— Dar, domnilor, aici nu despre exploratorul Scott e vorba, gemu Ceclan, ci despre Mya Scott, care nu avea nici o legătură de rudenie cu acela, ci era o fată de prin părţile Făgăraşului, mare schioare...

— Dar era abia în septembrie, observă Leordeanu.

— O schioare are voie să vină-n munţi şi-n septembrie, nu ? Alte nedumeriri, obiecţii, mai sînt ? Nu ? Bine ! Locul preferat al Myei Scott — „Feriga Neagră“, unde cabanier era Candiano ; acolo măsese şi acum şi printre cei ce ascultau cîntarea îndepărtată a lupilor se afla şi dînsa, în pragul clădirii de lemn, cu o ţigară aproape stinsă între buze ; Mya împlinise treizeci de ani şi se număra printre femeile pentru care nătărăii de bărbaţi se sinucid sau comit crime — dacă nu zic o vorbă mare, dar nu e o vorbă, ci o realitate...

În pragul cabanei „Feriga Neagră“, pe îndelete fumînd, stătea o femeie cu păr albastru lung, ochi verzi, mari, cu pleoapele totdeauna uşor fardate în albastru, ceea ce o făcea să aducă a fantomă de care nu fugi, ci, dimpotrivă, te-ai apropia cît de mult... Inălţimea ei de un metru şaizeci şi cinci era perfect servită de cele cincizeci şi şase de kilograme orînduite exact unde se cere şi cum trebuie, dacă înţelegeţi ce vreau să zic. Dar desigur înţelegeţi. Figura ei conţinea cel puţin două elemente surprinzătoare : ochii, nu prin fardul lor albastru sau prin verzimea lor (ambele remarcabile însă), ci prin capacitatea uimitoare de a trece într-o fracţiune de secundă la expresii opuse, de la mohoreală plictisită, dispreţ, la căldură, duioşie, veselie molipsitoare — şi gura ; privită din faţă, gura ei mică, rotundă, cu buze răsfrînte, era a unei femei de temperament pe care ai dori s-o îmbrăţişezi ; din profil gura Myei Scott avea un element greoi, inestetic, buza inferioară ieşea niţel în evidenţă, ai fi spus că atîrnă oarecum, ceea ce da întregii bărbii un profil nedecis.

Însă puţini erau cei care observau mica imperfecţiune într-un ansamblu atît de armonios !

Obişnuită din copilărie cu munţii, cu enigmele lor, Mya asculta nu cu teamă, ci cu un fel de plăcută înfiorare corul îndepărtat al lupilor, aţintind la răstimpuri o privire îngîndurată către Hornul Diavolului, unde alpinistul Sacoste iscase un foc mare.

Cîrciumarul Bală aşeză pe măsuţă tava cu cele trei „amestecuri“, dintr-o privire constată că Ionescu este uşor ameţit, Candiano mai puţin, iar Lambă aproape de fel, şi regretă încă o dată culcuşul său comod cu aparat de radio la căpătîi. Cei doi cabanieri și pădurarul aveau poftă de discuții, și discutau, încercînd să-l antreneze și pe Bală, care nu mai avea nici un chef de vorbe.

— Nu prea ai clienți, șefule ! observă pădurarul Lambă (care-n mai puțin de un ceas avea să fie mort).

— Dar voi ce sînteți ? replică acru Bală. Clienți mai buni ca voi, nici că se poate... Și-apoi, continuă el să mormăie, vin destule sugative pe-aici, alde Americanul, Johnny Holliday, Jderul, care abia a plecat, că-i de serviciu, iar nebuni care urcă în munți trec toată ziua...

— La mine la „Feriga Neagră" acum, grăi Candiano, e pustiu, că pe doamna Mya n-o pun la socoteală, e de-ai casei...

Auzindu-l ce spune, Lambă se încruntă, voi să bombăne ceva urît, dar se abținu în ultima clipă.

— Ba, la mine, la „4 pietre", explică Ionescu, am cazat azi vreo șaișpe, cred că nevastă-mea abia pridideşte... iar eu stau aici și pilesc !

— Da... mîrîi Bală. Āia șaișpe au trecut azi dimineață și pe la mine. Au isprăvit un butoi de bere...

Noaptea era adîncă și nemaipomenit de frumoasă, pe deplin liniștită cînd nu se-auzeau lupii ; îndreptîndu-se către coliba ce-i servea drept locuință de vară, pădurarul Lambă nu se mai gîndea la nimic ; nici unul din simțurile sale nu era în alarmă. Ciudat ! Ciudat, de vreme ce acesta era ultimul său drum — în viață. Ciudat că instinctele nu-i șopteau nimic acum, cînd peste puține clipe avea să o cunoască pe dumneaei, Doamna Moarte.

Totuși, într-un loc, încetini pasul, se opri ; în dreapta, de pe drumeagul îngust, pornea o cărare aproape ștearsă, aproape neumblată ; Lambă știa prea bine că poteca duce, peste o rîpă, la „Feriga Neagră". Se gîndi puțin la femeia frumoasă și singură care se află acolo, avu un gest de lehamite, scăpă o vorbă ce nu se cuvine citată și-și continuă drumul către coliba sa... și către moarte.

Deodată, în spate, la o distanță ce-i fu imposibil s-o localizeze, la milioane de milioane de kilometri, sau poate chiar în interiorul craniului său — se produse o imensă explozie, o imensă ruptură, un nucleu de foc la temperatură incalculabilă...

Încă mirat, încă deplin conștient de mirarea sa, Lambă dădu să privească înapoi, să vază ce naiba se întîmplă, dar, împotriva voinței, trupul i se înclină în față ca un templu smuls din echilibru de seisme și, conștient dar incapabil să schițeze o mișcare, o împotrivire, Lambă mușcă țărîna, apoi auzi cu întîrziere troznind oasele, probabil oasele sale, probabil oasele craniului său — și retrăi într-o fracțiune, de la distanță — dacă înțelegeți așa ceva, ca simplu spectator, momentul apariției sale în lume, apoi un vuiet îl conduse la o întîmplare cu un torent albastru la căderea căruia, în stropii străvezii, se jucau puii de lup, și torentul albastru se prefăcu în părul unduios și albastru al cuiva care de bună seamă trebuia să fi fost o femeie și apoi pădurarul Lambă nu mai fu pe lume...

— Asasina este deci Mya Scott ? interveni Silviu Balamela.

— Hei, nu te grăbi, povestea e poveste, îl opri Ceclan. Povestea se cere povestită.

Halalaie întrebă :

— Sergiu dragă, tu ce înțelegi prin femeie cu păr albastru ?

Ceclan îi răspunse cu una din privirile lui cenușii care înlocuiau orice explicație. El își urmă relatarea :

— Jderul, în calitatea lui de polițist de serviciu pe pădure, dădu primul alarma...

Aici domnul V., fostul detectiv, interveni cu violență aproape :

— Lasă, dom'le, chestiile astea, treci la acțiune !

— Face parte din acțiune. Și-apoi, adăugă Ceclan, nimeni nu e obligat să asculte pînă la capăt !

Jderul se împiedică literalmente de cadavrul lui Lambă și, uitînd de calitatea sa oficială de polițist de serviciu, intră într-o panică mare și o șterse, îngrozit. Pe parcurs își reveni. Reveni și la locul crimei, la fața locului. Îl recunoscu imediat pe pădurar, în treacăt observă binecunoscutele urme ale Lupului traversînd cărarea. Tot într-o goană, Jderul se deplasă la „Capra Verde“ și-l trezi pe cîrciumarul Bală, spre marea bucurie a acestuia, bucurie ce se amplifică, vă închipuiți, auzind explicațiile bîlbîite ale polițistului de serviciu cum că Lambă zace într-o băltoacă de sînge și cum că, pesemne, și după unele semne, autorul acestui act monstruos trebuie să fie Lupul...

Bală, care din pricina agitației nu-și nimerea cracul pantalonilor, bolborosi :

— Lupul !... Dar cum ? ! Dumnealui ar fi trebuit să se afle la adunarea anuală, și-apoi, în Noaptea Lupilor, orișice atac e interzis strict chiar și-mpotriva iepurilor, darmite a omului... N-aș crede că e Lupul, n-are el destul cu...

— Ce este de făcut ? întrebă Jderul.

— E mort ?

— Îhî, mort, confirmă polițistul de serviciu.

— Eu cobor la Cumpăna, în sat — zise Bală — să anunț autoritățile, așa se procedează, cred, în cazuri dintr-astea...

— Iar eu ce fac ? întrebă Jderul.

— Faci ce te taie capul ! spuse Bală și o porni în jos, spre sat, repede, ca mînat de diavolii cei răi.

Pe Jder îl tăie capul să facă următoarele : alergă în poiana secretă, unde-și țineau lupii adunarea. „Cine îndrăznește ?“ răsună o voce răgușită. „Polițistul de serviciu“ răspunse Jderul, stăpînindu-și cu mare greutate un clămpănit al dinților. Polițistul de serviciu pe pădure, ca şi doctorul de serviciu, ca şi poştaşul de serviciu, sînt inviolabili — asta se ştie. Jderul explică scurt căpeteniei lupilor *en titre* ce se întîmplase, fără a omite amănuntul că în preajma lui Lambă se citeau limpede amprentele Lupului. Cum acesta lipsise, nemotivat, de la adunare, chestiunea părea rezolvată. Lupul se făcuse vinovat de încălcarea unei legi sacre şi străvechi — nonviolenţa în Noaptea Lupilor. Căpetenia *en titre* luă pe loc hotărîri : trimise o escortă să-l captureze pe Lup, ceea ce se şi întîmplă, urmînd ca încălcătorul de datini să fie supus judecăţii Marelui Juriu ; alt cordon de lupi făcu cerc mare împrejurul cadavrului lui Lambă, aşa fel ca să nu li se descopere urmele şi pentru ca nimeni — om sau animal, să nu mai treacă pe acolo pentru a îngreuna desfăşurarea cercetărilor ; totuşi doi dintre lupii bătrîni se apropiară păşind numai în iarbă sau pe pietre — se apropiară de cadavru, iar ochii lor experimentaţi citiră ce era de citit, şi era de citit că într-adevăr Lupul trecuse recent pe acolo ; Luna scălda dintr-o latură scena ciudată, ca şi dîra de sînge lungă de vreo douăzeci de metri : posibil că Lambă, cu ultimele puteri, reuşise să se mai şi tîrască... Încotro ? Însă aceasta poate fi o presupunere eronată. Cert este că dîra de sînge exista...

În acest timp un prim interogatoriu i se lua chiar Lupului, chiar de către căpetenia *en titre*...

— Aşa e prea de tot ! pufni domnul V. Mă rog, basm să fie, dar să înţelegem şi noi !

— Silenţiu ! ceru profesorul Halalaie, cu autoritatea sa profesorească. Pe mine personal începe să mă intereseze cazul.

Inspectorul Traian Moigrădean ajunse la locul asasinatului către ora şase dimineaţa ; îl însoţeau cîţiva oameni, printre care un medic, şeful postului de jandarmi din Cumpăna, un fotograf.

Traian Moigrădean, foarte tînăr pe-atunci, era la unul din primele sale cazuri și amintirea anchetei din pădure a rămas în memoria sa ca o aventură ciudată și derutantă...

— Fără discuție că din cauza Jderului, a lupilor și a celorlalte fiare ce or să mai apară neîntîrziat, nu se putu abține domnul V., fostul detectiv particular.

— Probabil, consimți Ceclan. De altfel e de presupus că fără ajutorul „fiarelor“ nici n-ar fi putut să dezlege enigma.

— Cum poate exista o colaborare între om și fiare ? întrebă domnul V. De cînd lumea, fiarele au fost inamicele omului...

— Dumneata comiți o greșală elementară, replică Sergiu Ceclan. De altfel această chestiune o putem clarifica pe un plan diferit, filozofic sau biologic, cu altă ocazie. Acum dă-mi voie să revin la basmul meu polițist.

Unul din principiile de bază ale tînărului detectiv era : nu-ți pierde niciodată capul ! Dacă stăm să ne gîndim, e un principiu okei pentru orișicine, nu numai pentru un polițer... Un bătrîn copoi, ce se numărase printre dascălii săi în ale criminalisticii, îl povățuise : „Închipuiește-ți că toți ceilalți sînt nebuni, că numai tu ai rămas întreg, și că dacă și tu îți pierzi capul, totul e pierdut definitiv !“

Totuși Traian Moigrădean simți foarte curînd că e pe punctul de a nu mai fi stăpîn pe uzul rațiunii. Acest spațiu deschis — pădurea, munții, cărările întortocheate care nu se știe de unde vin și unde sfîrșesc, dacă sfîrșesc vreodată — îl azvîrli în disperarea nesiguranței. După o foarte sumară cercetare, numărătoarea îi dădu nu mai puțin de șapte asasini posibili : cîrciumarul Bală, cei doi cabanieri, Candiano și Ionescu, cei doi singurateci — Americanul și Johnny Holliday — și, bineînțeles, Mya Scott ; alpinistul Sacoste, la prima vedere, părea scos din cauză, din pricină că Bală, Ionescu și Candiano îl văzuseră în

Schiță anexă la *NOAPTEA LUPILOR*

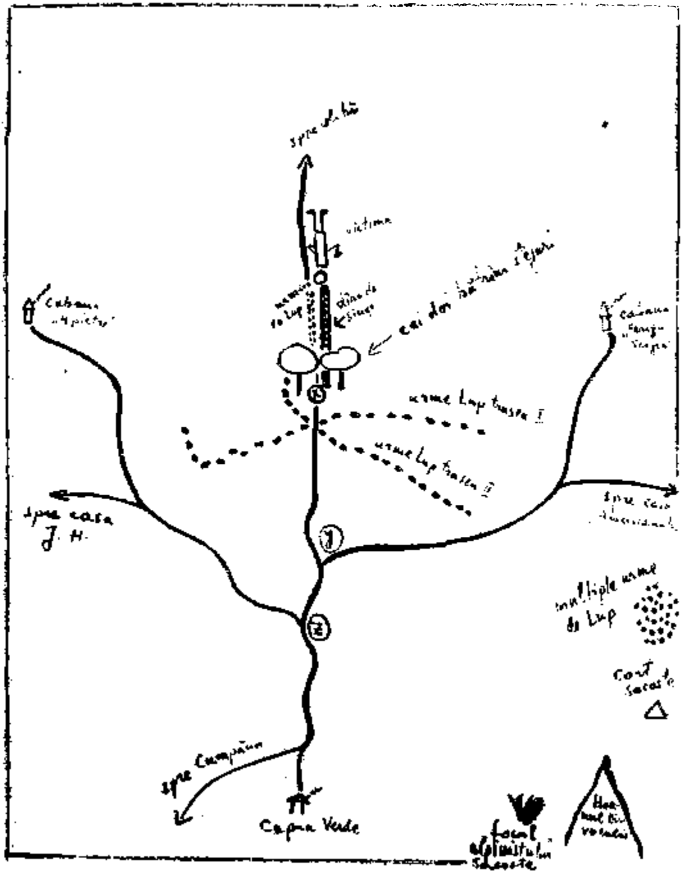

preajma focului său, sub Hornul Diavolului, iar Mya Scott, de asemenea, afirma că zărise din pragul cabanei „Feriga Neagră“ și omul și focul — ori, practic, alpinistul nu avea cum să ajungă de la focul său pînă la locul crimei, fiind bună distanța — dar afirmațiile cîrciumarului și ai cabanierilor nu erau verificabile, ei puteau fi înțeleși, iar domnișoara Scott putea pur și simplu să mintă, din cine știe ce motive obscure : de aceea, cu un suspin, locotenentul îl trecu pe lista suspecților și pe alpinist.

În sfîrșit, nu era cu totul exclus atacul unei fiare !

Oameni ai pădurii, cabanierii, alpinistul, ceilalți, descifrară urmele unui lup, Lupul, de o mărime neobișnuită, însă medicul legist clătină din nasul său lung : „Nu știu ce să zic, rana asta hidoasă a desființat pur și simplu ceafa victimei... Nu prea aduce a mușcătură... cel mult a mușcătură de leu, nu de lup...“

Totuși, posibilitatea nu era cu totul exclusă, așa că inspectorul Moigrădean înscrise pe lista suspecților, în dreptul nr.-ului 8 : Lupul.

Dar să începem cu începutul. Prin ceața dimineții de septembrie firavul grup de oameni înfrigurați urca fără convingere către punctul X. Să-i trecem în revistă, căci, deocamdată, tot n-avem ce face : Traian Moigrădean, plutonierul din Cumpăna, medicul legist, fotograful, alpinistul Sacoste și cîrciumarul Bală, acesta din urmă în triplă calitate : martor principal, om care a alertat autoritățile, și cel dintîi pe lista suspecților.

Cînd oamenii ajunseră la cei doi stejari ce se îmbrățișau deasupra cărării, cordonul de lupi se retrase, încheindu-și misiunea. Ceea ce nu înseamnă că rolul pădurii încetează în acest moment.

Aproximativ douăzeci de metri în sus de stejari *, pe cărare, zăcea Lambă ; poziția lui este cea din schiță, și

---

* *în sus* = către colibă ; *în jos* = către Capra Verde.

vreau să subliniez că picioarele erau îndreptate către colibă. Medicul zise : „S-a petrecut cu aproximativ zece ore în urmă. Moarte instantanee“.

Acest termen, moarte instantanee, este discutabil. Să ne amintim că pădurarul, înainte de a redeveni *universal*, avusese viziuni frumoase, un torent albastru care s-a transformat în torent de păr albastru...

Însă Traian Moigrădean, privind dîra de sînge, se simţi dintr-odată foarte obosit şi descurajat şi spuse : „Dacă a fost moarte instantanee, cum de a mai reuşit să se tîrască ?“

Aceste vorbe mascau, ca orice vorbe, un gînd, iar gîndul era : n-am să rezolv niciodată acest caz... e peste puterile mele !

Medicul bodogăni : „Pe cinstea mea, nu ştiu... desfid pe oricine prevăzut cu o astfel de gaură în cap să mai schiţeze măcar o mişcare...“

Moigrădean examină trupul nemişcat, care tocmai pozase pe gratis pentru fotograful poliţiei şi aprecie că pădurarul fusese un adevărat colos, măsurase vreo doi metri înălţime (acum „în lungime“) şi murmură : „Dacă nu s-a tîrît cu propriile-i puteri, poate că *a fost* tîrît... dar de ce ? Şi de către cine ?“

Se uită împrejur, privirile i se încîlciră între ramurile celor doi bătrîni stejari, se aplecă asupra dîrei de sînge, nu putu da răspuns întrebării „de ce ?“ şi „cine ?“ şi cum atunci cînd nu poţi da răspunsuri, instinctul te îndeamnă să pui întrebări, el zise :

— Domnule Bală, spui că pădurarul plecase de la „Capra Verde“ către ceea ce ai denumit coliba sa de vară... Este exact ?

— Da, domnule, exact, mormăi Bală care, înfrigurat şi cenuşiu după o noapte albă, simţea mai bine ca oricînd că viaţa e deşertăciune. A plecat, cum am mai zis, însoţit de cabanieri... ora să tot fi fost opt şi jumătate seara.

— Acest loc unde s-a săvîrșit omorul, reluă detectivul, e situat mai aproape de „Capra Verde“ sau de colibă ?

— De aici pînă la colibă mai e încă de două ori pe-atît de mers, explică destul de confuz Bală.

— Deci cîrciuma e mai aproape. Nu ? Logic era ca, rănit fiind, să încerce a se tîrî înapoi... pentru a fi ajutat, dacă nu cumva... Tînărul detectiv îl scrută piezîș pe Bală. Gîndul său nerostit era următorul : dacă nu cumva cel care-l lovise era chiar Bală — și-n acest caz era logic să încerce să fugă. Dar medicul zice că... și-n sprijinul afirmației sale stă și poziția stranie a victimei : nu te poți tîrî cu picioarele înainte ! Deci *a fost tîrît*. De către cine ? Ce zici, doctore ?

— A fost tîrît de picioare, asta e clar !

— Nu întrebam de ce, ci de cine...

— Ei, asta mă depășește, domnule Mocanu.

— Mă tem că și pe mine, oftă inspectorul.

Comisia de anchetă a pădurii căpătă următoarea compoziție : Vulpea, șefă a comisiei, un lup Obs...

— Iarăși a pornit manivela cu baliverne ! exclamă dezamăgit domnul V., fostul detectiv particular. Și chiar cînd afacerea începuse să prindă ceva cheag...

Sergiu Ceclan nici nu-l luă în seamă.

Vulpea, șefă a comisiei, un lup Observator, apoi Lupul în persoană, eliberat pe cuvînt de onoare, Veverița și Jderul. Printre martorii ce au depus în fața acestei comisii s-a numărat și Iepurele.

Prima descoperire importantă o făcu Lupul ; de altfel el era cel mai presat să-și dovedească nevinovăția. Ei bine, lupul constată că *nu toate* urmele de la locul crimei sînt ale sale, că „amprentele“ de pe traseul 2, ca și cele ce însoțesc dîra de sînge, aparțin unui *alt lup*.

— Cum poți dovedi aceasta ? întrebă căpetenia lupilor *en titre*.

— Simplu, zise Lupul. Știe oricine că am o cicatrice adîncă pe laba dreaptă din față, ori, dacă veți cerceta...

— Da, m-ai convins, dar ce demonstrezi cu asta ?

— Habar n-am, mă depășește, mormăi Lupul. Ceva, totuși, demonstrez, că aici a mai fost amestecat un lup.

— Care ? întrebă căpetenia. Ai fost singurul absent la ceremonie...

Traian Moigrădean dădea și el, nedumerit, tîrcoale „amprentelor“ de lup.

— În această lună a lui septembrie, lupii nu atacă, observă careva.

— Da, așa e, confirmară și alții.

Orele înaintau, sosiră, chemați prin ștafete, cabanierii Candiano și Ionescu, veni, cu o mică întîrziere, Mya Scott, apărură Americanul și Johnny Holliday. Și alții, nepoftiți, pe care inspectorul îi păfugă de urgență de la fața locului. Ochii detectivului întîrziară o clipă pe torsul apetisant al domnișoarei Scott, apoi coborîră la pămînt. Observă — ei bine, observă ceva ce-i scăpase pînă atunci, un amănunt așa de neimportant că probabil nici nu merita să-i acorde atenție, dar în orice anchetă trebuie să începi prin a te agăța fie și de un fir de păianjen care nu se află acolo unde ar fi firesc să se afle : în lutul moale, între cei doi stejari bătrîni ce se îmbrățișau deasupra cărării, se distingea o scobitură, o gaură de grosimea unui arac pentru fasole, adîncă de vreo șase centimetri și cu marginea alungită în direcția „sus“.

T. M. ordonă plutonierului din Cumpăna și oamenilor lui.

— Căutați ! Căutați bățul, bîta, în fine obiectul ce a fost înfipt aici și a lăsat acest semn...

Interveni alpinistul Sacoste :

— Ar fi posibil ca acest semn să fie lăsat de bastonul dumisale ! și-l indică pe Johnny Holliday care, deși încă tînăr, avea totdeauna asupră-i un bastonaş cu măciulie de argint. O manie de om singuratec.

— N-am mai trecut de vreo sută de ani pe acest drum, replică foarte calm J. H.

— Îmi permiteți ? făcu detectivul, și luă bastonul cu măciulie de argint, îl înfipse în lut, îl extrase, compară cele două urme. Nu, nu e acesta ! și înapoie obiectul. Căutați-l pe cel adevărat !

Plutonierul din Cumpăna, nu tocmai dumerit ce anume trebuie să caute, zise oamenilor săi să se pună pe treabă.

T. M. îl luă în primire pe cabanierul Ionescu.

— Dumneata te-ai despărțit de Lambă și Candiano în punctul pe care l-am denumit Z, la orele 20,20, nu e așa ? Din punctul Z pînă la cabana „4 pietre“ cîte minute ai de mers ?

— Nu mai mult de o jumătate de oră, interveni, neîntrebat, Sacoste.

— Vorba ! îl apostrofă detectivul. Are să vină și rîndul dumitale. Cabanierul Ionescu spuse :

— E adevărat, 35—40 de minute, nu mai mult...

— Dar, zise T. M., după cum reiese, ai sosit la cabana „4 pietre“ abia după ora 22,30.

— Domnule polițist, gesticulă inutil din palmele sale late cabanierul, luasem un pahar, două, să confirme și Bală, de față, dacă nu e adevărat, și dacă omul bea un pahar, două, le-ar tăia cu un al treilea, așa că am deviat de pe drum către căsuța prietenului Johnny Holliday, aici, de față și el.

T. M., simțind cum i se înăcrește glasul, întrebă :

— Acasă la dumneata, la „4 pietre“, nu era posibil să iei acest al treilea pahar ?

— Nu, domnule locotenent, se tîngui Ionescu, nevastă-mea Stela are obiceiul dezagreabil de a încuia beuturile dacă simte că eu, cît de cît... Știți cum sînt nevestele !

— Nu știu, replică T. M., supărat că e pus în aceeași oală cu acest cabanier chefliu, și se întoarse către J. H. : „Ați primit aseară vizita lui Ionescu ? La ce oră ?"

— Regret, regretă Johnny Holliday, nu eram acasă, plecasem să fac o scurtă vizită prietenului meu Americanul. Aici ne vizităm des, căci...

Inspectorul îl scrută pe insul cu pălărie Stetson.

— Dumneata, domnule... hm ! domnule American, ai fost vizitat aseară de J. H. ?

— Aș putea zice da, însă adevărul e mai presus de toate, zise Americanul. Adevărul este că, necunoscînd intenția lui J.H., plecasem la rîndu-mi către locuința sa.

— Și, desigur, v-ați întîlnit pe drum ?

Cei doi bărbați explicară că nu se întîlniseră — ceea ce simplifica al dracului cercetările ! — căci există numeroase drumeaguri, cărări, potecuțe, paralele și neparalele, iar ei deseori nici nu folosesc cărările, ci o taie pe unde apucă prin pădure. Poți trece unul pe lîngă celălalt fără să bănuiești...

Inspectorul o privi în ochi pe singura femeie implicată în afacere.

— Domnișoară Scott, la ce oră s-a întoars aseară cabanierul Candiano la „Feriga Neagră" ?

— Nu știu, eu mi-am fiert un ceai la bucătărie și m-am culcat, explică scurt femeia cu păr albastru.

— La ce oră ați adormit ?

— Nu pot spune exact, aici la munte ora fixă nu are atîta importanță ca la dumneavoastră, jos.

— În ce ne privește, acum are al naibii de mare importanță ! Căutați a vă aminti !

— Presupun că era trecut de zece.

— Ce ați făcut întreaga seară ?

— Aş dori, domnule detectiv, să vă pot face mărturisirea de a-l fi ucis pe pădurar, însă ar fi exagerat, glăsui, nu fără ironie, frumoasa Mya Scott. Ştiu că orice crimă trebuie probată, ori la reconstituire n-aş fi capabilă să explic cum de i-am venit de hac pădurarului ! Ce am făcut? Am privit stelele, adică nimic în limbaj juridic. Am privit focurile din munţi, dintre care cel mai bine se zărea focul lui Sacoste, sub Hornul Diavolului.

— Retrageţi-vă... însă nu prea departe, dispuse T. M. Să vină Candiano.

— Sînt aici, spuse acela, un om subţire alcătuit numai din aţe. Şi explică : Eu am ajuns tîrziu la „Feriga Neagră" căci m-am abătut din drum către bojdeuca Americanului, după ce l-am părăsit pe Lambă la mica răscruce Y, aşa cum v-am mai spus ; cu vreo zece minute înainte ne despărţisem, cu voie bună, de Ionescu... Nu-mi era somn, la mine la cabană nu aveam oaspeţi, cu excepţia domnişoarei Scott care e ca la ea acasă şi mai aveam poftă să mai schimb o vorbă, poate să mai iau un păhărel...

— Desigur, tot al treilea, observă T. M. şi către American :

— Te-a vizitat aseară Candiano ?

— Posibil, însă eu, aşa cum v-am spus, plecasem la J. H.

Traian Moigrădean avu brusc impresia că împotriva sa se organizase un complot şi că toată lumea-şi bate joc de el ! Deci : cabanierul Ionescu se duce la J. H. ; J. H. se duce la American ; cabanierul Candiano şi el porneşte spre American, care în schimb pleacă în vizită la J. H. Într-un colţ al pădurii Mya Scott admiră noaptea, în alt colţ alpinistul Sacoste face un foc mare ; pe scurt, la ora cînd a fost ucis Lambă, prin pădure era o forfotă că omul se izbea de om, ca să nu mai amintim şi de lupi, de Lup ! Şi totuşi, nimeni nu găseşte acasă pe nimeni şi nimeni nu se întîlneşte cu nimeni...

— Domnule Candiano, domnule J. H. ! Ambii pretindeți că ați mers la American, nu ? Cum se face că nu v-ați ciocnit acolo nas în nas, domnilor ?

— Era suficient, vorbi blînd Johnny Holliday, învîrtindu-și bastonașul cu măciulie de argint, ca între noi să se interpună o diferență de numai un minut...

— Dar, spuse T. M., nimeni n-a auzit pe nimeni ?

Americanul explică :

— În pădure, domnule detectiv, se umblă fără zgomot... instinct străvechi... ca să nu mai amintim că noaptea trecută a fost Noaptea Lupilor, era greu să mai auzi mare lucru !

T. M. renunță să mai ceară explicații cu privire la Noaptea Lupilor. Se întoarse către Sacoste, a cărui mutră nu-i era simpatică :

— Dumneata ce făceai acolo la foc, frigeai slană ?

— Eu sînt alpinist de performanță, ieși în față Sacoste, eu am fost cap de coardă pe marile trasee din Făgăraș, unele îmi poartă numele, iar dacă aveam noroc, la ora asta asaltam Marele Dinte Negru din...

— Bine, bine, îl potoli A. M., ce făceai la foc, totuși ? De ce te agitai atîta, cum povestesc martorii ?

— Nu mă agitam, domnule inspector ! Făceam puțină gimnastică de reacomodare... luna trecută am suferit un mic accident, acum îmi refac mușchii. Cortul meu e la o sută de pași sub Hornul Diavolului.

— Da, l-am văzut, spuse amărît T. M. și-i întoarse spatele. Înaintă de-a lungul dîrei de sînge. Toată lumea e nevinovată, însă nimeni nu are un alibi ca lumea, poate cu excepția cretinului de alpinist. Apoi tînărul inspector Moigrădean făcu un efort disperat pentru a-și redobîndi humorul : Bine, domnilor, e limpede, cu toții sînteți în afara culpei, mai rămîne un singur bănuit, ale cărui urme, de altfel, se află presărate din belșug la locul fărădelegii : Lupul ! Unde e Lupul ?

Prin tufişurile din preajmă se iscă un foşnet şi Cenuşiul, unul din cei mai zdraveni lupi din cîţi cunoştea muntele, înaintă sub ochii detectivului.

— Sînt aici ! zise el.

Fostul copoi al Agenţiei Lăzău, domnul V., începu iar să protesteze, însă Dan Leordeanu îl mustră scurt :

— Lasă-l pe povestitor să se desfăşoare, stimabile ! E un basm, ce nu înţelegi convenţiile. Haide, Sergiu, ce a mai zis Lupul ?

— Deci mă spionezi ! se încruntă T. M. către Lup.

— N-aş îndrăzni, se scuză Lupul. Ţineam să vă rămîn la dispoziţie. Întreaga pădure mă blamează — vreau să-mi dovedesc nevinovăţia ! Nu lupul, totdeauna şi neapărat, este culpabilul...

— Bine, dovedeşte, zise T. M.

— Singurele urme, sau amprente, dacă vă place mai mult aşa, care-mi aparţin, sînt acestea. explică Lupul, indicînd traseul unu ; dar eu am trecut pe-aici înainte de a se însera, la lumina zilei, nu mă întrebaţi ora exactă, n-am ceas ! Celelalte amprente nu sînt ale mele !

Şi îşi argumentă afirmaţia, arătînd cunoscuta cicatrice de la piciorul drept, faţă.

— Pentru ce nu te-ai prezentat aseară la ceremonia voastră anuală, la Noaptea Lupilor ? îl chestionă mai departe Traian Moigrădean. Cum te justifici ?

— Nu mă pot justifica decît prin aceea că sînt un uituc, ştiţi, Noaptea Lupilor se sărbătoreşte la date diferite, de la an la an... ca şi unele dintre sărbătorile oamenilor.

— Rămîi prin apropiere ! porunci detectivul.

— Vă stau la dispoziţie, mormăi Lupul şi se retrase.

Ce caz dubios, medita inspectorul, încruntat. Şi reveni iar la un gînd : de ce a fost tras cadavrul pădurarului pe o distanță de douăzeci și cinci de metri ? Dacă excludem posibilitatea că s-ar fi tîrît *singur*. Dar trebuie s-o excludem, trebuie să credem ce zice medicul, altfel, dacă eliminăm din această halimă singura dată certă ce o avem, cu ce mai rămînem, cu ce ? Deci, pădurarul Lambă a fost ucis, iar apoi tîrît, douăzeci și cinci de metri mai sus de stejarii cei bătrîni sub care, după toate semnele, s-a produs asasinatul — căci acolo pînă și tufișurile sînt stropite, iar dîra de sînge pornește din acel punct. De ce a fost tîrît ? Poate pentru a nu fi găsit sub cei doi stejari, poate pentru a se abate atenția de la copacii aceia mari. Dar de ce ? În orice caz, nu copacii sînt asasinii — deși în acest caz orice este posibil, sau nimic nu-i imposibil. Traian Moigrădean alese o piatră mare și netedă și se apucă să „răsfoiască“ încă odată aceste gînduri, cînd observă că printre copaci se apropie în pas alergător jandarmul din Cumpăna. Aducea o bîtă lungă pe care o întinse triumfător inspectorului.

— Asta trebuie să fie, priviți, vă rog, urme de lut la un capăt !...

— Unde ai găsit-o, omule ?

— La dracu-n praznic, lîngă un pîrîu...

T. M. înfipse bîta lîngă semnul descoperit de el între stejari, o extrase : urmele nu coincideau. Locotenentul o mai înfipse o dată și o înclină ușor în direcția „sus“. O smulse. Amprentele erau acum identice. Victorie ! Ce fel de victorie ? De fapt, ce legătură are cu... ? Dar inspectorul era convins că trebuie să fie o legătură !

El înfipse bățul fix în locul originar și se îndepărtă puțin. O idee din cale afară de stranie îi dădu ocol : bățul avea doi metri înălțime, ceea ce coincidea cu statura pădurarului...

Comisia de anchetă a pădurii activa din răsputeri. Lupul foșgăia pe toate direcțiile, fiind prezent în aceeași clipă în mai multe locuri dintr-odată ; Jderul, a cărui calitate oficială de polițist de serviciu pe pădure încetase la miezul de noapte, făcu tot ce putu el să facă, însă nu descoperi nimic de seamă și, ca să nu dea impresia că e leneș și inactiv, îi aduse la cunoștință detectivului, șeful comisiei de anchetă al oamenilor, că îi văzuse în ultimul timp pe Mya Scott și pe alpinistul Sacoste în mai multe rînduri împreună ; o dată, parcă se opriseră chiar sub stejarii unde mai tîrziu se comisese omorul.

Moigrădean medită o clipă, încercînd să stoarcă vreo semnificație din acest amănunt, dar nu stoarse mare lucru.

— Poate că alpinistul îi face curte, opină, ostenit.

Jderul stătu și el pe gînduri.

— Nu, zise el, nu-i face curte.

— Dar tu de unde știi, Jderule ?

— Știu, domnule polițist, fiindcă nu se sărutau.

— Dar ce făceau atunci ? întrebă T.M.

— Tocmai, asta e, nu făceau nimic. Nu vi se pare suspect ?

T. M. acceptă că e suspect, dar nu reuși să lege întîlnirile amoroase sau neamoroase dintre alpinist și schioare de omorul acela care bulversase pădurea. Și-apoi, o prietenie dintre un alpinist și o schioare, ambii oameni ai munților, nu e, la urma urmei, chiar ceva prea suspect...

Soarele cobora lent către Hornul Diavolului, ai fi zis că se va izbi și se va sparge. Veverița, care cunoștea toți copacii din pădure ca pe propriile ei mănuși, își aduse și ea contribuția : și, anume, descoperi o zdrelitură pe una din ramurile stejarului din dreapta și ceva urme de lut la baza ramificației principale a stejarului din stînga ; e vorba desigur de cei doi stejari sub care s-a comis omorul. Inspectorul ascultă cam absent relatarea grațioasei mîncătoare de alune și nuci, dar nu știu unde să așeze aceste noi „elemente“, la cap sau la coadă ? Ori poate că se prefăcea a nu ști ?

Soarele trecu de Hornul Diavolului și deveni un fel de semilună de aur. Johnny Holliday se apropie de Traian Moigrădean și scoase din buzunar o sticluță în care clipocea niște rest de rom.

— Plictisit, domnule detectiv ?

T. M. îi aruncă o privire neagră și confirmă că e plictisit și că naiba s-o ia de treabă !

— Știu că și eu mă aflu printre suspecți, dar nici că-mi pasă, făcu J. H. degajat. Important e ca omul să se simtă cu conștiința împăcată. Gustați puțină licoare, poate vă dă idei...

Inspectorul, după o ezitare, sorbi puțin, dar această delicioasă operațiune nu fu întovărășită și de idei, ba, dimpotrivă, el își aminti de alt panseu al bătrînului copoi ce-l învățase abece-ul meseriei : „Băiete, într-o afacere delicată, din prima clipă pășești sau cu dreptul sau cu stîngul ; în varianta a doua, ai clacat și e bine să chemi pe altul mai inspirat, ca să nu spun mai bun decît tine..."

— Domnule detectiv, vorbi J. H., v-ați preocupat mai serios de identitatea victimei ?

La care T. M. dădu ilustra replică pe care o găsim în toate romanele saxone și nesaxone, polițiste și nepolițiste :

— Ce vrei să spui ?

J. H. spuse :

— Pădurarul Lambă n-a fost toată viața pădurar, ci, cîndva, grad mare, aproape comandant de regiment, dar a băut banii regimentului, sau i-a pierdut la poker — chestie clasică — a ieșit un mare scandal urmat de o mică pușcărie, iar apoi, scîrbit de cele deșertăciuni lumești, dumnealui Lambă s-a retras aici cu funcția de pădurar principal, între el și domnișoara Scott a fost oarecîndva ceea ce romancierii numesc un mare amor...

Inspectorul își scărpină falca pe care răsăriseră țepi.

— Dar de unde cunoști aceste amănunte ?

— Eh, dădu din mînă Johnny Holliday, și adăugă, rece : Și eu am făcut pe vremuri o mare pasiune pentru domnișoara Scott, dar... degeaba vă uitați așa la mine. nu eu l-am ras pe Lambă.

Vulpea zise :

— Eu sînt șefa comisiei de anchetă a pădurii !

Inspectorul își stăpîni cu greu pornirea firească de a trage jos de pe gîtul cumetrei frumoasa ei blăniță.

— Știți că alpinistul Sacoste poartă opinci ?

Alpinistul Sacoste — acest nume se pronunță cam prea des, ia să vedem, își zise detectivul.

— Cum adică, opinci ? Azi nu l-am văzut purtînd opinci !

— E adevărat, confirmă cumătra, dar cîteodată el încalță opinci.

— Și ce e cu asta ? se miră T. M. Încălțămintea e scumpă...

— Poate că aveți dreptate, acceptă Vulpea, totuși mi se pare ciudat. De ce un alpinist, un orășean care n-a fost nici măcar o singură dată în viața lui țăran, să poarte opinci ?

Această intervenție a șefei de comisie nu avu darul să limpezească ideile detectivului. Și, astfel, se făcu seară.

La acea oră incertă a serii, inspectorul Moigrădean cobora către satul Cumpăna. În vreme ce T. M. cobora, seara urca, și singură pădurea rămînea neclintită. Hei. ce caz ! Și ce vor zice colegii mei, dar mai ales șefii ! își repeta inspectorul. Și apoi : cum să explice el șefilor ultima sa întrevedere cu Veverița ?

— Cu ce îți pot fi de folos, domnișoară ?

— Eu voiesc a vă fi de folos, replicase Veverița — și să știți că sînt măritată... Specialitatea mea sînt copacii.

— Ştiu.

— Ştiu că ştiţi ! Vreau să vă reamintesc numai că, cercetînd cei doi stejari, am descoperit nişte zdrelituri distincte pe ramurile de deasupra cărării, şi multe urme de lut la ramificaţia de bază a stejarului din dreapta...

— N-am uitat, însă toate acestea la un loc, ce semnificaţie au, domnişoară, pardon, doamnă ?

— Nu ştiu, domnule detectiv !

— Ei bine, eu ştiu cu atît mai puţin ! spuse T. M., care — cum aminteam — cobora acum către Cumpăna, singur, plictisit şi, de ce nu am recunoaşte-o, descurajat, cu totul descurajat. Avea intenţia să ceară telefonic ajutoare, sfaturi, să mărturisească, în fine, că acest caz îl „cam" depăşeşte şi că poate ar fi potrivit să facă deplasarea aici la pădure comisarul Landford, om energic şi în plus — cum se lăudase cîndva — specialist al spaţiilor deschise.

Soarele se ascunsese dincolo de Hornul Diavolului, incendiindu-l din spate şi acum Hornul părea să fie un canin de balaur sau, în sfîrşit, ori ce aţi dori ; ceva mai încolo, cortul alpinistului Sacoste, de culoare roşie, aducea şi el a mic incendiu în amurg.

Inspectorul privi Hornul, cortul, îşi aminti faţa palidă a alpinistului, părul său negru, maxilarul patrat şi vocea sa paralelipipedică, şi-l înjură în gînd : ia mai dă-l dracului de alpinist !

Pe neaşteptate, de după un cotlon al pădurii, apăru firma albastră a cîrciumii „Capra Verde".

— Poftiţi, cu ce să vă servesc ? îl îmbie cîrciumarul Bală.

Pe la mesuţe şedeau cîţiva dintre ciudaţii singurateci ai munţilor. Americanul, Johnny Holliday, Candiano, Ionescu, precum şi Mya Scott, alături de care faţa albă de tebecist a lui Sacoste ieşea în evidenţă. Apariţia inspectorului fu salutată de o tăcere generală stingheritoare, pe care nu reuși s-o atenueze nici măcar purtarea politicoasă, ca să nu zic servilă a patronului.

— Domnilor, nu vă deranjați, ar fi dorit să le spună detectivul, eu și așa-s pe cale de a-mi da demisia — atît de tare le-ați încurcat aici pe toate..

O bucățică de soare ieși de după Hornul Diavolului și ultima rază se opri pe o sticlă verzuie, transformînd-o în opal.

— Toarnă-mi de acolo ! ceru detectivul.

— E rachiu ordinar, vă pot oferi coniac ! insistă Bală.

— Și pentru mine, tot rachiu, unul mare ! se făcu auzită o voce subțiratecă în spatele polițistului.

Noul venit intrase pe neașteptate ; în contrast cu vocea, era un mătăhălos cu ceafă lată, frunte de debil mintal — și chiar și era debil mintal, și pe deasupra, vag amețit.

— Ăsta e Stan, un fel de mutalău de jos din sat, din Cumpăna, explică cineva.

În birt ființau numai trei mese, la prima se instalase Mya Scott cu al ei alpinist Sacoste, la alta cei doi pădurari prieteni, Candiano și Ionescu, la a treia Americanul și J. H. Aici fu invitat să șadă și T. M. și el acceptă invitația. Cîrciumarul Bală puse în fața lui păhărelul de rachiu și un canceu mare cu apă de la izvor.

„Iată-i deci cam pe toți suspecții, s-au adunat aici ca la ședință, numai Lupul pare a lipsi“, își zise nu fără o strîmbătură inspectorul. Strîmbătura era cauzată de rachiul al cărui gust era la fel de nedefinit ca și cugetarea unui astronom dement. Apariția detectivului îi deranjă numai pentru o clipă pe ceilalți, cu toții își reluară curînd mormăielile și nici unul nu avea înfățișare de vinovat.

T. M. își zise cu amărăciune că meseria aceasta delicată de criminalist nu e făcută pentru el. Îl deranja *spațiul !*

Acest asasinat fusese comis împotriva regulilor, într-un spaţiu vast tăiat de cărări, străbătut de ecouri, guvernat de orînduieli care lui îi scăpau. Poftim : Noaptea Lupilor ! Descurcă-te dacă poţi...

La oraş pe posibilii vinovaţi îi extragi din fişier : care dintre vechii delicvenţi se află în libertate, ce alibiuri are pentru ziua, pentru ora cutare — şi aşa mai departe... Pe cînd aici !...

Americanul — mereu cu pălăria Stetson pe ceafă — povestea, fără pasiune, dar nici cu dezinteres, că în ziua aceea nu avusese noroc la pescuit. Se dusese la baltă (care „baltă“ ? miji în capul lui T. M.), dar cîrligul i se agăţase de o blestemată de funie groasă, care şi aia se prinsese în fundul apei de ceva, aşa că fusese nevoit să renunţe la undiţă, la cîrlig.

— Tu ce înţelegi prin funie ? întrebă J. H., ca să se afle în treabă.

— Nimic altceva decît funie, replicase Americanul.

Iar J. H. : Ce să caute o funie groasă în balta aia ?

Cîrciumarul Bală aduse un mic platou cu peşte prăjit pe care-l potrivi pe mesuţa domnişoarei Scott ; frumoasa începu să ronţăie cu poftă, alpinistul Sacoste mai întîi îşi goli paharul, îşi stinse ţigara.

— Iată unul care n-a pescuit funii, ci peşte, observă J. H. către American.

Alpinistul Sacoste îşi părăsi locul pentru a se apropia de Stan. În picioare, la tejghea, acela se pregătea să mai golească un pahar. Sacoste îi şopti ceva la ureche. Stan clătină energic din cap. Alpinistul insistă. Stan se întoarse către Bală şi-i ceru acestuia să-i umple paharul.

— Nu-i mai da, e beat ! ridică vocea Sacoste. Cîrciumarul, cu uiaga în mînă, păru a ezita. Stan trînti pe tejghea o bancnotă mare.

— Stane, zise Bală, ia-l încet, că e ultimul.

Mya Scott, la masa ei, înghițea cu delicatețe pește după pește. Pe mutalăul din Cumpăna nimeni nu-l poftea să se așeze, chit că mai erau vreo două trei taburete libere. Traian Moigrădean privea încetișor prin cîrciumă, privea scena, cu senzația acută că este ceva ce trece pe lîngă el, sau, altfel spus, îi scapă.

Mereu la tejghea, mereu cu paharul în mînă, Stan privea cu ochi încețoșați și cine știe ce gînduri îi treceau prin cap — dacă era capabil să aibă și gînduri.

Cabanierii Candiano și Ionescu sorbeau alene niște vin acru și discutau cu voce joasă, însă fără a se feri, despre cel asasinat, despre Lambă. T. M. privi ceasul, zicîndu-și că e tocmai momentul să ridice ancora, pentru a-și reîntîlni echipa, la Cumpăna, jos, însă ceva tulbure îl mai reținea. Bală așeză în fața lui un al doilea păhărel.

— N-am cerut, protestă detectivul.

— Gustați, insistă celălalt, e zamă de creangă cu sîmbure, păstrat în butoiaș de lemn aromat — așa ceva, numai la mine ! Gustați, domnule inspector șef, aici, în țuica asta e înțelepciunea pămîntului !

Moigrădean examină prima idee ce-i trecu prin cap — cea mai la-ndemînă — posibilitatea ca Bală să-l fi ajuns din urmă pe pădurar și să-l fi pocnit în ceafă cu un obiect contondent, nu moale, să fi făcut dispărut obiectul și așa mai departe... însă Jderul, polițist de serviciu, pretinde că l-ar fi luat pe cîrciumar din pat, din somn... Ei, timp ar fi avut el poate să revină și să se culce, dar Bală, un rotofei scund, scundac aș zice, chiar înălțîndu-se în vîrful picioarelor, greu să ajungă la ceafa zdrahonului. Greu să aibă forța necesară. „Caut soluții facile“, gîndi nemulțumit inspectorul și gustă cu grijă din zama de creangă.

Glasul subțire și mult ridicat al lui Stan tulbură iar pacea birtului. Acela pretindea să i se servească și lui o băutură aleasă, că ce-i el, chiar pleava pămîntului ? Cîrciumarul Bală, trecu prin multe, răsfoia o cărticică jegoasă, de mult citită cît fusese, dar alpinistul zise :

— Acest imbecil ne strică seara ! și se ridică. Stane, vino după mine ! porunci el.

— Tu nu mă scoți pe mine afară de-aici ! spuse Stan, însă alpinistul, cu toată figura sa palidă, era, se vede, vînjos, căci îl trase afară, din cîrciumă pe mutalău ca pe nimic, și-i făcu vînt. Nimeni nu clinti, nimeni nu obiectă, dar cîteva minute mai tîrziu, greoi, strîmb, Stan reveni și rămase masiv în ușă.

— Domnu' Sacoste, grăi în sfîrșit, numai un pahar cu țuică bună, numai unul și plec !

— Dă-i, unul, și să se ducă ! aruncă Sacoste către Bală ; cîrciumarul, nepăsător, se execută, Stan bău, spuse noapte bună, însă nici acum nu se duse. Nu se duse către sat. Îl văzură afară, în lumina cea dintîi a lunii, efectuînd un fel de dans greoi, cretin, însoțit de mormăieli.

Deodată cabanierul Candiano i se adresă alpinistului :

— Pariez, domnu' Sacoste, că i-ai dat lecții de dans lui Stan !

— Cum așa ? se întoarse bărbatul cu fața palidă.

— Păi aseară te-am văzut dansînd în jurul focului exact cum face acum Stan ăsta...

— Făceam exerciții, nu dansam, replică scurt alpinistul, și reveni la discuția ce o purta cu Mya Scott.

Singur, Traian Moigrădean cobora către Cumpăna, nu era mult drum de bătut, doar vreo trei kilometri ; într-o săliță a primăriei i se pregătise și lui un pat la care acum rîvnea cu poftă. Noaptea era adîncă, tainică și detectivul avu gîndul neplăcut că viața lui fusese pînă atunci cam lipsită de farmec...

Pe urmă se petrecu ceva neaşteptat. Inspectorul se opri. O jumătate de oră mai tîrziu el îşi făcea reapariţia la „Capra Verde“, unde, dintr-un vechi radio cu baterii, izvora o muzică senină. Părul albastru al Myei Scott, în raza galbenă a lămpii, unduia tulburător.

În faţa cîrciumei, trîntit pe iarbă, Stan sforăia energic.

— Ai unde să mă culci peste noapte ? îl întrebă inspectorul pe Bală.

— La cabană, la noi, veţi avea toată comoditatea, ziseră, într-un glas Candiano şi Ionescu.

— Aveţi telefon la cabană ? Sigur, aveţi... În acest caz...

A doua zi, la prima oră, T. M. făcu o demonstraţie stranie. Asistau oamenii săi, convocaţi telefonic. Căţărat în stejarii de care am amintit deja în nenumărate rînduri, inspectorul căuta cu îndîrjire nu se ştie ce, sub privirile nedumerite ale celor de jos. Cînd reuşi să localizeze zdreliturile şi urmele de lut pe care i le semnalase Veveriţa, bucuros, poliţistul sări din copaci, se scutură pe haine, şi dădu mîna cu fiecare. Medicul încercă o ironie :

— Nuci căutaţi ? În stejari ?

— Copacii ăştia l-au ucis pe Lambă, spuse Moigrădean, şi, în ciuda afirmaţiei grave, un zîmbet timid, puţin trist, dădu o expresie juvenilă feţei sale triunghiulare.

Inspectorul Traian Moigrădean din poliţia română, însoţit de şeful postului din Cumpăna, dădu un mare ocol Hornului Diavolului şi cortului roşu — reşedinţa alpinistului Sacoste. Pe urmă efectuară un ocol ceva mai modest şi în sfîrşit un ocol mic de tot, cu o rază să ziceam de 80 m. T. M., care din clipa cînd băuse straşnica licoare oferită de Bală era pur și simplu asaltat de idei, căuta iarăși ceva — *son métier* de altfel era să caute ! — și în cele din urmă găsi ce căuta...

— Arma crimei ! încercă să fie isteț Silviu Balamela.

— Nu, se opuse Ceclan. Căuta — cu toată opoziția ce o voi întîmpina din partea domnului V. — căuta, domnilor, niște urme de lup. Și într-o anumită porțiune tăiată de unul din cercurile ce le efectuase împrejurul Hornului Diavolului, loc unde terenul era umed, moale, detectivul nostru găsi într-adevăr urmele și bănuite și căutate. O puzderie de urme de lup, în toate direcțiile ! Atunci, în fața acestei situații urgente, inspectorul Moigrădean ceru să fie adus la fața locului Lupul în persoană, cum de altfel și era de așteptat...

Domnul V., fostul detectiv particular, avu un nou gest de descurajare, dar Ceclan nu-i oferi răgazul să vorbească.

— Poștășiță de serviciu pe pădure, în ziua aceea, era Veverița, și Veverița deci, fără deosebit entuziasm, se înființă la bîrlogul Lupului, îi comunică cele trebuitoare, de la o anumită distanță, cu toate că legea pădurii o ocrotea în calitatea ei oficială, și o zbughi. Lupul își perie blana și se prezentă în fața detectivului...

— Aceste urme sînt ale dumitale ? îl interogă scurt și sever T. M.

— Nu ! răspunse limpede Cenușiul.

— Dar cum poți dovedi ?

— În același fel în care am făcut-o ieri... Cicatricea mea de la piciorul drept, față...

— Bine, bine, zise T. M. Bine ! Ce crezi, ale cui sînt aceste „amprente ?“

— „Amprentele“, răspunse fără să șovăie Lupul, sînt, acum îmi dau seama, ale unui *lup mort*.

Afirmaţia, plină de ciudăţenie, îi cauză inspectorului un fior rece şi neplăcut la şira spinării, sau acolo unde ni se întîmplă să simţim fiorii reci şi neplăcuţi. După ce se reculese, T. M. întrebă :

— De unde ştii ?

— Nu am cum să vă explic, explică Lupul, dar ştiu. Ştiu sigur.

— Deocamdată eşti liber, îl concedie T. M.

— Mai pluteşte vreo bănuială asupra frunţii mele păcătoase ? întrebă Lupul.

— Mergi cu bine, îl concedie detectivul. Vom mai vedea !

— Chestia asta cu urmele de lup mort îmi dă un fel de spaimă ! declară Silviu Balamela, în ai cărui ochi se aprinse un licăr verzui, tulbure. Continuă, Sergiu !

— Dar eu nu mai am ce adăuga ! ridică din umeri fostul pilot, fostul „as al prăbuşirilor". Totul e prea limpede !

— Nu ne lăsa în aer, că poate ne supărăm ! ameninţă profesorul Halalaie.

— Într-o povestire poliţistă, fie chiar şi într-un basm poliţist, interveni Dan Leordeanu, fiece element joacă un anume rol. Mie nu-mi este limpede rolul femeii cu păr albastru şi mi se pare că ai pus-o aşa, decorativ ; dar, mai ales, nu pricep ce este cu băţul acela lung de doi metri asupra căruia ai insistat...

— Se pare că n-am insistat suficient, ripostă Sergiu Ceclan, fiindcă acest băţ, la care faci vagă aluzie, a jucat un rol de esenţă !

— Dar mai înainte, reveni Balamela, afirmai că un rol de seamă au jucat copacii, stejarii, că ei l-au asasinat pe Lambă ; apoi ne-ai dat speranţă bună cu urmele de lup... ale lupului *mort*...

— Şi mai există un element important pe care nici nu l-aţi luat în seamă, capătul de funie pe care l-a tras din baltă insul cu pălărie Stetson, Americanul. Iar cel mai important element... Sergiu Ceclan se întrerupse și-l privi pe domnul V. Dumneata, care ai fost detectiv de profesie, sau, mă rog, detectiv particular — ceea ce este mai mult ? mai puțin ? — dumneata, domnule V., care m-ai sîcîit mereu cu obiecții și întrebări, fapt care n-a diminuat cu nimic simpatia ce ți-o port, ai cam înțeles cum stau lucrurile ?

— Evident ! mormăi domnul V., oscilînd între amuzament și supărare, pe Lambă l-a ucis Lupul, sau lupul *mort,* sau cîrciumarul Bală, sau Candiano, sau Ionescu, sau Americanul, sau J. H., sau tipesa aia Mya Scott, sau alpinistul, sau cei doi stejari, sau Traian Moigrădean, sau chiar Veverița...

— Ei, vezi că ai priceput ? ! Îmi pare bine că am fost atît de limpede !

— Ca să-ți fac o plăcere, urmă exasperat domnul V., am să-i trec pe lista suspecților pe Jder, pe Vulpe și în fine bîta aia blestemată, lungă de doi metri... Dar — și fostul detectiv particular se zgîlțîia acuma de ciudă — cine l-a prins, sau i-a prins pe asasini, dacă toți erau asasini, dacă, mă înțelegeți, și urmăriți, și urmăritori, și...

Domnul V. avu un acces de tuse.

— Îmi pare bine că totul e limpede ! spuse Sergiu Ceclan. Domnilor, narațiunea s-a terminat, noapte bună tuturor !

Silviu Balamela se ridică și el. Era cu un cap mai scund decît Ceclan și mai ușurel cu vreo douăzeci de kilograme, ceea ce în limbaj pugilistic înseamnă diferență de trei, patru categorii.

— Sergiu, șezi cuminte, că te snopesc ! Povestește-ne acum sfîrșitul.

Ceclan oftă și trase scaunul sub el.

Tot restul a fost doar o chestiune de rutină. Inspectorul Traian Moigrădean, împreună cu Americanul, cu pălăria Stetson a Americanului și cu undița acestuia, s-au dus la baltă și au „pescuit“ capătul de funie — după oarecare trudă, fiindcă, mai întîi, au tras din apă șapte pești, da, șapte pești ! Nici n-o să credeți, însă așa se intîmplă, dacă vrei să prinzi pește, agăți în cîrlig galoși, capete de funii, iar dacă încerci să dai de un capăt de funie, umpli coșul cu pește, e și aceasta o ironie a destinului, sau un destin al ironiei, cum doriți, eu nu mai știu ; al optulea pește a fost în sfîrșit funia ; au tras de funie, n-a fost ușor, căci de celălalt capăt atîrna o roată dințată, ruginită, veche, adusă dracul știe de unde — obiectivul crimei !

Ce a urmat vine de la sine ; detectivul, mîndru ca un păun de perspicacitatea sa — era atît de tînăr ! — a efectuat demonstrația principală : s-a urcat în stejarul din dreapta, singur (căci important era de arătat că totul poate fi făcut de un singur om) și a tras de funie în sus roata aia dințată ruginită și grea ; în timp ce asuda din belșug, și-a permis următoarea observație :

— Vedeți, domnii mei, treaba asta a fost efectuată de un ins ceva mai puternic, mai îndemînatec decît mine, și mai ales de către unul obișnuit să mînuiască funii... sau, dacă doriți, corzi.

Inspectorul a instalat roata dințată pe o crăcană a stejarului din dreapta, într-un echilibru șubred, exact în punctul unde Veverița descoperise prima zdrelitură în scoarța bătrînului copac.

Pe urmă, cu funia petrecută pururi în jurul mijlocului, a coborît din copacul din stînga și s-a urcat în stejarul celălalt și a strecurat funia printr-o ramificație a acestuia, exact deasupra cărării, fix deasupra punctului unde fusese înfiptă bîta cea lungă de doi metri. În sfîrșit, mereu pe punctul de a-și pierde echilibrul, mereu cu capătul funiei după el, T. M. s-a retras pe ramificația de bază a stejarului din dreapta, a înfăşurat funia în jurul unei ramuri şi şi-a şters fruntea cu o batistă plină de pete roşcate — rugina rămasă de pe roata dinţată. După ce şi-a tras suflarea, a coborît şi a înfipt bîta exact în locul unde mai fusese înfiptă oarecîndva. Fără să-şi permită un răgaz, inspectorul s-a urcat iar în stejarul din dreapta şi a zmucit tare de capătul funiei : smulsă din echilibrul ei precar, roata dinţată se năpusti, pendulînd vijelios cu cele douăzeci şi trei de kilograme de fier vechi şi solid, cum era fierul de pe vremuri, şi astfel, la mijlocul drumului ei, a zdrelit încă odată capătul băţului lung de doi metri. Băţul s-a prăbuşit în lungul cărării. Moigrădean, coborînd din copac, s-a apropiat de băţ şi, simulînd că nu e băţ, ci un corp omenesc, l-a tras în sus pe cărare, cu scopul, simplu de înţeles, de a nu rămîne sub stejari. Apoi, cu ultimele eforturi, a demontat toată drăcia, adică roata dinţată, cu funia ei cu tot, şi a zis : „Gata !"

— Înţeleg ! zise, abia acum satisfăcut, domnul V. Înţeleg foarte bine. Bîta lungă de doi metri i-a servit asasinului drept „repetiţie de asasinat" : voia să constate dacă roata dinţată-pendul va lovi în cădere unde trebuie. Bine ! Dar asasinul ?

Asasinul, aşa cum aţi şi dedus cu toţii, era un om obişnuit cu căţărările — nu numai în copaci —, cu funiile, cu echilibristica. Un om agil.

Însoţit de pururi uimitul plutonier din Cumpăna, pe care, evident, cazul îl depăşea în toate privinţele, Traian Moigrădean se opri în faţa cortului roşu al alpinistului Sacoste. Ei bine, gîndi, nu am ordin de percheziţie, însă voi comite un mic abuz. Şi intră. Sălaşul unui om al munţilor nu cuprinde decît obiecte strict necesare şi nu voi ocupa acum spaţiul ca să le înşir. Totuşi, printre obiectele necesare inspectorul remarcă imediat unul inutil, o perniță purpurie, asortîndu-se cu nuanța cortului — cu broderii delicate și franjuri fine ; detectivul duse la nas pernița și adulmecă, nu fără plăcere, același parfum insinuant pe care-l simțise izvorînd din coama albastră a unei femei fermecătoare. Detectivul așeză pernița la locul ei și se apucă să cerceteze altceva, și anume o blană de lup așezată în dreptul patului de campanie.

Era un exemplar frumos, blana unui lup mare, însă *îi lipseau picioarele*. Moigrădean căzu pe gînduri. În momentul acela se auzi ceva mișcare.

— Era, bineînțeles, alpinistul Sacoste ! se isteți Silviu Balamela.

— N-ai ghicit. Era Lupul, îl corectă Ceclan.

— Iarăși divaghezi ! se indignă domnul V., fostul detectiv particular.

Lupul zise :

— Domnule polițist, veniți ! Datorită nasului meu, și a încă unei calități pe care dumneavoastră o denumiți ins... instinct, am descoperit ceea ce toți detectivii din Europa la un loc n-ar fi găsit nici după un secol de cercetări.

— Ce anume, Lupule ? Un depozit cu sticle goale, sau... ?

— Veniți numai ! glăsui Lupul și o porni înainte, grăbit.

La vreo trei sute de pași de cortul alpinistului, Lupul dezgropase două perechi de încălțări ciudate („opinci" le denumise, ne amintim, Vulpea) pe tăpile cărora erau prinse ingenios, ca un fel de mulaj perfect, tălpile lupului *mort*, a cărui blană...

— Trucul nu este nou, observă cu o anumită rezervă domnul V.

— Nimic nou sub cer, totul se repetă, replică Sergiu Ceclan. În orice caz, trucul era eficient, pînă la un punct...

— Dar de ce era nevoie de două perechi de încălțări ? stărui domnul V.

— Fiindcă, domnule, pînă și un fost detectiv particular ar trebui să știe că un lup are patru labe, cele din față și cele din spate, urmele pe care le lasă trebuie să fie patru, distincte, altfel cum — lup să umble în două picioare, ai văzut ?

— Dar să întreprindă cercetări polițiste, ai mai văzut ? nu se lăsă mai prejos fostul detectiv particular. Ceclan evită răspunsul.

V. întrebă :

— Vrei să spui că asasinul umbla în patru labe ?

— Nu tot timpul, firește, numai cînd se antrena... Făcuse un antrenament temeinic în acest sens.

— Dar, se îndîrji domnul V., pe cîte-mi amintesc, cadavrul lui Lambă fusese tîrît douăzeci și cinci de metri... Vrei să pretinzi că asasinul îl tîrîse mergînd în patru labe ? Cum ? Cu dinții ?

— Nu ! Asasinul n-a avut încotro și în momentul acela și-a scos opincile din față.

— Bine ! Dar cum se face că *comisia de anchetă a pădurii* n-a remarcat mica imperfecțiune ?

— Am să-ți răspund ! Fiindcă asasinul avusese grijă să aștearnă atîtea urme, amprente dacă vrei, înainte și înapoi, încît nici măcar Winettou nu și-ar fi dat seama că unul din trasee fusese efectuat doar pe o singură pereche de picioare.

— Dar de ce a fost nevoie să-l mai și tîrască pe Lambă ?

— Am explicat, parcă... Pentru a abate atenția de la stejarii aceia, de la mecanismul crimei...

— Aha... iar la foc, în noaptea crimei, se afla Stan, beat... Clar !

— Lăsați discuția aceasta sterilă și tehnică! protestă Balamela.

— Așa e! întări profesorul Halalaie. Cum s-a terminat istoria, Sergiu?

Inspectorul Moigrădean se așeză pe patul de campanie al alpinistului, alături de pernița parfumată și-și aprinse o pipă, meditînd. Soarele se apleca pe cer. Curînd prundișul din fața cortului fu zgîndărit de niște pași mari.

— Mosafiri?! se miră alpinistul Sacoste, înclinîndu-și statura înaltă.

— Cam nepoftiți, aprobă T. M. și-i arătă alpinistului, cu un gest aproape delicat, cele două perechi de încălțări „lupești“ orînduite frumos la intrare. Alpinistul tăcu. Inspectorul vorbi:

— Îmi pare rău, domnule Sacoste...

Sacoste răspunse:

— Dacă ai ști, domnule polițist, cît îmi pare mie de rău!

— Te-aș ruga, zise blînd Traian Moigrădean, să nu încerci nimic, ajutoarele mele sînt pe-aproape.

— Știu, replică nu fără humor alpinistul, s-au ascuns atît de bine încît a fost imposibil să nu-i observ!... Cătușele, domnule copoi!

— Nu fi melodramatic! De altfel, nu am la mine nici un fel de cătușe, mărturisi cu un fel de umilință T. M. Nu prea eram convins că voi avea ocazia să le folosesc.

— Cer un răgaz de un minut! spuse alpinistul. Pe cuvînt de onoare că nu fug! și ieși din cort.

— Să nu-mi spui — strigă profesorul Halalaie — să nu-mi spui că a scos o fiolă cu arsenic sau mai știu eu ce porcărie și s-a otrăvit, poveștile astea nu-mi plac!

— Nu s-a otrăvit, nu avea la el arsenic, și nu avea *la el* pofta de a muri. Pur și simplu, a stat singur un minut în fața cortului său și a privit munții.

— Dar mobilul crimei ? ! ceru domnul V., neobosit.

În locul lui Ceclan răspunse Balamela, iar glasul său ascuțit răsună ca un punct final :

— Mobilul crimei ? Femeia cu păr albastru...

BARUL NEGRU DE LA CASABLANCA

La care Silviu Balamela spuse :

— Povestea lui Sergiu e un fleac ! Dacă o considerați ciudată, despre a mea veți zice că e cel puțin neverosimilă, cu toate că nu cunosc nimic mai adevărat !

— Numai să nu fie lupi și jderi, propuse domnul V., fostul detectiv particular.

— Nu promit nimic, răspunse Balamela. Cum pînă acuma am tot tăcut, dați-mi voie să vorbesc și eu...

— Dar n-ai tăcut de fel, prietene, îl privi oblic profesorul Halalaie. Tot timpul te-ai aflat în centrul protestelor și a întrebărilor !

— Acum aveți dumneavoastră ocazia să protestați și să întrebați, tuși Balamela cu modestia ce-l caracteriza. Povestea mea începe astfel : eram foarte tînăr pe-atunci, și...

— Toate poveștile încep așa, mormăi cu mare melancolie profesorul Halalaie. Sau așa ar trebui să înceapă...

Balamela ridică un deget :

— Ei, vedeți ? ! Abia am deschis gura... Nu e simplu să povestești, cine își închipuie că...

— Treci la chestiune ! îl povățui Sergiu Ceclan.

— Bon ! Eram al dracului de tînăr pe atunci, *prea* tînăr, dacă așa ceva este posibil, proaspăt inginer, un naiv care-și închipuia că poate construi un pod peste Pacific, în numele civilizației. Azi, după ce am făcut războiul și am trecut prin multe, am înțeles că civilizația nu ține neapărat să dureze poduri, ba uneori cu mare plăcere le mai și aruncă în aer... iar asta se întîmplă fiindcă... eh, s-o lăsăm ! Dacă visam poduri, se înțelege că visam și nemaipomenite călătorii, năzuiam să mă strecor printre meridiane ca suveica printre fire, și după ce-mi voi cere scuze pentru această nelalocul ei comparațiune, am să vă povestesc cum ochii mei tineri, necugetați, căzînd într-o zi pe-un ziar, au citit :

„CURÎND ! CURÎND ! CURÎND ! Compania Anonimă a Marilor Excursii își deschide porțile oricui ! Ieftin ! Sigur ! Surprinzător ! Sahara ! Valea Morții ! Valea Moselei ! Barul Negru de la Casablanca ! Și altele ! CURÎND ! ! !“

— Cam așa au apărut și anunțurile ce vesteau deschiderea Agenției Lăzău, profită domnul V.

— Bine, făcu Bala, nemulțumit. Am pus ziarul la căpătîiul patului și m-am apucat să visez : unde aș vrea să mă duc ? În Sahara ? Prea cald, și ce naiba ar fi de văzut pe-acolo, poate niscaiva tuaregi care să te mai și scalpeze...

— Numai Pieile-Roșii scalpează ! îl corectă Dan Leordeanu.

— Sau în Valea Morții ? urmă Balamela. Periculos, mai știi, poate că...

— Aia-i tocmai în America, pe cîte știu nu s-au organizat niciodată excursii în... spuse domnul V.

— Vă rog să nu mă mai întrerupeți ! Am renunțat și la Valea Morții, fie că e în America sau nu ! După o meditație, am optat — pentru ce credeți ?, pentru Barul Negru de la Casablanca... Faptul că nu aveam para chioară, nu mă împiedeca să visez ! De altfel, nimeni din București nu auzise de *Compania Anonimă a Marilor Excursii*, așa că pînă la urmă am dedus că e o glumă, sau o comunicare cifrată între bandiți, și am și uitat de intenția mea de a vizita Barul Negru... A trecut o lună, sau două, nu mai știu, și mă întîlnesc pe bulevard cu un fel de amic, pilot...

— Care era bineînțeles Sergiu Ceclan ! sugeră profesorul Halalaie.

— Nici pomeneală, încă nu-l cunoșteam, și-apoi Sergiu nu e singurul pilot din lume, găsești cu duiumul peste tot, în aer, pe uscat și pe apă, chiar prea mulți...

— Hî ! hîhîi ! a protestat Ceclan.

— Și — continuă Bala — acest amic zice : „Vii cu mine, mă ? „Da, îi răspund, dacă mă duci la o bere !“ „Dau și o bere, promite acela, dacă-mi iese trampa ! Merg întîi să mă angajez !“

Un sfert de ceas mai tîrziu intram la sediul *Companiei Anonime a Marilor Excursii,* care tocmai își deschisese agenția. „Angajați piloți ?“ întreabă prietenul meu pe prima duduie mai nostimă care ne iese în cale. „Sînteți pilot ?“ face blonda. „Da, păpușe, am și brevetul“, duce prietenul mîna la buzunar. „Nu angajăm piloți“, spune păpușa. „Atunci de ce mă mai întrebați dacă-s pilot ?“ se supără amicul. „Din curiozitate, explică blonda, iar apoi, forțîndu-și un zîmbet : De fapt am angajat un pilot, postul s-a și ocupat, regret...“

În vreme ce prietenul discuta cu duduia, eu cercetam „prospectele“ Companiei. Barul Negru de la Casablanca figura printre celelalte „surprinzătoare“ și „mari“ excursii, și, uite, în clipa aceea mi-a încolțit în cap ideea nebună de a merge neapărat acolo. Prețul nu era exagerat, dar nici mic, în orice caz mă depășea total ; ajuns acasă am început să fac calcule, să nu vă închipuiți că număram mărunțișul de prin sertare, ci treceam în revistă unchii de la care era cazul să solicit un „mărunt împrumut“, ca și obiectele pe care aș fi putut să le mărit contra unei sume cît de cît de luat în seamă.

Ce să mai lungesc, cu împrumuturi, cu milogeli, cu vînzări, am făcut în cele din urmă suma pentru Barul Negru : mi-am pus cămașă curată și m-am înfățișat la

Compania Anonimă a Marilor Excursii, încercînd să iau mutra unui încercat *globetrotter*, sau cum îi zice. „La Casablanca ?“ mă întreabă aceeași *pepée*, blondă, de data aceasta din dosul unui ghișeu. „Bineînțeles, la Casablanca... la Barul Negru“, i-am zis, luînd aerul cel mai firesc din lume. „Următorul zbor e în întregime vîndut“, face fata. „Nu e nimic, nu mă grăbesc, spun, deși mă grăbeam al dracului, înscrieți-mă la primul zbor unde aveți locuri disponibile“, și stivuiesc în fața ei banii. Îi numără, îmi întinde o fișă: „Numele și adresa. O să vă înștiințăm din timp cu privire la data plecării. La revedere, domnule!“

Am ieșit urmărit de o tulbure nedumerire, iar această nedumerire avea să sporească, — după cum o să observați. Impresia, o impresie ciudată și de nerostit, fiindcă nimic nu suna limpede în cugetul meu, era că-mi plătisem biletul către Moarte, iar nu către Casablanca... Nu numai nedumerirea aceasta despre care vă spui mă urmărea, ci și ochii domnișoarei. Erau verzi acești ochi, mari, mîngîioși dar totodată calmi și siguri. Am simțit în ceafă cum mă sfredelește cu privirea și m-am oprit. „Doriți să-mi mai spuneți ceva, stimată domnișoară ?“ „Sînteți simpatic, foarte simpatic,“ zice ea, de dincolo de ghișeu.

Ce era aceasta — un avans ? Am oscilat acolo în prag, ca un caraghios, iar fata prinse oscilarea mea și zîmbi și mai mult. Am căzut în capcana acestui zîmbet ca un tîmpit ce eram — însă cine nu ar fi căzut ? — și am dat acea replică neghioabă pe care și azi o regret : „Dacă vă sînt simpatic, ce ați zice să ne vedem... în particular ?“ „Da, zice păpușa, direct și fără ifose, însă nu azi. Am să vă caut într-o zi, că doar vă cunosc adresa“, promise, țocăind cu unghia lăcuită pe fișa completată de mine.

M-am dus învîrtindu-mă... Să mă caute acasă ? Nici nu năzuiam către o asemenea favoare, iar „casa“ mea, clasica odăiță cu un pat, o noptieră și un *lavoir*, nu întrunea condițiile minime pentru...

Eram lefter, nedumerit, bănuitor și indispus. Peste două zile am traversat — din întîmplare — prin fața *Companiei Anonime a Marilor Excursii* și am văzut ieșind de acolo un tip fercheș, între două vîrste, cu panama pe cap și bastonaș fin în lăbuță. L-am urmărit și l-am luat cu vorba : „Mă iertați, domnule, tocmai treceam pe-aici și... și... și... v-ați înscris cumva pentru vreuna dintre *marile excursii* ale Companiei ?“ „Am și făcut excursia, mă lămuri, foarte jovial, individul. Dar m-am dus la agenție pentru a-mi recupera bastonul pe care l-am uitat în avion, fiind nițel... cherchelit...“ „Ați și fost în excursie — m-am mirat. Nu cumva la Casablanca, la Barul Negru ?“ „Drept cine mă iei, mă privi de sus, dar continuînd să fie amabil, nu mă duc eu acolo, la deșuchiații ăia. Auzi, Casablanca, auzi, Barul Negru ! Nu, domnule, eu m-am trambalat pe Valea Moselei, la Cochem, capitala vinului, dacă ai auzit...“ „Splendid, zic. Cochem ! Cine n-a auzit ? Și cum a fost, dacă nu sînt indiscret ?“ „Superb, superb, mă asigură simpaticul om. Apoi mă apucă prietenește de rever, și mă trase mai aproape de el : „Trebuie să-ți mărturisesc că am fost cam afumat tot timpul ! Atîta vin a curs, și așa a fost de bun ! Du-te neapărat pe acolo, dacă ai bani, și dacă reziști la asta, cum îi zice, la băutură...“

M-am îndreptat către casă aproape convins că greșisem, acolo în Germania, pe Mosela trebuia să alerg, la vinurile lor celebre... numai că vedeți, costa mai scump, croaziera pînă la Barul Negru de la Casablanca avea prețul cel mai coborît și, oricum, zarurile erau aruncate...

Peste alte două zile, cioc, cioc, cioc, foarte delicat la ușa mea ; încă înainte de a deschide un parfum îmi taie răsuflarea, casc ușa și...

— Era blonda de la agenție, zise domnul V.

— Nnno ! Era o brunetă, dar se poate zice că tot de la agenție era... Domnilor, era frumoasă ca o cadră, părul negru curgea pe umeri superbi, mă depășea un cap în înălţime, încolo ne potriveam perfect şi ai fi jurat că e cea mai cuminte fetiţă din lume... „Domnul inginer Balamela ?“ „Da, domnişoară, cu ce vă pot... ?“ „Sînteţi chiar şi mai simpatic decît povestea Lavinia...“ „Lavinia ?“ „Da, secretara *Companiei Anonime*, aveaţi cu ea o întîlnire, dar cum e puţin bolnăvioară, m-a rugat să... în fine, să-i ţin locul !“

Balamela sorbi din paharul cu vin alb, nu de Mosela, pe care-l avea sub nas, îşi trase respiraţia şi zise :

— Va urma.

— Va urma, însă chiar acum, spuse blajin profesorul Halalaie. Care dintre fete era mai bine, Lavinia sau bruneta ?

— Pe brunetă o chema Sybill, sau în orice caz, aşa pretindea ea, explică Balamela, iar dacă vă închipuiţi că între noi doi s-a întîmplat ceva, vă înşelaţi... Sybill a zis : „Mi-e sete !“ şi m-am grăbit să-i ofer un pahar cu apă, dar din vorbe meşteşugite mi-a dat a înţelege că ar *lua* o băutură... Adică, ce tot băznesc eu, care vorbe meşteşugite, pur şi simplu mi-a aruncat că la ora aceea i-ar pica tocmai bine un „mic alcool“...

Mi-am pus haina, mi-am cerut scuze de la Sybill, şi am coborît, unde credeţi ? În Infern ? Nu, căci n-aveam timp suficient, ci la etajul doi, unde am sunat la apartamentul 23, locuinţa unei perechi de pensionari cumsecade care, din motive nu tocmai limpezi pentru mine, mă simpatizau, şi cărora le-am cerut împrumut nişte parale : nu mai aveam nici cît ar fi fost nevoie ca să mituiesc o pisică. Mi-au dat ceva bani, le-am spus că trebuie să cumpăr urgent nişte cărţi de specialitate dar, din nefericire, cînd am coborît cu Sybill, bătrîneii m-au văzut de la fereastră şi de atunci simpatia lor faţă de mine s-a dus dracului...

„Ei ! În care bombă ai vrea să-ţi potoleşti setea, păpuşă dulce ?“ am întrebat-o pe Sybill, ţintuind-o cu o privire feroce...

Pe dracu... Pe-atunci eram un cotoiaş timid şi n-aş fi îndrăznit să mă adresez astfel unei vampe ! Mai curînd i-am şoptit la ureche : „Stimată domnişoară, unde aţi binevoi *să-mi permiteţi* să vă invit ?“

— Scuteşte-ne de amănuntele astea nesemnificative ! bombăni Dan Leordeanu.

— Dacă doriţi, vă scutesc de întreaga poveste ! se înfurie Balamela.

— Ia nu vă certaţi, făcu pace profesorul Halalaie. Spune, ce ţi-a făcut Sybill, te-a asasinat ?

— Nu, căci iată-mă aici.... Sybill mi-a permis s-o invit la „Cişmeaua Roşie“, un birt al naibii de scump, în care am intrat îngrozit ; m-am îngrozit şi mai mult auzind ce băuturi cere...

Cu paharul în mînă, scăldîndu-mă într-o privire în faţa căreia ar fi înviat şi un soclu, vampa mă întrebă : „Îţi place să bei, domnule Balamela... sau îmi permiţi să-ţi zic Silviu ? Să bem *per tu*. Cioc ! Servus ! Îţi place să bei, Silviu ?“ I-am răspuns că, la ocazie, nu mă dau în lături şi am tras o duşcă, ce era să fac, intrasem în hora cea blestemată... Avea o sete păpuşica asta, Sybill, n-o să mă credeţi, m-am cam ameţit, iar Sybill, ochi limpezi, faţă destinsă, nimic... Totuşi, la un moment dat, o văd că duce mîna la inimă : „Cheamă repede un taxi ! Mi-e rău !“ Am intrat în panică, am început să gesticulez, am procurat în fine un taxi, dar nu mai aveam para chioară, „micul alcool“ la care rîvnise fecioara costase aproape cît o călătorie la Barul Negru de la Casablanca, şi mă întrebam cum se va sfîrşi totul. S-a sfîrşit simplu. Mereu cu pălmuţa pe inimă, mai exact pe sînul ei diafan — cred că nici nu ştia unde este inima, Sybill i-a cerut taxiului să oprească, m-a rugat să n-o conduc căci *poate urca şi singură*, mi-a promis, la repezeală, că mă caută în zilele următoare — nu ştiam dacă să mă bucur sau nu de aşa promisiune — şi s-a topit, lăsîndu-mă mască, niţel beat, nițel fără bani pentru șofer, care mă fixa, cînd ironic, cînd amenințător, parcă bănuind...

I-am dat adresa unui prieten, am stors de la acela sumulița necesară, am concediat mașina și m-am apucat să respir aerul „proaspăt“ al Bucureștilor, în plină vară...

N-am mai revăzut-o pe Sybill, în orice caz nu foarte curînd și nu la mine acasă, căci nu m-a mai căutat.

În schimb m-a căutat poștașul.

„Foarte onorați, și cu deosebită plăcere vă anunțăm că v-am rezervat loc în croaziera pentru Casablanca pe data de 20 iulie. Avionul decolează la cinci dimineața de pe cîmpia Nucet. Greutatea bagajelor, maximum 7 kg. Vă rugăm să fiți punctuali !

Președinte C.A.M.E. *Secretară,*
Cutare *Cutare*

Mai tîrziu am aflat că secretara *Cutare* era păpușica blondă, Lavinia. Pe onoarea mea, printre hîrțoage undeva, păstrez și acum această scrisorică, e o amintire atît de „scumpă“ !

Am intrat iarăși în agitație și chiar în panică : mai întîi și-ntîi unde o fi „cîmpia Nucet“ ? Cum se ajunge acolo ? Am telefonat — căci nu aveam poftă să dau ochi cu Lavinia, după pățania cu amica ei Sybill — și de la agenție mi s-a explicat că așa-zisa „cîmpie Nucet“ e la dracu-n praznic, *numai* la 34 km de București, și că acolo ajung „cum pot“. Chiar și pe jos, dacă țineam neapărat !

Altă preocupare „importantă“ : cum să mă îmbrac ? Nu că aș fi avut o vastă garderobă din care să aleg, totuși... totuși, o dată în viață merge omul la Casablanca, și nu e cazul să te faci de rîs printre streinii aceia firfirisiți ! Nu e cazul ! Am încercat în stînga și-n dreapta, întrebînd de un om, sau măcar de o capră, care mai fuseseră acolo, la Casablanca, dar toți ridicau din umeri nedumeriți, iar unii ziceau că *așa ceva* nici nu există. Adică nu există

Casablanca. Pînă la urmă am fost declarat un maniac ! Așa maniac cum eram, mi-am procurat un pantalon alb și o haină cadrilată de fiu de miliardar și am plătit o mașină care să mă ducă în ziua de 20 iulie (la 3 dimineața !) la cîmpia Nucet. Intrasem în datorii pînă-n gît și am ajuns la concluzia că nu am altă soluție decît să cunosc, acolo la Casablanca, o fată cu zestre faină, să mă însor cu ea, și-apoi să mă-ntorc, altfel cum ? Din ce să înapoiez sumulițele, sumele și sumoaiele pe care le datoram tuturor ?

— Prietene Bala, tuși încetișor în barbă profesorul Halalaie, nu te supăra că îți atrag atenția, dar cred că în centrul povestirii tale ar trebui să se afle călătoria propriu zisă, la Casablanca și la Barul Negru, iar nu necazurile astea financiare, pe care, oricum, le-ai depășit...

— Mda, aveți dreptate, aprobă Balamela, ușor dezechilibrat. În dimineața de 20 iulie, la ora patru fără ceva, mă aflam la Nucet, într-o margine de pădure, într-un mic grup de oameni emoționați și înfrigurați care-și cercetau în tăcere mutrele, și tropăiau în iarbă. Lumina zorilor plutea peste pădure ca o cometă. Se afla acolo o baracă prăpădită, și alături de baracă un avion *Petit Consul*, de fabricație frînchenească.

— Avionul era un *Klein Consul*, de fabricație germană, preciză Ceclan.

— Dar tu de unde știi ? întrebă Dan Leordeanu.

— Sergiu pe toate le știe, rînji Balamela. În sfîrșit, nu are importanță. La ora cinci fără cinci dimineața, iată că se ivește o rablă de mașină din care coboară o vampă cu păr albastru...

— Iarăși păr albastru ! protestă domnul V., fostul detectiv particular.

— ...o vampă cu păr albastru, care nu era nici Lavinia, nici Sybill, și doi tipi, pilotul și mecanicul. Pilotul zise : „Imediat decolăm, domnilor, pregătiți-vă !“ Eram pregătiți, nu mai aveam ce pregăti ! Zicînd așa, pilotul trase o dușcă dintr-o sticluță în care pun pariu că nu se afla sirop de vișine. Mecanicul apucă o şurubelniţă şi începu să umble acolo, la motor, lîngă elice. L-am întrebat, într-o doară, ce face și mi-a răspuns că mai strînge şuruburile, să nu cumva să se desprindă botul avionului în timp ce zboară, fapt care mi-a mărit optimismul. Pilotul descuie uşa avionului, la care era pus un lacăt mare, ruginit, pe cinstea mea ! Un lacăt ! Aşa erau avioanele pe atunci.

— Dar zburau ? întrebă Dan Leordeanu.

— Cîteodată, zburau... Apoi mecanicul începu să învîrtă elicea, s-o „încălzească“, și cînd motorul, tușind, se puse în funcţiune, vampa cu păr albastru ne pofti la avion cu un gest de mare generozitate, urcă ultima și propti ușa cu un zăvor. Zece minute mai tîrziu ne aflam în aer, aparatul efectua un viraj mare, aripa lui părea că atinge soarele şi simţeam o bucurie, o teamă, şi o ameţeală, ameţeală care urma să sporească, din motive pe care le voi relata îndată...

Motorul făcea un zgomot infernal, era imposibil să vorbeşti cu vecinul — și apoi, ce să vorbești, vorbele erau de prisos. Eram în total nouă pasageri, cu toţii bărbaţi, cu toţii nişte romantici care poftiseră să vadă Casablanca, mecanicul, pilotul și vampa, care brusc apăru cu braţele încărcate cu sticle. Da, sticle... În sticle spumega ceva şampanie.

Prin gesturi, sau lipindu-și buzele ei dulci de urechile noastre păroase, ne explică s-o bem fără grijă, e din partea *Companiei,* pe gratis. Am tras un gît — nu mai băusem şampanie în viaţa mea, și imediat am început să văd dublu... Ceilalţi pasageri sugeau şi ei cu nădejde, și foarte curînd avionul acela transporta un grup de indivizi beţi criţă. Criţă, nu fac nici o exageraţiune !

— Un bărbat zdravăn nu se îmbată chiar așa, din nimic, dintr-o nenorocită de sticlă de...

— Aşteaptă, Dane, aşteaptă, îl opri Balamela pe Leordeanu. Povestea e *a mea*, lasă-mă s-o deapăn în pace... Tot restul călătoriei e un şir de imagini disparate, căci gazdele au avut grijă să ne alimenteze tot timpul cu alcool...

— Dar nu aţi fost pe Valea Moselei, în capitala vinului, ci... protestă profesorul Halalaie.

— Aveţi răbdare, e o chestie aici ! De vreo două ori avionul a aterizat, să-şi umple bidoanele cu benzină...

— Auzi, „bidoanele“ ! bufni Ceclan.

— Nu ştiu cît a durat călătoria, am impresia că şi ceasurile noastre se îmbătaseră, dar, pînă la urmă, am ajuns la Casablanca. De ameţiţi ce eram, nici nu ne-am mirat că avionul a aterizat chiar în faţa Barului Negru... Barul Negru era alb ca varul... ba nu, negrul de la saxofon era alb ca varul, în orice caz Barul Negru era o construcţie splendidă, tare fistichie, însă prea eram „în al nouălea cer“ ca să mă mir, şi cu toţii eram ca bătuţi în cap, cu excepţia pilotului, a mecanicului şi a vampei cu păr albastru, care de fapt era ghida.

— Azi văzut Casablanca ? întrebă profesorul Halalaie.

— Zău, nu-mi amintesc, spuse Bala. Doar „împrejurimile“ mi-au rămas vag în memorie, am văzut un rîu despre care vampa cu păr albastru ne-a spus nu mai ştiu ce, o colină, sau poate un deal, sau un munte ?, unde s-a petrecut un război, o răscoală, sau revoluţie, nu mai ştiu...

— Silviu, tu eşti înzestrat cu un nemaipomenit dar al naraţiunii, de ce nu scrii cărţulii ? întrebă Dan Leordeanu.

— Ia mai taci, ciberneticiene ! îl apostrofă Balamela. În fine, am mai văzut o groază de lucruri, dar nu mi-a rămas în memorie nimic. Punctul principal era, bineînţeles, Barul Negru. Am luat acolo o cină grozavă, sau poate că era mic dejun, cine dracu' să-şi mai amintească asemenea fleacuri, nişte dansatoare mulatre ne-au arătat tot ce ştiu, şi zău, ştiau multe !, şi, habar n-am cînd — peste cîtva timp în orice caz — ne-am pomenit cu toţii iar în avion. Eram ca o pestelcă, dar nici cu camarazii mei de voiaj nu mă făceam de rîs, iar ca semn de prietenie și de adio, Compania Anonimă a Marilor Excursii ne-a mai oferit cîte o sticlă... Cînd am aterizat, în țară, pe cîmpia Nucet, a trebuit să ne scoată din avion în brațe...

Fusese o croazieră minunată !

Nu știu cum am ajuns acasă ! M-am pomenit întins în pat, în patul meu, în patul meu personal din maghernița mea, iar pe scaun, alături, ședea o mutră ce îmi părea vag cunoscută. Era pilotul. Pilotul Companiei. Un tip cu ochi surîzători, dar cu bărbie dură. Mă examina cu un fel de interes „științific".

„Cum te simți, domnu' Balamela ?"

„Ca un pisoi pe care l-ai scăldat în apă clocotită", am îndrugat.

Deh, humorul nu m-a părăsit niciodată !

„Ia asta !" zise el, și-mi întinse un hap și niște apă. După ce am înghițit porcăria, a zis : „Așa e că ești lefter ?"

„Dar de unde știi ?" l-am întrebat. El, pilotul, roti o privire prin cămăruță, și n-a mai fost deci nevoie de explicații.

„Ești lefter, ești pîrlit, continuă el, iar eu vreau să-ți propun o afacere ! Dar nu discutăm acum ! Că prea ești demolat... Ești în stare să ții minte ? Mîine, la șase seara fix, mă aștepți aici, bine ?

„Bine..."

„Și nu vorbești cu nimeni despre întîlnirea noastră, și nu mai bei !"

„Păi, în general n-am obiceiul să beau... Voi m-ați îmbătat !"

„Intră în costul excursiei, rînji pilotul și se ridică. Pe mîine, la șase. Cînd îți trece somnul, fă o plimbare și apoi mănîncă ceva. Pa !"

A doua zi, după masă, abia mă dezmeticisem, eram încă mahmur și indispus din motive neclare, și-l așteptam pe individ. Nici măcar nu știam cum îl cheamă. Mi-am fiert un ceai, sorbeam încetișor din el, și se face ora șase. Se face șase și jumătate, apoi, cum e și normal, șapte...

— Stai puțin, scumpule, il întrerupse profesorul Halalaie, nemulțumit, apoi întinse o mînă către pachetul de țigări al lui Leordeanu, se servi, abia după aceea întrebă : „Îmi dai voie ?“, își aprinse țigareta și-l luă iar în primire pe Bala : „O plimbare pînă la Casablanca nu e o fugă pînă la Apahida, totuși, chiar și despre Apahida s-ar putea născoci mai multe decît ne-ai povestit tu despre orașul acela alb și frumos !...

— Profesore, zise Balamela, și gura lui mică deveni minusculă, nici nu sînt sigur că am fost în oraș, în orașul acela frumos, Casablanca, *am impresia* că Barul Negru se afla în afara orașului și, doar am explicat că tot timpul, dar absolut tot timpul, am fost amețit, și cînd spun amețit, mă menajez...

— Păi tu, băiete, nu ești un bețivan, sau poate că în tinerețe...

— Nici în tinerețe n-am fost bețivan, și dacă nu mă lăsați să continui așa cum știu eu...

— Dar e posibil să nu ții minte nimic din ce ai văzut pe-acolo ? !

— Ceva, totuși, mi-a rămas în cap, după cum veți observa... Toate la timpul lor ! Unde am ajuns... ?

— Ai ajuns la ora șapte, mormăi Ceclan.

— Așa e, avusesem întîlnire cu pilotul pentru ora șase, se face șapte și cioc, cioc...

— Era Sybill, dădu cu presupusa Dan Leordeanu. Ba nu, Lavinia. Ba nu, vampa cu păr albastru...

— Aștept să termini, spuse Bala, cu un aer de martir.

— Era pilotul, păi nu pe pilot îl așteptai ? întrebă profesorul.

— Nici Sybill, nici Lavinia, nici vampa, nici pilotul. Era domnul Teculescu...

— Teculescu ? De ăsta nu-mi aminesc...

— Bătrînul domn cumsecade, pensionarul de la care am împrumutat parale pentru a potoli setea *micuței* Sybill. Îl poftesc, se așează, se uită la mine cu un aer grav, compătimitor. „Cît privește datoria, am bîiguit, să știți că în cîteva zile...“

Îmi reteză scuzele cu un gest de lehamite.

„Nu e vorba de bani, domnu Balamela, mai pot să aștept, e vorba de...“ Și iar face o pauză penibilă și mă cercetează. Știam unde vrea să ajungă, știam al naibii de bine ! „Ce ți se întîmplă, domnule Balamela ? Domnul Hîncu este profund nemulțumit !“

Hîncu era administratorul imobilului.

„Primești vizita unor femei... despre care ce să mai vorbim... Te clatini ! Ieri ai venit într-o stare !... Te-a adus cineva pe sus...“

„Păi, mă întorceam de la Casablanca, am încercat să mă scuz.“ „Știu, știu că ai făcut o excursie în străinătate, dar e oare obligatoriu să te întorci beat de la Casablanca ?“

„Se pare că asta e regula, domnule Teculescu“, am încercat s-o dau pe glumă, dar nu era de glumit ! Dacă nu mă cumințeam în trei secunde, n-aveam decît să-mi iau tălpășița din casa aia cumsecade. Vizita potolitului domn mi-a făcut mare plăcere, ce să zic, acum m-aș fi bucurat să apară pilotul, acela măcar părea om viu, dar n-a mai venit. N-a mai venit niciodată, fiindcă nici nu mai era viu la ora întîlnirii noastre. Fusese împușcat. Sau, lichidat. Cum vă place mai mult. Am aflat întîmplător, din ziar, peste două sau trei zile : o știre laconică, cum că brigada criminală șase, sau șapte, condusă de comisarul cutare, cercetează împrejurările misterioase ale morții lui Ștefan Gardianu, fostul pilot-șef al *Companiei Anonime*... Dacă nu era pomenită *Compania*, nici n-aș fi știut cine e Ștefan Gardianu. Omul cu care aveam o întîlnire pentru ora șase fusese împușcat în ceafă în jurul orei cinci... Redus mintal să fi fost, tot ar fi trebuit să cad pe gînduri, dar, după cum știți, n-am fost niciodată un redus mintal, preciză Silviu Balamela.

— Mda, mda, mda, aprobară cu toții.

— Cred că fiecare ins are momente cînd își închipuie că umanitatea a pierdut în el un mare detectiv...

— Eu nu, mormăi profesorul Halalaie. Niciodată nu m-am visat un mare detectiv.

— Nici eu, spuse Leordeanu.

— Eu deloc ! zise și Ceclan.

— Iar eu, cu atît mai puțin, deși pînă la urmă tot am ajuns polițist, făcu domnul V., fostul detectiv particular.

— Nu sînteți decît niște excepții nefericite ! îi contră Balamela. Orice om normal are momente cînd *se copilărește*, și atunci se vrea sau mare actor sau mare detectiv!... Eu m-am decis pentru a doua alternativă, că pentru actorie nu mă prea ajută fizicul, dar, pus față-n față cu această primă enigmă, moartea pilotului, mi-am dat seama că habar n-am cum se cercetează un *caz*, și că profesia de polițist, dincolo de romantismul ei care e de fapt inexistent, trebuie să fie blestemat de dificilă, și că, mai ales, greu e începutul... Cum începi, care e primul pas, îți iei lupa și bastonul și te duci... unde ?

— Mai lasă bărbile, Bala ! zise Dan Leordeanu. Ce e cu Barul Negru ? Cine l-a ucis pe pilot ? Ce amestec ai tu în treaba asta ? Rezumă-te doar la esențial, nu divaga, pentru dumnezeu, că ne apucă poimîine !

Balamela înghiți ca pe o pastilă de chinină fără apă observația ciberneticianului și zise, privind strîmb :

— Hotărît lucru, este printre dumneavoastră *cineva* care nu mă simpatizează *deloc*. Bine !... Pe scurt, am reușit să aflu cine e șeful brigăzii criminale care se ocupă de moartea pilotului, iar acesta era un anume comisar Ovidiu ; spre deosebire de poet, avea un nas plat ca *notes*-ul unei dudui neurastenice... „Ce dorești ?“ mă întrebă el, privindu-mă cu tot atîta bunăvoință cîtă ar exista în ochii prietenului Dan cînd ar descoperi un gîndac negru și mort în salata de castraveți, *după ce a mîncat-o*... I-am explicat ceea ce știți, că avusesem întîlnire cu pilotul Ștefan Gardianu la ora șase, și că acela fusese asasinat la cinci... „Ei și ?“ făcu polițistul cu un glas care ar fi tocat carnea unei vaci bătrîne de o sută de ani. I-am spus că aș dori să ajut ancheta. Atunci comisarul apăsă pe buton și-n ușă se ivi unul din gealații săi.

„Ioane, i se adresă, îl vezi pe prăpăditul acesta ?“

Prăpăditul eram eu. Ion zise că mă vede. Îmi făcea onoarea asta.

„Ai grijă să nu mai calce pe-aici, iar dacă totuși mai calcă, arestează-l. și așa avem lipsă de un criminal !“

Această întrevedere m-a încurajat grozav și am ieșit, zicîndu-mi că meseria de detectiv e delicată și nu e pentru mine. Mi-am propus ca în orele de melancolie să visez că mi-s Rudolf Valentino, iar nu Holmes, și după ce mi-am propus asta, am aflat, acasă, că tocmai sosise un unchi din provincie, unul din acei unchi blajini tocmai buni pentru a fi tapați de parale — ceea ce nu m-am dat în lături s-o fac. Apoi, fiindcă nu voiam să se întoarcă în orășelul său prăfuit fără o amintire plăcută din București, l-am dus pe seară, la „Cișmeaua Roșie“, unde și pe mine mă „invitase“ fecioara Sybill, printre altele și pentru motivul că acolo e program de varieteu, și mă gîndeam cu plăcere la lumina ce se va aprinde în cinstiții săi ochi la vederea tipeselor... Dacă stau să mă gîndesc bine, între „Cișmeaua Roșie“ și Barul Negru de la Casablanca nu era o deosebire esențială, și curînd vă veți da seama că acest gînd își are rezonul său...

— Atunci de ce te-ai mai obosit să zbori pînă la Casablanca ? remarcă, nu fără logică, profesorul Halalaie.

— Unchiul acesta al meu — continuă Bala — era un om tare cumsecade, și cînd primul șir de fete îmbrăcate sumar efectuară primul lor cancan, sau ce va fi fost pe ringul din mijlocul localului, se sperie atît de tare că dori să plece imediat. Însă n-a reușit să mă scoată, căci ochii mei se lipiseră de... de... de... figura uneia dintre fete. Da ! L-am condus pe unchi acasă la mine, l-am culcat, i-am spus că merg să dorm la un amic şi m-am întors la „cişmea“. Am mai cerut un pahar, aşteptînd să apară iarăşi fetele, meditînd intens. atît cît eram în stare, şi eram în stare de multe. Din nou orchestra erupse, ieşiră profesioniştii şi profesionistele, şi printre acestea fata care mă interesa. Încetul cu încetul gîndurile începură să mi se limpezească. O cunoşteam... Nu numai că o cunoşteam, dar dansasem cu ea... unde ? Unde ? Ori îmi juca memoria o festă urîtă, ori dansasem cu frumuseţea aia la Barul Negru de la Casablanca ! Se pare că priveam cu atîta atenţie grupul de dansatoare, că un individ exagerat de fercheş mă remarcă, veni la masa mea şi zise : „Faine fete, şefule !“ Şi, după o mică pauză : „Care din ele ţi-ar plăcea ? Cu parale se poate aranja orice, conu' Dinu aranjează. Eu sînt conu' Dinu. Zi-i, care ?“.

M-am uitat la el. Era îmbrăcat ţipător, pomădat, puţind a odicoloane, iar profesia îi era scrisă pe frunte. „Uite, a doua din stînga, i-am zis. Eram, de data aceasta, lucid ca o aripă de vultur.

„Anette ?“ „Da, Anette, dacă aşa o cheamă...“ „E greu, e scumpă, dar să văd ce pot face“, zice individul, mă mai cercetează o clipă cu nişte ochi care probabil izbuteau să scormonească şi interiorul buzunarelor, să vadă cîte piţule are omul, şi mă părăseşte. N-a mai apărut şi mă gîndeam că de fapt poate e mai bine... Mă gîndeam să ridic ancora, atmosfera se încălzise peste măsură la „Cişmea“, iar pe mine localurile astea de lux au darul de a mă intimida, cu excepţia ocaziilor cînd sînt ameţit, iar atunci nu eram... cînd, pe neaşteptate, o văd pe divina Anette înaintînd direct către mine. Toate mutrele se zgîiau după lungile ei căngi, şi au continuat să se zgîiască după ce a luat loc la masa mea, fapt care mi-a făcut o deosebită plăcere. „Domnul mă invită la un pahar de şampanie ?“ mă întrebă minunea de fată. Am făcut o eschivă ce mi se părea măiastră : „Nu e așa, Anette, că noi doi am dansat nu de mult, departe, departe, pe o terasă sub lună, pe malul Oceanului Atlantic ?“

Cu toate că nu-mi aminteam de fel să fi văzut Atlanticul !

Eschiva mea măiastră se dovedi o mare eroare ! Buzele fetei se strînseră ca și clapele unei scoici, fața ei de creolă se albi, în ochi luci mînia sau teama, sau ambele la un loc, iar micul semn — un fel de neg —, puțin deasupra despicăturii sînilor, își schimbă culoarea, deveni purpuriu, sau poate violet. Îmi aminteam perfect de negul acela, căci fiind mult mai înaltă decît mine, în timp ce dansasem cu ea, fusese mereu în dreptul ochilor mei.

— La naiba, zise domnul V., dar pretindeai că nu-ți amintești nimica din călătoria aia...

— Cîteva mici amănunte mi-au rămas în cap, iar printre ele și momentul cînd am dansat cu lungana de Anette, numai că am păstrat chestia asta pentru locul potrivit din povestirea mea...

— Dar ziseseși parcă — făcu Halalaie — că nici o fată nu figura printre pasageri...

— Așteptați, domnule profesor ! Anette mă privi o clipă fix, apoi gurița ei minunată scăpă niște vorbe urîte, pe scurt mă înjură, iar printre înjurături dădea a înțelege că nu mă cunoaște și că n-ar fi dansat cu unul ca mine pentru toate comorile din lume !

Și ea făcuse o greșeală, fata asta, Anette. Era o prostovană. Dacă m-ar fi tratat cu blîndețe, dacă ar fi negat într-un stil dulce și clasic, așa cum știu să nege atît de convingător unele femei, mai ales atunci cînd mint, poate m-ar fi convins că e vorba de o confuzie, dar așa, abia îmi spori... astea, cum le zice, bănuielile, mai ales că, urmărind-o cum se îndepărtează țanțoșă și indignată de masa mea, am văzut-o cum își întretaie drumul cu un anume ins și-i șoptește ceva. Ar fi trebuit să mă alarmez, dar nu aveam încă experiență și... și am mai zăbovit o clipă să meditez : unde mă ducea de fapt descoperirea făcută ? Nicăieri. După ce mi-am zis nicăieri, mi-am dat seama că nu e în regulă ceva, în partea aia se făcuse tăcere, iar lîngă masa mea se opriseră trei găligani, în mijlocul cărora se afla urîtul căruia Anette îi șoptise niscaiva cuvinte. Nu am zis degeaba „urîtul“ : avea fața roasă de furuncule, vărsat, sau poate chiar lepră. Avea nasul cam strîmb și un ochi era așezat nu știu cum, în orice caz nu cum trebuie. În rest arăta normal, cu excepția pumnilor... Ei, da, și purta haine bune, mult mai scumpe decît ale mele.

„Îl vedeți pe nenorocitul ăsta, li se adresă el celorlalți doi ; își închipuie că are destui bani ca să-i facă ochi dulci lui Anette ! Păi Anette e gagica mea, nu știai ?“

Am bolborosit că nu știam, și acesta era purul adevăr.

„Dacă are destui bani, să ne arate cîți !“ zice unul din ajutoare.

„Să plătească o consumație, dacă are bani !“ mormăi al treilea.

„Să plătească !“ rage *Leprosul*, și-mi aruncă în față conținutul paharului. Am sărit în picioare. Nu știu exact ce aveam de gînd să fac... Aveam împotriva celor trei tot atîtea șanse, cîte împotriva armatelor reunite a lui Baiazid și Osman Pașa, mai ales că în local nu clintea nimeni să mă ajute, cel mai absent fiind patronul, de unde era ușor de dedus că idioții erau oamenii casei. *Leprosul* consideră că mă ridicasem cu intenții agresive, el atît aștepta, ridică un pumn cît dulapul, habar n-aveam cum se eschivează un pumn, și apoi cum să te ferești de un pumn cît dulapul ? Am zburat dracului vreo trei metri, cu toate că mă pocnise abia cu jumătate de putere, din milă poate, deși mai curînd pentru motivul că avea chef să se mai distreze. „Ridică-l“, porunci uneia din maimuțele sale, acela mă trase-n sus de guler, *Leprosul* voi să mă alduiască încă odată, dar *cineva* îi reținu mîna... Mirat, se întoarse :

„Dar ție ce îți trebuie, mă păduche ?“

Tipul care îndrăznise îi rînjea în față, fără teamă, sau aparent fără teamă.

„Nu vezi că nu știe să se bată ? De ce dai în el ?“

„Dar tu știi să te bați ?“

Individul nu mai dădu explicații, ci trimise în mutra aia urîtă un pumn cumplit, devastator, nici în filme nu vezi așa ceva... Capul *Leprosului* sună ca o tinichea, ceilalți doi săriră pe individ, el făcu o mișcare ciudată, laterală, simultan cu ambele coate, și-i înlătură pentru moment, în timp ce *Leprosul*, mai revenindu-și oarecum, se repezea cu capul înainte, să facă o gaură în burta intrusului, dar acela îl pocni cu bombeul în dinți, trimise o directă ce defalcă falca unuia din ceilalți doi, apoi un lat de palmă în gîtul celui de-al treilea, mă apucă de rever, și, mereu cu zîmbetul său ciudat pe mutră zise : „Repede, Michiduță, pînă ce nu scot obuzierele !“ Și mă scoase de acolo...

— Te pomenești că cel care-ți sărise în ajutor era comisarul Ovidiu ? întrebă Halalaie.

— Sau unchiul din provincie ? zîmbi Dan Leordeanu.

— Eu am o idee și mai grozavă, zise domnul V. Era Gardianu, pilotul asasinat.

Sergiu Ceclan, mohorît, mormăi :

— Eu eram, dacă vreți să știți...

— Mda, era Sergiu, în aceste condiții plăcute ne-am cunoscut noi..., aprobă Balamela. Sergiu m-a dus la el acasă, căci mutra mea, care luase contact cu barosul *Leprosului*, necesita comprese, și-apoi nu m-aș fi dus în halul acela sub ochii unchiului din provincie pentru nimic în lume. Sergiu îmi făcu o cafea și mă întrebă ce naiba căutam la „Cișmea“ printre bătăuși și golance : cu tot șocul resimțit, nu-mi pierdusem simțul humorului, deci am luat un aer țanțoș, pe cît era posibil cu mutra mea strivită, și am răspuns : „Anchetam cazul morții pilotului

Ştefan Gardianu !“ Noul meu amic tresări, era şi el pilot, citise şi el despre crima aia, şi, dintr-o solidaritate de breaslă, îl interesa. Îl văd că mă măsoară îndelung şi critic : „Eşti poliţist, detectiv particular, sau ce ?“ I-am răspuns că mi-s numai inginer, el făcu remarca răutăcioasă că bănuia, după felul cum *nu ştiu* să mă bat şi, din vorbă în vorbă, i-am povesit totul. El mă chestionă : „Eşti convins că ai dansat cu tipesa aia, Anette, acolo la Casablanca ?“

„La început nu tocmai, dar acum, după tărăboiul ce s-a petrecut, înclin să cred că...“

„Înclini să crezi ! rînji Ceclan. Cum puteai să dansezi cu bibilica aia la Casablanca, dacă ea e angajata »Cişmelii», şi aici îşi are numerele şi clienţii ? !“

I-am zis că nu pricep nici eu.

„Şi-apoi, pe cîte am înţeles, acolo te-ai pilit tot timpul, şi nu-ţi mai aminteşti nimic... Mai bine s-o lăsăm baltă !“ şi stinse lumina. A doua zi dimineaţă aveam febră. Ceclan îmi examină mutra. „Probabil ai nasul rupt, nu-i nimic, toţi boxerii păţesc la fel...“ „Dar eu nu sînt boxer“, am oftat. „Dacă nu eşti boxer, de ce te duci la „Cişmea“ ? mă întrebă Ceclan şi dispăru... Reveni la amiază.

„Am noutăţi, zise, dar tu cum te simţi ?“ Am spus că rău. „Te vei simţi mai bine după ce vei afla noutăţile ! Întîi te-am scăpat de grija unchiului din provincie, l-am condus la gară, i-am zis că ai fost angajat să construieşti un pod în Africa şi a trebuit să pleci de urgenţă acolo...“

„De ce în Africa ?“

„De ce, de ce ! Oricum ai devenit un specialist în probleme africane ! Ai fost la Casablanca !“

„Unchiul era tare supărat ?“

„De fel ! După mine, era mulţumit că scăpase cu viaţă, era îngrozit de ce văzuse ieri la «Cişmea» (deşi nu văzuse mai nimic), e convins că te bălăceşti în desfrîu, iar eu n-am reuşit să-i clatin această idee, mai ales că mai nainte purtase o conversaţie cu un anumit domn Deculescu sau

Teculescu, iar acesta-i insuflase unele gînduri... Lasă-l pe unchi. Am ceva mai important. Am aflat că în zilele de 20, 21 iulie, data memorabilei excursii la Casablanca, Anette, pe adevăratul nume Aneta Croitoru, a lipsit din București..."

„Te pomenești că am dansat într-adevăr cu ea !"

„Acum sînt și eu sigur ! Iar în al treilea rînd, ceva și mai de soi, *Compania Anonimă a Marilor Excursii* organizează concurs pentru ocuparea unui post de pilot, în locul lui Ștefan Gardianu. Mă prezint la concurs !"

„Ești nebun ! Vrei să te omoare și pe tine ? !"

„Ași ! Nu-i omoară chiar pe toți, și-apoi, de ce să mă omoare ?"

„Păi vezi ! Gardianu avea întîlnire cu mine, și l-au ucis... Acum, că se va ști că-mi ești prieten, te vor..."

Ceclan mă privi pe sub sprîncene.

„Prea te crezi buricul pămîntului ! De ce neapărat Gardianu a fost ras că avea întîlnire cu tine ?" Apoi Ceclan își roase o unghie. Bombăni : Trebuie să analizăm, totuși... zici că Gardianu voia să-ți divulge ceva important, foarte important ?"

„Așa pretindea el..."

„Ceva legat de chestii bănești ?"

„Presupun că da, căci mai întîi a făcut remarca măgulitoare precum că aș fi lefter..."

„Totdeauna banii ăștia blestemați stau în centrul nenorocirilor !" Se auzi un ciocănit la ușă. „E medicul," spuse Ceclan.

„Ai chemat medicul ?"

„E un prieten, nu te costă nimic..."

„Hem, nasul nu e chiar de tot rupt, constată junele ochelarist pe care-l invitase Ceclan, dar ce cal te-a potcovit în halul acesta ?"

Șapte bărbați se înghesuiseră în sălița prăfuită, fumînd ca niște șerpi cu toții și studiindu-se, bănuitori, pe sub sprîncene: erau piloţii veniţi la concursul Companiei Anonime. Ceclan nu se număra printre cei şapte. La ora nouă fără un sfert un individ pătrunse în sală anunţînd: „Domnilor, trialul începe abia la 12!“

Eu eram individul, explică Balamela, iar ceea ce spusesem era fireşte o minciună mare cît roata carului. Am mai adăugat: alături e un birt, acolo puteţi aştepta în condiţii comode...

Piloţii se ridicară mîrîind şi într-adevăr îmi urmară sfatul, se duseră cu toţii la cîrciumă unde îi luă în primire un necunoscut cam cherchelit care declară că visul lui fusese să devină pilot, dar îl respinseseră la vizita medicală fiindcă avea un picior mai scurt. Pe chestia asta zise că dă de băut, şi dădu... De fapt necunoscutul nu era necunoscut, nu era cherchelit, şi nici măcar nu avea un picior mai scurt; era prietenul lui Sergiu, medicul, a cărui misiune era să-i cinstească pe piloţi... La ora nouă, Sergiu pătrunse la sediul *Companiei* şi aşteptă liniştit, singur. La nouă şi zece o uşă se deschise şi un individ impozant, cărunt, bombăni: „Hei! Unde-s piloţii? Parcă erau vreo zece adineaori!“

„A venit un tip care i-a speriat!“ rînji Ceclan.

„Ce vrei să zici? Cum i-a speriat?“

„A zis cum că a candida la postul de pilot al *Companiei*, este egal cu a candida la moarte... Tipii au şters-o ca nişte şobolani!

„Şi dumneata nu te-ai speriat?“

„Nu-mi stă în fire, şi-apoi am nevoie de bani! Am auzit că daţi salarii bune!“

„Eşti pilot?“

„Altfel de ce-aş pierde timpul pe-aici?

Căruntul se legănă pe picioroange, mormăi ceva, ezită, apoi îi zise lui Sergiu să intre. În acest timp, la birt, doctorul îi adăpa pe ceilalţi piloţi cu băutură, din belşug. La amiază cu toţii erau cam *in floribus*, şi chiar cînd se ridicau să plece, am apărut iar: „Porcii ăia au şi angajat pilotul, fără concurs... Prin pile, ca în Balcani...“ Piloții înjurară zdravăn, iar doctorul le mai dădu vin...

— E cam regizată schema asta, observă Dan Leordeanu.

— Evident, și încă cum ! Trebuia să-l scap pe Ceclan de concurență, nu ?

— Bun, și ? L-au angajat pe Ceclan ? întrebă profesorul Halalaie.

— Da, însă nu a fost simplu ! A trecut prin trei bariere, l-au purecat, l-au întors pe față și pe dos, la ora patru m-am întîlnit cu el. „S-a făcut, e bine, sînt al lor !“ a zis, și cel mai straniu dintre rînjete i-a înflorit pe față.

„Cum a fost ? Povestește !“ i-am cerut.

„Ai răbdare. E bine, dar nu chiar de tot... Știi cu cine m-am izbit acolo, prin birourile *Companiei ?*“

„Nu știu ? Cu mine ?“

„Cu *Leprosul !* Bătăușul de la „Cișmea“. Trag nădejde că nu m-a recunoscut, deși nu bag mîna în foc... Dacă m-a recunoscut, e de rău...“

L-am condus pe Sergiu acasă, și pe drum am aflat o mulțime de chestii formidabile.

Sergiu m-a servit cu ceai chinezesc. A doua zi urma să facă primul zbor... unde credeți ?

— În Valea Morții, opină domnul V.

— Nu. Tot la Casablanca ! La patru dimineața venea mașina să-l ia, deci, după ce am mai sporovăit nițel, l-am lăsat să se culce și am plecat, dar pe drum mi-am amintit că uitasem pila de unghii, și cum eram maniac în privința asta, m-am întors s-o recuperez... Să vedeți de ce depinde soarta unui om, de o pilă de unghii. Sergiu nu dormea încă, am văzut lumină și m-am gîndit să-i fac o surpriză, să-l sperii, așa că am împins încetișor fereastra, și am constatat că nu mai e nevoie să-l sperii, deja era suficient de speriat ! Sergiu nu era singur, *Leprosul* se afla în cameră și ținea în mînă un...

— Un biscuit ?

— Un pistol Smith and Wesson, ca în cele mai nobile scene ale tradiției. M-am ridicat cu precauțiune pe pervăzul ferestrei. *Leprosul* spunea : „Ai avut ghinion, bă, păduche. Nu-mi face plăcere să omor un păduche, dar aşa sună ordinul. Cine dracu' te-a pus să-ți vîri nasul în afacerile *Companiei* ? Cine ?“

Mi-am adunat puterile, şi curajul, şi am sărit în spatele *Leprosului*...

A doua zi dimineața, la secția de poliție, o namilă îmi puse laba în piept : „A zis domn' comisar Ovidiu să nu te mai vază pe-aici ? A zis ! Întinde-o ! Repede !“

„Dar pe mine mă cunoști ? făcu Sergiu o strîmbătură de lup către polițai. Să nu-mi dai ocazia să te fac să mă cunoști *şi mai bine !* Și trecu *prin* namilă, tîrîndu-mă şi pe mine.

— Cine ești ? îl luă în primire comisarul pe Ceclan. Cum de dai buzna și de ce... ?

„Aveți glontele care l-a ucis pe Gardianu ? Pe pilot ?

„Am zis că... !“ începu să răcnească Ovidiu, dar Ceclan îi tăie piuitul, aruncînd pe birou revolverul Smith and Wesson.

„Pun pariu că din revolveru' ăsta s-a tras !“

„Al cui e ?“ strigă comisarul, holbîndu-se la scula de pe birou.

„Maimuța căreia îi aparține se află legată fedeleș la mine acasă, strada Occident, 45, apartamentul 3. Iată cheia ! După ce umflați maimuța, aruncați cheia în cutia poștală...“

Și Ceclan ieși fără să salute. N-am salutat nici eu.

— Barem te-ai ales cu o plimbare la Casablanca, zise Halalaie.

Balamela îl privi cu milă.

— N-ai înțeles nimic, domnule Profesor. N-am fost la Casablanca. N-am fost nicăieri. Era o farsă. O farsă uriașă. Indivizii ăia decoraseră cum se cere o cabană izolată, care era, la rigoare, Barul Negru din Casablanca, vestita cîrciumă „Trei păduchi“ din Cochem, sau orice. Cînd ești beat, crezi, mai ales că ticăloșii puneau în băuturile lor și niște blestemate de euforizante... Fetișcana aia, Sybill, avea misiunea să „verifice“ clienții, nu înscriau pe liste decît oameni ce nu se dădeau în lături de la un păhărel, două, trei ....

Domnul V., fostul detectiv particular, zise :

— Povestea mi se pare incredibilă. Agenția Lăzău ar fi aflat...

— Dar nu ne-am adresat Agenției Lăzău, spuse Balamela. Din păcate !

— Nu mă poți convinge ! *Compania Anonimă a Marilor Excursii* n-a existat !

— Dar ce, Agenția Lăzău a existat ? ripostă Balamela.

Domnul V. renunță să mai dea răspuns.

După aceea cu toții se duseră la culcare.

NORI DE MĂRGEAN, TRECĂTOARE ILUZII

I

Profesorul Halalaie tuşi, întinse o şuviţă de păr în diagonala cheliei sale şi, luînd un aer jignit, bombăni :

— Nu ştiu ce să zic despre povestea ta, Balamela ! Spui că n-am înţeles nimic... Oare ? Eu am fost la Casablanca la al zecelea simpozion al arheologilor „peşterologi"... Ce mă frapează e că în acel oraş există cu adevărat un „Bar negru"... Am şi trecut pe lîngă el ! Şi atunci, Balamela, te întreb, tu n-ai fost cu adevărat la Casablanca, sau *ţi s-a părut* că n-ai fost ?

— Nu mă încurca, Profesore, holbă Balamela ochii lui exagerat de mari. Cum am prezentat eu lucrurile, totul e rezonabil şi limpede.

— Rezonabil — parţial, limpede, cîtuşi de puţin, Bala ! Dacă vreţi o mostră de poveste limpede ca un cristal de Bohemia, ascultaţi cele ce urmează...

— He ! se învioră Dan Leordeanu. Linişte ! Profesorul dzice !

— Cu o condiţie însă ! Ţinînd cont de faptul că sînt cel mai bătrîn, nu accept nici un fel de întreruperi sau ironii ! Şi Halalaie privi pieziş către domnul V., fostul *limier*, dar şi către ceilalţi. Adăugă : Nu accept observaţii din partea nimănui, nici măcar a Marelui Lăzău !

— Dar v-am spus, Lăzău nici nu există ! se opuse domnul V.

— Mai ştii ? ! se îndoi Profesorul. Şi urmă : Eu sînt arheolog, de aceea, cum e şi firesc, sînt preocupat de lumea medicală și de cei care forfotesc împrejurul ei. Dintr-acolo vine, în această blîndă seară, istoria care urmează...

Intrarea pisicilor era interzisă, din motive pe care nu le-a clarificat nimeni. Pașii unei pisici cu alonjă normală, temperament mediu și mieunat melodios n-ar fi deranjat pe nimeni, ba dimpotrivă ; ce anume dimpotrivă, nu știu și nici n-are importanță, dar cred că cei doi pacienți din salonul special 24 nu s-ar fi sinchisit de prezența unei blînde feline.

Însă nu aceasta e chestia, alta e.

Bolnavul de sub fereastră, un inginer șef, după cum glăsuia fișa, citea neîncetat, întorcînd filele cu mișcări moi, imperceptibile ; celălalt, despre care se știa că este economist la F. B. (Fabrica de bere) nu rostise încă nici o silabă, pentru pricina simplă că zăcea în stare de inconștiență ; era un inconștient liniștit, trebuie spus asta, nu-l încercau delirele și nu reacționa în vreun fel cînd i se făceau perfuzii, sau cum le zice, injecții, complicate masaje, sau cînd îi căscau gura spre a-i picura pe limbă ceva atît de amar că ar fi zguduit și pe un mort ; însă dumnealui nu era mort, prin urmare rămînea impasibil ca un cadavru.

Așa trecură cîteva zile și cîteva nopți.

Pe înserate, internul Cătălin Boghe efectuînd o vizită „de rutină“ prin saloanele de care se ocupa, observă că pacientul de la 24, inconștient pînă în clipa aceea, crăpase ochii și-l fixa cu mare intensitate. Tînărul fu intrigat de privirea aceea vioaie, puternică, întrebătoare ; se simți chiar ușor încurcat. Bolnavul avea o înfățișare interesantă. Păr lung și cărunt, frunte bombată cum, din motive neclare, se consideră că au neapărat poeții, bărbie virilă, cu gropiță mai dihai ca a lui Kirk Douglas ; arcadele enorme se curbau sub niște sprîncene drepte care înaintau adînc în tîmpla nobilă ; buzele răsfrînte îi dădeau un aer juvenil în ciuda celor vreo șaizeci de ani cîți număra.

Doctorul Boghe își potrivi ochelarii și susținu privirea pacientului, dar intensitatea acesteia se stinse pe nesimțite, deveni evazivă, trecu peste capul medicului și se fixă undeva în plafon. Exact cînd se produse această schimbare, bolnavul bolborosi :

— Acuma sînt ce sînt, dar cîndva am fost scafandru !

Cuvintele se imprimară în creierul medicului, aducîndu-i o stare de miraj și adîncă melancolie.

— Ați fost ce ? insistă el, dorind parcă o confirmare, cu toate că auzise perfect. Rămase ușor aplecat deasupra patului, profil subțiratec, osos, cu părul rărit în creștet, acel tip de medic-șoarece care nu inspiră încredere și care, uneori, ajunge doctor renumit sau mai știu eu ce, poate chiar consilier.

— Ați fost ce ? repetă, scormonind obrazul bolnavului, încercînd să-i prindă iarăși privirea, încercînd să facă acel „salt în profunzime“, care, după spusele Profesorului. permite medicului dotat să pătrundă în craniul pacientului pentru a afla...

Din celălalt capăt al salonului, trezit de un interes inexplicabil chiar pentru el, inginerul șef urmărea „conversația“, întrerupîndu-și pentru o clipă lecturile.

— Doctore, eu, parcă... încercă el la un moment dat, însă Cătălin Boghe făcu semn că nu dorește să fie deranjat.

— Ce înțelegi prin scafandru ? îl întrebă el pe bolnav, de două, de trei ori, însă, fie că privirea, glasul său nu aveau intensitatea necesară pentru a capta atenția. fie că celălalt era departe, nu obținu răspuns și atunci se îndreptă cu pas moale către fereastră.

— Cine este „colegul“ ? întrebă inginerul șef.

— Ați spus ceva ?

Preocupat de cine știe ce complicații interioare, internul nu fusese atent : inginerul repetă întrebarea.

— Numele lui este Vip, răspunse politicos medicul. Vip Mircea.

— A spus că este scafandru ?

— Cam aşa ceva, da... După o clipă, atingîndu-şi fruntea seboreică, Boghe adăugă : Dar în realitate este economist la Fabrica de bere.

Inginerul şef încruntă sprînceana, nu zise nimic. Se întoarse la lectura sa, parcă nemulţumit. „Nepoliticos, ca orice inginer şef“, gîndi medicul. Îl cuprinse pe neaşteptate o grabă neliniştită. Îşi aminti că văzuse lumină în cabinetul Profesorului. Profesorul B., spaima studenţilor cretini... Puse mîna pe mînerul uşii cu o grimasă, putea să se aştepte la „Afarăăă ! !“ sau dimpotrivă la o foarte amabilă primire, la un colocviu în care bătrînul era dispus să-şi împărtăşească vastele sale cunoştinţe... Boghe se temea de Profesor, dar îi căuta prezenţa, înţelegeţi cum vine asta... În fond, dacă ţinea să fie singur, Profesorul n-avea decît să răsucească pe dinăuntru cheia. Însă n-o făcea. Era greu să renunţe la plăcerea de a da afară din cînd în cînd pe cîte unul...

De data aceasta Boghe se bucură de o invitaţie de a şedea.

— Vip ? întrebă Profesorul. Care Vip ?

Se prefăcea că nu-şi aminteşte, deşi memoria nu-l trădase niciodată.

După ce Cătălin Boghe îi explică, bătrînul spuse :

— Prevăzusem evenimentul, da, chiar pentru astă seară. A vorbit deci ? Bine. Îl facem om.

Iniţiat în aceste mărunte excrocherii bătrîneşti, tînărul Boghe îşi ascunse un zîmbet şi timp de un moment se simţi superior.

— Şi ce a spus ?

— Un fel de absurditate : acuma sînt ce sînt, dar cîndva am fost scafandru... După părerea dumneavoastră ce poate să însemne asta ?

— Deh, deh, mai ştii ? ! Poate adevărul. O fi fost într-adevăr scafandru, mormăi B., lansîndu-se cu mare poftă într-o teorie suculentă cu neașteptate ramificații în toate direcțiile. În toane bune Profesorul. Îl servi și cu o porție de cafea, iar Cătălin Boghe n-avu curaj să refuze. Savantul ar fi scos adevărate răcnete dacă i-ar fi vorbit despre insomnie...

Insomnia, firește, avu loc. După ce se văzu cu o fată, unul din acele randevu-uri cuminți ce nu duc nicăieri (și de altfel nici nu vin de nicăieri...), Boghe rătăci prin oraș. Tot timpul dorise să-i vorbească domnișoarei despre bolnavul care a fost scafandru, însă n-a apucat, dumneaei se văita din cauza unei amărîte de rochii pe care croitoreasa nu izbutea s-o ajusteze, unde credeți ?, la umăr.

Dimineața următoare Boghe îl găsi pe clientul său într-o satisfăcătoare stare de luciditate — cel puțin în aparență. Vip, cu obrazul mobil, privirea vioaie, îi adresă un zîmbet „de recunoaștere".

— Voie bună ! salută medicul, încercînd să imprime nuanțe argintii glasului său, fiindcă — deh, deontologia ! — nu e voie să-ți trădezi în fața bolnavilor oboseala sau descurajarea. Căci era într-adevăr al dracului de obosit, nu ațipise mai de fel, pe la miezul nopții, exasperat, înghițise un rest de rom, ca somnifer, dar licoarea aia, a diavolului de bună seamă, îl iritase și mai mult, mai ales că tovarășul său de cameră, un tînăr dentist, sforăia bine, ca un joagăr în activitate.

Sub fereastră, inginerul șef, cu ochii într-o blestemată de carte, abia mormăi un fel de salut.

— Te rog șezi lîngă mine, doctore, zise Vip, economistul de la F. B. Boghe îi dădu ascultare. Se examinară, curioși. Vip zîmbi.

— Unde mă aflu, doctore ?

Nu cumva se preface ? se îndoi medicul. Ar fi avut timp să întrebe... Apoi avu unul din puținele sale momente de humor și debită următoarea parafrază :

— Acuma ești unde ești, dar cîndva a fost mai rău...

Făcea aluzie la faptul că Vip zăcuse la reanimare, aproape fără speranță, singura speranță sigură fiind ca de acolo să ajungă la morgă. Dar subtilitatea lui Boghe nu fu absorbită de Vip, și, desigur, nici de inginerul șef.

— Sîntem la clinica trei... Nu vă amintiți nimic ?

— Nimic, nimic ! Cum am ajuns aici ? Ce s-a întîmplat ?

— Eh, ați dorit cu tot dinadinsul să vă măsurați cu un automobil... Acela a fost mai tare.

Pacientul înghiți explicația ca pe o pastilă fără gust.

— Grav ?

— Da, in prima fază, dar acum cred că...

— Și maldărul acesta de pansamente ?

— Leziuni multiple, însă nu prea grave, numai comoția ne-a dat de furcă, semi-minți Boghe.

Pe fața cetățeanului Vip se așternu o umbră, el păru să reflecteze. Șuvițele cărunte ale părului prea lung se împrăștiaseră împrejurul frunții ca un nimb. În partea cealaltă, sub fereastră, inginerul șef mereu cu ochii în carte, dar de la o vreme nu mai întorsese nici o pagină.

— Vinovat am fost eu, sau... mașina ? Șoferul, vreau să zic.

— Miliția a stabilit vinovăția dumneavoastră, îmi pare rău, dar e un fapt...

— N-are de ce să-ți pară rău, într-o zi tot trebuia s-o pat ! Mereu umblu cu capul în nori, frînele automobilelor scrîșnesc neîncetat la un pas de mine, am cules mii de înjurături !...

— Ieri mi-ați spus ceva, vorbi cu sfială Boghe. Mi-ați spus că ați fost cîndva scafandru...

— Ia te uită ! Am trăncănit ieri ?

Medicul Cătălin Boghe simți cum i se zbîrlește părul la ceafă de satisfacție că alunecă pe tărîmul investigației subtile.

— Da, ați vorbit ceva... Puțin. Aluzia la faptul că ați fost scafandru are vreo importanță deosebită ?

Cetățeanul Vip încercă un gest, însă trupul, în care zăceau nenumărate dureri ce pentru moment amorțiseră, protestă cu toți nervii. Gemu, fața i se schimonosi, tîmplele deveniră febrile.

— Automobilul acela afurisit a trecut peste mine ?

— Nu tocmai — din fericire, că altfel...

— Mă simt de parcă m-ar fi călcat buldozerul, încercă Vip să facă haz de... ăla, cum îi zice, necaz. Rămîn multă vreme la pat ?

— Păi, zise Boghe, nu prea... În orice caz, nu e nici o grabă !

— Și ziceai, doctore, în legătură cu scafandrii...? înnodă Vip firul.

— De fapt, îl corectă blajin Boghe, dumneavoastră ziceați, ieri, aflîndu-vă într-o interesantă stare de semiluciditate.

— Interesantă ? Voi doctorii... ! Ți-am spus că am fost scafandru ?

— Și nu e adevărat ?

— O, doamne, *cum* să nu fie adevărat !

Descumpănit pentru moment, tînărul Boghe își continuă „rafinata“-i investigație.

— Cînd ați fost scafandru ? *Unde ?*

Vip suspină, ochii săi luminoși se bulbucară nițel.

— Unde ? Unde am fost scafandru ? Scafandrii, dragul meu — își permise un rîs scurt — acționează pe mări și oceane — sau nu știai ? Vip închise ochii și păru a depune un important efort înainte de a face următoarea mărturisire : Ei bine, doctore, am avut o tinerețe aventuroasă...

„Parcă ar repeta cuvinte învățate din cărți“, gîndi iscusitul doctor Boghe. Sub fereastră, inginerul nu mai răsfoia cartea, evident asculta conversația ; măcar din politețe ar fi trebuit să întoarcă din cînd în cînd cîte o filă...

Cetățeanul Vip încercă să-și întindă trupul, asta îi trezi alte dureri, se stăpîni însă, fața lui rămase netedă.

— Doctore, n-ai să mă crezi, însă am fost corăbier...

Iar Boghe, în sinea lui : „Încă un fel de refulare ! Probabil nici nu cunoaște culoarea mării“.

— Adică, marinar, reveni Vip. Am zis corăbier, fiindcă sună mai bine.

— Mai frumos și mai romantic ! completă medicul, înțelegător. Vorbiți, desigur, limbi străine ?

— O droaie ! Am fost un adevărat scafandru de mare performanță, știi, expedițiile care încercau să recupereze epave, sau în sfîrșit, comorile rămase pe navele scufundate, nici nu porneau fără mine. Vip trase cu coada ochiului către tînărul medic. Oare îl crede ? Boghe asculta fără să clipească. Am cules, continuă Vip, din fundurile de oceane, mii de scoici... Scoici cu perle, nu orice fel de scoici ! Eu puteam să-mi țin respirația cinci minute !

— E o performanță ! Nu vă sîngerau urechile uneori ? puse Boghe o întrebare de control.

— Eram vînjos ! Astfel de neplăceri îi încercau pe alții... Am cules... asta... cum îi zice ?... Ah, da, MĂRGEAN ! Ai idee cum e mărgeanul, doctore ?

— Foarte, foarte vag, mărturisi Boghe. Cu ce seamănă, cu trandafirii, cu norii, cu meduzele ?

— Nu-ți cunosc numele, doctore, schimbă Vip subiectul.

Tînărul se recomandă cu o ușoară jenă și silă.

— Sună promițător, se referi Vip la numele său. Dar spune-mi, după accident, am fost foarte aproape de moarte ?

— Mda... Însă rămîne numai între noi.

— Poți să-mi spui orice, sînt om călit, trecut prin toate. Și care-i situația în prezent, m-am îndepărtat de moarte ?

— Cam la o mie și ceva de kilometri, fiți liniștit. O să vă înzdrăveniți foarte curînd. Sînteți căsătorit ?

— Cu viața pe care am dus-o, cînd s-o fac și p-asta ? În acest oraș mă aflu de-abia de doi ani...

— Sper că nu ați venit aici direct de pe mare ? Sau din adîncul mării ?

— O, nu ! Ești ironic... Am părăsit de multișor vînzoleala... Am sosit aici din altă localitate, unde tot economist eram, prozaic, nu ?

— Dar de ce ? Orice ins cu un trecut... activ, se liniștește la un moment dat.

— Mai ales după moarte !

— Nu e cazul ! Să vorbim mai bine despre perle și mărgean, tocmai erați pe punctul de a-mi descrie mărgeanul.

— Așa e, dar *cum* să ți-l descriu, are cele mai neașteptate forme, uneori seamănă cu niște...

Cetățeanul Vip își încreți fruntea înaltă.

— Cu niște nori ? sugeră medicul.

— Ei bine, nu tocmai, mai curînd cu niște ramuri de... De unde ideea cu norii ?

— Nu știu, n-am văzut în viața mea mărgean, se întristă Boghe.

— Am acasă cîteva mostre, amintiri de demult, am să ți le arăt cu mare bucurie. Poți să mă vizitezi oricînd ! Am totdeauna și bere proaspătă... nu-s degeaba economist la F. B. !

Boghe își mască un surîs strîmb, nu băuse la viața lui nici patru sticle de bere în total, cîndva, în copilărie cineva din preajmă-i declarase că berea tîmpește, afirmație ce rămăsese definitiv încrustată în memoria sa. De altfel Boghe era un nebăutor convins.

— Dar dacă mă vizitezi acum, glumi Vip, riști să nu mă găsești acasă.

— Vă caut cu plăcere după ce ieșiți de-aici, făcu medicul.

Vip ridică brațul stîng cu precauțiune, își netezi părul încîlcit.

— Dar, în fond, de ce numai atunci ?

— Dar altfel, cum și cînd ?

— Unde sînt lucrurile mele ?

— La magazie, fireşte. Cu inventar. Boghe se ridică fără chef. Entuziasmul ştiinţific îl părăsise. Discuţia dura cam de multişor, îl încerca o durere de cap şi o îndepărtată senzaţie de vomă, cea mai inumană dintre suferinţe. Era un nebăutor, era băiat cuminte, dar vomita ades în urma migrenelor violente ce veneau după insomnii. Înregistră de la distanţă cuvintele lui Vip :

— Du-te la magazie ! Într-unul din buzunare trebuie să fie şi cheia locuinţei.

— Dar pentru Dumnezeu, ce să fac cu ea ?

— Eşti tînăr, neînsurat, n-ai uneori nevoie de o garsonieră discretă, sau te pomeneşti că posezi un vast apartament ? !

— Nu tocmai, stau şi eu împreună cu un coleg, se pomeni Boghe dînd explicaţii.

— Vezi, vezi ! În felul acesta poţi să admiri şi colecţia mea de mărgean !

— Acum trebuie să mă duc ! făcu Boghe, clătinîndu-se din cauza durerii de sub frunte.

— Dar nu eşti curios să vezi mărgeanul meu ?

— Ba, din cale afară, numai că nu aş şti să deosebesc mărgeanul de... o scrumieră sau de... Acum plec, imediat soseşte şi Profesorul !

— Nu e nici un necaz cu mărgeanul, te învăţ eu care e, cum îţi spuneam ia uneori forme ciudate, aduce a... a...

— A NORI ?

— NU ! ! Ce tot ai cu norii ! ! A orice altceva, a tentaculă, a corn, a copac, a pasăre...

— În acest caz, e limpede, mai vorbim despre asta ! şi Boghe o zbughi, fără să observe că înaintea sa ieşise pe coridor celălalt pensionar al camerei 24, inginerul şef, care-l acostă.

— E cam sărit de pe fix colegul, nu e aşa, doctore ? întrebă, fumînd cu ţigara ascunsă în pumn.

— Da' de unde ! îl cam repezi Boghe. A trecut numai printr-o încercare...

— Crezi tot ce-ți spune ?

— Scuzați-mă ! se debarasă Boghe, pornind în goană spre toaletă.

Un calvar fu ziua. Profesorul B., și el în toane rele, îl întrebă de ce se îmbătase aseară, de arată în așa hal. „Măcar de-aș fi făcut-o", gîndi Cătălin Boghe. Cu înserarea, tirbușonul fierbinte ce i se tot învîrtise în creier se mai înmuie. Martha veni la întîlnire vînturînd o poșetuță nouă, roșie și manifestîndu-și dorința — care-l înspăimînta pe Cătălin — de a merge la un local, *să se distreze*. Martha își aprinse o țigaretă, așteptînd ca el să se decidă. Ședeau într-un ungher al parcului, în vreme ce pe alei se perindau perechi înlănțuite, manifestînd acea pasiune „falsă, declarativă", care-l scotea din papuci pe Boghe. Fuma și el nervos, scuturînd țigara în fiece secundă.

— Eu am un program mai captivant decît cîrciuma, zise, luînd chiar în clipa aceea o decizie.

Martha se interesă, cu o anumită speranță, în ce constă programul acela, în timp ce Boghe învîrtea în buzunar un mic obiect — o cheie yale. El explică :

— Vom sonda imposibilul !

Fata cîntări cu grijă cuvintele medicului. Oare la ce se referă tînărul idiot ? Nu cumva... ? Respinse ideea, nu era el capabil de asemenea inițiative... Răspunse că pe ea o amuză prea puțin sondarea imposibilului ! Boghe își morfoli buza, „sigur, gîndea, pe Martha nimic n-o amuză în afara unei blestemate de băuturi care să-i ardă gîtlejul și de țopăiala aia căreia-i zice danț ! Probabil o mai interesează și altceva, numai că eu complic tot ce e simplu. Nimeni nu înțelege de ce continui să mă văd cu individa asta, și în primul rînd, eu nu înțeleg ! Între noi există tot atîtea legături cîte-s între două cadavre pietrificate în banchizele Groenlandei. Probabil că eu continui jocul acesta abject fiindcă aşa se obişnuieşte, să ai o prietenă, şi fiindcă nu cunosc altă fată mai «potrivită» cu mine — dar Martha ? Speră o căsătorie ? Proastele astea, toate visează la măritiş ! Dar nu, nici măcar atît !"

— Martha, de ce te întîlneşti tu cu mine ?

— Ce vrei să spui, dragul meu ?

El încercă un gest de tandreţe, care-i reuşi la fel de bine ca unui hipopotam.

— Ne cunoaştem din iarnă, dar relaţiile dintre noi n-au progresat cine ştie cît !

— Vrei să mă jigneşti ?

„Da, aceasta e replica, îşi retrase mîna plictisit Boghe, totdeauna se trezeşte o ţîfnoşenie în ea. Dar să schimbăm placa."

— Martha, ai văzut în viaţa ta mărgean ?

— Ai înnebunit ?

— Dar de ce, *dragă*, eu te întreb foarte serios, ştii cum arată mărgeanul ?

Martha aruncă restul de ţigară drept în mijlocul aleii. „Ar fi putut s-o stingă, măcar", cugetă Boghe întunecat.

— Nu zău, ce te-a apucat cu mărgeanul, Cătălin dragă ?

„Dacă ar fi posibil să-mi schimb numele, oftă medicul. Nu mi se potriveşte Cătălin. Nu mi se potriveşte. N-am nimic din ce ar trebui să aibă un Cătălin. Nu mi se potriveşte nici Cătălin, nici Viorel, nici Doru. Nu mi se potriveşte nici un nume, asta e !".

— Nu mă tot întreba, Martha, ci caută să răspunzi. Să răspunzi pur şi simplu. Ai văzut în viaţa ta mărgean ?

— Stai să mă gîndesc... Poate da, poate nu. De fapt, *cum* arată mărgeanul ?

— De fapt, aceasta e întrebarea. Eu te întrebam pe tine.

— Stai o clipă, zise fata, am văzut parcă la Mediaş, la o cunoştinţă, ba nu, la o rudă îndepărtată la care am fost în vacanţă pe cînd eram într-a zecea, mai tîrziu poate, într-a unsprezecea, puțin înainte de bacalaureat, cred — mai dă-mi o țigară — am văzut ceva ce cred că era mărgean. Aducea a... Semăna cu... Haide, ajută-mă !

— Cu un nor ?

— Cu un nor ? CE PROSTIE ! De ce tocmai cu un nor ? Mai curînd cu...

— Cu ce, dragă, cu ce ?

— La dracu', nu știu ! Dar dacă aș vedea mărgean, l-aș recunoaște ! Aș ști că acela e mărgean !

— Ești sigură ?

— Cînd spun ceva, știu ce spun ! A discuta despre mărgean înseamnă a sonda imposibilul ?

— Să mergem ! zise hotărît Boghe.

— Unde ? Dar înainte de a sfîrși întrebarea, Martha se și ridicase, aruncînd iarăși țigara aprinsă în mijlocul aleii. Boghe merse și o stinse, tacticos.

— Ai să vezi tu unde. Mergem să descoperim mărgeanul... Norii de mărgean.

— Ce înțelegi tu prin „să descoperim norii de mărgean“ ?

Doctorul se opri, iritat la culme.

— Dar tu ce înțelegi, Martha ?

— Depinde ce înțelegi tu !

— Așa nu ajungem nicăieri, Martha. Să mergem !

— Vrei neapărat să ajungem *undeva* ?

— Termină ! Termină cu vînătoarea de aluzii ! Eu nu fac nici un fel de aluzie.

— Daaa ? Și atunci ce e cu mărgeanul și toate celelalte ?

— Care toate celelalte ?

— Nu țipa la mine, că mă ridic și plec !

— Nu țip ! răcni Boghe. Și cum să te mai ridici, că te-ai și ridicat !

— Atunci, plec !

— Am impresia că ai și plecat, și încă de mult !

— Așa, domnule filozof ? ! Bine ! Există destui bărbați care... cărora...

— ...le scapără tălpile după tine ! Perfect ! Ușche-o iute la ei. Nu-i lăsa să forfotească singuri, *dragă*, că li se tocesc tăl...

Martha nu făcuse nici cincizeci de pași că doctorul și porni în fugă după ea. „Așa-s eu... Un penibil ! Nu-s în stare să-i fac vînt unei... dame ! Uite cum alerg după ea ! Uite cum am să mă gudur, cum am să-i cer iertare."

Puțin mai tîrziu, după ce împăcarea se produsese, medicul potrivea cheia yale în broască. Se aflau într-o casă cu două etaje. Garsoniera, plăcut mobilată.

— Cine locuiește aici ? întrebă Martha.

— Un tip pe care-l cheamă Mircea Vip, explică Boghe, și încercă imediat să aspire înapoi fraza în care auzise o sonoritate, o rimă suspectă.

— Aha, facem chiar și poezii, *splendid !* se extazie Martha, socotind că venise momentul să joace mica ei scenă de groază, *obligatorie*. Căzu pe un fotoliu și învîrti manivela smiorcăielii. Speriat, Boghe se opri din cercetatul locuinței, în care spera să descopere, dacă nu nori, măcar o fărîmitură de mărgean. Așeză o mînă blajină pe umărul fetei, dar ea se scutură și-l țintui cu o privire asupra căreia nici nu insist.

— Ajunge ! Ajunge ! Vocea Marthei ar fi străpuns și o tăblie de oțel. Nu te mai preface ! Nu te mai preface, Cătălin Boghe ! Ai împrumutat special locuința, crezi că nu vă *știu* eu ? Acesta e mărgeanul tău ? Norii de mărgean ! Norii de... ! Auzi ? Norii de... !

— Norii de ce ?

— Să taci ! Vrei să sondezi imposibilul ? Ține !

O palmă răsună.

— Dacă vrei să sondezi imposibilul, nu ți-ai găsit omul potrivit !

Altă palmă.

Boghe dădu înapoi, amărît, renunţînd să mai explice. Fata mai lăcrimă un minut, nici atît, îşi tamponă apoi ochii şi se ridică, înseninată. Ca la carte, scena. Dobitocul, se prinsese. De-acum înainte putea să urmeze orice...

Boghe, descumpănit, reluă „explorarea împrejurimilor", însă, vai, nu se afla într-un labirint, ci într-o banală garsonieră — lui însă îi plăcea să se creadă în labirint. Complicatul hăţiş al personalităţii umane, cu toate complexele sale, cu înfrîngeri, victorii, probabil destul de puţine victorii... Acuma sînt ce sînt, dar cîndva am fost scafandru ! Nu, n-a fost scafandru. Niciodată n-a fost scafandru. Nici măcar nu are o idee precisă despre culoarea oceanului. Ba da, filmele. În zilele noastre poţi să-ţi faci idee despre orice, chiar şi despre ce nu există.

Se aşeză, să rememoreze. La magazie dăduse peste hainele cetăţeanului Vip, spălate de sînge, reparate pe ici colo, dar, în general, nu într-o stare perfectă. Printre obiectele sale personale, cum se zice, descoperi un ceasornic de buzunar vechi cu capac probabil de argint, cu încrustaţii aproape şterse reprezentînd şerpi, poate şerpi de mare... Şi acest amănunt se potrivea cu concluziile subtile ale medicului : Vip nu poartă un ceas de mînă, ca aproape toată lumea, ci unul voit demodat, cică un *souvenir*, o „ceapă" despre care poate să-şi închipuie liniştit că e amintire de prin Antile, Jamaica sau şi mai bine, Haiti. *Souvenir*-ul acesta avea cadranul spart — tot din accident. Boghe examină restul lucrurilor — nimic deosebit, în afară de o mică şurubelniţă. Misterioasă şurubelniţă ! Iată şi cheia garsonierei.

— Ce vă mai trebuie, în afară de cărţi ? îl întrebase pe Vip.

— Oh, nimic, doctore, *thank you !*

— Şi unde spuneaţi că ţineţi mărgeanul ?

— Cam peste tot, pe etajere, în vitrină, un mic fragment pe noptieră, peste tot...

Peste tot — dar în realitate nicăieri ! Nici urmă de mărgean. „Această cochilie prevăzută cu «ţepi», îşi zise Boghe, oprit în faţa etajerei, e de provenienţă oceanică, însă nu e mărgean, *nu poate fi* mărgean. E doar fostul domiciliu al unei fiinţe moi, al cărei rost pe lume nu e clarificat, cel puţin pentru mine. Poate că rostul de a produce cochilii pentru amatorii de exotisme... însă natura nu ţine cont de astfel de «cerinţe». Sînt foarte înţelept. Un înţelept care a încasat două palme, ca pe nimic. Nu, nici acesta nu e mărgean, mărgeanul trebuie să fie altfel, după cum îi sună numele trebuie că seamănă cu... hm, mereu la comparaţia cu norii mă întorc !"

Aşeză „obiectul" la locul lui, trase cu coada ochiului înspre Martha, care, la rîndul ei, trăgea cu coada ochiului, să constate cît e de supărat pentru palme.

— Poate că acesta e mărgean, deschise fata gura, prima dată după incident. Legăna în palmă un mic bolovan, greu, cu reflexe interesante, cu mici formaţiuni geometrice la suprafaţă.

— E doar pirită, sau magnetită, sau cam aşa ceva, o lămuri Boghe, încă distant.

— Dar tu m-ai adus aici ca să-mi arăţi mărgean !

— Individul m-a asigurat că are casa plină de mărgean, eu însă nu-l văd nicăieri. Dar tu ? Pretindeai că-l poţi recunoaşte !

— Esti sigur că pentru mărgean ai venit aici cu mine, Cătălin ? Eşti convins că nu mi-ai întins o cursă ? O capcană ?

Boghe nu catadixi să răspundă, alese cîteva cărţi din biblioteca nu tocmai bogată a cetăţeanului Vip şi le aruncă în servietă. Se întoarse către Martha.

— Cred că e momentul să plecăm.

— Aşa de iute ?

— Adineaori m-ai cîrpit, de... înspăimîntată şi revoltată ce erai !

— Am crezut că...

— Ei bine, te-ai înşelat. Să ieşim.

— Dar, te grăbeşti ? Eşti aşteptat undeva ?

— Nici pomeneală, scrîşni Boghe, însă credeam că tu te grăbeşti să scapi din... cursă !

— Acum că m-ai convins, nu e nici o grabă. Îmi place hogeacul acesta. Cine stă aici ?

— Unul Vip, ţi-am mai spus. Un tip pe nume Vip. Cînd îi dă drumul din clinică, ţi-l prezint, sper să-ţi placă la fel de mult ca şi „hogeacul“, mai ales cînd îşi va declama bărbile cu scafandrii şi norii de mărgean !...

— Tu tot mai eşti supărat, Cătălin ?

— Cum mi-aş permite — doar pentru nişte palme ? Mai lasă-mă în pace, să mergem !

— Că uricios mai eşti ! De ce nu te porţi drăguţ ?

— Ce ar trebui să fac ? Să hămăi ?

— Nu ştii cum să te porţi cu o fată ?

— Cred că nu ştiu ! La ce faci aluzie ?

— La nimic, dar aici e plăcut, sîntem singuri, prima dată singuri !

— Şi nu te mai temi de capcane ? Nu te mai mănîncă palmele ?

— Termină, Cătălin. Termină !

A doua zi, ridicat uşurel în cot, cetăţeanul Vip îi zîmbi cu toată faţa.

— Salutare, doctore, salutare ! Ai fost la mine acasă ? Ai văzut mărgeanul şi toate celelalte ?

— Iată cărţile, ocoli Boghe întrebarea, mai mult decît indispus. Puse cele vreo cinci volume pe noptieră, orîndui ceştile şi medicamentele şi-l întrebă cum se simte.

— Din ce în ce mai bine, nu se observă ? Ai fost la mine singur ?

— Păi, da, minţi medicul.

— Nu era o nenorocire dacă te însoţea o persoană drăguţă. Păstrează te rog cheia, presimt că te voi mai ruga să-mi mai aduci ba una, ba alta. Nu te superi, nu ?

— La dispoziția dumneavoastră !

— Ai recunoscut, printre toate celelalte, mărgeanul ?

Medicul se decise să-i facă jocul — ce-l costa ?

— Cu ușurință... după excelenta descriere pe care mi-ați făcut-o...

Boghe se așeză, obosit, pe patul de alături, alungînd mereu motivul real al indispoziției, și motivul era Martha. Dacă stătea să-l analizeze, motivul nu rămînea în picioare, se spulbera, dar de îndată ce „întorcea capul“, dintr-un loc umbrit, din locul acela umbrit și depărtat, „motivul“ trimitea luciri neplăcute. Era suficient *să nu se gîndească* la cele petrecute aseară, pentru ca toate gîndurile sale să lunece într-acea direcție, dîndu-i sentimentul ridicolului, umilinței, și toate celelalte. Se ridică și porni către cel de-al doilea pacient al salonului, inginerul șef. Acesta îi aruncă o privire cercetătoare, parcă ostilă. Dar, de ce, „parcă“ ? Schimbă cu el o sumă de cuvinte, mereu apăsat de impresia că omul ar dori să-i divulge ceva „de altă natură“, fapt care nu se petrecu. Din nou se profila o zi al dracului de nereușită. Boghe se feri, cît putu, din calea tuturor. Pe la amiază, ba nu, ceva mai tîrziu, telefonul.

— Doctorul Boghe la aparat !

Pe la-nceputul studenției își propusese să nu folosească-n veci această blestemată formulă în care sălășluia, după cum i se părea lui, și nu numai lui, ceva din izul de țîfnoșenie al întregii caste medicale, dar iată că o folosea.

— Martha ? Te pup, *dragă*... Ce faci ?

Martha ! Ar fi putut să amîie convorbirea cu o săptămînă, două, dacă nu definitiv...

— Cătălin *dulce !* Ce greu te-am găsit la telefon ! Mergem diseară ?

— Ce ai spus ?

— Nu se aude bine la voi ? Nici aici... Te întrebam dacă diseară mergem...

— Unde ? o întrebă Boghe.

— Dar, bineînțeles, tot acolo...

— Nu, nu, în nici un caz ! răspunse urlînd medicul.

— Dar de ce ? Nu ți-a plăcut ieri ?

Firește că-i plăcuse, chiar *mult*, încercă să-i explice, dar, deocamdată, nu se poate.

— Sper că nu te duci cu alta, îl tachină *vocea* la celălalt capăt al firului și el văzu sprîncenele Marthei arcuindu-se obraznic.

— Prea mă crezi satir și *don huan*...

— Ei lasă, mi se pare că-mi ești !

Va să zică, după spusele ei, fusese o seară izbutită. Ciudat ! Oricum, acest gînd îl mai învioră, lui i se părea că se cam compromisese... Sau Martha își joacă micul ei teatru ?

Inginerul șef extrase o țigaretă din sertarul noptierei și rămase cu ea suspendată, încercînd să-și recupereze ultimul gînd. Privirea, ațintită în direcția lui Vip. „Îl cunosc, dar de unde ? se chinuia el. Îmi pierd memoria... memoria, ce lucru uimitor ! În fond prezența ei trebuie să ne mire, iar nu absența ! Dispariția memoriei, hm, omul a prevăzut fenomenul și s-a înarmat împotriva acestei eventualități... Mașinile electronice ! O umanitate aberantă și inutilă — în clipa cînd doar creierele electronice vor funcționa, inutilă, fiindcă vor funcționa pentru cine ? Dar de fapt ce intenționam să fac ?“

Inginerul trecu prin fața cetățeanului Vip cu țigara între degete și chibritele în buzunarul pijamalei. Vip îi zîmbi prietenos.

— Știi ce ?

„Acuși are să-mi confirme că într-adevăr ne cunoaștem și are să-mi explice și de unde !“ Și răspunse :

— Nu știu !

— Am să te rog ceva ! Comunică-i doctorului Boghe, dacă-l zărești pe undeva, să vină la mine.

Inginerul făgădui, în clipa următoare uită, dar cetățeanul Vip trimise altă ștafetă, o soră sau cam așa ceva, și-n cele din urmă Boghe se înfățișă, cu fruntea transpirată.

— Mi-e teamă să nu abuzez, spuse Vip, numai zîmbet. Dacă mai treci pe la mine acasă, te rog adă-mi periuța specială pentru proteză...

— Periuța pentru pro... ?

— Da, beri-beri, maladie tropicală, am scăpat ca prin minune, însă dinții s-au dus...

— Perfect, am să vă aduc tot ce doriți !

— Cu această ocazie vei admira încă o dată micul meu Degas...

— Poftim ? Micul dumneavoastră Degas ?

— Degas, marele pictor, impresionistul. N-ai observat tabloul ?

— Ca să fiu sincer, nu, mormăi Boghe, zicîndu-și „ce e mult, e mult" : mărgeanul, iar acum „micul său Degas"...

— E una din cele mai scumpe amintiri ale mele, torăia Vip. O avere mi s-a oferit pe această pictură, dar n-o dau, odată cu viața.

— N-am observat capodopera la care faceți aluzie, dar cînd merg să iau periuța, am să casc bine ochii. Boghe făcu o pauză. Și cam în ce loc se află Degas-ul dumneavoastră ? Undeva printre colecțiile de mărgean ?

— Îl țin în fundul vitrinei, nu chiar la vedere, înțelegi rațiunile, da, în fundul vitrinei, dincolo de argintării.

— Perfect ! N-am să-l *ratez*, făgădui medicul și apoi, cîtva timp, dădu tîrcoale telefonului de pe coridor — în sfîrșit, formă numărul. Dacă e ocupat, renunț, își făgădui. Nu era ocupat și i-o dădură imediat pe Martha. O întrebă ce părere are despre Degas, cine este *acest Dega ?* se miră inocenta domnișoară, în sfîrșit, spuse Boghe, n-are importanță, altceva : m-am răzgîndit, dacă dorești, putem merge diseară, *tot acolo...*

Martha cea inocentă acceptă cu chicoteli de fericire („Sînt sigură, dragul meu, că vom petrece încă o seară minunată !"), Boghe se îndepărtă de telefon cam năuc : dar dacă fata asta mă iubeşte într-adevăr ? Haide, haide, bătrîne, nu uita că aşa cade în capcană orice imbecil de bărbat, cită în gînd pe unul mai deştept şi mai experimentat decît el ; însă nu era convins. Amorul propriu...

— Degas este, dragă amice, un impresionist prin excelenţă, redeschise discuţia ceva mai tîrziu Vip. A pictat copaci, cu rădăcini cu tot, turnuri şi balerine, mai ales balerine. Degas-ul meu, după cum vei observa, şi tot timpul mă mir că n-ai observat — reprezintă o balerină, într-un picior. Celălalt picior e ridicat către înălţimi, aşa cum îi stă bine. Aşa cum îi stă bine unei dansatoare.

— Perfect, zise Boghe şi se întîlni cu Martha. Se aştepta să i se pretindă noi asigurări că nu întinde curse, şi aşa mai departe, dar ea fu cu totul jovială şi se lăsă cu plăcere îndrumată către locuinţa economistului de la F. B. Peste oraş picase o anumită înserare. Boghe răsuci cheia în broască şi primul său pas fu către vitrina cu „argintării". Ciudat ! Pe vechiul ceainic, o gravură, executată cu o destulă fineţe, reprezenta cu adevărat o balerină, şi chiar în poziţia descrisă de Vip. Prin urmare, gîndi medicul, *cam în felul acesta* funcţionează mintea bolnavului meu, şmecherul acela de Vip, nici un Degas, nici urmă de Degas (şi cum ar fi fost, că doar toţi *Degaşii* se află prin marile muzee, sau, *în cel mai bun caz,* în colecţiile blestemaţilor de miliardari americani), totuşi balerina e aici, balerina există... Da, există.

— Ce faci ? ajunse pînă la el vocea Marthei.

— Sondez, răspunse. Sondez imposibilul.

— Să-l sondăm împreună, iubitule.

— Aşteaptă o clipă, Martha...

Găsi în baie periuţa specială pentru proteză, aceea exista, nu era o iluzie ca norii de mărgean şi ca... O înfăşură într-un petec de hîrtie higienică. „Nu pot să spun că

Vip, cetățeanul Vip, fabulează în toate privințele. Există o anumită regulă în aiurelile sale. Sau un mister..."

„N-am să dau cărțile pe față, se decise Cătălin Boghe, dacă e un joc, *fie*, să vedem ce urmează, iar dacă nu e joc, să coborîm, sau să urcăm — cine știe ! — ultima treaptă. Îi voi declara că pictura m-a impresionat, dar am să i-o redescriu nițel altfel : balerina nu are piciorul ridicat — să vedem dacă mă corectează."

Vip luă periuța, mulțumi, dar întrebarea ce o puse nu se referi la Degas-ul „său".

— Ai fost și de data aceasta singur ?

— Nu, nu tocmai, răspunse Boghe, după o meditație.

— Vreo cucerire recentă ?

„O fi dorind să-i povestesc amănunte ?"

— Nu, nu chiar recentă, explică demn.

— Să nu-mi spui că ai fost cu viitoarea soție, șmechere!

— Nu spun așa ceva, nu spun nimic, se încruntă Boghe.

— Dar bere ați băut ?

— BERE ? ?

— La robinet, în bucătărie, curge bere...

„Perfect, surîse medicul. Acuma sînt ce sînt, dar cîndva am fost scafandru. Norii de mărgean. Balerina lui Degas. Iar acum, robinetul cu bere... Straşnic ! Trebuie să-i vorbesc Profesorului..."

— Așa e că nu mă crezi, doctore ?

— Nici n-ar fi rău să existe astfel de robinete !

— Păi la mine acasă există...

— Probabil așezat între mărgean și Degas, fu cinic Boghe, dar celălalt nici nu-l auzi.

— Deschizi robinetul din bucătărie și *fssss*, bere proaspătă, cu spumă cu tot. Cînd te mai duci acolo cu fata dumitale, să încerci. Promiți ? Faci un chef în contul meu. Promiți ?

Boghe promise, și uită. Interesul său pentru cetățeanul Vip intrase într-o curbă descendentă. Din păcate, nu era consecvent. Se apuca de cîte un caz cu pasiune, dar îl pierdea pe drum, nu ajungea departe cu sondajul, nu ajungea să sondeze imposibilul. Și dacă n-ai sondat imposibilul, poți zice liniștit că n-ai sondat nimic. Într-adevăr, nimic. Chiar, fără glumă, nimic. Dacă n-ai sondat imposibilul...

Din centru luară autobuzul, Martha avea în poșetă o sticlă cu votcă, inițiativa ei personală, Boghe fiind din principiu împotriva alcoolului.

Dar, spre ghinionul său, în seara aceea, în garsoniera lui Vip, doctorul Cătălin Boghe se cam îmbătă. Votca adusă de Martha și, desigur, prezența ei... La un moment dat fata ieși din cameră, el, rămas singur, deschise ochii, toate se cam învîrteau împrejur, chiar și norii de mărgean, acum îi vedea limpede ! !, nici nu dormea, nici nu era lucid, apoi Martha reveni de undeva și-i spuse ceva deosebit de caraghios. Încercînd să rememoreze evenimentele serii trecute, cînd ajunse la acest punct, Boghe, cu tîmplele dilatate, cu o durere bine instalată în creier, ridică din umeri furios, m-am făcut criță, își zise, alcoolul e o mare porcărie ! E o porcărie să consumi alcool ! Își amintea că parcă băuseră și bere — dar era imposibil ! Martha descoperise că din robinetul de la bucătăria cetățeanului Vip curge bere ! ! Cumplit trebuie să mă fi îmbătat ! Și totuși, amintirea, destul de limpede :

— Cătălin *dulce*, vorbise cretina de Martha, am făcut o mare descoperire, la ro-robinetul din bucătărie nu curge apă... Știi, am vrut să beau un pahar, muream de sete...

— Îmbracă-te... Plecăm... E o cișmea în parc...

— Dar nu mai îmi este sete...

— Ai spus că da !... Și mie... Votca asta...

— Am vrut să beau apă, dar la bucătărie nu curge apă...

— Toate robinetele din lume sînt stricate, ăștia nu se pricep la conducte... conductele romane !... Are să-mi fie greață, alcoolul e o...

— Conductele romane sînt un fleac... Prin conductele noastre curge bere ! Nu-mi mai este sete, am băut bere...

— Ai băut porcăria aia de votcă !

— La robinet curge bere, bere adevărată !

— Ai înnebunit, dar fie cum vrei...

Atunci Martha se ridică și-i aduse o cană cu BERE. Sau, cel puțin așa își amintea el acum. Își amintea cum pe urmă parcă, verificase personal robinetul miraculos. Îl tot verificaseră, umplînd de nenumărate ori cana. Și deșertînd-o, bineînțeles : bere adevărată și proaspătă.

Totul vine dintr-acolo. Din direcția salonului 24. Din partea lui Vip care-i sugerase povestea cu robinetul. Îmbătîndu-se, povestea căpătase contur. Dar de ce un contur atît de real ?

În drum spre clinică avu ideea de a-i telefona Marthei, s-o întrebe, însă ar fi fost prea de tot, și prin urmare Boghe, doctorul Boghe se decise să verifice personal. Făcu un ocol. Bine situat blocul vechi în care locuia cetățeanul Vip. Un parc prin apropiere. Din mijlocul unei alei un cîine tărcat îi aruncă o privire iscoditoare, ca unui suspect. „Încă nu mi-au trecut fumurile beției, gîndi, dacă-s amețit și acum, în ce hal trebuie să fi fost ieri !" O femeie ce mătura trotuarul îi trimise priviri pline de dojană, două studente chicotiră, domnul bătrîn din hol se opri din lectura pasionantă a afișierului pentru a-l examina temeinic, să-l recunoască de va fi cazul. „Observ că toată lumea se miră de prezența mea, așa mutră dubioasă voi fi avînd, sau lumea întreagă a aflat că am tras ieri o beție? Și dacă de pildă un milițian m-ar întreba ce caut la ora asta într-o locuință străină, răspuns satisfăcător nu aș putea să dau. Să-i explic chestia cu robinetul de bere ? ! Ce caut la Vip ? Caut norii de mărgean ? Jur să nu mă mai îmbăt !" și cu acest gînd cinstit pătrunse în garsonieră, trecu glonț prin cameră, intră în mica bucătărie, răsuci, zmucindu-l, robinetul, și pentru ca prețioasa băutură să nu se piardă degeaba — căci bere curgea prin robinet ! — puse cana în calea șuvoiului spumos, cana din care sorbiseră și ieri, și înainte de a se mira, înainte de a-și pune vreo întrebare, goli dintr-o suflare conținutul și imediat se simți mult mai bine. După o a doua cană, se simți chiar excelent. În fond o bere — înseamnă două beri. El însă o înghiți și pe a treia, pe îndelete de data aceasta, dar cu aceeași plăcere, apoi se apucă să cîntărească situația, să analizeze.

Miraculoasa instalație a cetățeanului Vip funcționa ireproșabil, mult mai bine decît la majoritatea berăriilor, unde șansa de a găsi băutura „specifică“ era de unu la trei, dacă nu de unu la patru.

Doctorul Boghe examină peretele, tavanul — de unde naiba venea berea ? Mister, mare mister. Mai curioasă, mai interesantă era însă latura teoretică a chestiunii. Vip născocise basme cu privire la trecutul său de scafandru, cu privire la mărgean sau la „micul Degas“ ; nimic nu era adevărat din toate cîte le narase cu dezinvoltură și brusc în acest eșafodaj ireal, apăruse un PUNCT. Cea mai neverosimilă dintre pretențiile cetățeanului Vip se adeverea, avea în casă robinet de bere.

Cătălin Boghe ajunse cu mare întîrziere la clinică, unde află că fusese sunat de NENUMĂRATE ori de către o domnișoară. Iată că din nou sună, spuse sora, cred că e pentru dumneavoastră, și așa și era.

— Cătălin *dulce*, tu ești ? Martha e aici...

— Da, te ascult, Martha...

— De ce ești așa de rece, Cătălin ?

— Nu sînt rece, dar nu-mi văd capul de treburi !

— Eu nu-mi văd capul, fiindcă mă doare, spuse Martha.

— Nu ești obișnuită cu băutura.

— Ba, tocmai ca sînt obișnuită !

— Ia un *anti*, și pune-ți o compresă.

— Nu înțeleg cum de m-am *făcut* în halul acesta dintr-o nenorocită de votcă ! Ascultă, am spus multe prostii ?

— Nu te necăji, nu-mi amintesc mare lucru...

— Nici eu... doar că... Am un cap cît un butoi. Nu, vorbesc serios, am un cap cît un butoi cu bere ! Știi ce e interesant ? Mă urmărește impresia că aseară am băut bere în cantități *incomensurabile* și că berea asta curgea dintr-un nenorocit de robinet... Am visat această nerozie, sau acesta e adevărul ?

— Ce adevăr, Martha ?

— Robinetul ! Robinetul cu bere — a existat ?

Boghe ezită, dar ajunse la concluzia că deocamdată e prudent să lase lucrurile în aer.

— Mă faci să rîd, Martha...

— Dar tu cum te simți ?

— Excelent, răspunse „dulcele“ Cătălin, și într-adevăr, după trei căni luate din „robinetul care nu exista“, moralul său sporise.

— E ceva suspect aici, zise fata.

— Ași ! Te-a prins votca în ofsaid.

— Cum ? În ce ?

— O, doamne, în nimic...

— Și chiar, chiar n-am băut bere ?

— Dar potolește-te, *dragă*...

Toate raționamentele subtile se dăduseră peste cap ! De cîtva timp se îndoia că va ajunge un medic ca lumea, mereu avea de-a face cu niște cazuri *strîmbe !* Totuși străbătu salonul cu un aer profesional ; se ocupă la început, îndelung, de inginerul șef, neglijîndu-l voit pe Vip care însă nu se indispuse.

— Cum stăm cu moralul ? îl întrebă, apropiindu-se în cele din urmă de patul său.

— Ai mai fost cumva pe la mine ? întrebă la rîndu-i cetățeanul Vip.

Boghe lăsă lucrurile să se desfășoare în voia lor.

— Da ! Și berea dumitale mi-a dat o straşnică durere de cap !

— Imposibil ! Berea *mea* e totdeauna proaspătă ! protestă parcă jignit cetăţeanul Vip, săltîndu-se pe pernă.

— Am mai băut şi altceva, continuă Boghe, domol.

— Ei, ei, vezi, dacă amesteci !

— Dar care e *trucul* cu berea ? De unde vine ?

— Nu e nici un truc ! Nu ghiceşti, doctore ?

— Nu. Mi se pare pur şi simplu neverosimil.

— N-ai băgat de seamă că peretele meu e lipit de peretele F. B. ?

— Ei şi ?

— Cum ei şi, ai uitat că eu lucrez la F. B. ? O conductă tainică de la rezervoare, la locuința mea, pricepi ?

— E posibil așa ceva ?

— Trei oameni am pritocit un an planul ăsta... un plan mare !

Cetăţeanul Vip vorbea potolit, dar fără să-şi ascundă glasul ; de bună seamă şi inginerul şef prindea vorbele sale. Boghe se frămîntă, uluit. Iată un caz într-adevăr foarte *strîmb !* Puse o întrebare cu totul neroadă :

— *E voie* să faci aşa ceva ?

— Ce importanţă are ? Sigur că nu ! Dar e capodopera vieţii mele !

— Nu vei fi pedepsit pentru asta ?

— Ba bine că nu, doar să se afle !

— Păi... se va afla !

— Mi-ar şi părea rău să nu se afle, *chestia* e prea frumoasă !

— Spune-mi, dumneata nu ai impresia că eşti niţel... nebun ?

— Să lăsăm asta, doctore. Cine nu e niţel nebun ?

— În calitate de economist la F. B. trebuie să-ţi fi dat seama că...

Vip îi reteză peroraţia :

— Să lăsăm prostiile. Nu sînt economist, nici pomeneală de așa ceva.

— Dar ce ești ?

— Acuma sînt ce sînt, dar cîndva am fost scafandru.

— Placa asta o cunosc. Altceva ?

— M-am angajat la F.B. dintr-o eroare. Un lanț de erori.

— Da, serios ? Dar, domnule Vip...

— Nici nu mă cheamă Vip. Numele meu e Henry Marian. Henry Marian, fost scafandru.

— Dar cine e Vip ? Și *unde* e Vip ?

Bolnavul se ridică puțin, cît putu, își netezi părul meticulos. Părea *cel puțin* foarte normal.

— Am să-ți spun. De ce nu ți-aș spune totul, doctore ? Vip e mort. Adevăratul Mircea Vip e mort de doi ani.

— Cum vine asta ?

— Mort de-a binelea, așa vine. Eu i-am luat locul.

— Fabulezi ? Vorbești serios ?

— Fii atent, Vip a murit, eu i-am luat locul, ce poate fi mai limpede ? (Bolnavul așteptă, dar Boghe, depășit, nu spuse nimic.) Îți amintești cazul ce a făcut vîlvă acum doi ani în tunelul de la Călățele ? Acolo a fost găsit un cadavru, sfîrtecat de roți, de nerecunoscut. Acela era Vip, adevăratul Vip, înțelegi ?

— Nu tocmai, bîigui Boghe, înghițind un nod. Cum a ajuns sub roți ? A fost împins din vagon ?

— Ei, vezi că înțelegi ?

— Și cine l-a împins ? Dumneata ?

— Da, eu, zise bolnavul cu simplitate, și zîmbi. Boghe se ridică încetișor, să nu-l lase dracului picioarele. Cum se procedează în astfel de cazuri ?

— Doctore, se auzi glasul inginerului șef. Boghe se apropie de patul acestuia, mereu urmărit de zîmbetul straniu al lui Vip — sau al lui Henry Marian, cine să mai știe ? Inginerul șef îi întinse un bilețel. Boghe ieși din salon complet aiurit.

II

Un vagon de tip european, un compartiment de clasa întîia, pentru nefumători. Totuşi unul dintre bărbaţi scoase din buzunar pachetul cu ţigări şi-l privi iscoditor pe vecinul său, care-i făcu un semn complice şi la rîndu-i se pregăti cu mare plăcere să fumeze.

Astfel începu conversaţia lor, firesc, cu oarecare lenevie la început, dar din ce în ce mai vioaie, pe măsură ce se cunoşteau mai bine. După schimburi banale de cuvinte —„ia mai dă-i încolo pe ăştia cu recomandările lor", se refereau la recomandarea de a nu fuma — discutară, ca doi oameni bine crescuţi, despre vreme, politică, războaie şi se pregătiră să abordeze amical chestiuni mai direct legate de persoana fiecăruia, precum ar fi scopul călătoriei, şi altele.

Primul care încălcase regulamentul cu privire la fumat era un ins de aproape şaizeci de ani, verde la înfăţişare, bronzat, cu păr bogat, lung şi cărunt, care nu-l îmbătrînea totuşi, de statură mijlocie şi neaşteptat de suplu, vestimentat cu îngrijire, dacă nu chiar cu rafinament.

Numele lui era Vip Mircea.

Henry Marian se numea celălalt.

Din spusele sale reieşea că e funcţionar mărunt, ajutor de achizitor sau cam aşa ceva.

Vip, cel îmbrăcat cu îngrijire, preocupat mai mult de ale sale, explică pe larg cum se mută cu serviciul într-un oraş mai mare, la o întreprindere mai de anvergură decît cea la care robotise pînă atunci, precizînd oraşul, întreprinderea, alte amănunte, învăluindu-l permanent într-o căutătură superioară persoana tovarăşului său de călătorie, om cam de aceeaşi vîrstă, care însă părea a fi departe de starea de „echilibrată prosperitate" a interlocutorului.

Într-adevăr, spre deosebire de cetăţeanul Vip, Henry Marian purta nişte ţoale oarecari, nu putea fi vorba de eleganţă la el, iar statura-i impozantă — peste unu optzeci şi cinci — era anulată de obezitate, de pîntecul jenant, bărbia triplă, obrajii căzuţi şi toate celelalte beneficii pe care le aduc apetitul anormal sau deficienţele glandulare.

— Şi ce spuneai că învîrteşti, stimabile ? întrebă Vip, cu o bunăvoinţă ocrotitoare, superioară.

Marian îi explicase mai înainte „ce învîrteşte", dar economistul nu fusese atent, aşa cum nu sîntem atenţi faţă de cei pe care-i considerăm inferiori. Lezat, grăsunul de Marian avu o notă agresivă în voce :

— Acuma sînt ce sînt, dar cîndva am fost scafandru !

Vip simţi nuanţa schimbată a glasului şi ridică privirea, mirat şi de ton şi de conţinutul afirmaţiei.

— Ai fost ce, stimabile ?

— Numele meu este Marian, Henry Marian, îl corectă „stimabilul".

— A, perfect, scuză-mă, nu reţinusem... Ce înţelegi prin scafandru ? E o metaforă ?

Henry Marian zise că prin scafandru nu înţelege — mama dracului ! — decît tot scafandru, şi aici discuţia păru definitiv compromisă, fiindcă ambii se simţeau jigniţi, Marian de aerele omului care reuşise în viaţă, iar Vip de expresia ameninţătoare a „funcţionăraşului", şi dacă nu ar fi intervenit un şir de elemente, vreo patru, cinci, legate între ele ca verigile unui lanţ — straşnică comparaţie ! — e posibil, dacă nu chiar sigur că nu s-ar fi petrecut evenimentele deosebit de grave care urmează.

Cel dintîi dintre aceste elemente era faptul că atît Vip cît şi Marian mai aveau în faţă ceasuri bune de călătorie, aşa că un interval de tăcere mai atenuă ceva din antipatia spontană reciprocă. În acest interval ei continuară să fumeze, fiecare din pachetul propriu. Conductorul trecînd pe culoar, observînd că pasagerii nu deranjează pe nimeni în vagonul aproape pustiu, din comoditate nu comentă nimic.

Dar — acesta e al doilea element — pe la patru după amiază, într-o stație neimportantă, o familie — mamă, tată și fiică — năvăli în compartimentul celor doi domni fumători. Era o familie arțăgoasă, care se năpusti cu vorbe multe și dure împotriva lor, în loc de a trece în compartimentul de alături, probabil gol.

În fața acestei grele situații Vip și Marian fură nevoiți să facă o alianță pentru a respinge atacul familiei belicoase, și asta șterse starea de încordare dintre ei, așa că, după ce familia aia rea coborî din tren, conversația se reînnodă de la sine.

A treia verigă din lanțul ce a favorizat „evenimentele grave“ a fost, cum explicam, retragerea familiei agresive, iar a patra — faptul că nimeni n-a mai intrat în compartimentul lor.

Deci, conversația, vindecată după acel semi-kix, s-a putut desfășura în voia ei, cu firești pauze, înaintări, retrageri, dar fără să mai ajungă la momente critice, cu excepția fazei finale.

Astfel, Vip ceru amănunte celuilalt cu privire la „trecutul său de scafandru“. Henry Marian i le dădu. În ciuda aparențelor („acuma sînt ce sînt...“) avusese — susținea el — un trecut aventuros, o existență zbuciumată, de invidiat, fusese „corăbier“, da, folosise acest cuvînt, se îmbarcase la o vîrstă crudă, trecuse de pe o navă pe alta, din întîmplare își descoperise „vocația“ de scafandru care-l făcuse faimos pe... mările Sudului, umblase, mai bine zis coborîse, după perle, mărgean, epave... Îi servise lui Vip întregul tacîm, cu multe amănunte, poate mințea, dar poate nu, în fond „corăbieri“, scafandri, vîntură-lume, căutători de comori și epave există de cînd lumea, și se spune că tocmai aceşti oameni de acţiune eşuează în final, prin neaerisite birouri...

Vip îl asculta calm, uşor distant, fără să se emoţioneze prea mult de bolboroselile grăsunului, dar şi fără a se plictisi. El era om al cifrelor, un foarte pedant om al cifrelor, îi explică lui Marian care, la rîndu-i, primi fără cine ştie ce interes cele expuse, dar vădi oarecare vioiciune la ştirea că Vip va lucra la o F. B.

— Ai să te îmbuibi acolo cu bere ! zise invidios. Eu, în locul dumitale, m-aş vîrî într-un butoi plin şi nici n-aş mai ieşi de acolo...

Vip răspunse că el nu e un băutor.

— Păcat să nu fi în situaţia asta, comentă celălalt, şi aşa mai departe.

Pe urmă abordară subiectul femei, fără spor, Henry Marian nu trecuse niciodată prin raiul căsniciei, Vip îl încercase, dar acum era divorţat, de mult... Pe Marian nu-l mai interesau femeile, pe Vip da, avea despre ele o părere nici proastă, nici strălucită, ele, oricum, existau. O părere obiectivă.

Ambii bărbaţi iarăşi tăcură o vreme. Poate chiar în acest interval de tăcere s-au copt „evenimentele grave“ de mai tîrziu.

Poate dacă şi-ar fi continuat neimportanta lor pălăvrăgeală, n-ar fi avut vreme să-şi amintească — fiecare — ceea ce aş denumi *jignirea iniţială*. Cum nu aveau împotriva cui să se alieze, brusc se îmbufnară. Ia mai dă-l dracului, gîndi fiecare, despre cel din faţă.

Apoi lui Henry Marian, fostul scafandru, îi veni o mare idee!

Dacă ar fi continuat conversaţia, marea idee n-ar fi avut cînd să apară.

— Şi cam ce planuri ai ? Planuri de viitor... ?

— Ăăăăă ?

— Planuri, reluă Henry Marian, ce ai de gînd să faci de-acum înainte ?

— Nimic deosebit, continui să trăiesc, fiecare zi e un „bis“ de care încerc să mă bucur, dar dumneata ?

— N-aduce anul ce aduce clipa, făcu ex-scafandrul, şi o lumină intensă, pe care Vip o consideră chiar ameninţătoare, îi străbătu ochii, schimbîndu-i mult înfăţişarea, readucîndu-i parcă virilitatea. Dacă — vorbi el în continuare — dacă mă favorizează soarta, dau lovitura într-o zi, şi-mi schimb pielea.

— Asta cum vine ?

— Mai simplu decît îţi închipui, poate vine din plictiseală, te saturi pur şi simplu de tine şi în momentul de criză prinzi o ocazie bună şi... Se ivesc, ce crezi, ocazii cu duiumul, de pildă, de pildă călătoreşti cu un ins care merge să ocupe o funcţie într-un oraş unde nu-l cunoaşte nimeni. Te debarasezi de el, îi ocupi locul, şi gata !

— Cum ar fi în cazul nostru, zîmbi Vip, încercînd s-o dea pe glumă.

— Chiar la cazul nostru mă şi gîndeam, încercă să fie sinistru fostul scafandru. Te fac pierdut, *stimabile* domnule Vip, te fac pierdut pe drum, mă strecor în pielea dumitale...

— Numai să încapi !...

— Încap, încap ! Şi încep o nouă existenţă, economist la F.B. din oraşul O. !

— Asta presupune mare isteţime, şi cunoştinţe în anumite domenii...

— Care, te asigur, nu-mi lipsesc !

— Foarte bine, îşi căută Vip un nou surîs, ce te împiedecă să-ţi pui în aplicare planul acesta măreţ ?

— Ce te face să crezi că nu-l voi pune în aplicare ?

— Oh, de pildă dificultatea de a te debarasa de mine.

— *Numai* atît ?

— E suficient. Dar să zicem că reuşeşti să scapi de mine — deşi nu văd cum — ce faci mai departe ?

— Domnule ! Domnule ! Domnule Vip, nu mă ispiti !

— Uite că te ispitesc ! Ce ai face mai departe ?

— În orice caz te asigur că m-aş distra bine — cît timp de trăit mi-a mai rămas. În primul rînd m-aş îngriji să nu-mi lipsească din casă berea, că nu degeaba aş lucra la F. B ! Aş avea în casă permanent un butoi, sau şi mai bine, un robinet !

— Un robinet ? se miră Vip.

— Da, un robinet prin care să curgă permanent bere.

— Asta e bună !

— Chiar foarte bună ! O idee excelentă. Un robinet cu bere. O conductă direct de la F. B., chiar din rezervorul ăl mare.

— E o utopie. Cum ai realiza asta ?

Henry Marian, fostul scafandru, îşi scobi discret nasul. Ideile îi veneau una de la alta, se distra bine pe socoteala „colegului".

— Întîi şi-ntîi mi-aş găsi o locuinţă cît mai aproape de F. B., iar apoi aş pune pe roate, fără nici un fel de pripeală, unul din acele planuri simple, diabolic de simple, care totdeauna reuşesc şi produc uimire la proşti. Mi-aş găsi unul sau doi complici în interiorul F. B., desigur i-aş selecţiona cu maximă atenţie, apoi aş realiza planul cel simplu şi diabolic cu atîta *lipsă de grabă,* încît nu va observa nimeni... nimeni nu observă cum se mişcă soarele, şi totuşi el se mişcă... apoi m-aş descotorosi într-un fel sau altul de complici — şi totul în ansamblu ar fi opera capitală a vieţii mele. Într-o bună zi, plictisit, aş da-o eu însumi în vileag, numai aşa, ca să fiu admirat — pricepi ?

Pe faţa lui Vip zîmbetul pălise. Totuşi el vorbi :

— Aproape că-mi vine să te las în locul meu numai ca s-o văd şi pe-asta !

— Nu zi o vorbă mare, monsieur Vip ! Nu mă ispiti !

— Cred că eşti doar un lăudăros, monsieur Marian !

Fostul scafandru nu răspunse, îşi permise un răgaz de meditaţie, ca omul sigur de el, iar după înfăţişarea sa era de presupus că e foarte mulțumit de idee. Îl adusese pe Vip la un anumit grad de exasperare. Pe șobolanul acesta îngîmfat, care-l tratase de sus numai pentru că poartă costum la comandă și butoni de aur. Las' că știe el, Henry Marian, cum să-i ia pe alde ăștia !

Lui Vip i se făcuse dintr-odată foarte cald, simți cum i se lipesc pantalonii de coapsele transpirate.

— Și spune-mi..., cum te-ai distra cu robinetul de bere ? Cum ți-ai face praf musafirii ?

Marian îl privi cu niște ochi tulburi, răi.

— Nici un cuvînt în plus despre asta !

— Dar dumneata ai deschis vorba despre...

— Da ! Eu. Iar acum tot eu *o închid !*

Un minut mai tîrziu trenul se opri la un semnal, în plin cîmp. Vip se ridică, era un bun prilej de a se mai dezmorți, de a mai scăpa de compania fostului scafandru, de care i se cam făcuse lehamite. Marian nu mai era bonomul inofensiv de la începutul călătoriei; ci un individ care-l indispunea profund cu „proiectele“ sale, fie și închipuite. Spre neliniștea sa observă că și scafandrul își urnește trupul greoi, pentru a-l urma. Nu se îndepărtară de scara vagonului, acceleratul putea să o ia din loc în orice moment. Se cam însera. Vîntul de toamnă, cald, șuiera prin iarbă. Marian își roti leneș brațele mătăhăloase și privi semnificativ șina ; Vip observă. „Să bag de seamă, își zise, ăsta e poate chiar nebun ! Dracu' m-a pus să intru în vorbă cu el !“

Fără zgomot trenul porni, cei doi bărbați se agățară simultan, urcară și rămaseră alături în fața ușii deschise încă, scafandrul mormăi ceva, Vip nu pricepu ce, dar aruncă și el o vorbă, numai ca să-i demonstreze celuilalt *că e atent*, apoi, după un fluierat al locomotivei, vagonul pătrunse în tunel — ultima verigă a lanțului — și pe culoar se aprinse o lumină mohorîtă. Pereții întunecați ai tunelului defilau amenințător, tot mai iute, prin fața celor doi, nemișcați în dreptul ușii pe care Marian o ținea deschisă.

Cetățeanul Vip dori să se retragă, dar namila de scafandru se afla în spatele său cu brațele desfăcute și trupul său de gorilă bara spațiul. Să i se strecoare pe sub umăr — i se părea umilitor lui Vip !

— Spuneai că nu există ocazii ! glăsui exact în acel moment Henry Marian. Iată cea mai ideală situație de a mă debarasa de unul în pielea căruia aș dori să intru... și să-mi fac apoi conducta de bere !

Pe culoar, țipenie. Vip întoarse capul, pregătindu-și un nou surîs, dar ce văzu, îl înspăimîntă, în semiîntuneric fața lui Marian devenise macabră, hidoasă, labele sale imense pendulau ca niște tentacule, avînd tendința de a se opri pe gîtul lui Vip : „acum are să-mi dea un brînci !“ miji fulgerător prin capul economistului, „mă voi zdrobi de peretele tunelului, au să mă sfîrtece roțile și nimeni nu va ști niciodată ce s-a petrecut aici“ — și atunci se întîmplă evenimentul neprevăzut și grav ; decis să se apere, Vip, la rîndu-i, făcu o mișcare bruscă, îl apucă de reverul hainei pe scafandru și, efectuînd o retragere suplă, îl proiectă pe acesta afară, fără a cunoaște adevărul și fără speranța de a-l cunoaște vreodată : glumea Henry Marian sau cu adevărat avusese intenția de a se debarasa de el ?

Urletul fostului scafandru și trosnetul oaselor sale fură înghițite de vuietul cu ecouri repercutate al trenului ce prinde viteză. Nimeni nu văzu nimic. Căzu noaptea. O ploaie prinse undeva acceleratul și spălă urmele de sînge de pe roți. Mai șuierară și alte trenuri prin tunel, pînă să fie descoperite rămășițele de nerecunoscut ale lui Henry Marian, fostul culegător de perle și mărgean.

III

„Omul acesta te minte — glăsuia bilețelul inginerului șef către doctorul Cătălin Boghe. Nu înțeleg pentru ce a pornit o astfel de înscenare, fiindcă el e Vip, Mircea Vip, iar nu Marian sau mai știu eu cine, cum pretinde. Am fost colegi de clasă cu foarte mulți ani în urmă, însă abia acum mi-am adus aminte de unde-l cunosc. Toată viața, adică pe timpul liceului, vreau să zic, a fost un premiant.“

FRUMOASA ŞI MISTERIOASA UCIGAŞĂ DE LA HOTELUL PAX

Dan Leordeanu îşi mîngîie bărbuţa lui de cibernetician şi zise :

— Domnule Profesor, am o singură obiecţie ! Cum se face că acest caz de „comutare“, sau de transplant de personalitate, n-a fost depistat de către...

Halalaie ridică mîna lui, ca o lopăţică :

— Obiecţiunea, oricare ar fi ea, se respinge ! V-am prevenit pe toţi !

— Prea bine ! Nu-mi rămîne decît să înşir şi eu o poveste care s-o lase mult în umbră pe cea a Profesorului...

— Încearcă, Leordene, mormăi Profesorul.

— Încerc ! Iată...

Participase la o mică petrecere în ajun, cauzată de un botez, iar acum avea impresia că o întreagă cavalerie galopase peste el, cu copite cu tot ; aşa stînd lucrurile, zborul din oraşul universitar la Bucureşti, iar de aici spre Paris, n-a fost cîtuşi de puţin o delectare.

La aerogara Băneasa, în timp ce privea mahmur cum aterizează şi decolează avioanele, dar de fapt nu vedea mai nimic, cineva se apropiase de el.

— Sînteţi doctorul Claudiu Negrea ?

— Da, eu sînt, doctor în matematici, nu medic, să fim bine înţeleşi, răspunse fără să ridice ochii, pe un ton vag vexat, ca şi cum cea de a doua posibilitate ar fi conţinut ceva jignitor. Interlocutoarea lui, căci era o femeie, reluă cu un glas în care se putea distinge o notă autoritară, tăioasă :

— Nu aţi auzit că excursia a fost invitată la avion ? ? !

Automat se alătură şirului de indivizi şi individe, se îmbarcă în reactorul argintiu, şi nici nu-şi făcu sînge rău pentru că nu găsi loc liber lîngă geam, oricum, demolat cum era, ar fi preferat să plece la culcare, iar nu la Paris. Luă mica bomboană împotriva răului de înălţime servită de chipeşa stewardesă, dar n-o aruncă în gură, atît ar mai fi lipsit !, se supuse *vocii* care pretindea pasagerilor să-şi potrivească centurile de siguranţă, cu toate că de obicei ignora această măsură de precauţiune, considerînd-o de prisos, dar acum era prea obosit ca să se împotrivească fie şi unei voci, şi aşteptă resemnat să vadă ce se va mai întîmpla.

Mare lucru nu avea ce să se întîmple.

După ce avionul o zbughi spre cer şi prinse înălţime, literele aurii care anunţau fumatul oprit se stinseră, şi altă voce, mai diafană, îi informă pe cei interesaţi că acum pot să renunţe la centurile de siguranţă şi ură călătorie plăcută — *bon voyage,* căci la Franţa mergeau — tuturor pasagerilor, în numele comandantului Grigore Suciu şi a echipajului său.

Negrea roti ochii spre stînga, spre hublou, şi întîlni privirea călătoarei de alături, o brunetă cu ochi albaştri (deşi, cine ar fi putut garanta că e într-adevăr brunetă, iar ochii sînt albaştri ?) şi avu senzaţia penibilă că o cunoaşte de undeva, dar de unde ? Ar fi trebuit s-o salute, însă nu era sigur... Aşa că tăcu, indispus.

— Vom zbura la peste opt mii de metri altitudine, spuse femeia pe neaşteptate. Şi întrebă : Nu vă este puţin teamă la gîndul abisului de sub noi ?

Negrea, întrebîndu-se pururi cine o fi această *jolie diablesse,* răspunse că îi este puțin teamă, cu toate că nici nu-i păsa. Observă, în treacăt, că insa nu e măritată, sau în orice caz nu poartă verighetă, că e într-adevăr bine alcătuită, deși ochii albaștri, mari, cu extremitățile ridicate — iluzie a machiajului ? — păreau a fi reci... Dar și asta este un fel de prejudecată, mormăi un gînd îndepărtat în capul său. Ce înseamnă de fapt *ochi reci ?*

Aruncă o căutătură îngrozită spre platoul cu bunătăți ce apăruse în fața lui, pe măsuța pliantă. Imposibil să înghită ceva, măcar o fărîmitură ! Ce păcat...

— Nu mîncați ? îl întrebă vecina, legănînd în furculița de plastic o bucățică de pește în ulei aromatizat cu fum și cine mai știe cu ce, iar Negrea îi explică zîmbind amărît că fusese la un botez în ajun și luase din greșeală un pahar în plus.

— Dați repede pe gît berea asta, vă remontează ! spuse vecina pe un ton oarecum poruncitor.

„Drace ! medită el, îi place să dea ordine, vai de bărbatul ei“, dar concomitent își mărturisi că nu i-ar displace rolul acesta, de soț al brunetei.

Întoarse, iarăși, o privire nesigură.

— Nu vă supărați, mereu am impresia că ne-am mai cunoscut... ? !

— Evident, răspunse fata, eu sînt ghida expediției !

Negrea zîmbi prostește, zicîndu-și că e doar un biet nătărău.

După ce devoră totul, pînă la ultima fărîmitură, Ana Tirescîntea își ceru scuze că-l deranjează, iar matematicianul se ridică să-i facă loc, constatînd cu această ocazie, nu fără părere de rău, că fata e mai înaltă decît el cu vreo cîțiva buni centimetri ; ghida înaintă către stewardesă, avură un schimb de cuvinte, și în mîna ei apăru un microfon.

— Nu vă țin un discurs, doar cîteva scurte informații, spuse cu o voce plăcută, însă distantă. Numele meu este Ana Ti-res-cîn-tea, voi fi ghida dumneavoastră pe durata excursiei, și sper că...

Așa cum stătea pe interval, cu spatele către ușa echipajului, se oferea din cap pînă-n picioare oricui ar fi vrut s-o vadă, și pun pariu că cel puțin jumătate din pasageri voiau s-o vadă. Partea bărbătească vreau să zic. Dar și doamnele întoarseră ochii către ea, dacă nu din alt motiv, măcar pentru a o bîrfi, pentru a-i critica picioarele și îmbrăcămintea, deși picioarele ghidei erau mai presus de orice comentariu (negativ), iar tailleur-ul albastru, bluza albă cu gulerul potrivit așa fel ca să-i pună în valoare gîtul lung (evident că aici comparația cu un gît de lebădă se impune !) stăteau perfect pe un corp de voleibolistă la zi cu antrenamentele, dar, cum știți și dumneavoastră cu toții, se găsește totdeauna cineva care să nu fie de acord ; cel puțin cîteva perechi de ochi deciseră că Ana Tirescîntea e mai curînd o eroare a naturii, iar nu o reușită ; două surori, trecute de vîrsta critică, și care vorbeau neîncetat, ambele în același timp, înțelegîndu-se totuși și dîndu-și replică fără întrerupere, o forfecară în așa hal că nu mai rămase nimic din Ana, iar dacă părerile lor ar fi cuprins și un dram de adevăr, ghida ar fi trebuit să nici nu existe.

Printre cei ce o apreciară negativ pe Ana se afla și o pereche de „tineri căsătoriți“, alcătuită dintr-un ins impozant de vreo cincizeci de ani, însă vestimentat ca un papițoi de optsprezece, despre care toți deciseseră că „trebuie să fie un actor — însă care ?“ (și de fapt era responsabilul unui atelier de vulcanizat cauciucuri) și din soția sa căreia, cu oricîtă reavoință, nu i se putea acorda mai mult de un sfert de veac — ca vîrstă. E de presupus că juna soție n-o simpatiza pe Ana Tirescîntea din motive pur feminine, inutil să precizez care, iar „tînărul soț“ cînta în struna ei, tot din motive prea evidente

Cele două surori bătrîioare și bîrfitoare se numeau Hrib A. și Hrib B. N-are importanță care era A și care B. Serios că n-are. Pe „actor“ îl chema Cușnea Dorin, pe nevastă-sa Mira și iată că, dintr-o suflare, am și prezentat o bună parte din protagoniștii acestei *acțiuni*, și-s foarte mulțumit. Fiind însă vorba de o acțiune detectivă, sare în ochi că mai lipsesc și alte mutre, spre exemplu polițistul, cadavrul, martorii (de bună și de rea credință) și în fine, tot tacîmul.

Dar, vă asigur, o să apară cu toții la momentul potrivit.

Pe aeroportul „Le Bourget“, imediat după aterizare, un Citroën pe care scria POLICE se apropie de avion, însă „flicii“ din acel automobil nu capătă un rol aici, ei avînd doar misiunea de a asigura ordinea și toate celelalte. Un ins scund, lat și chel — ai fi putut spune despre el că e des — răsări din neantul în care zăcuse pînă atunci și strigă cu glas de sax-tenor ;

— *Mademoiselle* Tireskanteya, *s'il vous plaît*... !

— Iată, încep plictiselile legate de numele meu, îi șopti Ana matematicianului. Nimeni, nicăieri, nu e în stare să-l pronunțe cum trebuie !

Și păși în față, în întîmpinarea domnului Bormann (a nu se confunda cu nazistul), care se prezentă ceremonios, cu întorsături de frază desuet-amabile (căci era pe 1/2 italian), drept reprezentant al Agenției Fratour care se pune, întreagă, de la Consiliul Directorial pînă la portari, la dispoziția turiștilor români. Domnișoara Tirescîntea îi răspunse aproape la fel de sofisticat, doar așa ca să demonstreze în treacăt că limba franceză nu are secrete pentru ea, păstrînd însă permanent o cută severă, perpendiculară, între sprîncene, cută ce avea magnifica și strania calitate de a ține la distanță pe oricine ar fi încercat să devină exagerat de intim împotriva voinței ei — și, în sfîrșit, după vamă, controlul actelor și celelalte plictiseli, după ce-și recăpătară valizele aduse pe un fel de bandă rulantă, excursioniștii, puțin osteniți în înflăcărarea lor de pirați ai continentelor, se îmbarcară într-un autocar al Agenției Fratour.

Hotelul PAX, 5 rue de Trévise, la intersecția cu rue Bleue, era departe de a fi un Ritz sau știu eu ce mare și vestit hotel ; la drept vorbind părea cam de categoria a treia, o clădire cu cinci etaje, cenușie, înghesuită între altele două ceva mai înalte. Repartizarea camerelor, ca în toate ocaziile de acest gen, luă timp și provocă discuții. Familia Cușnea, bineînțeles, fu nemulțumită, băbuțele Hrib, A și B, la fel, pretinseră altă odaie, un tînăr din Suceava și o fată din Calafat, care se cunoscuseră abia dimineața, cerură să locuiască împreună aici, în orașul marilor iubiri ; alții se plînseră că la ei nu prea curgea apa, și într-adevăr nu curgea, ci țîrîia cu intermitențe ; singurul care nu făcu vreo obiecție fu Claudiu Negrea, care luă în primire cămăruța sa stingheră de o singură persoană de la etajul patru, capătul coridorului, iar dezbrăcatul, intrarea în pijama și azvîrlitul în pat îi luară mai puțin de două clipe. Ar fi dormit pînă a doua zi, dacă nu zbîrnîia telefonul de pe noptieră.

— *M'sieur* Negrea ?

— *Ouais !* răspunse matematicianul, somnoros, în jargon.

— *Est-ce que vous parlez français ?* fu întrebat, inutil.

Negrea răspunse că, într-adevăr, parlește ; era individul de la recepție, care-l informa, amabil, că dacă nu se grăbește, scapă cina.

Mademoiselle Treskynoteya, ghida, fusese cea care-l rugase să telefoneze.

Negrea oftă, trase pe el un pantalon alb, o cămașă de mătase de un vernil cam frivol, un jerseu subțire alb, și în vreme ce efectua aceste operațiuni atît de importante, examină pentru întîia oară mai atent cămăruța, al cărei tavan, departe de a fi ca orice tavan normal, efectua o coborîre de nivel primejdioasă din direcţia uşii către ferestruica-luminator, astfel că un ins ce depăşea unu optzeci şi cinci *en hauteur*, înaintînd grăbit şi neatent, risca să-şi julească fruntea sau chelia ; însă Negrea era departe de a depăşi înălţimea la care facem aluzie. El oftă încă o dată, strecurînd printre dinţi că „într-o astfel de cameră e obligatoriu să se comită crime“ — şi nici nu bănuia ce profetic era gîndul acesta, cu toate că nu viza chiar odăiţa lui — dar se consolă amintindu-şi că la vremea studenţiei, şi chiar şi după terminarea facultăţii, beneficiase de condiţii şi mai neprielnice. Aici, în tot cazul, patul e larg şi confortabil, franţujii ştiu să acorde patului importanţa cuvenită, există chiuvetă, şi oglindă, şi ce-i trebuie mai mult unui bărbat singuratec ?

Agenţia Fratour aranjase ca, de dragul comodităţii, turiştii români să ia masa la doi paşi de hotel, pe Rue des petites écuries, într-un mic restaurant, *„Chez Carmen“*, deasemenea departe de a fi un „Maxim“. Claudiu Negrea, care mai fusese de două ori pe linie oficială în Paris (mai întîi îl cunoscuse din literatură, şi îl iubea „sentimentaliceşte“, că altfel nu s-ar fi scobit în buzunar de zece mii pentru o excursie de opt zile) ştia însă că în aceste cîrciumioare se poate mînca onorabil şi bea zdravăn — tot ce-ţi doreşte inima ; cu condiţia să ai buzunarul garnisit de franci ; sau, măcar, de lire.

Fiindcă întîrziase, patronul îl întrebă ce ar dori să ia ; Negrea îi explică în buna lui frînchenească cum devine cazul cu el şi fu invitat în despărţitura din spate, unde camarazii şi camaradele de voiaj şi atacaseră primul fel al cinei, o „zamă“. Ana Tirescîntea îi indică locul ce-i fusese rezervat, exact în faţa ei, de cealaltă parte a mesei ; precizez că de fapt era un şir de mese, alcătuind un „cot“, dar acest amănunt abia dacă prezintă vreo importanţă.

Acesta nu e un jurnal de călătorie. Nu, nici vorbă. Am intenția să mă ocup de un eveniment grav, un omor săvîrşit cu sînge rece şi calcul, dar bag de seamă că mă apropii cam prea încet de esențial. Să grăbim deci ritmul! Următoarele zile trecură cu bine, vizite prin locuri istorice, muzee, şi la Louvre, fireşte, plimbări pe malul Senei, la buchinişti, ştiți cum e la Paris... Nu lipsiră nici micile incidente, dintre care le voi semnala pe unele care au oarecum legătură cu cele ce urmează.

Ana Tirescîntea era o femeie frumoasă, inteligentă, distantă sau rece, pînă la un anumit punct, prietenoasă şi plină de voioşie cu cine considera că merită, acel gen dificil de femeie care poate ferici un bărbat, sau îl poate nenoroci pe o viață, mă înțelegeți. Ana reuşi să-şi facă în scurt interval cîteva inamiciții. Nici nu era greu. Surorile Hrib, A şi B; perechea Dorin şi Mira Cuşnea. Un anume Corbu, din Bucureşti. Îşi făcuse însă şi prieteni, un el şi o ea, căsătoriți, ambii profesori de franceză în provincie; inutil să adaug că şi Claudiu Negrea se număra printre amicii Anei, deşi relațiile dintre ei nu înregistraseră progrese; alții din grup se stabiliseră în neutralitate, sau o priveau cu simpatie pe ghidă, considerînd că purtarea ei sobră, felul în care ştia să pună la punct bărbații feroci cu avansurile lor, este firească, la fel ca şi ținuta ei autoritară.

În cursul dimineților, programul se desfăşura în comun, iar după amiaza, de obicei, fiecare făcea ce-l tăia capul, dormea, mergea să vagabondeze, sau se instala în fața unei beri, la terasă, şi privea cum trece sub ochii săi Parisul, de fapt lumea întreagă. După amiaza activitatea „oficială“ a ghidei înceta, căci oricum nu putea să-i însoțească pe toți în toate direcțiile. În mai multe rînduri Ana Tirescîntea se alătură perechii de profesori de franceză provinciali, care erau lipsiți de ifose, dar nu şi de humor, şi petrecură nesfîrşite ore de hoinăreală fără țintă — e un fel de a zice — prin fermecătorul Paris, diurn sau nocturn.

Pe la timpul unui prînz, fiind cu toții de față, Hrib A se exprimă tare, s-o audă cu toții, că n-ar strica de fel ca în cursul după amiezelor tovarăşa ghidă să-şi facă datoria, în loc să alerge după aventuri! Alături, sora ei, Hrib B rezonă: „Aşa este, draga mea, nu! ?“

Pînă şi turiştii Cuşnea şi Corbu, care n-o simpatizau pe Ana din alte motive, întoarseră spre surorile Hrib o privire mirată, iar o tăcere jenantă se instaură. Nu pentru multă vreme însă, căci ghida le puse la punct pe cele două inse într-o frază seacă şi subțire ca o plesnitură de zbici, în care se făcea printre altele aluzie la adevărul limpede ca bună ziua că ambele depăşiseră „de cîtva timp majoratul“ şi nu era necesar să fie purtate de mînă de dimineața pînă seara.

Cuşnea, „actorul“, în pofida marelui amor față de tînăra-i soție Mira, punînd prea mare bază pe farmecele sale personale, încercase s-o sărute pe Ana într-o ocazie cînd se pomeniseră singuri în lift — el crease ocazia! — şi încasase două palme ce-i lăsaseră pe obraji, mai ales pe stîngul, nişte amprente pe care cu dificultate le justifică în fața nevesticii.

Cît priveşte pe Corbu, domnia-sa, într-o seară, se aventură să sugă un coniac; apoi, zicîndu-şi că va renunța dracului la excursia pe valea Loirei, mai rase un coniac şi veni la cină în formă, care formă şi-o menținu cu ajutorul sfertului de vin — porția obişnuită. După cină, lansat cum era, se mai cinsti cu una mică, sau două, se întoarse la hotel pe la miezul de noapte şi greşi camera. Bătu la uşa ghidei, Ana deschise, Corbu intră convins că totul va merge ca pe roate şi regretînd că nu făcuse acest pas încă din cea dintîi zi, dar căpătă una zdravănă peste bot şi se pomeni azvîrlit pe uşă afară şi izbit de peretele culoarului; cum incidentul produse oarecare vacarm, nişte uşi se întredeschiseră, niște ochi îl văzură pe Corbu în situația nu tocmai de invidiat. Cele întîmplate, clar, nu creau premiza unei simpatii deosebite a bucureșteanului față de ghidă.

Cam în ziua a cincea a șederii la Paris era programată excursia pe Loire, la care se înscrisese aproximativ jumătate din grup, ceilalți preferînd să petreacă o zi „fără program", fie pentru motivul că unii mai văzuseră castelele de la Chambord, Blois, Chauteaudun, catedrala din Chartres și toate celelalte (iar printre aceștia se număra și Negrea), fie că-și cheltuiseră francii și nu mai aveau cu ce achita această plăcere suplimentară, cum era cazul domnului Corbu. Agenția Fratour asigurase că va trimite și un ghid specializat pentru valea Loirei cu toate minunățiile ei, și cum mai toți românii noștri erau cît de cît familiarizați cu frîncheneasca, Ana Tirescîntea își permise luxul de a nu-i însoți pe cei care plecau cu autocarul, ci de a rămîne la Paris. Situația este discutabilă, poate că ar fi trebuit să aleagă prima variantă, ceea ce, fie vorba între noi, ar fi ferit-o de o groază de complicații, dar nu intră în subiectul meu să comentez îndatoririle unei ghide ; și mai este ceva : Ana intenționa să petreacă o bună parte din timp pentru a pune la punct partea scriptologică a expediției, avea de completat un maldăr de borderouri (borderou, ce serafic cuvînt !) sau cam așa ceva, de reglementat probleme financiare cu hotelul PAX și cu bodega *„Chez Carmen"*, după care, dacă le-ar fi mîntuit pe toate, intenționa să facă un mic tur prin cîteva magazine, ispită întru totul de înțeles.

Tînăra familie de profesori de franceză făcea deplasarea pe Loire.

Printre cei ce rămîneau, i-am menționat deja pe Claudiu Negrea, pe înrăitul Corbu, pe cei doi Cușnea, pe cele două „tinerele" Hrib A și Hrib B.

Poate veți obiecta aici că e vorba de o potriveală ; cum se face că tocmai aceștia, care probabil vor juca un rol, ca martori, în anchetă, au rămas ? Răspund : nu e o potriveală, nu am spațiul și nici interesul să-i prezint pe toți membrii grupului de turiști, ci m-am ocupat mai ales de cei cu roluri, știind dinainte care sînt aceștia. Păi, dacă nu știe autorul, cine altul să știe ?

Autocarul Fratour-ului trase la hotel pe la șapte dimineața, Ana Tirescîntea conduse îmbarcarea. Un bărbat *d'âge moyen,* cu părul grizonant, dori să o cunoască : ar putea vorbi cu *mademoiselle* (mare efort de memorie) *Tairchenteea ?* Era ghidul Agenției franceze, căruia Ana îi încredință oițele sale după ce, cu forțe reunite, aplanară niște dificultăți legate de ocuparea celor mai bune locuri din autocar ; ghida oftă, văzînd că mașina o ia din loc ; avea în față o zi liberă... vorba vine, liberă ca să-și rezolve hîrțogăria. Se făcuse ora șapte douăzeci — de-acum înainte ora și minutul prezintă mare importanță — Ana se duse la „*Chez Carmen*“, unde cei ce nu plecaseră pe Loire erau pe punctul de a înghiți micul dejun : tocmai cînd apăreau primele porții de *ham and eggs* sună telefonul.

— E pentru dumneavoastră, *mademoiselle* Troyshentrea, o anunță pe ghidă una dintre servante.

Puțin mirată — cine să o caute ? — Ana părăsi masa, intră în cabină. Cine o căuta, Lupul ? Nu, un funcționar al biroului ONT din Franța care, cunoscînd prezența grupului de români, o invita pe ghidă, eventual însoțită de doi, trei prieteni, la sediul lor — să mai schimbe o vorbă. Ana mulțumi și spuse că acceptă cu plăcere pentru ziua următoare după masă ; preciză că va veni cu o pereche din grup, se gîndea la profesorii ei din provincie.

Puțin înainte de ora opt ghida reveni la hotel PAX, dar nu pentru a se apuca imediat de fișele ei, ci pentru a lua o bluză mai subțire — se anunța o zi caldă — intenționînd să folosească primele ore ale dimineții în scopuri personale — traseu prin magazine. Dar, înainte de toate, o cafea. Trecu prin fața recepției, funcționarul îi zîmbi amical și profesional totodată, și pătrunse într-un mic separeu, alături, unde era deschis aproape neîncetat un mini-bar și unde hîrîia permanent televizorul. Își bău cafeaua...

La ora 11 fără un sfert Ana Tirescîntea mergea pe Roue de Rochechouart, în direcția hotelului PAX, la brațul unui bărbat de aparență sudamericană — și nu era doar o aparență ! —, iar modul în care se înghesuia în el ar fi părut puțin cam curios pentru cei care o cunoșteau pe ghida română. Insul era masiv, cărunt, bronzat, într-un complet alb impecabil, și purta o minusculă trusă de voiaj în mîna liberă, de mîna cealaltă fiind atîrnată ghida noastră.

Discutau, vorbea mai mult femeia, ca totdeauna, iar sexagenarul rotea din cînd în cînd către Ana o privire focoasă, cam artificial focoasă, dacă e să spunem drept.

În preajma încrucișării cu Rue de Bellefond, familia Cușnea, Mira și Dorin, staționa la vitrina unui mic magazin de „antichități". Deodată Mira își coti soțul, cu violență.

— Ce este, păpușa mea dragă ?

— Dar nu observi, băiețel ? ! De cealaltă parte a străzii...

De cealaltă parte a străzii trecea Ana cu sudamericanul ei.

— Ce cățea, chițcăi Mira. L-a agățat pur și simplu ca orice tîr...

— Ai dreptate, păpușă, ca orice tîr..., fu de acord „actorul" pe care amintirea perechii de palme îl enerva și acum.

— Am impresia că merg la hotel, ce nerușinare ! observă Mira, urmărind-o cu privirea pe ghidă. Aceasta, preocupată de partenerul ei, nu-i observase.

La ora 11 fără două sau fără trei minute Ana, împreună cu sudamericanul ei, pătrunse în holul hotelului PAX.

La ora 12 fără un sfert, Ana Tirescîntea intră în hotel, trecu prin fața recepționerului care bombăni în urma ei, binevoitor: „Nici n-am observat cînd ați ieșit!...", Ana, în fața liftului, rămase puțin nedumerită de observația funcționarului, liftul veni, ghida urcă singură la etajul trei și ieși pe culoar spre stînga către camera 88, camera ei.

În acel moment, puțin transpirat și cu un vag aer plictisit sau abătut, Claudiu Negrea trecea prin fața recepției hotelului și intra la mini-bar, cu gîndul la o băutură. Ezită între Martini (scump!) și bere, se decise pentru bere, și în timp ce bărmănița îi așeza halba sub nas, se auzi de alături telefonul recepționerului, iar apoi, imediat, exclamația foarte sonoră a acestuia.

...Ana Tirescîntea se apropia de ușa cu numărul 88, gîndindu-se fără entuziasm la vraful de hîrtii de pe mesuța ei. În timp ce introducea cheia în broască, privirea îi fu atrasă de ceva ce se întîmpla sub ușa de alături, ușa camerei 87. De fapt nu privise într-acolo, însă marginea cîmpului vizual al ochilor înregistrase ceva ca un șarpe, de culoare întunecată, care se strecura de sub ușă. Ana tresări, privi fix într-acolo, nu era șarpe, ci o șuviță groasă de sînge, de un roșu mai mult negru; „șarpele" înainta alene, perpendicular, pe coridor. Ghida intră în camera ei, chemă recepția și spuse distinct și, aparent, fără emoția inerentă unei astfel de situații:

— Veniți repede la etajul trei, de sub ușa camerei 87 curge sînge!

— *Co... co... comment?* cotcodăci glasul recepționerului.

Ana repetă cele spuse.

Din mini-bar Claudiu Negrea auzi replica funcţionarului uluit :

— Mademoiselle Tresskoiteya, ce glumă mai e şi asta ? *Care* sînge ? ?

Vorbea franţuzeşte, bineînţeles.

Claudiu Negrea, care era *en train* de a mai sorbi din berea sa, rămase cu mîna pe drum, devenind atent. Bărmăniţa ciuli şi ea o ureche. „Urc imediat ! !" strigă recepţionerul în telefon, apoi îşi părăsi locul, intră la mini-bar, „treci în locul meu, Marcelle," porunci el tinerei bărmăniţe, apoi ochii îi căzură asupra lui Negrea : „veniţi, *please*, cu mine, se pare că acolo sus se întîmplă ceva..." Matematicianul sări de pe taburet.

Creştetul cadavrului, creştetul unui domn cărunt, corpolent, aproape că atingea uşa ; grăbindu-se să pătrundă în camera din care izvora sîngele, recepţionerul lovi cu uşa acel cap cărunt — sinistru contact ! — şi nu izbuti să deschidă uşa decît pe jumătate, din pricina obstacolului. El se strecură lateral şi văzu un foarte frumos pumnal, de fapt un stilet extrem de subţire şi, după cum s-a constatat mai tîrziu, foarte lung, înfipt sub omoplatul bărbatului. Probabil străpunsese inima şi omul murise fără chinuri, dacă este posibil aşa ceva.

Recepţionerul, gîtuit de spaimă, dar şi de curiozitate, efectuă un salt în neant, eroare, în interior, strigînd pe urmele sale, către Negrea :

— Veniţi, veniţi, e nevoie de mar... ! !

Matematicianul se strecură şi el în camera 87 şi ceea ce văzu nu-i produse o mare delectare vizuală. Între timp recepţionerul bombănea :

— Drace, drace ! E domnul Marrtell... din... din Bolivia...

— Din Bolivia !... repetă, fără rost, Negrea.

— *Ouais !...* Prietenul mademoisellei Taschineroya ! Au venit împreună... le-am dat camera, nu este nici o oră de-atunci... Nu e aşa, mademoiselle Trasch... Trych... Troch... ?

Ana Tirescîntea, care se afla acum în spatele bărbaţilor, îi aruncă recepţionerului o privire îngheţată, dar nu răspunse. La rîndu-i Negrea o examină, foarte mirat. Ana făcu singurul lucru rezonabil în astfel de ocazii, îi împinse la o parte pe bărbaţi, se aplecă şi încercă pulsul victimei. Nu era nici un puls, bolivianul era mort, şi încă definitiv.

— Cheamă poliţia ! porunci Ana hotelierului.

— Cum de nu m-am gîndit ? ! bîigui acesta.

Poliţia se înfăţişă urgent sub forma unei furgonete bleu prevăzută cu sirenă, faruri şi toate celelalte, printre care, evident, şi niscaiva poliţişti. Din autovehicul descinseră inspectorii Marcell Gaff şi Nicolas Mobran, sub patruzeci ambii, medicul legist Pascal, calm, încet la vorbă şi bătrîior ca orice medic legist, vreo doi inşi cu aparatele lor blestemate, cîţiva poliţai în uniformă.

Echipa se puse în mişcare imediat, cu toată siguranţa profesională imprimată de cei doi tineri detectivi, Gaff şi Mobran.

Doctorul Pascal preciză ceea ce era lesne de bănuit, că stiletul străpunsese inima, că victima trecuse hotarul veşnic misterios aproape instantaneu, treabă de profesionist, asta e, asta e tot ce poate spune deocamdată, restul după autop...

Declaraţia Anei Tirescîntea. „În jur de ora douăsprezece m-am întors la hotel, am văzut sîngele, l-am avertizat pe recepţioner... Nu-l cunosc pe cel ucis, nu l-am văzut în viaţa mea."

Declaraţia recepţionerului. „Da, am închiriat camera 87 domnului Marrtell în jur de ora 11... Cadavrul venise însoțit... vreau să zic că domnul Marrtell venise însoțit de *mademoiselle* Tireschanty..."

Detectivul Mobran : „Te referi la tînăra doamnă care a descoperit prima... ?"

Recepț : „Da, exact, dumneaei este ghida unui grup de..."

Detectivul Gaff : „Știm ! Îți dai seama de gravitatea afirmației ?"

Recepț. : „Îmi dau seama că trebuie să spun ce știu și ce am văzut, cu tot regretul pentru mademoiselle Try..."

Mobran : „Spune totul, încă o dată, în detaliu !"

Recepț : „Mare lucru nu am ce... domnul Marrtell și *mademoiselle* Tires... au intrat în hotel conversînd, dar nu aș putea să precizez ce anume vorbeau, apoi *mademoiselle* Trashy... Treshy..."

Gaff : „Bine, spune-i pur și simplu *ghida* !"

Recepț. : „Ghida a trecut repede prin fața mea, a intrat împreună cu cavalerul ei la bar, însă numai după un minut domnul Marrtell iese, vine la mine și cere o cameră... o cameră bună pentru el, l-am întrebat ce înțelege prin *o cameră bună*, a răspuns că înțelege prin asta o cameră cît mai apropiată de cea a ghidei, așa că i-am dat-o pe cea cu numărul 87, care e chiar alături, veniseră împreună, era limpede, pe mine chestiile acestea nu mă interesează..."

Mobran : „Nu divaga ! Treci la fapte !"

Recepț. : „Domnul Martell a luat cheia și s-a dus înapoi la bar... aproximativ după zece minute au ieșit din bar, au luat liftul..."

Gaff : „Ghida afirmă că a venit la hotel în jur de ora douăsprezece !"

Recepț. : „E adevărat..."

Mobran : „Dar dumneata ne cinți că a venit pe la 11 însoțită de domnul Marrtell !"

Recepț : „Și asta e adevărat !"

Gaff : „Înseamnă că între unsprezece și douăsprezece a ieșit. Cind ?"

Recepţ. : „Nu pot să precizez. Nu am observat cînd a ieşit.“

Mobran : „*Heu ! !* Dar aici toată lumea care intră şi iese defilează prin faţa dumitale !“

Recepţ. : „Nu am şapte ochi, domnule şef ! Mai vine cîte un client cu care am treabă, mă ridic şi eu să mă mai dezmorţesc...“

Gaff : „Azi, între 11 şi 12 ţi-ai părăsit postul ?“

Recepţ. : „O singură dată, m-am dus la bar, am băut sirop... nu, nu ştiu cît era ora, nu mă uit tot timpul la ceas, de unde era să ştiu că ...dar presupun că era pe la 11,20, 11,30... Întrebaţi-o şi pe Marcelle, bărmăniţa, poate că ea...“

Mobran : „Ce s-a întîmplat mai departe ?

Recepţ. : „Nimic... Pardon, m-am zăpăcit ! La 12 sună telefonul interior, mademoiselle Try... Tra... ghida, în fine, mă chema sus... La început credeam că glumeşte, care sînge, de unde sînge...“

Gaff : „Cine se afla alături de dumneata ?“

Recepţ. : „La recepţie — nimeni, alături la bar, acest domn *Negria* şi Marcelle...“

Mobran : „Ai urcat însoţit de acest domn Negréea ?“

Recepţ. : „Aşa cum ziceţi... da... parcă presimţeam... îmi trebuiau martori...“

Expertiza dactiloscopică sumară. Pe clanţa uşii de la camera 87, amprente ale victimei (domnul Marrtell), şi alte amprente. În interiorul camerei, felurite amprente, printre care şi ale victimei. Pe arma ce a cauzat moartea — stiletul — nu sînt amprente.

Nicăieri în camera 87, nici pe clanţa uşii, nu au fost descoperite amprentele numitei Anei Tirescantea.

Nicăieri în camera 88 (a numitei A. Tirescantea), şi nici pe clanţa uşii amintitei camere, nu am depistat amprente ale victimei — domnul Marrtell.

Rezultatul percheziției efectuate în camera 88 — a numitei Ane Tirescantea. În camera numitei Ane Tirescantea am găsit, într-o poșetă albă care-i aparține, un cec a 600 § USA, iscălit Hugo Marrtell, La Paz, Bolivia, creditați de banca Ro. Commodore. În aceeași cameră (88, PAX, a numitei Ane Tirescantea), și anume în dulap, ascuns în lenjeria intimă a numitei, mai sus am descoperit un inel masiv de aur cu monograma H M (Hugo Marrtell). În afară de aceasta... etc.

Declarația Marcellei Visconti, bărmăniță la PAX, 18 ani. „Da, sigur, da... da, o cunosc pe mademoiselle Trasconchyteia, cum să n-o cunosc ? ! În fiecare zi i-am servit o cafea, două... A venit la bar cu domnul acela bătrîn și gras care mai tîrziu *a devenit* cadavru...

Gaff : „La ce oră, *ma petite ?*“

Marcelle : „Nu știu, eu nu mă uit niciodată la ceas, pentru mine timpul nu e decît o formă a...“

Mobran : „Ce au făcut cei doi la bar, adică monsieur Marrtell și mademoiselle Tre... Try..., ghida ! ?“

Marcelle : „Ce să facă, ce se poate face la un bar, nu mare lucru, la un bar se bea o băutură, ei au băut o băutură, cocktail și... mademoiselle Treskanyteia s-a așezat la măsuța de lîngă fereastră, cu spatele către mine...“

Gaff : „Cu spatele ? Ești sigură ?“

Marcelle : „Dacă vă spun ! Eu...“

Mobran : „Era locul ei obișnuit ?“

Marcelle : „De loc nu era locul ei, locul ei era la bar și anume își ocupa un loc pe ultimul taburet, dreapta, dar atunci era totdeauna singură, pe cînd acum...“

Gaff : „Bon ! Ben ! Ce a făcut brazilianul ? Bolivianul, deci...“

Marcelle : „S-a așezat, a comandat, mi-a zîmbit, eu am spus imediat *señor,* dar el mi-a făcut cu ochiul, era șmecheros, a șoptit că vrea să le ducă el personal, să le servească el personal, așa că le-am preparat în graba mare, iar el le-a dus la masa de lîngă fereastră..."

Mobran : „Au rămas multă vreme aici ?"

Marcelle : „Nu știu, cam cît e necesar să bea un cocktail, eu nu mă uit niciodată la ceas, pentru mine timpul nu e decît o formă a..."

Declarația domnului Bormann, repr. Ag. Fratour : „Eu nu știu nimic !..."

Declarația lui René Gulyas, patronul bistroului Chez Carmen : „Mademoiselle Troskountye, ghida grupului, s-a prezentat la micul dejun după ora șapte dimineața... hum... cu întîrziere... am servit-o personal, fiindcă era în întîrziere, și în timp ce mînca a fost chemată la telefon... Telefonul l-am ridicat eu, și am trimis-o pe servitoare s-o cheme pe ghidă. *Pardon ? Oui,* cel care o solicita vorbea franțuzește... poate cu un ușor accent...

Gaff : „Ce fel de accent, hum ?"

Gulyas : „Hum ! Un accent străin. N-aș putea să precizez..."

Mobran : „Poate bolivian ?"

Gulyas : „Nu știu cum este accentul bolivian, n-aș putea să precizez..."

Întrebare adresată ghidei : „Aș dori să știu, *mademoiselle* Tray... Troy... Trey... *Mon Dieu,* aveți un nume atît de... ! Păcat..."

Ana : „Aveam vaga impresie că intenționați să-mi puneți niște întrebări, monsieur Mab..."

Mobran : „Da ! O întrebare, una deocamdată, ați avut *un coup de fil,* un telefon, azi dimineață în jurul orei 7,30 ?"

Ana : „Desigur, domnule Maib... Mub... Mabron !"

Mobran : „Mobran, dacă nu vă este neplăcut ! Deci, mademoiselle Trascantoie...

Ana : „Tirescîntea, dacă nu vă este neplăcut !“

Mobran : „Ben ! Bon ! Cine v-a telefonat, deci, azi dimineață ?“

Ana : „Nu văd de ce aș face un secret ! M-a sunat domnul Anghelescu de la biroul ONT din Paris, m-a invitat la o cafea... Am acceptat invitația...“

Raport telefonic, urgent, al agentului Claude Claub : „Există într-adevăr la biroul ONT al României la Paris un domn Anjelesco Jean, e chiar șeful, dar domnia-sa nu a avut nici o convorbire telefonică și nici de altă natură cu *mademoiselle* Trycahachantea, și nici nu o cunoaște.“

Declarația Mirei Cușnea : „Pe la ora unsprezece, poate nici nu era unsprezece, am văzut-o pe... pe ghida Tirescîntea înaintînd către hotelul nostru la braț cu domnul care a fost strangulat...“

Gaff : „Înjunghiat. În ce loc v-ați întîlnit ?“

Mira : „Pardon, nu ne-am întîlnit ! Eu și cu *soțul meu* mergeam pe o parte a străzii, ca și cu... amicul ei pe cealaltă parte. Nu știu ce stradă era, dar e pe-aici pe-aproape, pot să vă conduc acolo...“

Gaff : „Deocamdată nu este necesar, *madame* ! V-ați salutat cu ghida ?“

Mira : „Nnnno ! ! Căci ea nu ne-a observat, de ocupată ce era ! Eu eram cu soțul meu ! Mi-a fost jenă pentru ea, domnule comisar divizionar !“

Gaff (fără deosebită simpatie) : „*Moi j'suis pas divisionaire, madame !* Mulțumesc, sînteți liberă !“

Declarația lui Dorin Cușnea coincide prea bine cu cea a consoartei sale, inclusiv „jena“.

Declarația turistei Hrib A. : „Eu stăteam cu soră-mea B. în fața hotelului nostru și discutam, cînd am văzut-o pe ghida noastră care, de cînd am venit, mereu a plecat după aventuri, am văzut-o intrînd în hotel pe la ora nouă şi jumătate, da, pe la nouă şi jumătate...“

Mobran : „Era singură ? Însoţită ?“

Hrib A. : „Bineînțeles însoţită... de un bărbat...“

Mobran : „Descrieţi-l, vă rog !“

Hrib A. : „Un tînăr... un bărbat ca toţi bărbaţii...“

Mobran : „Ce înțelegeţi prin tînăr ? 20 ? 40 ? 60 ?“

Hrib A : „Să zicem... 45...“

Gaff : „Era cumva brunet ?“

Hrib A. : „Posibil, nu m-am uitat cu atenţie, eu nu mă bag în bîrfe !“

Gaff : „Cînd și în ce condiții aţi văzut-o pe ghidă ieșind din hotel ?“

Hrib A. : „Nu știu... nu cred... nu cred să o fi văzut ieşind...“

Declarația turistei Hrib B. : „Eu eram cu soră-mea A. în faţa hotelului, am văzut-o pe ghidă intrînd în hotel, era veselă...“

Mobran : „La ce oră ?“

Hrib B. : „Nu ştiu... Ba știu... Zece și un sfert. Chiar atîta era, i-am și spus soră-mi A., fato, e zece şi un sfert, iar trece ziua şi n-am făcut nimic !“

Mobran : „Cine o însoţea ?“

Hrib B. : „Cine să însoţească pe cine ?“

Mobran : „Cine o însoţea pe *mademoiselle* Tray... pe ghidă !“

Hrib B. : „Nimeni ! Aşa cred, nimeni. Da, nimeni.“

Mobran : „Nu era însoţită de un bărbat, nu vă aduceţi aminte ?“

Hrib B. : „Nu, nu-mi aduc aminte, dar poate că da...“

Mobran : „Cînd aţi văzut-o pe ghidă ieșind din hotel PAX ?“

Hrib B. : „Nu-mi aduc aminte s-o fi văzut ieşind, nu, nu-mi aduc aminte...“

La dosarul „Cazului Marrtell — Trascanteya, care şi începuse să se îngroaşe, se adaugă declaraţia domnului Corbu care. luînd o cafea şi un gin la un local de pe Rue Bleue, o zărise pe ghidă mergînd *însoţită* către PAX, în jur de 11, declaraţia unui domn Hossu — alt component al grupului. dintre cei ce nu plecaseră pe Loire, care o observase pe Ana intrînd la hotel *neînsoţită,* la amiază ; deasemenea depoziţia unei perechi de nigerieni, stabiliţi în Le Hâvre, în concediu la Paris, care o văzuseră pe Ana, împreună cu victima, oprindu-se la uşa cu numărul 87 de la etajul III, descuind-o şi pătrunzînd în cameră, şi alte declaraţii ale unor pensionari mai vechi ai hotelului, care nu aduceau mari noutăţi, şi nici nu contraziceau flagrant celelalte afirmaţii.

Depoziţia liftierului lipsea, căci hotel PAX nu avea liftier.

Detectivul Gaff avu un schimb de priviri cu Mobran şi acesta se duse la cabina telefonică. Reveni curînd şi făcu un discret semn de „da“ din bărbie. Gaff se apropie de Ana Tirescîntea şi, politicos dar decis, îi spuse că regretă, dar...

— Sînt arestată ? întrebă ghida.

— Oh, încă nu s-a formulat nimic oficial împotriva dumneavoastră, răspunse poliţistul. Vă rog !

În acel moment îşi făcu loc, într-o stare de agitaţie, Claudiu Negrea.

— Domnilor ! Aţi căpiat ? De ce o arestaţi ? Nevinovată ?

Mobran îl privi cu răceală :

— Aveţi ceva de declarat ? Ceva deosebit ?

— Am ! Eu *ştiu* că *mademoiselle* Tirescîntea nu l-a ucis pe... negrul acela !

— Cum se face că ştiţi ? Aţi fost cumva împreună la ora cînd se comitea asasinatul ?

— Nu, nu e asta, dar eu...

— Şi chiar de aţi fi fost împreună, preciză Mobran, v-ar trebui martori...

— Dar nu se poate, nu se poate !... gemu matematicianul. Eu *ştiu !*

— Vă rog ! ! şi, cu o mişcare domoală dar sigură, Gaff îl dădu la o parte.

— Vreau să discut cu şeful dumneavoastră ! strigă Negrea.

— Nimeni nu vă împiedecă, răspunse unul din poliţişti.

— Unde-l pot găsi ? Pe Quai des Orfevres ?

— Nău, rînji vag Mobran. Aţi citit prea multe Maigret-uri. Cazul ţine de secţia 11, 17 Rue de Chevalier Noir...

— O clipă ! Unde naiba vine asta ? urlă Negrea.

Şi se repezi după mica escortă care o conducea pe Ana către furgoneta albastră a poliţiei.

Ghida se opri brusc şi se întoarse, eliberîndu-se pentru o clipă din „încercuire". Îl privi limpede pe Negrea.

— Omule, nu te mai agita atît, pentru mine este important că mă ştiu inocentă, adevărul oricum va ieşi la iveală, sună vocea ei ca un precept yoga.

La birou şedea comod instalat un individ calm, masiv, mult trecut de cea dintîi tinereţe, cu părul tuns scurt, încărunţit ; era poate un comisar „divizionar", poate o sculă mai mare, n-are importanţă, Gaff, Mobran, alţii, i se adresau cu „patron" sau „şef" ; în orice caz nu era Maigret, pentru motivul simplu că nu toţi poliţiştii cu semnalmentele de mai sus sînt Maigreţi şi, desigur, şi din alte motive.

— Aşezaţi-vă, *mademoiselle* Tirchinty... Eu sînt comisarul Etienne Goolf, şi sper că...

— Numele meu corect pronunţat e Tirescîntea, monsieur Koolf, şi...

— Iar al meu Goolf, dacă nu vă displace. Situaţia dumneavoastră e serioasă, tot ce spuneţi, mă veţi înţelege, poate fi... Ar trebui să vă chemaţi avocatul !

— Avocatul ? ! Nu am nici un fel de avocat !

— Chemați avocatul dumneavoastră din Boukarest...

— Nu am nici acolo avocat, pe la noi nu se obișnuiește...

— Așa ? Ciudat ! Dar putem aranja prin ambasada țării dumneavoastră...

— Aș prefera să nu amestecăm ambasada !

— Oh, din păcate cred că va trebui să facem o informare oficială.

— Deocamdată gîndiți-vă că grupul nostru a rămas fără ghidă !

— Exact ! Tocmai de aceea, ambasada... Cum rămîne cu avocatul ? Vă convine unul din oficiu ? Vă convine *maître* Gourot ? Tocmai l-am zărit pe-aici...

— Îmi este perfect indiferent, rosti Ana cu glasul ei îndepărtat.

Comisarul Goolf o învălui într-o privire stranie, puțin tristă.

Un bărbat de vreo treizeci și șase de ani, mai degrabă scund, roșcovan, cu ochi galbeni, îmbrăcat cu îngrijire, suplu, avînd o vagă alură de fost campion la categoria pană, se agita pe culoarele secției 11 a poliției din Paris, încercînd zadarnic să dea ochi cu comisarul Goolf.

O funcționară, poate o stenografă, îi spuse „imposibil, patronul anchetează în acest moment un caz de crimă internațională, ceva grav, ar putea izbucni un război, un asasinat la hotel PAX, tocmai îi ia primul interogatoriu ucigașei..."

— Dar nu e ucigașă ! ripostă insul, și tocmai în această privință, eu...

Stenografa își potrivi cu delicatețe un fluturaș de stofă roșie între sîni, o șmecherie dintr-aia feminină, și zise :

— Da ? În acest caz încercaţi mai tîrziu, poate poimîine...

Claudiu Negrea făcu un efort de voinţă. Încercă să se gîndească la Ana Tirescîntea, la ochii ei liniştiţi, „de gheaţă“, încercă să se calmeze, reuşi, nu uşor, să-şi mai adune gîndurile : dacă, totuşi, ar izbuti să-l vadă pe şef, ce argumente noi i-ar servi ? Nici unul... Străbătu coridoarele secţiei a 11-a, îmbîcsite cu fum de ţigară şi cu încă ceva, izbindu-se de indivizi care nu-i acordau nici o atenţie — poliţişti, bandiţi ? — ieşi la aer curat, năzuind să construiască un plan. Surîse. Ce fel de plan, un plan de evadare, măreţ şi imposibil ? Se învîrti o vreme pe nişte străduţe, apoi îşi aminti ceva. În jurul acestei aduceri aminte începu să-şi clădească neasemuitul său plan.

Fiind obosit, şi pentru a se limpezi, şi pentru ca marele său plan să se clădească mai exact, se decise să ia ceva rece în primul bistrou, iar primul se afla chiar în dreptul său ; intră fără să se uite la firmă. Un vlăjgan de doi metri, chel şi cu mustaţă, ieşi de după tejghea, venindu-i în întîmpinare :

— Ce cauţi aici, golane ?

Cîteva mutre se întoarseră pentru a-i rînji din toţi dinţii, iar unele chiar şi fără dinţi. Cu toate că obraznicul îl depăşea cu două capete, Negrea îşi aminti că boxase oarecînd, şi încă bine, şi nici nu era aşa de mult timp de-atunci ; un *upercut* în maxilarul cretinului ar fi exact ce se cere... dar mintea sa obişnuită să funcţioneze pe mai multe planuri calcula şi cealaltă faţetă : încă un scandal, frumos ar mai fi, să ajung la arest şi eu, iar biata Ana... şi fără a riposta, se răsuci pe călcîie, ieşi urmărit de un rîs răzleţ şi leneş. Abia din stradă privi firma blestematului local — oricum nu strica să ştie unde fusese insultat, poate că la noapte va sparge vitrina cu o cărămidă — şi văzu : „Arnold grobianul vă stă la indispoziţie“. Aşa scria pe firmă.

Negrea se îndepărtă cu pas mărunt, meditînd, scotocindu-și în memorie. Ciudat ! Parcă văzuse cîndva un film, sau citise o carte... un oraș nemțesc, adică de nemți, un local unde patronul își întîmpina clienții preferați cu înjurături — semn de intimitate și prietenie... Deh, moda ! Matematicianul se întoarse la cîrciuma lui Arnold.

— Ce, ai revenit, escrocule ? îl luă în primire namila.

— Fă-te-ncoa c-o bere, *votre sage-femme sur la glace*, moașe-ta pe gheață, și să fie rece, că altfel te belesc ! scandă Negrea în frîncheneşte.

— Na, mă ! îi trînti chelul sub nas paharul aburit. Iar apoi, confidențial : *Votre sage-femme sur la glace* ? Asta ce înjurătură mai e ?

— Veche înjurătură atlantidă, măgarule !

— Strașnic ! Mi-am și-ntipărit-o-n minte. Berea asta o dau eu, că văd cît ești de pîrlit, *etranjerule !*

Berea bună a grobianului, care nu-l costase nimic cu excepția schimbului de amabilități, îl calmă definitiv și-i aduse noi idei.

Înaintă cu precauțiune pe stradele, scrutînd fiecare vitrină, pînă ce descoperi ce căuta : „Cumpărăm bijuterii, plata *cash*".

Negrea intră în prăvălie, dugheana unui bijutier în aparență modest, dar aparențele-s aparențe, își răsuci de pe degetul mijlociu stîng inelul cu diamant — diamant veritabil — și-l așeză sub ciocul coroiat al patronului.

Inelul cu diamant nu era o veche bijuterie de familie — deși așa ar suna mai frumos — ci premiul oferit de colegiul unei reviste de matematică de mare prestigiu din Londra pentru cea mai interesantă lucrare publicată de un savant străin în anul 19... Era, oricum, o amintire prețioasă din toate punctele de vedere, dar... Bijutierul încă nu-și ridicase nasul din treaba lui, dar, fie că raza de lumină reflectată de piatra cea prețioasă îi atrase atenția, fie din motive mai obscure, el tresări și se apucă să examineze minuțios cu lupa delicata lucrătură.

Abia după o prelungită cercetare ridică ochii către clientul pe care, se poate afirma cu toată siguranța, pînă atunci nu-l băgase în seamă. („Hm, gîndea Negrea, cum de nu l-au prădat încă gangsterii pe ăsta, singur și neputincios cum e ? Sau are sisteme de siguranță ?“)

Bijutierul îl privea țintă, bănuitor.

— De unde pot ști că nu e furată ?

— Ia mai lasă tromboanele, dom'le, se răsti Negrea — pe care vizita la Arnold grobianul îl influențase, se pare, negativ — ce, am eu mutra unui om care umblă cu lucruri furate ? ! De altfel, dacă ești om de meserie, cască ochii la deștu' ăsta (tot influența lui Arnold), se vede urma inelului. Nu porți la vedere un obiect furat, asta o știe și o găină...

— Ești *étranger* ?

— Evident. *J'ai besoin de fric ! !* Nevoie de parale ! ! Am dat peste o *pépée* blondă care... dar asta nu te mai interesează !

Ce motivare mai firească a nevoii de bani, decît apariția unei femei ? Fără a mai scoate o vorbă, coroiatul puse pe tejghea un teanc. Negrea numără, mirat, nu sperase să capete atît, dar își ascunse mirarea, și un spirit balcanic (sau altul, nu se știe care) se trezi în el.

— *Heu ! !* Ce glumă ! De două ori atît ! Știi bine că face de trei ori atît, însă eu mă grăbesc, profită de noroc...!

— Nu juca atît de „tare“, că nu mă impresionezi decît cel mult neplăcut, mormăi bijutierul cu o voce care parcă venea dinspre orașul sfînt Jerușalaym. Uite, atîta mai capeți, nici nu mai discut ! și-i potrivi în față încă jumătate din suma dinainte ; Negrea, care nu se așteptase la un succes atît de facil, ezită între a supralicita și a se mulțumi cu ce căpătase, se decise pentru ultima alternativă, dar, ajuns la ușă, se opri.

— Ce mai este ?

Cu un imens regret Claudiu Negrea desprinse de la încheietura mîinii stîngi ceasul, un Omega de aur, pe acesta nu-l căpătase de la nimeni, și-l cumpărase el și umblase la un ceasornicar pînă ce acela, plictisit de moarte, i-l potrivise așa fel ca să meargă mai exact decît Timpul.

— Cît dai pe scula asta faină ?

— Ești la mare ananghie, băiete ! Ia spune, ai făcut ceva rău ?

— Desigur ! Am jefuit Creditul Lyonez ! De-aia am nevoie de fofoloci. Ceasul acesta abia dacă întîrzie patru secunde într-un an...

În aceeași zi chiar, Claudiu Negrea izbuti să dea de urma lui maître Gourot, avocatul din oficiu al Anei Tirescîntea ; avu cu simpaticul și înțelegătorul apărător o discuțiune amănunțită. După ce Negrea îl părăsi, maître Gourot nu mai era avocatul „din oficiu" al ghidei, ci pur și simplu avocatul — nu știu dacă înțelegeți la ce fac eu aluzie.

Dimineața următoare Negrea se vînzolea iarăși la sediul secției 11 pe Rue Chevalier Noir. „Iarăși dumneata !" se strîmbă urît la el un polițist. „Șeful este aici ?" întrebă Negrea, mototolind la vedere o blestemată de bancnotă. „Dar acolo ce ai ?" întrebă celălalt, arătînd o servietă subțire, neagră, pe care matematicianul o legăna nervos la șold. „O bombă, cum de n-ai ghicit ? !" răspunse. Polițistul rînji, înșfăcă bancnota, zise „patronul e acolo, năvălește peste el, altfel n-ai nici o șansă ! !..."

— De fapt, cine sînteți dumneavoastră ? întrebă comisarul Goolf.

Claudiu Negrea se așeză în fotoliu, neinvitat. Probabil că dacă n-ar fi vizitat în ajun taraba lui Arnold cel rău, n-ar fi avut tupeul să procedeze astfel.

— Eu fac parte din grupul de turiști al cărei ghid a fost... este *mademoiselle* Ana Tirescîntea. De altfel declarația mea e la dosar, am fost printre cei dintîi care am descoperit victima...

— *Monsieur* Claude Negria ?

— Negrea. *Ouais.*

— Vorbiți bine franceza, ce profesiune aveți ? Sînteți cumva polițist ?

— Matematician — și încă unul genial, dar ce importanță are, vorbesc la fel de bine germana, și cu toate că are să vă displacă, engleza. Pe care o preferați ?

— Să intrăm în subiect, propuse cu multă răceală Goolf. Am fost informat că mă tot căutați, ce este ?

— Eu știu că ghida noastră n-a comis crima aia blestemată.

— Mi s-a raportat că *știți ;* deasemenea că nu aveți nici un argument.

— Băieții dumneavoastră lucrează minunat, dar sînt extrem de grăbiți, nu au răbdare să asculte. sînt poate prea tineri, dumneavoastră nu mai sînteți așa de tînăr, sper de aceea că veți da dovadă de...

— Băieții mei au răbdare, v-au ascultat, dar nu aveați nimic să le comunicați în afara faptului că *știți !*

Perfect adevărat, în ajun matematicianul nu dispunea de nici un argument serios, dar el trecu peste acest mic amănunt.

— Vreau să vă atrag atenția asupra cîtorva elemente...

— Sînteți polițist — vă mai întreb o dată ? !

— Nu sînt polițist — vă mai răspund o dată, sînt matematician.

— Și aveți intenția să ne dați niște lecții ?

— Nu are rost să vă considerați jignit, *monsieur* Goolf ! Eu nu dau lecții. Am o minte organizată, obișnuită cu rigorile cifrelor exacte, eu pot să... Dumneavoastră sînteți convins de vinovăția domnișoarei Tirescîntea ?

— Toate converg într-acolo, dar cercetările încă nu s-au încheiat ! Mie această duduie nu-mi este antipatică, de ce mi-ar fi, dar ea nu are absolut nici un alibi, mărturiile ce o incriminează sînt absolut precise, unii martori sînt chiar concetățenii d-tale, deci nu putem fi supsonați de rele intenții... Ce pot să fac ?

— Nu vă miră că nicăieri în odaia victimei, pe clanța ușii, pe mînerul armei, nu s-au găsit amprentele Anei ?

— Sînteți iubitul acestei dudui ?

— Eh, nu, deși nu mi-ar displace ! Nu mi-ați răspuns la întrebare !

— Nu e o întrebare serioasă, domnule Negria ! Amprente ! Dar de fapt de unde știți chestia cu amprentele ?

— M-am consultat cu maître Gourot — e ilegal ?

— Hm, nu, iar în ce privește amprentele — există mănuși. Ce doriți mai mult ? În bagajele domnișoarei Tresfkenteya s-au găsit nu mai puțin de patru perechi de mănuși !

— Ghida a fost văzută de multe persoane, le-ați chestionat, purta mănuși ?

Goolf medită o clipă. Avea mare poftă să-l trimită la dracu' pe intrus.

— În privința mănușilor martorii n-au fost chestionați, poate că o vom face...

— Pe cîte știu, pe culoarul etajului III, Ana împreună cu acel... mulatru, victima, ar fi fost zăriți de două persoane din Le Hâvre. Au fost întrebați aceștia ? Au văzut-o cu mănuși — sau punîndu-și mănușile ?

— Nu ! Lipsește acest element. Hum — aveți memorie ! Dar, vă spun încă o dată, problema amprentelor e minoră.

— Nici un detaliu nu este minor într-o astfel de anchetă ! decretă Negrea, și înainte ca, plictisit, comisarul să-l ia pentru tonul său marțial, spuse iute : Nu vi se pare curios că, avînd în vedere misiunea ei oficială, domnişoara Tirescîntea s-a expus inutil comentariilor şi bîrfelor ? Pe cîte ştiu, victima e un bogătaş, un afurisit de bogătaş, şi locuia la „Stephen Pallace", un hotel intim şi de mare lux — dacă ghida noastră ţinea să se întîlnească neapărat cu nababul acela, putea să meargă acolo, sau orişiunde, în orice caz nu la PAX. Nu ?

— Nu ştiu ! Motivele pentru care l-a adus pe domnul Marrtell la PAX îmi sînt neclare deocamdată, dar poate că bolivianul — fiindcă e bolivian, domnule — avea temeiuri serioase să nu fie văzut cu o doamnă străină la reşedinţa sa.

— Ben ! Domnişoara Tirescîntea v-a făcut impresia unei cocote ?

— Faptul de a fi însoţită de un bărbat, la hotel sau în altă parte, nu aşează neapărat o femeie printre cocote... Se pare că ghida era o mai veche cunoştinţă a domnului Marrtell, de altfel, ei doi, după toate probabilităţile, au avut o convorbire telefonică între şapte şi opt dimineaţa, cînd şi-au fixat întîlnirea...

— Pînă la proba contrarie, domnule comisar. Să vă mai pun o întrebare...

— De obicei aici eu sînt cel care pune întrebări — nu credeţi că abuzaţi ? ! se ridică posomorît Goolf.

— Este vorba de destinul unui om ! fu patetic Negrea. Vă rog ascultaţi-mă, esenţialul abia urmează ! Goolf se aşeză, furios de-a binelea. Să admitem — urmă matematicianul, că domnişoara Tirescîntea e o asasină versată, cu sînge rece, dibace, aşa cum ar confirma acea măiastră lovitură de pumnal, de stilet, drept în inimă...

— Din păcate cam aşa ceva trebuie să admitem, că e dibace fata asta !

— Perfect ! strigă Negrea, care-l momise pe comisar în capcana sa. O asasină versată, care ştie că a fost zărită în compania victimei de nenumăraţi ochi, cu puţine minute înainte de actul criminal, poate comite o stupiditate atît de inexplicabilă, cea de a ascunde în propria ei cameră obiecte ale victimei, o bijuterie, un cec... ? Știa că va fi supusă unei percheziții, fiind, logic, prima pe lista suspecților.

— Din păcate nu e o listă, ci un singur nume, mormăi Goolf, privindu-l ceva mai atent pe Negrea. Mă întreb dacă în realitate nu sînteți totuși polițist... În orice caz nu judecați rău, însă n-ar trebui să vă închipuiți a fi singurul isteț de pe planetă. Și la noi au fost puse în balanță aceste elemente ciudate...

— La ce concluzie ați ajuns ?

— Nu există încă nici o concluzie, și de altfel ultimul punct îl va pune judecătorul, noi sîntem nefericiții care scormonim în gunoi, pregătind morga lor — dar, domnule Negrea, oricine ai fi, trebuie să știi că și asasinii cei mai inteligenți, iar uneori tocmai aceștia, comit erori copilărești, incredibile, iar cîteodată comit greșeala de a fi excesiv de subtili. Pricepi, domnule ? Ei își zic : să induc în eroare poliția, procedînd *invers*, adică nu prin înlăturarea urmelor, ci prin direcționarea lor, clară, în direcția mea, a asasinului. E posibil ca ghida să fi încercat această variantă, ea ascunde lucrurile bolivianului în camera ei, pentru ca poliția să tragă concluzia că totul e doar o lucrătură vulgară. Din păcate, alte elemente...

— Deci, înlăturăm amprentele, înlăturăm aceste două puncte...

— Nu înlăturăm nimic definitiv ! rectifică Goolf.

Negrea trase fermoarul servietei sale și împinse în fața comisarului mai multe foi de hîrtie, pe care se învîrtejeau calcule complicate.

— Ce naiba mai este și asta ?

— Niște simple socoteli de aritmetică, superioară ce e drept, care demonstrează în primul rînd că nimeni nu poate să pătrundă într-un hotel de cinci ori, *fără ca să iasă măcar o singură dată !*

Comisarul, de nervi, trosni din fălci.

— Iată cifrele — cifrele nu mint, domnule comisar Goolf ! La 8 dimineaţa ghida intră în hotel PAX, revenind de la micul dejun. Martor, recepţionerul. Nimeni nu o vede ieşind. Pe la 9,30, numita Hrib A. o vede intrînd în hotel, însoţită de un tînăr — brazilianul nu era tînăr ! Nimeni nu o vede ieşind. La ora 10,15, numita Hrib B., sora celei dinainte, o vede pe ghidă intrînd *singură* în hotel. Surorile afirmă că erau *împreună* cînd au văzut-o pe *mademoiselle* Tirescîntea. Contradicţie flagrantă ! Pe la ora 11 ghida pătrunde a patra oară în hotel — fără să fi ieşit ! — de data aceasta cu bolivianul ei — *al ei* e un fel de a zice ! Martori sînt şi aici, destui...

— Mda, destui... bodogăni poliţistul.

— Dar din nou nu e zărită de nimeni ieşind, pentru ca pe la 12 să intre *a cincea oară în hotel,* — cînd are ocazia să descopere cadavrul acelui brazilian...

Comisarul Goolf privea nedumerit foile pline de scheme şi calcule.

— Da, e un şir de întîmplări ciudate, toţi erau ocupaţi şi nu au observat-o ieşind...

— Ana Tirescîntea e o femeie atît de micuţă şi de ştearsă ca să n-o bagi în seamă ? Înţeleg, o dată ! Cît priveşte contradicţiile ce le conţine declaraţia celor două babe Hrib A. şi B. ...

Goolf apăsă pe soneria din spatele său.

— Gaff e aici ? Să vină ! Sau Mobran ! Sau chiar ambii !

Mobran se înfiinţă imediat. Se uită strîmb către Negrea. Avea şi motive.

— Patron ?

— Scoate din dosar declaraţiile băbuţelor !

— Care băbuţe ?

— Ei ! Ale doamnelor Hripp A. şi B. în cazul Traskanteya !

Hîrtiile, odată aduse, lui Goolf îi fu suficient să arunce o privire. Ridică nişte ochi înguşti, strigă :

— Voi nu ați observat ? Aceste doamne pretind a fi fost împreună, dar cele spuse se contrazic... pînă chiar și ora !

Mobran se apleca peste birou.

— Patron ! Asta e o tîmpenie atît de uriașă, că nici n-o observi !

— Lasă filozofările, fuga și stoarce untul din ele...

— Mai bine stoarce adevărul, sugeră Negrea.

Însă detectivul cel tînăr nu fu dispus să-l bage în seamă.

— Eu încă n-am terminat, murmură Negrea, și așeză sub ochii lui Goolf niște foi pe care niște triunghiuri se suprapuneau peste harta Parisului. Unghiurile coincideau cu hotelul PAX, cu intersecția Boulevard de Magenta, Boulevard de la Chapelle, și cu un anume punct de pe Rue Ballu ; alături calcule, în aparență foarte complicate.

— Domnule comisar ! În esență eu aici demonstrez că un om nu se poate afla în mai multe puncte, în diferite puncte, în același timp : demonstrez, concret, că dacă la ora 11 te afli într-un magazin de pe Boulevard de la Chapelle, iar la 11,30 în alt magazin de pe Avenue Secretan, e cu totul imposibil, e supraomenesc, să fii în același timp și la hotel PAX, pentru a asasina un mulatru, pentru a face un duș, pentru orice doriți...

Goolf îl urmărea indispus pe matematician. Acesta surîdea.

— Zîmbești degeaba, domnule ! Persoana în cauză, deci ghida, pretinde că între orele 8 și 12 s-a plimbat prin oraș, însă ne-a furnizat un itinerar mai mult decît aproximativ, a numit vreo două, trei magazine, de unde însă n-a cumpărat nimic, cît privește orele — haos total.

— Fiindcă ceasul domnișoarei Tirescîntea s-a stricat încă din prima zi a șederii în Franța, mereu întreba cînd pe unul, cînd pe altul cît e ora, iar plimbarea prin oraș a făcut-o de una singură...

— Dar există ceasuri peste tot !

— Desigur, dar ghida avea o zi liberă în fața ei, nu se grăbea și bineînțeles nu bănuia că va fi acuzată de crimă pentru a-și crea alibiuri...

— Atunci de ce mă plictisești, domnule, cu schemele astea savante și sofisticate ? Dacă *mademoiselle* Trasconteya nu ştie ora cînd s-a aflat în cutare sau cutare loc — atunci cine ştie ?

— Pe noi, făcu Negrea, ne interesează pe unde s-a plimbat ghida între 11 fără un sfert și douăsprezece, nu e așa. fiindcă la 11 fără un sfert a fost văzută venind la hotel cu peruvianul... cu bolivianul acela, iar la 12 a venit încă o dată și a descoperit cadavrul. Marrtell a fost ucis între 11 fără un sfert și 12. Or eu am văzut-o la 11 fără un sfert pe ghidă intrînd în magazinul „Belvedere", de la începutul Bulevardului Barrés...

— Nu ai martori ! Sau ai ? Mărturia dumitale e tendențioasă, și...

— Mai bine zis *interesată*, de acord, vreau s-o scot pe Ana din această *piège*, dar cifrele sînt indiferente, aici e schema și calculul deplasărilor ghidei pe toată durata acelui ceas fatal, al crimei, alături se află calculul probabilităților și înșiruirea variantelor. Am o memorie straşnică. am reținut totul, nu că mi-aș fi propus, ci fiindcă așa e organizat capul meu... Din acest mare număr de magazine, cel puțin în patru, trei, două să zicem, cineva din șleahta de vînzători trebuie să fi reținut figura domnișoarei Tirescîntea... Dacă numai în două din cele unsprezece magazine prin care a intrat, Ana a fost remarcată, și dacă cineva o va recunoaște, teza mea e valabilă și verificabilă... Ați făcut vreo încercare de a stabili traseul Anei prin magazine ?

— Nu, fiindcă nu ne-a furnizat nici măcar ora aproximativă.

— Ora o dau eu, și sper s-o certifice vînzătorii. E de datoria dumneavoastră...

— Stai puțin ! Ai spus din capul locului că nu ați fost împreună !

— Nu am fost împreună. Însă eu am urmărit-o !

— Deci tot ești un polițist !

— *No, sir !* Aveam intenția s-o întîlnesc „din întîmplare". dar sînt cam nehotărît... nehotărît cînd e vorba de o femeie, și tot așa, din magazin în magazin, pînă să mă decid, Ana a luat un metrou pe la ora 12 fără cîteva minute, în direcția hotelului. Cu același metrou am revenit și eu. dar în alt vagon.

— Pentru ce ai întreprins urmărirea ?

— Nici n-a fost o urmărire propriu zisă... e atît de greu să înțelegeți ? Am. cum îi zice... un sentiment pentru fata asta !

— *Bon !* Cu atît mai puțin importantă e mărturia dumitale !

— Știu ! Nu e mărturia mea. Trimiteți o echipă de băieți prin magazine — asta e tot ce vă cer, apoi confruntați rezultatele cu schema de aici, de aici și de aici...

— Nici o grijă, avem un expert și pentru matematica dumitale superioară ! Am să-l pun să purice aceste blestemate formule, iar dacă e o greșeală aici, știi ce voi face, domnule Negrea ?

— De unde să știu ? !

— Te arestez pentru asasinarea domnului Marrtell ! Oricum avem nevoie de un asasin — deși o asasină ar fi de departe mai interesant !

Cîteva ceasuri mai tîrziu Ana Tirescîntea reveni la hotel PAX, distantă ca totdeauna, senină, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat.

În penultima zi a șederii excursioniștilor români în Franța un polițist în uniformă, de un gabarit impresionant, se prezentă de dimineață la hotel PAX, avu un schimb de cuvinte cu tipul de la recepţie, apoi se instală pe un taburet, în aşteptare.

Claudiu Negrea, care în ultimele 68 de ore manifestase un fel de nervozitate inexplicabilă şi abia aştepta momentul cînd se vor sui în avion pentru a părăsi Parisul, el care iubea atît de mult această mare capitală, deveni şi mai agitat cînd îl zări pe omul ordinii ; avea toate motivele, vă rog să mă credeţi. Gealatul de la poliţie veni în întîmpinarea sa.

— *Monsieur* Claude Negria ?

— *Ouais...* Ce este ?

— Hum, *il faut* să veniţi cu mine !

— Da ? Un... unde ?

— Cum unde — la poliţie !

— De ce ? Cînd ?

— Domnule ! Ce rost are să discutăm ? Poftiţi la maşină !

— Dar nici nu mi-am luat micul dejun ! bîigui matematicianul, privindu-şi ceasul. *Helás !* Nu mai avea ceas, îl vînduse... Poliţaiul cel mare şi cu falcă pătrată ca orice poliţai se legănă pe picioroange şi bombăni ceva care se poate tălmăci aproximativ astfel : „Drace, bine, luaţi-vă micul dejun, statul francez, respectiv închisoarea, va face o mică economie“, remarcă ce avu darul de a spori simţitor pofta de mîncare a lui Negrea, mai ales că omul ordinii şi al legii îl însoţi la *„Chez Carmen“*, unde se instală într-un colţ al mesei şi de aici urmări mohorît grupul de inşi şi inse, care grup şi el fu mohorît din motive lesne de înţeles. O servantă puse în faţa poliţistului un pahar cu băutură, de la patron, şi acela, în loc să declare că nu bea în timpul serviciului, rase porţia de *fine,* ca pe nimic, şi se ridică, observînd că victima sa isprăvise de mîncat, mai precis pusese deoparte farfuria golită doar pe jumătate. Ana Tirescîntea se apropie de poliţist, pentru a-l întreba ce naiba se întîmplă, „nu ştiu, doamnă“, explică vlăjganul, atunci Negrea îşi aminti de un moment similar, încercă să zîmbească și aproape că reuși : „Fii liniștită, important e că mă știu nevinovat...“

Însă, la drept vorbind, nu era sincer...

La secția 11 de pe rue de Chevalier Noir îl lăsară să aștepte într-o cămăruță strîmtă, pe care doar absența gratiilor o deosebea de carceră sau închisoare — nu mult, doar cîteva ceasuri, căci așa procedează afurisiții de polițiști din toată lumea, le place să te lase singur cu propriile tale gînduri, pentru ca atunci cînd compari în sfîrșit în fața lor, să fii bine autostors...

Ajungînd în cele din urmă în biroul comisarului Goolf, Claudiu Negrea nu se simțea în cea mai bună formă. Goolf tăcu și-l privi lung, insistent.

Un an și două luni mai tîrziu ; prima scrisoare a lui Claudiu Negrea către Ana Tirescîntea. „Dragă Ana Traskynteia (nu te supăra, îți spun astfel în amintirea aventurii pariziene !), m-am decis foarte greu să-ți trimit aceste rînduri, dovadă timpul scurs... Ei bine, întîmplarea a făcut ca eu să fiu singurul om din lume care într-adevăr *știa* că n-ai nimic de-a face cu crima de la PAX. Nu chiar întîmplarea ! Cînd am aflat că nu pleci pe Loire, am renunțat și eu la excursie, mai e nevoie să-ți explic de ce ?

Cînd ai părăsit hotelul, pe la opt dimineața, neobservată, m-am luat după dumneata, descoperindu-mi uimitoare însușiri de urmăritor, nu degeaba comisarul Goolf mă bănuia că aș fi detectiv.

Aici e prima minciună pe care i-am servit-o polițistului francez, căruia i-am spus că te-am zărit „din întîmplare“ undeva pe Boulevard de Magenta la ora 11 fără un sfert.

În realitate te-am urmărit de la opt pînă la 12, cînd ai revenit la hotel, mereu cu intenția de a mă apropia, și mereu stînjenit de gîndul că e penibil să te „acăț“ în felul acesta... Sînt un nehotărît ! M-am mulțumit, pînă la urmă, să admir „picioarele lungi despicîndu-se în mers pînă aproape de gît“, cum am citit în nu știu care carte.

Altă minciună pe care i-am servit-o lui Goolf a fost pretenția de a-ți fi reținut cu mare precizie traseul, aproape minut cu minut, ceea ce este o exagerare... Oi fi avînd eu memorie, dar eram prea, ca să mă exprim astfel, prea emoționat... de prezența dumitale în imediata apropiere, în fine, nu chiar imediata. Oricum, minciunile mele, prima, a doua, și toate celelalte minciuni, căci au mai fost, serveau adevărul — ciudat paradox ! Un șir de minciuni care să servească adevărul, iar adevărul era că nu l-ai ucis pe brazilian.

Poliția franceză însă, care e departe de a fi o poliție alcătuită din tîmpiți, m-a demascat punct cu punct, iată cum...“

Într-adevăr, ce s-a petrecut în biroul comisarului Goolf? Să reconstituim scena, bizuindu-ne exclusiv pe scrisoarea lui Negrea, deci fără a garanta că totul s-a petrecut exact cum zice dumnealui, căci, așa cum s-a dovedit, matematicianul știe să mintă, dar, din fericire, minciunile sale slujesc adevărul...

...Comisarul Goolf tăcu și-l privi apăsat. Claudiu Negrea se decise să joace tare și spuse :

— Azi avem în program vizitarea Versailles-ului, așa că... și iarăși dădu să-și consulte ceasul pe care nu-l mai avea.

— *Moi, je m'en fous éperdument* de programul d-tale ! i-o tăie polițistul. Apoi : Ia spune-mi, *„votre sage-femme sur la glace“* este o veche înjurătură atlantidă ?

Matematicianul roși.

Goolf privi semnificativ urma de pe mijlociul stîng lăsată de inelul vîndut, apoi îl întrebă, cinic, cît e ora. Negrea, care încă nu se obișnuise cu „absența“ ceasului, ridică mîna, dar, firește, prețiosul său Omega nu mai era acolo. Polițistul rînjea cu toți dinții, și avea destui. Avea destui dinți împotriva lui Negrea.

— Ei bine, vorbi Goolf, dintre toți mincinoșii pe care i-am întîlnit, și har domnului, au fost destui, dumneata ești desigur cel mai talentat !

Matematicianul înclină ușor fruntea, mulțumind pentru compliment.

— Hm ! Să nu uit ! Arnold grobianul te invită la o bere, înjurătura aia „atlantidă“ a făcut carieră, dar mă tem că nu vei putea da curs invitației... Mă tem că rămîi la noi ....

— Cum adică ?

— Lasă ! Înțelegi prea bine ce vreau a spune ! E posibil să nu pleci prea curînd de la noi, e posibil să te pun sub învinuire de mărturie mincinoasă, mituire și o groază de chestii care se pedepsesc la noi... Ca și în țara dumitale, de altfel...

— Nu pricep, bolborosi matematicianul. deși pricepea cît se poate de bine.

— Ascultă, *mon vieux !* După minunata vizită pe care ai binevoit să mi-o faci, interesul nostru pentru persoana dumitale a crescut brusc !

— Ce onoare !...

— Meritată... Ne-am interesat pe ici, pe colo... Ți-am refăcut traseul, și traseele, în general. Crezi că numai dumneata știi să „refaci“ trasee, că ești deștept ? Ți-ai vîndut inelul, ți-ai vîndut ceasul. Ca să te conving că știu totul, adaug, fără a fi necesar, că inelul e un cadou al revistei „The X+Y “ of London, iar Omega ți l-ai cumpărat, cu un an mai tîrziu, la București... (Nota autorului : Goolf se cam grozăvește și el ! De fapt informația cu privire la premierea matematicianului român de către revista londoneză o culesese dintr-un ziar britanic, cu destul timp în urmă, iar acum pur și simplu își reamintise ; ca orice bun francez Goolf citea adesea presa engleză, numai așa, ca să mai afle ce mai fac *ăia* de peste Canalul Mînecii ; cît privește ceasul, și mai simplu, din numărul de serie, un expert dedusese anul fabricației...) Goolf continua să vorbească : Dacă dorești, îți pot servi și alte amănunte din viața dumitale...

— Mă rog, cum doriți, încercă Negrea să-și recîștige siguranța.

— O bună parte din *le fric*, din fofolocii agonisiți prin vînzarea singurelor obiecte prețioase pe care le posedai, au trecut în buzunarul lui *maître* Gourot, care brusc a devenit mai activ în cazul Traskatya... Ciudat ! Avocații ăștia nu refuză niciodată banii ! Cu ce ți-a rămas, ai mituit doi vînzători de pe Rue Louis Blanc și pe tîmpita aia mică de la „Belvedere" — ca să declare că au văzut-o pe ghidă între orele 11 și 12, ziua asasinatului...

— Eu...

— Las-o baltă, ascultă-mă ! ridică vocea Goolf. Ne-ai furnizat niște scheme absurde ! Eu nu prea mă pricep în trigonometrie, dar expertul nostru, după ce în prima clipă s-a lăsat păcălit, căci calculele dumitale au o *aparență logică*, și-a dat curînd seama că triunghiurile alea blestemate nu demonstrează nimic : chiar dacă *mademoiselle* Tra... Try... ghida, s-ar fi aflat într-adevăr, la orele indicate, în respectivele magazine, nu era imposibil să fi comis și crima...

Matematicianul, de astă dată, tăcu.

— Domnule Negria ! Te faci vinovat conform arti...

Goolf își puse ochelarii și citi de pe o foiță articolele, paragrafele și decretele pe care le încălcase Negrea ; nu puține erau ! După ce termină, scoase din birou o sticluță de whisky, căci, deși nu-i iubea pe anglo-saxoni, prefera băuturile lor, și privi meditativ către „victima" sa.

— Hai ! Trage o dușcă, să nu leșini !

Negrea luă un „gît" zdravăn — nu mai avea nimic de pierdut !

— Ești un tip norocos, domnule Negria ! Tot șirul de argumente și „dovezi" pe care mi l-ai servit cu generozitate, nu m-au convins, ci doar mi-au sporit îndoiala ! Ţi-ai vîndut degeaba inelul şi ceasul, noi în orice caz am fi făcut lumină !

Goolf ezită între a schiţa un zîmbet și a rămîne sobru.

— Totuşi, ai şi merite, domnule Negria ! Contradicţia existentă în declaraţiile celor două Hripp ne-ai semnalat-o just... Era o tîmpenie atît de uriaşă, că nici n-o observai — vorba lui Mobran. Luate din scurt, babele au recunoscut că nici măcar nu se aflau la hotel, dar, nesimpatizînd-o, din motive care nu mă privesc, pe ghidă, au pus şi ele o vorbă, o vorbă rea bineînțeles... În felul acesta se exclud două din cele cinci „intrări“ ale ghidei la PAX...

...așa că, ajunse către concluzie comisarul Goolf, undeva „sus“ se consideră că totuși, cu minciunile dumitale ne-ai dat o mînă de ajutor, și ni s-a sugerat să te mai şi iertăm.

— Sînt liber ? întrebă iute matematicianul.

— *Ouais !*

Negrea se îndreptă către ușă.

— Hei ! O clipă !

— Mai e ceva ?

Goolf fluieră subțire.

— Mai ești și nepoliticos !

— Nu, dar aș vrea să prind Versailles-ul.

— Să tragem o dușcă, propuse polițistul. Ai, într-adevăr, un noroc formidabil, crezi ? Am o mică surpriză...

— Iarăși încălcarea vreunui paragraf ?

— Foarte posibil ! De fapt, dacă am mai scotoci prin legi, vînzarea unor bijuterii în scopul de a... Hum ! Uite aici !

Goolf trînti pe birou inelul cu diamant și ceasul Omega.

— Am recuperat banii, apoi am recuperat și tinichelele dumitale. Așa au decis șefii. Nu ziceam că ai un noroc chior ? Ia drăciile astea și șterge-o urgent, monsieur Negria ! Și te *conseillez* ca pe viitor acțiunile dumitale detective să le desfăşori în altă parte. *Par exemple*, de ce nu la Londra ? Chiar, de ce nu ? Cred că bunii colegi britanici abia aşteaptă... nu merită şi ei o bucurie ?... *Adieu !*

Continuarea scrisorii lui Negrea către Ana Tirescîntea.
„...iată acum şi explicaţia asasinatului. Funcţiona la Paris, ca să mă exprim astfel, o bandă de *toueurs*, ucigaşi, alcătuită, reţine, din foşti actori sub şefia, sau regia dacă doreşti, a unui machior. Erau ucigaşi profesionişti de înaltă calificare — îl citez pe Goolf. Mobilul morţii brazilianului acela Marrtell n-a fost jaful, ci ceva mai complicat, o chestie legată de moşteniri, pe scurt o rudă a sa a pus pe roate omorul... ştii cum se întîmplă în societatea aia descompusă ! Banda se specializase în crime *pe bază de asemănare* şi avea o reţea de informatori prin hoteluri. Unele amănunte Goolf nu mi le-a divulgat, mai deduc şi eu pe ici pe colo... Zile întregi indivizii te-au studiat, semănai cu o tipesă din bandă, Goolf mi-a arătat poza fostei actriţe, iar machiorul, şeful lor, a desăvîrşit asemănarea, ştie omul meserie ! Cît priveşte îmbrăcămintea, n-a fost o problemă. Detectivii au reţinut amănuntul că „ai trecut", adică asasina a trecut *repede* prin faţa recepţiei, atunci cînd venise însoţită de Marrtell, apoi s-a aşezat *cu spatele* către Marcelle, bărmăniţa. Oricît de bună era asemănarea, nu voia să rişte. Alt amănunt : nu a scos o vorbă, n-a salutat, — ştii, cu imitarea glasului era mai greu... Marrtell, care-n zilele alea se distra bine la Paris, nu putea să reziste unei dame bine — aşa-s bărbaţii. O parte din ei în orice caz. Dumneata, adică de fapt tipesa, ucigaşa, l-a agăţat cine ştie unde, iar mai departe, înţelegi...

La ora opt dimineaţa, cînd ai plecat din hotel, într-adevăr nu te-a observat nimeni, cu excepţia mea, care te-am urmărit. După ora 11, asasina, după ce l-a ucis pe idiotul acela afemeiat, a părăsit hotelul, punîndu-şi perucă, pălărie, pe scurt sub altă înfăţişare, nu era mare lucru pentru o actoriţă. Norocul dumitale, şi al meu, a fost că banda de *toueurs* a comis o eroare gravă, însă dacă asasinii n-ar comite greşeli, nici n-ar fi prinşi vreodată. A doua zi după crima de la PAX, într-un alt hotel a fost împuşcat un domn, nu interesează cine şi motivele. Bănuiala cădea asupra unui bătrînel simpatic care se afişase la bar cu victima, numai că bătrînelul avea un alibi inatacabil : era, domnul cel blajin, presupusul ucigaş, poliţist belgian, oh, desigur nu Poirot !, şi-n clipa cînd s-a comis omorul el bea bere cu doi amici, poliţişti francezi. *Asemănarea procedeului* bătea la ochi. comisarul Goolf şi ai săi au intrat în acţiune şi..."

Din scrisoarea de răspuns a Anei Tirescîntea. „...deh, deh, te cam umfli în pene pe seama calităţilor dumitale de urmăritor ! Nu-ţi face iluzii ! Te-am observat în dimineaţa aceea şi, de ce n-aş fi sinceră, mi-a părut rău că nu te-ai apropiat. Poate că ne-am fi distrat bine... Eu te simpatizam."

Din altă scrisoare a lui Negrea, către aceeaşi femeie. „...Regrete tardive ! Cît de rău îmi pare acum ! Ce o fi şi cu blestemata asta de timiditate ? ! Dar poate că. Ana. nu e tîrziu, înţelegi ce vreau să spun ?"

Răspunsul mademoisellei Traschinoteya : „Eşti matematician, deci calculul pe care ţi-l supun întru verificare n-o să-ţi pară prea complicat ! De atunci, de la aventuroasa noastră călătorie, au trecut un an şi două luni, patrusprezece luni în total. Într-un interval de cinci luni, o fată frumoasă ca mine se poate oricînd mărita, fie cu un bleg, fie cu un inginer, fie cu un actor — cu cine doreşte. Au mai rămas nouă luni... Ştii ce se poate întîmpla în nouă luni ?"

Din scrisoarea lui Negrea : „Vrei să faci vagă aluzie că te-ai măritat şi ai deja un copil ?"

Răspunsul Anei. „Da, dragul meu prieten, ai ghicit. Nici nu era aşa de greu..."

Nota autorului. Însă nu este adevărat, Ana Tirescîntea nu avea un copil şi nu era măritată în acel moment, dar răspunsul ei derivă din eternul mister care poartă numele de femeie, mister care nu ne preocupă. În sfîrşit, nu ne preocupă în pagina de faţă.

— Să recapitulăm, propuse domnul V., aranjîndu-şi ochelarii. Cibernetica derivă din matematică, iar dumneata eşti matematician, nu e aşa, prietene Leordeanu. La bază, vreau să zic...

— Cam aşa stau lucrurile, deşi ceva mai complicat, zîmbi Dan.

— Înlăturăm complicaţiile ! Şi, prietene Leordeanu, în urmă nu cu mulţi ani, ai luat premiul cel mare al unei reviste britanice, pentru o lucrare cu titlul lung şi hidos de complicat.

— Aşa e, însă resping cuvîntul hidos ! Dar ce vrei să insinuezi, domnule V. ?

— Eu ? Nimic... Ceasul ce-l porţi la mînă, nu e cumva, din întîmplare, un Omega de aur ?

— E un Omega... Dar ce importanţă are ?

Fostul detectiv particular privi împrejur şi-n ochii lui sticlea un mic triumf :

— Cazul e limpede pentru toţi, nu e aşa ? !

PROFESORUL AVU O MIŞCARE DE SPAIMĂ

Pe Stînca Diavolului o viperă-şi alcătuia veninul în căldura amurgului, vegheată de la înălţime de un şoim singuratec. Două pisici se rostogoleau în iarbă, ignorînd că viaţa e complexă şi grea. Într-o margine de pădure Lupul lupta cu propriul său destin. Cabana părea pustie ; doar în „nişa căutătorilor de comori“ profesorul Halalaie şi amicii săi tocmai încercau nişte bere.

Un ins ce apăruse dintr-un loc unde în mod normal n-ar fi trebuit să se găsească nimic ezită cîteva clipe la uşă, dar în cele din urmă intră mîngîindu-şi barbişonul gris, aruncînd din mers raniţa sa greoaie sub o masă.

— Stimabile, i se adresă bonom ca totdeauna profesorul Halalaie, dacă nu aştepţi pe nimeni şi nu ai nimica de ascuns, vino printre noi !

Vindiacul ce acoperea trupul ciolănos al individului scîrţîi rece. Ai fi zis că vine de departe, dar putea să fie doar o simplă impresie : atît de adesea adevăraţii drumeţi arată a grefieri sau mai ştiu eu a ce.

— Mă numesc Harvey, se prezentă insul, trăgînd un scaun sub dosul său uscat.

— Un englez ! se miră Silviu Balamela. Este exact ceea ce ne lipsea !

— E doar un fel de poreclă, domnule, îi tăie Harvey avîntul. Nu sînt englez, după cum nu sînt nici patagonez.

În „nişa căutătorilor de comori“ domni o clipă de nedumerire : ce ar mai fi de zis în prezenţa unui om pe care-l cheamă Harvey și totuși nu este englez, și nici măcar patagonez ? Ignorîndu-i pe toți, ne-englezul extrase de prin buzunare cîteva cutiuțe cu medicamente, înghiți cu Borsec cam o duzină de hapuri, apoi, oarecum satisfăcut, puse foc la o pipă scurtă și trimise, desigur neintenționat, un rotocol cenușiu drept în nasul profesorului Halalaie. Nu-i trecu prin cap să-și ceară scuze — la ce bun scuzele ? — și astfel intră firesc în atmosferă și nimănui dintre cei de față nu-i mai păsă de el pînă ce, la capătul unei seri, tocmai cînd o ploaie se apropia bubuind, după ce tăcuse și ascultase — ori poate nu ? — pronunță prima înlănțuire mai consistentă de cuvinte :

— Aici văd că fiecare cotizează cu o poveste, numai că mie nu mi s-a întîmplat niciodată nimic !

Balamela se crezu obligat să-l consoleze :

— Nu fi necăjit numai pentru atîta, prietene !

Ne-englezul nici nu-l privi. El își continuă gîndul.

— În schimb un prieten al meu, aproape un frate, a trecut prin toate peripețiile posibile, și prin încă vreo cîteva...

— Cele posibile nu ne interesează, bombăni Ceclan, narează-ne, dacă dorești, din cele „încă vreo cîteva"...

Harvey dădu din cap înțelegător.

— E un fel de... un fel de *story* cu o problemă de conștiință. Vă amuză problemele de conștiință ?

— Pe cine nu-l amuză ! îl încurajă Dan Leordeanu.

— Bun ! Încep... Eram medic începător, abia terminasem... Vreau să zic că prietenul meu abia terminase... se corectă repede ne-englezul.

— Dar cum îl chema ? voi să știe profesorul Halalaie.

— Cum îl chema ? repetă surprins povestitorul.

— Eu propun să-l numim tot Harvey, zise Ceclan cu ochii în gol, sau mai exact, cu privirile îndreptate către centrul propriei frunți — procedeu yoga de concentrare — sau relaxare ? — nu mai știu

După ce tăcu puțin, poate cîntărind substraturile propunerii lui Ceclan, povestitorul acceptă.

— Proaspătul medic Harvey plecase în Africa, atras de cîștig sau de peripeții, cine mai știe, găsindu-și de lucru la o clinică-laborator într-unul din orașele acelea albe și misterioase care se numesc Abaffyzy, Haas-Commodore, Casablanca, sau mai știu eu cum ! Într-o zi Harvey medicul, prietenul meu, s-a dus în vizită la un bătrîn foarte înțelept, foarte erudit, foarte tot ce vă dorește inima, profesor la mai multe Facultăți renumite, colecționar de titluri de onoare și autor al unor tratate și cursuri pe care hippocrații le mai frunzăresc și azi. „Domnule Profesor, i s-a adresat tînărul Harvey, binevoiți a privi o clipă această *placă* ciudată de sub cotul meu..."

Savantul examină brațul colegului tînăr, și sorbi din paharul de whisky.

— Cu gheață, sugeră Balamela, dar nici acum Harvey nu-l auzi.

— ...și o bucurie pe care nu știu cum s-o descriu, însă răutăcioasă în orice caz, malefică, mefistofelică, încreți fața sa de urangutan.

„Lepră, amice coleg !" pronunță sentința.

Harvey medicul primi calm diagnosticul Profesorului. Sorbi și el din pahar. Zise :

„Lepră ? Da' de unde ! La prima vedere așa am crezut și eu, există o asemănare cruntă, dar în realitate nu e decît *muccias coja*, o maladie mai frecventă la metiși decît la..."

Dar Profesorul cel înțelept ridică din umerii săi încăpățînați și rîse, rîse ; repeta cu satisfacția unui om care a descoperit un filon : „Lepră, lepră, lepră ! Te voi expedia la colonia din junglă, prietene !"

„Ar fi o greșală, *sir*, se opuse Harvey, tot mai mirat, însă pururi calm, gîndindu-se că astfel de erori se vor fi comis destule și propunîndu-și să elaboreze un procedeu sigur care să permită departajarea maladiei lui Addison

— lepra — de banalul *muccias coja*, sau alte fleacuri asemănătoare.

În acest interval Profesorul, bucuros de nu mai putea, şi fără să încerce să-şi mascheze satisfacţia sa meschină, bea şi tot bombănea că în leprozerii condiţiile nici nu-s aşa de rele, că unii se mai şi întorc de acolo vindecaţi, şi alte baliverne, pînă ce Harvey, scos din mocasini, ridică vocea :

— *Votre gueule, mon Professeur !* Mai tăceţi ! Titlurile dumneavoastră ştiinţifice pot să umple o coloană de ziar şi nu ştiţi deosebi guta de guturai ! Ditamai savant !

— Mîine, chicotea Profesorul, nu mai tîrziu decît mîine, Harvey, iei drumurile junglei ! Bagă de seamă, nu mă sili să anunţ jandarmeria ! Îţi cunoşti datoria, eşti doar medic !

Furios am părăsit... vreau să zic că Harvey medicul, prietenul meu a părăsit vila academicianului ignorant. O nălucă albă plutea prin parcul întunecat. Pielea scrîşni pe Harvey... Nimic, închipuirea... Ştergîndu-şi transpiraţia, se lipi de un trunchi. Noaptea plină de miasme îi inspiră următorii paşi... Mlădiindu-se, tînărul medic se prelinse înapoi spre vilă. Îl zări pe bătrînul savant fumînd trabuc, aşezat la birou. Scria bătrînul. Ce ? O avertizare cu privire la „lepra“ lui Harvey ?

Harvey îşi făcu vînt şi ateriză pe covorul roşu de Buhara. Profesorul avu o mişcare de spaimă, scăpă trabucul din gură, dar, recunoscîndu-l, izbucni în rîs, acelaşi rîs răutăcios, i se păru tînărului. „Ştiam că vei reveni, fiindcă...“, dar nu apucă să termine, că mîna de fier a lui Harvey îi frînse beregata şi nu slăbi strînsoarea pînă ce o şuviţă de sînge negru atîrnînd la colţul gurii nu vesti că acela care fusese gloria unei lumi medicale trecuse într-o altă lume, unde, poate, celebritatea sa avea să sporească...

Am trîntit... Harvey, prietenul meu a trîntit cu duşmănie cadavrul ce bubui straniu : apoi Harvey se repezi la birou : nu cumva maniacul avusese într-adevăr timp să aştearnă baliverne negru pe alb pe seama aşa-zisei sale lepre ? Nu se înşela decît pe jumătate !

Harvey povestitorul ridică nişte ochi rătăciţi. Bătu încetişor cu pipa în masă.

— Profesorul ţinea un jurnal, şi n-am să uit... vreau să zic că Harvey celălalt n-are să uite cît va trăi ce scria acolo. Acolo în jurnalul profesorului scria cu litere ce abia apucaseră să se usuce : „...primit vizita junelui intern Harvey. O glumă bună, cam sinistră : l-am convins că e contaminat cu lepră, în realitate nu e decît un banal *muc. c.* Cam tare gluma, mîine în zori îl caut ca să..."

Balamela întrebă :

— Ce s-a întîmplat mai departe ?

— Nu mare lucru. Prietenul meu Harvey a smuls fila din jurnalul Profesorului, a stins lumina şi a tulit-o, ştergînd orice urmă. Autorităţile n-au reuşit să-i dea de capăt acestei omucideri. Asta e tot.

— Reiese că fapta dumitale... adică a lui Harvey, a rămas nepedepsită ? întrebă Celcan.

— Nepedepsită, da.

— Şi de fapt, vorbi Dan Leordeanu, Harvey medicul nu avea lepră, ci aia, cum îi zice... ?

— Evident, aprobă Harvey-povestitorul. *Muccias coja,* ceva neînsemnat.

Tăcură niţel cu toţii, pe gînduri. După ce se foi pe scaunul său, neliniştit, ne-englezul, înconjurîndu-se de nouraşi de fum, puse o întrebare :

— Dacă... să zicem... aţi face parte dintr-un juriu, ce verdict aţi da dumneavoastră ?

După ce-l examină pe povestitor, după ce-şi scărpină falca, Silviu Balamela se pronunţă :

— După mine, *nevinovat*. Profesorul acela a greşit, prea a întins coarda, astfel de glume nu se fac. Da, nu se fac !

— Dimpotrivă, eu zic : *vinovat !* îl contrazise Sergiu Ceclan.

— Da, de acord, *vinovat,* i se alătură Dan Leordeanu.

Profesorul Halalaie își dădu cu părerea la urmă :

— Nu, domnilor, cu sufletul omului nu te joci ! Medicul acela bătrîn și savant a primit ceea ce merita. *Nevinovat !*

Sergiu Ceclan făcu socoteala :

— Două voturi *vinovat,* două *nevinovat...* Egalitate! Dar dumneata, domnule Harvey, cum te-ai pronunța dacă ar fi să dai un vot decisiv în legătură cu acțiunea „prietenului“ Harvey ?

— Vinovat..., murmură Harvey.

GHEARĂ DE PISICĂ

(narațiune detectivă în trei focuri de revolver și un final neașteptat, expusă de pictorul Nadim, într-o seară plină de trăsnete, de față fiind Profesorul Halalaie, Sergiu Ceclan, Silviu Balamela, Dan Leordeanu, domnul V., cîrciumarul Bală şi Lupul din povestirea „Noaptea Lupilor", pe un fond muzical alcătuit din uverturi, poeme simfonice şi pianine).

Primul foc de revolver

Anno Domini treizeci și opt, locuința lui Nadim, la mansardă ; totodată şi atelierul său ; parțial acoperișul e înlocuit cu sticlă în rame primitive din lemn negeluit. Un cotoi se plimbă pe rame, leneş sticlindu-şi ochii către interiorul atelierului. Un tango urcă de undeva. Nadim pictează, în atelier irumpe vijelios Stela.

— Miorlauuu ! !

Stela, încremenită :

— Dragule ! Ce am auzit ?

— O pisică, probabil, răspunde sacadat pictorul, fără să ridice ochii.

— Nu mă bagi în seamă, nu-ți pasă că am venit, nu-mi spui că mă iubeşti, nu mă întrebi nimic ?

— Nu..., răspunde Nadim, mai mult decît posomorît. Apoi, într-o vagă tentativă de a fi, totuși, politicos : Ce să te întreb ? Știu totul, despre tine, despre mine, despre blestematul nostru de oraș...

— Despre blestematul nostru de oraș ? Totul ? Nu cred. Se întîmplă ceva !

— Incendiu ? Uragan ?

— Prostii ! Crezi că e cineva capabil să aprindă un foc ? Crezi că se obosește vreun uragan să se abată peste noi ? A aflat, îți închipui tu, Dumnezeu de existența noastră ca să se ostenească să ne creeze vreo neplăcere ? Și totuși... totuși... în tîrg s-a petrecut ceva deosebit : o crimă !

Nadim, la fel de netulburat, abia mormăie :

— O crimă... reușită ? Mai puțini cu unul... Mai mult aer.

— Cine e dama pe care o pictezi ?

— *Fata din vis...*

— Cum o cheamă ? Unde stă ? Cînd ai cunoscut-o ? Cînd aveți întîlnire ?

— Dacă aș ști unde stă, m-aș duce la ea...

— Dragul meu ! Dragul meu cinic și cu inimă de piatră !

— Stela, mai lasă-mă naibii..., mîrîie Nadim, exasperat.

— Tu nu înțelegi ? A fost ucis un om ! Nu e senzațional ? Dacă aș fi un mare... cum îi zice ?... un mare detectiv, mi-aș lua pipa, lupa și... tot ce mai trebuie, m-aș duce direct la țintă, aș tuși, aș zice hm ! și aș decreta : asasinul este indezirabilul individ Nadim, pretinsul pictor... în cătușe cu el !

— Nu stîrni pornirile de criminal din mine, fetițo ! Tu ai fi cea mai amenințată !

— Da ? Bine ! Poate că vei deveni mai sensibil la eveniment, cînd îți voi spune că omul ucis și asasinat este un coleg, sau chiar un amic, pictorul Gava...

Nadim abia mișcă din umeri.

— Cum a murit... dobitocul ?

— N-am aflat încă — poate înjunghiat, dar cine ar avea curajul să ridice un cuțit ? Împușcat, otrăvit, dar cine are pe-aici pistol sau cianură ? Deja trec şoapte prin oraş, prin fața casei lui Gava s-a adunat lume, comisarul Boțghan îşi dă importanță, zice că o arestare e iminentă... Nadim, ce e cu tine, ai o mutră de parcă tu ai fi asasinul !

— Hm, nu, nu-s eu, deşi, dacă aş fi avut ocazia, l-aş fi sugrumat cu bucurie pe Gava...

— Mă iubeşti, Nadim ?

— Mda, ca şi cîinele pe pisică !

— Minte-mă ! Minte-mă, dragule !

— Nu sînt în stare nici măcar să mint. Doar ştii ! Niciodată !

— Dar eu te iubesc, geme Stela.

— Tu minți totdeauna.

— Dacă n-aş minți, dacă n-aş minți, iubitule, ar însemna să tac — să tac veşnic !

În atelier dă buzna Raul, subțirel, nervos, agățat de o pereche de ochelari, frămîntînd un ziar între labele-i umede.

— Ce nenorocire ! Ce oribil ! Sper că ați aflat ? !

— Mai avem de o cafea, Stela ? întreabă Nadim.

— Vă întreb : ați aflat ?

Stela răspunde :

— Dacă e vorba de moartea lui Gava, am aflat, micuțule. Ucigaşul e Nadim !

— Eşti macabră, Stela. Sărmanul, sărmanul Gava !

— De ce, bombăne Nadim, de ce sărmanul ? Un dobitoc alcătuit din fum şi ifose. Asta e... ăsta era Gava ! Şi nu mai beli fasolele la mine, că nu mă impresionezi !

Raul, descumpănit, tace. Vocea Stelei cată să mai împace atmosfera.

— Nadim... unde ții cafeaua ?

— Ştii ce ? Nu juca rolul fecioarei care vine prima dată aici, că nu te prinde. Ştii foarte bine unde e cafeaua !

— Uite, arată Raul gazeta, au scos o ediție specială.

— De cînd pîndeau ocazia !

— „O crimă abominabilă a zguduit liniştea paşnicei noastre localităţi".

— Drace ! Treci peste introducere !

— Eşti groaznic, groaznic, se revoltă Stela.

— „...cadavrul cunoscutului pictor Gava..."

— Cunoscutului ? ! Ce ironie ! Dincolo de uliţa lui, cine-l mai cunoştea ?

— Te urăsc, Nadim ! Pentru cinismul tău ar trebui...

— Iarăşi minţi, o întrerupe Nadim pe Stela. Nu eşti capabilă nici să urăşti cu adevărat !

— Terminaţi cearta ! Fiţi atenţi ce spune gazeta : „...a fost găsit într-o poziţie inexplicabilă, iar pe faţa victimei se citea o expresie supremă de..."

— De prostie, completează Nadim.

— „... o expresie supremă de groază !"

— Aşi ! Faţa lui Gava era, ştim cu toţii, inexpresivă ca o găleată veche. Mă îndoiesc că moartea ar fi adăugat nuanţe noi, mă îndoiesc !

— Mă Nadim, se înverzeşte Raul, îmi vine să cred ce zice Stela, că tu l-ai otrăvit pe...

— De unde ştii că a fost otrăvit ? întreabă Nadim, uşor înviorat.

— Tot la gazetă zice : „Pe corpul regretatului artist nu a fost descoperită vreo urmă de violenţă. Medicul legist, deplasat de urgenţă la faţa locului, a formulat ipoteza conform căreia asasinul s-ar fi folosit de o puternică otravă, fără a putea să precizeze ce fel de otravă. Şi acum, ca o curiozitate, sîntem autorizaţi să informăm opinia publică din oraşul nostru şi din lumea întreagă că în umărul decedatului a fost găsită, înfiptă adînc, o gheară de pisică. Ireparabila pierdere va..."

— Ireparabila ? Treci şi peste asta !

— Aşa... aşa... „Găsim interesant de reprodus o declaraţie a comisarului Boţghan. Cunoscutul nostru criminalist a zis, textual : «'tu-i dumnezeii mă-sii, las-că pun eu laba pe ucigaş !»" Scuză-mă, Stela...

— Să te scuze — de ce ? Stela, cînd înjură, folosește expresii cu mult mai suculente și mai la obiect, dacă înțelegi la ce fac aluzie...

Drept replică la această remarcă a lui Nadim, la ușa mansardei se aude glasul în staccato al pisicii vagabonde, care între timp a coborît de pe acoperiș : miorlauu ! Mișcîndu-se cu încetineală, Nadim îi deschide și conversează cu ea : „Să te porți frumos, am mosafiri. Hai, du-te și papă !“ Mîța se retrage într-un colț unde știe că va găsi de mîncare, strecurîndu-se pe sub palma lui Raul care dă s-o mîngîie. Raul zice :

— Nu știam că te-ai procopsit c-o pisică !

— Cu două, că mai e și Stela aici, zice Nadim.

— Pun pariu că *poartă* gheare ascuțite, își urmează Raul gîndurile.

Cei doi bărbați se privesc lung, ochi în ochi, pînă ce Raul cedează.

— E o sărmană pisică vagabondă, flecărește pictorul, degajat acum. Apare din cînd în cînd... mai ales cînd i se face foame... Exact ca Stela.

— Fată dragă, cum de te-ai încurcat cu acest individ insuportabil ?

— Iată o întrebare ! bombăne Nadim.

— Iată întrebarea, și iată răspunsul ! ridică Stela vocea, zgîndărită. Dar te interesează cu adevărat ?

— Raul se interesează de tine mai mult decît îți închipui !

— Termină cu insinuările, că plec ! latră furios Raul.

— Grozavă amenințare ! Ușa e acolo !

— Rămîi, Raul, zice Stela. Am să-ți povestesc cum l-am cunoscut pe Nadim...

Dar pe scară se aud bubuituri, Stela se întrerupe, în atelier năvălește comisarul Boțghan, urmat de reporterul cu urechi clăpăuge. Comisarul, burtos, congestionat, abia-și trage suflarea.

— Domnilor ! Domnilor !.. Cu toții ați aflat tragicul eveniment ! Ca om al legii, e de datoria mea să pun întrebări colegilor și amicilor celui asasinat și defunct. Ce părere aveți despre regretatul artist ?

— A, clatină din cap, absent, plictisit, Nadim. Reporterul clăpăug notează în carnet : „Apreciatul pictor, domnul Nadim, consideră că moartea blestemată a întrerupt zborul către culmi al unuia dintre marii noștri peisagiști.“

Boțghan, notînd și el :

— Vă mulțumesc ! De cînd datează prietenia dumneavoastră cu Gava ?

— Hm, hm ! răspunde Nadim.

— Vă mulțumesc, notează comisarul.

— Excelent, zice reporterul clăpăug, scriind în carnețelul său puchinos : „Pictorul Nadim afirmă că încă din copilărie o caldă afecțiune îl leagă de răposat. Astfel, își amintește...“

— Domnule comisar, iese în față Stela, aș putea să vă ajut !

— Scumpă duduiță, sînteți prea drăguță. Îi sărută mîna. Către Nadim : O întrebare importantă ! Regretatul avea inamici ?

— Deh !

— Mulțumesc ! și comisarul notează. Reporterul clăpăug, deasemenea : „Pictorul Nadim pretinde că un om de puritatea sufletească, bunătatea și generozitatea domnului Gava, nu putea să recolteze decît prietenii. În această privință domnia-sa își amintește cum...“

— Domnule Nadim, își continuă Boțghan ancheta, aș dori să vă cunosc părerea : care ar putea fi mobilul crimei?

— Mda ! Mde ! Mdu !...

— Mulțumesc...

Reporterul notează : „Pictorul Nadim declară că mobilul crimei nu poate fi decît invidia ! În această privință domnia-sa își amintește...“

— Domnule comisar, încearcă Raul să intre în horă. Acea gheară de pisică înfiptă în umărul mortului are vreo semnificație ?

— Rolul ghearei de pisică nu ne este încă limpede, încearcă Boțghan să facă pe misteriosul, și tentativa îi reușește la fel de bine ca unui elefant ce vrea să se plimbe pe o streașină, nevăzut.

— Destul de ciudat ! insinuează Raul. Dacă ar fi fost supusă analizelor...

Comisarul, fără să-i acorde atenție, aruncă ultima întrebare :

— Cît privește relațiile regretatului cu femeile ?

— Aici e simplu ! Era misogin !

— Mulțumesc, și comisarul notează. Reporterul clăpăug caligrafiază și el : „Domnul Nadim declară că pictorul Gava, ca orice artist pur sînge, cultiva cu delicatețe frumusețea sexului frumos... În această privință își amintește cum..."

— Domnilor, scuze, zice comisarul Boțghan. Plecăm, datoria... Dă să iasă, dar din ușă observă deodată pisica vagabondă.

— Hm ! A ? Ce ? E a dumneavoastră, domnule Nadim ? Vreau să zic — vă aparține ?

— Da și nu, răspunde pictorul. De fapt, nu știu exact.

Al doilea foc de revolver

Din nou Nadim, singur, lucrează la același tablou, *Fata din vis*. În atelier pătrunde *femeia urmărită*. Conform temperamentului său, pictorul nu se miră. Totuși, după ce o privește a doua oară, o anumită neliniște îl cuprinde. Fiindcă, inexplicabil, *femeia urmărită* seamănă cu profilul de pe pînză...

— Ești puternic ? întreabă intrusa. Dacă da, n-ai putea să-l strivești pe omul cu pălărie gri ? Mă pîndește jos în stradă...

— Toţi oamenii poartă pălării gri, răspunde pictorul, preocupat de un gînd.

— Nu mă întrebi ce caut aici, cine sînt ?

— Ai putea să fii *fata din vis*... Te-am pictat înainte de a te cunoaşte !...

— Sînt urmărită ! Nu mă întrebi pentru ce ?

— Te întreb, dacă ţii neapărat. Poate că tu l-ai ucis pe Gava ?

— Poate ! De ce aş nega ? Sînt bănuită pentru toate crimele şi dezastrele din lume ! Pentru omucideri, deraieri, spionaj, trafic de stupefiante, pentru...

— Pentru falsificări de bancnote şi tablouri, nu ?

— Ba da, tresare femeia urmărită. De unde ştii ?

— Ei, mormăie Nadim, modest. Sîntem „colegi" Şi eu sînt suspectat. E adevărat că numai de o singură crimă.

— Şi te urmăresc, se ţin scai de tine ?

— Da. Dar îmi bat joc. *Je m'en balance,* dacă ştii etrusca veche. Toate acestea sînt pentru mine kiff-kiff !

Femeia urmărită rîde nervos.

— Şi pentru mine sînt kiff-kiff ! Cînd vreau să mă distrez compun cîte un bileţel cifrat, şi-l *pierd* sub ochii lor, ca să-l găsească, iar apoi să-şi spargă capetele... Nu te amuzi ?

— Ba da, răspunde Nadim, grav ca un bolovan pe care şade o muscă ţeţe.

— Însă omul cu pălărie gri nu mă slăbeşte o clipă. De s-ar sfîrşi odată ! Crezi că sînt nebună ?

— Nu m-ar deranja...

— Trăieşti singur aici ?

— Singur, pe dracu' ! Totdeauna trebuie să fie o femeie înăuntru, iar alta cu mîna pe clanţă, gata să intre...

— Dacă vrei, te las, plec... Numai să-l păcălesc pe omul cu pălărie gri. Eşti într-adevăr pictorul Nadim ?

— Exact. De ce ? Să nu-mi spui că ai auzit de mine !

— N-am auzit, voi deveniţi celebri abia după moarte, ceea ce e o mare consolare, nu ? Ţi-am auzit însă numele, prin tîrg... În legătură cu moartea pictorului Gava... M-am gîndit să te caut, să te previn, și apoi, atelierul unui pictor bănuit a fi asasin e o ascunzătoare excelentă, nu ?

Pînă să dea Nadim un răspuns, pași grei fac scara să scîrțîie. Își face apariția Ris, bunul prieten al lui Nadim.

— A..., zice el, încurcat, gata să se retragă. Nu ești singur.

— Șezi, dacă găsești un loc !

— Dar...

— Să nu te deranjeze prezența doamnei, a venit *doar* să se ascundă la mine, alt loc mai potrivit n-a găsit. Rămîi. Dacă dorești, poți să te ascunzi și tu...

— A... Salut !

— Salut. Pe unde ai umblat ?

— A...

— Serios ?

— Domnule ! Domnule, nu te cunosc, dar... n-ai observat jos un individ cu pălărie gri ?

— A..., răspunde Ris, după ce o studiază scurt pe *femeia urmărită*. Își pregătește o pipă. Abia după primul fum pare să-și mai fi recăpătat darul vorbirii. Zice : Am venit.

— Tocmai observasem, răspunde Nadim.

Femeia urmărită se apropie de Ris.

— Te-am întrebat : e jos unul cu pălărie gri ?

Ris, greoi, leneș ca și Nadim, abia bombăne :

— Toți cei de jos poartă pălării gri.

— Tocmai ce-i ziceam și eu, adaugă Nadim.

— Înseamnă că toți mă urmăresc !

— Ai observat, i se adresează Nadim amicului său, că doamna seamănă cu cea de pe pînză ?

— Parcă, acceptă Ris, flegmatic. Unde ai găsit-o ?

— N-am găsit-o, a venit singură. Atracția magnetică a artei, sau cam așa ceva, pricepi ?

— Nu. Prin oraș lumea începe să se teamă de pisici, mormăie Ris.

— Chiar și eu sînt o pisică, zice femeia urmărită, arătîndu-le celor doi mîinile. Am gheare ascuțite ! Toată sînt o gheară !

— Ar trebui să ți se spună *Gheară de Pisică*, propune Ris, învăluit în fum.

— Sînt veninoasă ! Uneori simt dorința de a face rău și atunci fug... fug... și toți își îndeasă pe cap pălării gri și pornesc în urmărirea mea... Acum plec !

Iese, trîntind ușa, de se zguduie mansarda.

— Bătrîne, zice Ris, împrejurul tău roiește totdeauna o faună stranie ! Polițiști, gazetari clăpăugi, femei dubioase, artiști ratați... ca mine, fost pictor, fost luptător de circ, fost ajutor de farmacist, fost proprietar al unei jumătăți de iapă, fost soț... Fost, fost, fost, atît a mai rămas din mine !

— Ia mai las-o baltă ! i-o taie Nadim. Slăbește-mă cu melancoliile ! Ele nu prevestesc nimic bun !

— Dimpotrivă, bătrîne, poate că prevestesc un chef ! Și Ris scoate din buzunar o sticlă. Ambii amici sorb cîte un gît, și în acest timp ușa se deschide încetișor. *Femeia urmărită* a revenit. Șoptește speriată :

— *El* urcă ! Vine aici !

— Iarăși, mîrîie Ris, agasat. Nu poate omul să...

Nadim îi întinde femeii sticla.

— Bea !

— E otravă ?

— Da ! Cea mai sigură dintre toate !

— Atunci, beau ! Dar să știți că omul cu pălărie gri urcă tiptil scara. N-am să vă rog să mă apărați, nu vă rog nimic ! Nu mă tem ! Promit să nu-mi fie frică ! Dracul să-i ia pe toți cei care poartă pălării gri !

În atelier își face apariția detectivul particular Firescu. Mai mult uscat decît slab, fără vîrstă, cu un pronunțat defect de vorbire : cînd se grăbește să explice ceva, nu se mai înțelege nimic.

— Mda, face el.

— Mda, îi răspund cei doi bărbați.

— Mda, oare mă înșel ?

— Oare te înșeli ? îl întreabă, la rîndu-i, Nadim.

— Oare se înșeală ? mîrîie Ris, morocănos, sau chiar mai mult decît atît.

— Cred că nu, zice Firescu, și se apucă să mitralieze o frază kilometrică din care greu se pot ghici cuvintele *apă, castitate, kilogram*... Ceea ce nu-l împiedecă pe Nadim să se declare întru totul de acord. Firescu se mai liniștește, acum e în stare să frazeze normal, sau pe-aproape.

— Ești prin urmare bunul meu coleg Nadim, pictorul transparențelor ?

— Coleg ? Ești oare și dumneata pictor ? abia-și maschează Nadim plictisul.

— Da ! Am o recomandare din partea verișorului Ion.

— Cretinul acela ? Dar cum ? Între timp a învățat să scrie ?

— Verișorul Ion te iubește atît de mult, încît..., și iarăși Firescu devine incoerent.

— Haide, domnule, lasă circul ! țipă *femeia urmărită*. Nu te mai distra atît de copios ! Arestează-mă și să terminăm !

— Nu pricep, doamnă, zice Firescu.

— Ce pictați, poduri, nopți, zile, vaci ? intervine Nadim. Ai venit să faci carieră în orașul nostru ? Nu e greu să ajungi celebru, trebuie doar să faci ceva ce n-a mai făcut nimeni, așa e regula în artă — și nu numai în artă ! Eu de pildă am ajuns cunoscut...

— Datorită marelui talent, se precipită Firescu.

— Nnnno ! Datorită ideii de a face...

Bubuiturile unor pași grei anunță noi musafiri. Comisarul Boțghan se prăbușește în atelier ca o bombă. Zice :

— Domnilor, domnilor, domnilor !

Reporterul clăpăug notează la iuțeală : „Primele cuvinte ale ilustrului criminalist, au fost : «Domni»..."

— Domnilor, reia Boţghan. Pictorul Roberti e în comă ! Pictorul Stere e ca şi decedat. A dat ciuma în pictori ! Domnule Nadim, ai o pisică ?

— Hm ! Da ! Nu... Am şi n-am... A ieşit adineaori...

— Interesant ! răcneşte comisarul. Interesant ! Din cotul pictorului Roberti, şi din fesa lui Stere, din cea stîngă, au fost extrase nişte gheare de pisică. Sau de mîţă, dacă vă place mai mult.

— Ce tot vorbeşti, domnule comisar ? ! *Gheară de pisică* — sînt eu !

Transpirat, Boţghan o măsoară pe *femeia urmărită.*

— Cine dracu eşti şi ce vrei ?

Gheară de pisică îi întinde mîinile.

— Cătuşele ! cere ea. Nu pricepi ? Eu am pus la cale *şi* treaba asta ! Trei cadavre în plus, ce contează la mine ? Cătuşele, copoiule !

— Doamnă, pe cinstea mea, încep să cred că... Boţghan bate semnificativ fruntea cu degetul arătător. Dacă n-ai fi aşa de drăguţă, poate că... Noi bărbaţii devenim timizi şi cuminţi în preajma femeilor frumoase !

Gheară de pisică pare a se distra de minune :

— Ce încurcătură ! Deraieri, cutremure, crime... Oriunde ajung, ajung exact în momentele de haos ! Ţine de stilul meu ! Fiindcă ne explicăm prea mult, nimeni nu înţelege pe nimeni... Veşnic trebuie să fug, urmărită, bănuită pentru delicte pe care le-am făptuit numai în *vis*, dar probabil *vina e aceeaşi...*

— E aceeaşi, da, că omori în vis, sau în realitate, confirmă Nadim, uşor surprins de cuvintele ei.

— Pictore, vreau să-ţi văd pisica, mai exact ghearele ei, revine Boţghan la oile sale.

— Habar n-am pe unde e pisica, vagabondează şi ea, iar dacă ţii neapărat să mă învinovăţeşti de a-i fi asasinat pe Gava, Roberti, Stere...

— Ultimii doi mai sînt încă în viaţă, precizează Boţghan, mohorît.

— Nu pentru multă vreme... sper !

— Pe masca sfîntului Grigore mucenicul — fii atent cum vorbești !

— De ce ? întreabă Nadim, suav. De ce să fiu atent ? Sînt gata să iau asupra mea cele trei crime... și toate cele viitoare.

— Și eu ! zice *Gheară de pisică.*

Comisarul tună :

— La balamuc cu voi toți !

În atelier dă buzna Raul. Profitînd de agitația generală, *femeia urmărită* dispare.

— Tot ce se petrece aici nu-mi place ! repetă comisarul Boțghan, iar peste vocea lui de butoi putred se suprapune glasul tăios, melodramatic al lui Raul :

— Îngrozitor ! Orașul sub stare de asediu ! Oamenii s-au și zăvorît prin casele lor ! Pisicile au fost izgonite, iar unele ciopîrțite ! Cineva s-a exprimat că moartea umblă desculță pe străzi, încălțată cu gheare de pisică...

— Probabil unul din genialii noștri poeți, zice Ris. De altfel, ca întotdeauna, exagerezi, Raul.

— Nu e momentul de glumit ! Adineaori o mîță neagră se plimba prin centru și se stîrnise o panică !...

— Ce pasionant ! se entuziasmează detectivul particular Firescu. Nici nu aș fi bănuit că viața de provincie e atît de clocotitoare ! Și iată, de astăzi eu... — nu se mai înțelege ce spune.

— Cine e acest... bîlbîit ? întreabă, sever, Boțghan.

— Un pictor din capitală, explică Ris. Adept al noului curent egocentric, sau cam așa ceva...

— Asta ne mai lipsește, urlă comisarul. Domnule — către Firescu — n-ar strica să te topești de pe-aici ! Pe-aici, după cum observi, nu le priește clima artiștilor plastici ! Da !

— Dar potolește-te, colega !

— „Colega“ ? Drept cine mă iei ?

— Cum, nu ești pictor ?

— Nefericitule, eu pictor ? Arăt eu a pictor ? Sînt comisarul Boţghan, omul legii !

— Tot timpul mă credeam între colegi ! Ce să caute aici poliţia ? Ei, dar cu viaţa asta clocotitoare de provincie...

— Mai las-o dracului de viaţă cloco... (Către Raul) Ce zice gazeta ?

— Mai nemic. E doar un articol ciudat... nişte aluzii pe care nu le înţeleg pe deplin, o aiureală...

— Citeşte ! Să auzim !

Puţin intimidat, Raul se supune :

— „Cui prodest ?“ — acesta e titlul. E vorba de un cui ? Ce fel de cui ?

— Pictore, pictore ! îl măsoară Boţghan blînd, ameninţător — nu mă lua în balon, că... !

— Pardon ! zice Raul. Eu nu sînt pictor !

— N-are a face ! *Toţi sînteţi pictori !* Dă glas ! Citeşte !

— Citesc. Prin urmare : „Cui prodest ?“ „O maladie neagră şi stranie bîntuie prin seraficul nostru orăşel, o maladie capricioasă şi perfidă care-şi selecţionează victimile *numai*... numai e subliniat, nu pricep de ce, numai din rîndul pictorilor. După sfîrşitul mai mult decît tragic al distinsului peisagist Gava, alţi doi artişti mai mult decît distinşi se zbat în ghearele Doamnei Negre şi Necruţătoare — cu majuscule scrie, ce stil ciudat !... şi anume domnii Roberti şi Stere, iar pronosticul medicilor e rezervat. Curios lucru, inexplicabila maladie, care de pe acum începe să poarte numele de Sindromul Ghearei de pisică, pare să opereze un fel de selecţionare în rîndul pictorilor din paşnica noastră localitate. Ne amintim că, în afara celor pomeniţi, avem plăcerea de a fi concetăţenii a încă doi artişti, altminteri foarte buni prieteni, care pînă acum par să fie cu totul sănătoşi, e vorba de domnii Nadim şi Ris. Către care din ei se îndreaptă acum veninul perfid al Ghearei de pisică ? Iscălit : Anonimus.“

— Băiete ! îl apucă Boţghan de gît pe reporterul clăpăug, deşi mai potrivit era să-l apuce de urechi. Cine-i „Anonimus“ ăsta ?

— Pă cinstea mea dacă pot a şti ? Poate şefu' !

Detectivul particular Firescu e în culmea entuziasmului.

— Bravo ! Splendid ! Anonimus ! Misterios şi romantic ca un agent secret combinat cu o agentă secretă, în secret ! Sumbru, ca un epitaf de... Plin de aluzii fine ca... şi nu se mai înţelege ce zice. În primul rînd fiindcă behăie şi se bîlbîie, iar în al doilea, sub ochii îngroziţi ai tuturor, Ris se clatină, alb, încearcă să ridice o mînă care nu mai vrea să-l asculte, încearcă să vorbească...

— Domnii mei... am impresia că... Ce senzaţie nesuferită ! !...

Comisarul Boţghan se repede la Ris. Urlă :

— Nu mişcă nimeni ! Linişte ! O gheară de pisică pe cămaşa domnului Ris ! Încă o gheară !...

Al treilea foc de revolver

Ris, culcat pe canapea, e mai liniştit. A primit îngrijiri. Medicul a ieşit cu o clipă în urmă. Pe acoperişul de sticlă coada pisicii vagabonde flutură o clipă şi dispare.

— Hei, Nadim... Îmi vei spune... hm, adevărul ?

Nadim încearcă să facă haz de necaz, nu prea convins.

— Adevărul şi numai adevărul ? Deh, deh ! Mare lucru nu pricepe nici medicul. Se zice că Roberti ar mai avea unele şanse, Stere în schimb a scăpat de necazuri pe toată viaţa, şi pe ce urmează după aia... iar tu, de ce nu ţi-aş spune-o... ai o constituţie viguroasă. Norocul tău !

— Vorbeşti mult ! Prea mult ! Ce-mi ascunzi ?

— Ha ? Eu ? Ce ar fi să tăcem o secundă ?

Prin fereastra deschisă a mansardei năvăleşte — imens sunet de bronz — urletul clopotelor. Apoi glasul subţiratec şi penetrant al vînzătorului de ziare : „Decesul pictorului Stere ! Starea pictorului Roberti s-a înrăutăţit ! Pînă cînd vom merge aşa ? Pictorul Ris, prietenul cel mai bun al domnului Nadim, atins de misterioasa maladie! Pictorul Nadim singurul nevătămat — pînă acum! Ce înseamnă asta? Declarațiile comisarului Boțghan... Cine este criminalul? Toate bănuielile conduc către o singură persoană! Această persoană e...“ şi din nou vuietul clopotelor, ca în vechime, la vreme de epidemii şi holere...

— Bătrîne, zice Ris, mă mistuie o curiozitate rece şi amară. Dacă mi-s pe moarte, ar trebui să ştiu! Mi-ar fi de folos! Oare nu putem rămîne prieteni pînă la capăt? Simţi nevoia de a mă menaja?

— Altceva simt eu acum, bombăne Nadim, strîmbîndu-se urît. Încep a mă simţi cu musca pe căciulă. Nu e ceva tocmai mîngîios...

— Oare îmbolnăvirea... sau moartea mea, nu va risipi suspiciunile? Doar nu vor crede că ţi-ai ucis prietenul din copilărie!...

— Poliţiştii au logica lor, şi lasă dracului melodrama!

— Îmi pare rău, zice Ris cu mare melancolie. Îmi pare rău de un singur lucru: că nu vom pleca împreună în Gran Canaria să căutăm tezaurul bătrînului căpitan Ris...

— Şi nici în Madagascar — să dezgropăm comoara bătrînului căpitan Nadim...

— Bătrînul căpitan Nadim şi-ar bate joc de noi, văzîndu-ne pleoştiţi în aşa hal...

— Bătrînul căpitan Ris ar destupa cu dinţii butoiaşul de rom...

Amîndoi, într-o ultimă sclipire juvenilă:

— Încă o dată şi încă o dată Pantera Neagră a dat greş! Nu ne sperie urzelile sinistre ale Panterei Negre, iar ghearele ei...

La cuvîntul „gheare“ cei doi amici tresar şi tac brusc. Neauzită a intrat *fata din vis*, alias *femeia urmărită*, alias *Gheară de pisică.* Stă lipită de uşă. Umbra amurgului cade multicolor peste geamuri.

— Acum două zile, reia Nadim, s-a întîmplat ceva... În vreme ce-i turnam un strop de lapte pisicii mele vagabonde, care tocmai venise, am observat că...

— Ai observat că nu e pisică ci panteră ?

— Stai ! Nici nu bănuieşti ! Am observat că are *ghearele tăiate !*

— Grav ! zice Ris. Ce va zice Boţghan ? Cine crezi că le-a tăiat ?

— Deh, ştiu eu ? Cineva... Poate un amic !

— Ce joc obscur ! Cineva... cineva forţează destinul !

— Îmi amintesc, zice Nadim visător, de un spadasin sau cam aşa ceva dintr-o frumoasă carte pe care am citit-o de mult, cîndva... i-am uitat titlul... i-am uitat autorul... acest îndrăzneţ, spadasinul meu, lupta nepăsător cu trei, cu cinci, cu zece adversari, batjocorindu-i cu îndemînarea sa, uneori i se frîngea spada, zece tăişuri dintr-odată se îndreptau către inima sa, dar totdeauna în ultima clipă un prieten neaşteptat îi întindea *altă spadă,* să poată continua lupta, să învingă... Mie cine are să-mi dea o sabie, acum cînd mă aflu la pămînt ?

— Poate eu ! ţîşneşte din umbră *Gheară de pisică.*

— Tu ? Cînd ai apărut ? La urma urmelor, cine eşti ? De unde vii, chemată şi nechemată mereu ? A cui ambasadoare misterioasă eşti, de ce semeni cu.. ?

E întrerupt de gălăgia de pe scări. Năvăleşte detectivul Firescu.

— Domnule Nadim, mi-e milă de dumneata ! Toate bănuielile converg... vei fi... nu se mai înţelege ce spune, dar nu e greu de presupus că şi cuvîntul *arestat* face parte din cele mitraliate de el. Nadim îi astupă gura.

— Vorbeşte mai rar, ce dracu' !

— Voiam..., face eforturi Firescu, încercam să spun că se ivesc în fiecare clipă noi probe împotriva dumitale. Eu personal încă nu sînt sigur că ai fi vinovat !

— Sînt un nevinovat vinovat... Sînt un vinovat foarte nevinovat !

— Iar eu, zice Firescu, nu sînt un adept al curentului egocentric.

— Foarte bine. Foarte rău! îl tachinează sumbru Nadim.

— Nu sînt pictor!

— Foarte rău! Foarte bine!

— Asta e cea mai blestemată afacere din cîte am...

— Foarte! Foarte!

Evenimentele par să se precipite. În mansardă se ivește, ca un proiectil, amicul Raul, urmat la o secundă de comisarul Boțghan, urmat, firește, de reporterul clăpăug. Raul se repede la Nadim, încearcă să-l îmbrățișeze, Nadim se debarasează de el cu un mic brînci, în vreme ce Raul bîiguie:

— Prieten drag! Sînt alături de tine! Nu te părăsesc!

Boțghan ocupă, mătăhălos, centrul.

— Nasul meu exersat de copoi îmi șoptește că asasinul e aici! Cum te mai simți, domnule Ris? Ce mai faci, domnule Nadim? Bine, hm? Ce mai zici, doamnă, și de fapt cine ești, ce cauți aici? Iar dumneata nu mi-ai urmat sfatul, n-ai șters-o din...?

— Mi se zice *Gheară de pisică*, înaintează *fata din vis*, parcă ieșind din tabloul lui Nadim, și i-am adus o spadă nouă lui Nadim, o spadă ascuțită, elastică, puțin vrăjită... O primești, pictore?

— Dă-mi-o iute!

— Poftim!

— Am luat-o!

— V-ați pierdut mințile? răcnește comisarul.

— Domnule comisar, *en garde!* și Nadim, schițînd mișcarea, rîde trist, potolit, mai mult un suspin decît un hohot. Domnule, domnilor, cu spada cea nouă pot să continui lupta — numai să vreau! Încă nu știu dacă vreau. Din urmărit, pot să devin urmăritor... Atenție! Atac, apărare, fentă! Lovitură! Încă o lovitură! Arma inamicului e smulsă și descrie o elegantă curbă în soare — ești ca și mort, comisare ! Ce spadă excelentă ! Și acum, lovitura decisivă : dumneata ești asasinul, domnule comisar !

„Ce întorsătură senzațională !“, notează reporterul clăpăug.

— Imediat vă bag la pușcărie pe toți, răcnește Boțghan. Sau la balamuc ! Sau și la pușcărie, și la balamuc !

— Mai bine te-ai aresta singur, îl sfătuiește *Gheară de pisică.*

— E o jignire pentru care...

— Gura ! Oricine cunoaște prietenia care te lega de pictorul Gava, cel dintîi dintre victime... Îl vizitai...

— E o aluzie la faptul că... ?

— Nu e o aluzie, voi spune direct, zice *Gheară de pisică.* Am cunoscut cîndva un oraș, altul decît acesta, prin care treceau trei poduri și un rîu. De fapt rîul trecea pe sub poduri, dar n-are importanță. În orașul acela ciudat, în orașul cu un rîu și trei poduri, a sosit o ființă gonită de peste tot și care se considera cea mai tristă ființă din univers. Eu eram ! Nu vă puteți închipui ce revelație am avut întîlnind pe unul din poduri un om și mai trist, și mai înfricoșat. Am fost bucuroasă și am simțit dorința de a-l ocroti pe singuratecul meu, oprit pe mijlocul podului, nehotărît dacă să se arunce sau nu. Era o noapte frumoasă, dar pe străzi, în afară de noi, nu zăreai țipenie de om, fiindcă deși dispunea de trei poduri și de un rîu, orașul acela nu adăpostea îndrăgostiți, visători, și nici măcar niscaiva cheflii. Era un oraș mort și trist !

— O lungești ! strigă Boțghan. Mă grăbesc !

— Roagă-mă s-o lungesc cît mai mult, e în folosul dumitale ! Și, cum spuneam, între cei doi singurateci s-a înfiripat cea mai stranie discuție. Deși la prima vedere s-ar fi zis că fiecare dintre ei vorbește despre altceva, se înțelegeau perfect. Iubirea ce se născu între ei ar fi fost poate suficientă pentru a răscumpăra destinul acelui oraș mizerabil, pentru a-l feri de uragan și dezastre... Fata l-a urmat pe bărbatul singuratec în mansarda lui, au fost fericiți, ore, zile, milenii... pînă ce într-o noapte voci și șoapte s-au auzit pe scară. Bărbatul singuratec, care acum nu mai era un singuratec, a ieșit să vadă ce se întîmplă, doi hoți, surprinși, n-au găsit altă soluție decît să-l treacă prin cuțit. Fata a auzit doar scurtul său geamăt de moarte. Cei doi aduseră în odaie pe cel ucis, pe fată n-au văzut-o, se ascunsese, însă fata i-a recunoscut. În noaptea aceea a intrat în pace cel mai neliniștit om de pe pămînt, în schimb cei doi hoți și asasini n-au mai cunoscut-o ! Au trecut ani de atunci, dar ei se suspectau reciproc, se temeau unul de altul și știți cine erau cei doi complici : fostul pictor Gava și actualul polițist Boțghan. Comisarul, în cele din urmă, și-a înlăturat complicele, că e mai sigur așa...

— Muiere blestemată !

— Da, comisare, Gava, fostul tovarăș de tîlhării, reprezenta o amenințare permanentă pentru cariera dumitale ! Povestește-ne cum, speriat de vîlva iscată, te-ai apucat să-i lichidezi metodic pe toți pictorii, în afară de unul singur, Nadim, pentru ca toată vinovăția să...

— Gata, destul ! iese în față detectivul Firescu. Domnule Boțghan, mă văd silit să te...

„Formidabila întorsătură ! notează febril clăpăugul. Declarațiile cunoscutului detectiv Firescu ! Arestarea comisarului Boțghan, acuzat de..."

În acest timp Raul vociferează și el :

— Cum îndrăznești ? Cum îndrăznești ? Domnule comisar, apără-te !.

— Dacă poate ! îl împunge cu ochii *Gheară de pisică.*

— Da, să se apere, altfel eu îl..., începe Firescu.

— Ajutor ! urlă Boțghan. Ce am aici ? O gheară ! O gheară de pisică ! Cine mi-a înfipt-o ? Mor !

— Să-l ajutăm, intervine Raul. Comisarul e nevinovat! Doctorul !

„O nouă întorsătură !" notează clăpăugul.

— Mărturiseşte ! îl scutură pe comisar *fata din vis*. Mărturiseşte cît mai este timp !

— Sînt nevinovat...

— Aminteşte-ţi de bărbatul singuratec, de privirea lui !...

Boţghan, prăbuşindu-se :

— Bine... recunosc ! Doctorul !... Da, împreună cu Gava l-am ucis pe... pe... nu ştiu cum îl cheamă ! Da... iar acum l-am ucis pe Gava, avea remuşcări, înnebunea... ameninţa să mă trădeze... Narcotic banal... eu nu... nu ştiu de unde a apărut gheara de pisică... Ajutor !

— Şi ? Şi ?

— Atît ! Atît, bolboroseşte comisarul cu ultima lui forţă. Nu eu sînt acela care *manipulează* ghearele de pisică ! Pe ceilalţi pictori, nu eu... Jur ! Unde e docto... ? ?

— Cînd să pun şi eu mîna pe un asasin, iată că asasinul moare, bombăne, înciudat, detectivul particular Firescu.

De departe se aud clopote... Glasul vînzătorului de ziare : „Senzaţie peste senzaţie ! Moartea comisarului Boţghan. Oraşul sub stare de asediu ! Sfîrşitul lumii ! Sfîrşitul lumii ! !..."

Şi un final neaşteptat

Cîteva ore mai tîrziu ; Nadim şi Stela.

— Mi s-a pus în vedere, zice Nadim, să nu mă mişc de-acasă. Cercetările continuă. Sînt obosit ! Undeva jos mă pîndeşte poliţia... Ar fi bine să pleci, ce urmează nu va fi prea interesant !

Stela abia poate vorbi, printre lacrimi.

— Nadim ! Nadim ! Şi eu ţi-am adus o spadă... Îmi făgăduieşti că o vei folosi ?

— Ești o fată cuminte... credincioasă, drăgălașe ca o... (ar vrea să spună „ca o pisică“, dar își dă seama că nu e cazul).

— Cuminte ? Credincioasă ? O nenorocită — o nenorocită, asta sînt ! Lui Raul i-a fost necesar un interval numai cît să înghiți trei găluște pentru a mă convinge... pentru a mă convinge să-l urmez !

— Raul de multă vreme te pîndea, zice Nadim cu glas diluat, de ce să nu fie și el fericit o clipă ?

— Nu mă iubești, știu, dar chiar dacă nu mă iubești, tot n-aș fi acceptat propunerile lui blestemate... Mi-a fost totdeauna silă de el ! De mutra lui ascuțită, de teatrul ce-l joacă, dar am fost geloasă ! A apărut *fata din vis !* Acea perfidă *Gheară de pisică !* Între voi e ceva, ceva ce eu nu pot să...

— Prostii, Stela, treci peste asta !

— Cunosc. Dacă ar fi după tine, am trece mereu, peste una, peste alta. Peste viața întreagă ! Nu ne-am opri la nimic ! Nu ne-am opri nicăieri ! Nu se poate așa, Nadim!

— Dimpotrivă ! Ar fi minunat să treci peste toate — să nu te oprești nicăieri ! Acum, du-te ! Mai bea o cafea la „Marțipan“, în amintirea zilei cînd ne-am cunoscut. În orice clipă poa-să pice ancheta peste capul meu !

— Dar ancheta n-o să aibă loc ! N-o să aibă loc împotriva ta ! Vei folosi spada pe care ți-am adus-o — promiți ?

— Adio, draga mea !

— Promiți ? Promiți ?

— Promit tot ce dorești, adio !

— Ai să mă ierți ? Fac — pentru tine — orice !

— Puțin vitriol în sentimente, iubito ! Nu te frămînta, fii veselă, aruncă o cărămidă în castelul iluziilor, adio !

— Ai să mă ierți ? Ai să mă ierți ?

— Nu sînt supărat, aventura ta cu Raul e doar o culme a nevinovăției, adio !

— Raul e un monstru !

— Ca întotdeauna, exagerezi, adio, Stela !

— Termină repede cu ei, cu poliţaii ! Spune-le tot ! Tot ce ştii de la mine. Pe urmă mă întorc. Nu ne mai despărţim niciodată !

— Adio, adio, Stela.

Nadim încearcă să lucreze, nu prea-i merge. Aprinde pipa. După trei fumuri, pipa se stinge singură. Se duce la fereastră, sub el oraşul se întinde prolix, cenuşiu. Cînd revine la şevalet, tresare observîndu-l pe Raul. A intrat neauzit ca o pisică...

— Eşti singur, Nadim ?

— Mai vezi pe cineva ?

— Nu-ţi aduc veşti bune, taie-mi capul... Poate că mai e timp să dispari !

— Să dispar ?

— Pisica ta — pisica aia vagaboandă — e la poliţie. Nu ştiu cine a dus-o acolo !

— Biata de ea ! Ce-i fac — o interoghează ?

— Nu e de rîs, prietene ! Au constatat că pisica ta are ghearele tăiate. E un cap de acuzare greu — ce te faci ?

— Mă întreb cum are să se mai caţere pe garduri — pisica.

— Ce te faci, Nadim ?

— Dar cum — zice Nadim, naiv — comisarul Boţghan a mărturisit...

— Da, a mărturisit două crime : omul singuratec şi Gava. Cu ceilalţi ce te faci ? Şi, în sfîrşit, cine a înfipt gheara în grumazul comisarului ?

Nadim, cu acelaşi glas suav de naiv :

— Dar dacă s-a sinucis ?

— Din moment ce au constatat că propria ta pisică are ghearele tăiate !... murmură Raul, fixîndu-l cu ochi mici pe Nadim.

— Dar tu, Raul, eşti convins de vinovăţia mea ?

Vocea lui Raul e rece ca o calotă glaciară.

— Eu nu te judec, pictore ! De ce rîzi ?

— Ai impresia că rîd ? Mai vrei să-mi comunici ceva ?

— Nu... Ba da ! Detectivul Firescu a preluat temporar cercetările.

— Era şi firesc ! Altceva, Raul ?

— Dar nu înţelegi ? Am aranjat totul, te strecori pe scara din dos, traversezi livada, apoi...

— Apoi tu le vei spune poliţiştilor în ce direcţie am luat-o !

— Nadim ! Eu vreau să te ajut !

— Serios ? Sau vrei să adaugi ultima verigă : asasinul îşi recunoaşte vinovăţia prin fugă ? !

— Eşti un prost !

— Nici nu bănuieşti cît sînt de prost, dar înainte de a demonstra colosala mea prostie, aş vrea să-ţi spun, prietene Raul, că nici acum nu înţeleg pentru ce ţi-ai cheltuit viaţa urîndu-mă crunt, încă de pe cînd eram copii...

— Vorbeşti prea mult, Nadim !

— Pentru prima şi ultima oară în viaţa mea ! M-ai urît, prietene Raul... Cu energia urii tale ai fi putut pune în mişcare o fabrică de armament... Deşi am fost totdeauna un mare ghinionist, te depăşeam, te asigur că fără să ţin neapărat, în absolut toate ocaziile, cu puţin, numai cu un vîrf de nas... Dacă încasam un şapte, tu, neapărat, căpătai şase... Te-ai lăsat chiar şi de pictură — lumea a uitat că pe vremuri pictai ! — numai fiindcă mîzgălelile mele „transparente“ erau un pic, doar un pic mai apreciate decît ale tale. Eu am încercat, cu vremea, să evit confruntările directe dintre noi, însă tu le căutai cu lumînarea ! Ţineai să mă învingi, într-un fel sau altul...

— Poate că acum, în sfîrşit, ţi-am venit de hac ! şopteşte Raul.

— Da ! Mi-ai venit de hac... dar cu voia mea ! Am acceptat să ieşi tu învingător...

— Nu zău ?

— Aşa cum îţi spun... Culmea ! Chiar şi de Stela te-ai amorezat, dar ea — fatalitate ! — m-a preferat pe mine, deși... deși... n-am nici un merit. Pînă la urmă, mi-ai suflat-o... parțial...

— Știi ?

— Știu mult mai mult, știu totul ! Raul ! Apropierea mea ți-a fost odioasă, însă ai căutat-o neîncetat ! De ce ?

— Nu aveam cum să știu că ești un asasin înnăscut !

— Încă nu am ucis pe nimeni... *decît în gînd.* Dar consider eu că e la fel de grav, și-mi voi primi pedeapsa. Haide să numărăm pe degete. Pe Gava l-a ucis, l-a otrăvit Boțghan, în această parte a comediei gheara de pisică n-a avut un rol activ, ci numai un rol întîmplător, hazardul a înfipt-o în trupul peisagistului Gava — te miri că știu atîtea ? Imediat te vei mira și mai mult. Însă — însă — uite că vorbesc în stilul încîlcit al Stelei, nu-ți fie teamă de mine ! Teme-te, Raul, doar de propriul tău ghinion și de... propriul tău venin !

— Care venin ?

— Știi tu care ! Eu am să tac ca un mormînt, iar tot ce știu... Încă nu-i văd venind... Mai avem cîteva minute. Să-ți spun ce știu ?

— Da ! Îmi place cum aiurezi !

— La început, tu chiar sperai că eu l-am ucis pe Gava — ții minte ce mare interes purtai sărmanei mele pisici vagaboande ! Ura ta a dat semnalul : iată ocazia cea mare ! Oare ai uitat, cretinule, că de mult, cînd eram atît de tineri, te-ai lăudat că bunicul tău a adus din India venin de cobră amestecat cu zeamă de castravete de mare ?

— Naivule ! Cine ar mai crede că...

— Eu sînt un naiv, iat tu, spre cinstea ta, un om de acțiune ! Și pe deasupra, nu lipsit de curaj... Ultima scamatorie, aceea cînd ai lipit gheara de pisică de ceafa lui Boțghan, putea să-ți fie fatală, nu era exclus să te înțepi și tu !

— Și pe ceilalți pictori, tot eu i-am *ras* ? Și pe comisar? Nu e rea povestea, dar cine te crede ? Cine ?

— Am dovada în buzunar !

— În care ? În stîngul ?

— E doar o... cum îi zice ? o figură de stil. Ar fi suficient să le spun copoilor : fugiți acasă la prietenul cel mai bun al meu, Raul, fostul pictor, căutați o anumită casetă de alabastru, în care veți găsi o cutie metalică, nichelată, mică, strălucitoare, plină de ghearele bietei mele pisici, care va suferi fără ele, dar fiți atenți, domnilor, ghearele sînt otrăvite, cea mai mică atingere...

— Blestemat să fiu ! Stela...

— O, prietene Raul, ce imprudență ! Inviți în casă o femeie și-ți pui ghearele la vedere ! Și o lași singură în dormitor, singură cu caseta de alabastru ! O femeie e curioasă, triplu idiot !

— Ce mă fac ? se întreabă Raul fixîndu-l, negru, pe Nadim. O singură soluție : vă ucid pe amîndoi, pe Stela și pe tine...

— Ai la tine otrava ? Porți asupra ta o provizie de gheare, pentru orice eventualitate ? Nadim își dezgolește brațul. Poftim ! Înfige-o pe cea mai otrăvită dintre ele !

— Ia mîna asta păroasă și blestemată din fața ochilor mei, că într-adevăr am să... ! șoptește Raul, nebun.

— Fii calm ! Fii practic ! Mă urăști ! Profită de ocazie !

Însă Raul nu mai are timp.

Polițiștii năvălesc în atelier.

Detectivul Firescu i se adresează lui Nadim :

— Domnule ! Ești arestat sub acuzația de crimă repetată și dusă cu succes la îndeplinire !

Nadim zîmbește, alb.

— Cîndva mai aveai niște îndoieli cu privire la vinovăția mea !

Firescu îl examinează, curios.

— Din păcate, ele s-au spulberat. Regret. Nu te antipatizam. Domnule Raul. nu mă așteptam să te găsesc aici...

Raul, sleit de putere, înghețat, se lipește de perete. Dacă Nadim va spune ce știe... Însă Nadim aruncă în direcția lui Raul :

— Nu mai dîrdîi, cretinule, preiau asupra mea întreaga vinovăţie... am eu motivele mele !

— E timpul ! se răsteşte fostul detectiv particular Firescu, acum urmaş oficial al lui Boţghan.

— Prietene Raul, mai şopteşte Nadim, sper că nu mă mai urmăreşti cu mînia ta !

Raul scrîşneşte, feroce :

— Te voi urî pînă în ultima clipă !

— Şi aşa e bine, acceptă Nadim. Apreciez constanţa... sinceritatea...

— Vă rog ! ridică tonul Firescu. Vă rog ! Lăsaţi amabilităţile pentru altădată !

Raul face un ultim efort, dar îi lipseşte curajul.

— O clipă !... Eu... Sînteţi foarte convins că asasinul e Nadim ?

— Nici o îndoială, spune Firescu, şi nu se mai înţelege ce zice. Glasul lui trasează un zig-zag sonor, poliţiştii îl încadrează pe Nadim, şi în acest interval, în mansardă se iveşte *Gheară de pisică* sau *Fata din vis.*

— Nadim ! Ce vor cu tine ?

— Draga mea, încearcă Nadim să fie vesel, consolează-l pe amicul Raul, nu observi cît e de nefericit ?

— Îl arestaţi pe Nadim ? Pentru ce ?

— Doamnă ! Te rog... La o parte ! Noi...

Nadim e scos afară de poliţişti. Din uşă el reuşeşte să mai strige :

— Nu pricepi — nu pricepi că *totuşi* sînt vinovat ?

Gheară de pisică rămîne singură.

Raul, şi el singur.

Apoi, ca nişte fascicule de lumină neagră care se caută, se atrag, privirile lor se întîlnesc. Se apasă, se strivesc. Cu faţa schimonosită, străpuns de ochii ei, înfrînt, nebun, Raul zbiară :

— Ce te uiţi aşa la mine, vrăjitoare blestemată ?! Ca şi cum tu ai şti ceva... ceva... ceva... !

NORII CELEILALTE LUMI

I

La care Sergiu Ceclan făcu următoarea observație :

— Povestea ta nu e cine știe cît de veselă, dar tot e ceva că s-a terminat cu bine, pictore. Te văd în stare bună, anul trecut ți-am admirat expoziția și acum zici că pui pe roate alta... Eu cunosc altă întîmplare, cred că una din cele mai triste din lume, povestea foștilor noștri camarazi de front Cristian Barabaș și Gavriil Clementi... Nu e așa, Balamela ?

— Da, domnilor, un caz deosebit ! De n-ar fi fost războiul, acești doi prieteni ai noștri, niște minți strălucite, ar fi ajuns departe !

Mustața roșcovană, subțire, parcă lipită cu gumă arabică, inspira antipatie ; părul bine rărit deasupra tîmplelor dădea nădejde că acest individ insidios va rămîne cît de curînd mai pleșuv decît suprafața neîmpădurită a Selenei ; în sfîrșit, negul uriaș și cafeniu de la baza pometului stîng putea fi oricînd considerat de către neprietenii săi drept o tumoare incipientă ce abia așteaptă să fie zgîndărită nițel pentru a înflori ; o geantă roasă de intemperii îl însoțea, purtată cu atîta precauțiune, de îți venea să zici : desigur în tașca aia posomorîtă se ascunde *Șoarecele cu cap de fier* ! Și chiar așa și era !

Creionat la repezeală cu o peană melancolică, acesta ar fi un început de portret al palidului Cristian B., *Specialistul doi al Biroului trei Informații* care se înființă la poarta *madamei* profesor profesor Clementi, chiar în clipa cînd amiaza întindea labe umede peste acoperişuri, într-o posomorîtă zi a anului patruzeci şi cinci. Ploua ucigător de cîtva timp deasupra oraşului ; militari străini, unii dintre ei într-o stare de beţie avansată, traversau haotic străzile, pierzîndu-se în ceaţă, sau ieşind din ceaţă — tot aia ! Scrutînd pieziş spaţiul traversat de pîcle al pieţii, în mijlocul căreia un războinic de bronz călare părea gata s-o ia din loc către un ţinut mai însorit, *Specialistul* aştepta ; *madame* nu se arătă încîntată să-l primească, dar individul nu înţelese. În paltonaşul său jerpelit părea să fie supravieţuitorul unor dezastre succesive ; chiar şi era ! El avu o mişcare imprevizibilă care-o derută pe *madame*, pivotă pe călcîie şi se strecură pe poartă, păşind mai iute decît o coropişniţă. Orientîndu-se exact, urmărit de gîfîitul corpolentei femei, pătrunse în salon şi se aruncă în fotoliu, scoţînd un suspin galben. Eroare, fotoliul era galben, nu suspinul. De prin unghere o pisică imensă, neagră, flocoasă, nu o pisică — un demon — îl fixa abstract, făcînd pe absenta. Dar nu era absentă ; cine ştie cine era pisica aia ! *Madame* rămase în picioare, întrebîndu-se cum să-l izgonească pe nedoritul musafir, cînd acesta, fără a-şi descleşta fălcile, deodată vorbi :

— Bine te-am găsit, *madame* profesor profesor !

Obrazul cucoanei trepidă de plăcere : cel puţin are în faţă un ins care ştie că, soţie de profesor, ea însăşi profesoară în tinereţe cîndva, are pretenţia — nicidecum exagerată — ca titlul să-i fie rostit de două ori. Or, aproape toată lumea uitase acest mărunt *hobby* al ei !

— De unde ne cunoaştem, dragă domnule ?

— Eu te cunosc din cele descrise de fiul tău Gavriil... Ai un fiu Gavriil ?

Formulînd întrebarea, intrusul juca în palmă o ţandără de metal de o palidă strălucire ; ai fi zis că e platină.

Madame, pe care ultimele cuvinte o cam năuciseră, dădu un răspuns straniu.

— Un fiu, eu ? Nu știu... Brusc înspăimîntată, urlă : Ce vrei ? Cine ești ?

— Zzzz !... *Doucement, madame*, zîzîi Cristian B., nu mă lua repede că mă ridic și plec ! N-ai înțeles ? Vin din partea *Biroului trei Informații*... eu sînt *Specialistul doi*...

— Doi !... Ei și ce ? Ce înseamnă asta ?

— Specialist în recuperarea dezertorilor importanți. În vreme ce vorbea, fălcile subțiri și nerase — ciudată impresie ! — rămîneau neclintite. Plimbînd degetele pe servietă, Cristian B. adăugă : Mă însoțește — cam împotriva voinței sale, e adevărat — *Șoarecele cu cap de fier*, care e *Specialistul trei*... E aici... E flămînd !

Învingîndu-și neliniștea, *madame* încercă să compună un surîs binevoitor, tot atît de binevoitor cum poate fi un neoplasm ramificat pe buze.

— Sigur că am un fiu ! Ce ai cu el ?

— A dezertat, nenorocitul !

— Dar războiul s-a terminat, domnule ! S-a terminat!

Privirea suspendată a *Specialistului* arăta că nu e de acord : Cum ? Un război se termină vreodată ?

Madame, apăsîndu-și inima, încercă să fie blîndă:

— Unde e acum Gavriil, dragă domnule ?

Specialistul se înnegură și mai tare.

— De fapt, *madame*, te interesează sau nu soarta lui Gavriil ?

Madame tresări puternic, ațintindu-și o privire pătrunzătoare asupra *Specialistului*.

— Mă tem că dumneata traversezi un delir, dragă domnule, murmură matern. De ce nu dai jos paltonul ? E ud. Ia spune-mi, unde locuiești ?

— Poftim ?

— Te întrebam unde locuiești...

— Într-un gang... De ce ?

— Într-un gang ! Vai de mine, aşa de rău au ajuns oamenii ?

— Tot e mai bine decît în peşteră, gemu *Specialistul*, strivit de oboseală.

— Care peşteră ?

Cristian B. nu răspunse. Bărbia îi căzu în piept. *Madame* se tîrî la bucătărie să pună de o supă caldă.

— Te simţi ceva mai bine, dragă domnule ?

— Bineînţeles, *madame*, mă simt perfect... De ce întrebi ?

— Adineauri spuneai ceva atît de lipsit de sens... dar să lăsăm asta ! L-ai cunoscut pe fiul meu ?

— Da ! Am fost unul dintre prietenii lui Gavriil : era un aventurier încîntător, care ştia să hipnotizeze muşcatele şi trandafirii...

Madame se întrerupse din tricotat :

— N-ai putea să-mi dai nişte informaţii mai exacte despre el ? Unde se află acum ?

— Prietenia noastră se baza pe invidie, îşi urmă gîndul Cristian B., şi anume pe invidia mea. Eram gelos pe farmecul său personal... Cînd ne-am cunoscut la Clubul Piloţilor Vînători, mi-a aruncat în ochi o privire atît de albastră, că am ameţit... şi mi-a spus : ştii că eu sînt o şopîrlă travestită în om ? Însă curînd am înţeles : sub pojghiţa şubredă a prieteniei (ce este prietenia ?) colcăia neagra suspiciune. Eu ştiam că Gavriil îmi este *duşman în viitor*. Aparenţele sale de om al plăcerilor ascundeau un suflet *decapitat*...

Madame profesor profesor încercă să-l readucă la ordine.

— N-o lua razna, dragă domnule ! Fiul meu a fost *un dezertor important* ? Ce înseamnă asta ? Şi ce amestec ai dumneata în această poveste ?

— Am să încerc să-ţi spun — suspină *Specialistul*, deşi e în zadar : n-ai să crezi, fiindcă faci parte dintre oamenii care nu cred ; aceştia consideră că nimic nu e posibil, sau că totul e imposibil, aceştia sînt pacostea şi lestul civilizaţiei, aceştia...

— Vorbeşte-mi despre Gavriil, sugeră iar *madame.*

— Fiul tău era un filfison ! Dar şi colonelul Schermer, numărul unu al „aliaţilor“, tot un filfison era ; după cum filfison a fost toată viaţa şi Maximilian Cornea, ***numărul unu al Biroului trei,*** din care acum au rămas doar cîteva vertebre, într-un *safe,* păstrate ca memento pentru viitor... pentru care viitor ? Deşi filfisoni, aceşti oameni, cu toţii mai mult sau mai puţin inamici ai mei, au fost sarea şi bucuria vieţii mele : atît de rar întîlneşti un bărbat cu care poţi vorbi despre orice, fără ca el să te taxeze nebun !...

— Bine, dar fiul meu, ce este cu el ? gemu *madame* prăbuşită în deznădejdea ei. Şi tot ea murmură : Ar trebui să te tratezi, dragă domnule ! Poate că am să vorbesc cu un doctor... un prieten... fostul nostru consultant.

— Nu, *madame,* la ce bun ? Încearcă să înţelegi ! *Biroul trei Informaţii* era alcătuit numai din specialişti în recuperarea dezertorilor importanţi — numărul unu, care era Maximilian Cornea filfisonul, numărul doi — eu, numărul trei —, *Şoarecele cu cap de fier,* apoi numărul patru, cinci un fel de infinit... Un infinit de *specialişti...*

— Şoarecele din servietă e *Specialist* ?

— Da, *madame,* el e numărul trei.

— Şi e om ?

— Nu încerca să mă încurci, a fost om, dar s-a travestit, prostul... Încearcă să înţelegi, încearcă ! reluă *Specialistul* cu disperare. Nu sîntem singuri ! Niciodată singuri ! Cînd fiul tău a dezertat şi m-au asmuţit pe urmele sale (fapt care nu ascund că mi-a făcut plăcere, fiindcă aveam să dovedesc tuturor că sînt mai deştept decît el), în spatele meu a fost trimis *Specialistul trei* — *Şoarecele* — să mă supravegheze, în urma acestuia gîfîie *Specialistul* *patru* şi aşa mai departe, cum ţi-am zis, un infinit de *Specialişti*...

— O secundă, dragă domnule !... Şoarecele va redeveni om ?

— Niciodată, *madame,* niciodată ! A uitat că e om ; l-am orbit cu o rază a *Marelui Aparat al uitării definitive*...

— Ce fel de *Apa*... ?

— *Marele Aparat al uitării definitive !*

Deşi gata să plîngă, *madame* izbucni în rîs ; Cristian B. o privi cu un reproş negru.

— Te-am prevenit ! Eşti dintre cei care *nu cred.* Nu mai spun nimic !

— Ba da, ba da, te rog !... Dar încearcă să vorbeşti mai ales despre Gavriil.

— Dar eu despre filfison vorbesc tot timpul ! Recuperarea lui Gavriil Clementi, *agent secret al destinului,* a fost marea victorie a vieţii mele şi totodată supremul eşec...

— Dragă domnule, ce înseamnă *agent secret al destinului ?*

Specialistul trecu pe lîngă întrebare ca pe lîngă nimic.

— Din clipa dezertării inexplicabile a lui Gavriil, l-am urmărit pe mai multe piste : poţi să-ţi închipui, nici una nu *abutiza* nicăieri !

— Nu... *abutiza ?*

— Nu ducea nicăieri... În noaptea aceea eram singur între linii. Un lup se căţăra pe lună, dacă înţelegi ce vreau să spun...

— Oh, înţeleg prea bine...

— Cu atît mai bine, *madame.* Paşii lui Gavriil Clementi duceau la o colibă singuratică din inima pădurii ; m-am decis să pătrund pe nesimţite. Am aprins bricheta, umbrele s-au mototolit, ghemuindu-se prin unghere, o lumînare, într-un pahar, mi-a şoptit : aprinde-mă ! Am aprins-o. Am descoperit îndată răvaşul ironic al filfisonului : „Amice Cristian, în clipa cînd vei căpăta ordinul de a tropăi pe urmele mele, eu voi fi departe în ceață, travestit poate în munte de gheață, la buza peșterii mele albastre, sub norii singurătății sihastre..."

— Unde vine asta ?

— Ai răbdare, *madame,* ai răbdare, izbi ***Specialistul*** cu pumnul în masă, și capul îi pică, de plumb ; de astădată *madame* reuși să-l tîrască pe o canapea și să tragă de pe el paltonașul cel jegos.

— Ar trebui să te îmbăiezi, dragă domnule.

— La ce bun, *madame ?*

— Ca să puți mai puțin, dragă domnule.

Cristian B., apatic, nu comentă această precizare.

— Îmi mai povestești despre Gavriil ?

— Dar unde am ajuns ?

— Parcă știu eu ! ridică ochii la cer. Pe un submarin, parcă... deși, ce să caute Gavriil pe un submarin ?

— Refugiu, *madame.* Un submarin e un loc de refugiu la fel de bun ca oricare altul... În viața noastră intervine un moment delicat, cînd îți cauți refugiu ca o mîță cînd naște, explică *Specialistul,* arătînd pisica fioroasă și mare care îl scălda neîncetat în radárul verde al ochilor ei.

— Lasă asta, vorbește-mi de Gavriil.

— Despre filfison trăncănesc, *madame !* Dezertînd *neîncetat,* Gavriil a tăiat Europa în diagonală, către porturile din nord, dacă înțelegi ce vreau să spun, și acolo, travestit în ofițer din promoția WH Blankensee, s-a îmbarcat pe U-29, torpilele căruia purtau sărutul a trei mari amirali.

— Asta ce înseamnă ? întrebă *madame,* nevinovată.

— Istoria defila la babordul lor în acea dimineață... Nu istoria — Islanda...

— Nu înțeleg ! îl întrerupse iarăși *madame.* Gavriil a dezertat. Bun ! ! A fugit de război — bun ! ! Și fugind de război, s-a refugiat tot în război ?

— Nu încerca să rezolvi acest paradox, *madame*, și nu încerca să le rezolvi nici pe celelalte, își roti *Specialistul* ochii decolorați. Mai bine ascultă! Admirînd sclipirea întunecată a oceanului, filfisonul a simțit deodată cum sub guler mișcă ceva! El strecură discret două degete, dar nu prinse nimic. Mai tîrziu el îndură înțepături pe omoplați, unde e atît de greu să ajungi cu laba, și-n alte puncte, pe scurt toată călătoria a fost persecutat de o insectă abilă care nu se lăsa prinsă. Eram eu — travestit în păduche...

— În păduche ! ?

— Ce să fac ? păru că se scuză *Specialistul*. Era singurul mijloc de a continua urmărirea !

Lingura *Specialistului* se bălăcea leneșă în supă; în aceeași supă se bălăceau vreo doi morcovi de un roșu decolorat, un pătrunjel de un alb negru, vagi urme de mărar. Cristian B. împingea încetișor pe fundul farfuriei acel pătrunjel, care prin formă îi amintea parcă de submarinul din poveste. El rememora, nu fără o stranie satisfacție cum, în calitate de parazit, riscîndu-și viața, reușea să se cațere, foarte precaut, pe sprîncenele filfisonului, iar acolo, făcînd echilibristici subtile, uneori izbutea să arunce o privire prin periscop; memoria lui rămăsese intactă, însă, medita *Specialistul*, nu orice păduche are o capacitate superioară de înțelegere, ci numai ființele umane reduse temporar la acea neplăcută stare. El era firește un păduche mascul și așa stînd lucrurile, la un moment dat simți nevoia unei femele; dar să găsești la bordul unei nave germane o soață păduchesă era, evident, să-i pretinzi soartei prea mult !

Aceste ultime amănunte, inexplicabil, o scandalizară pe *madame*.

— Într-o zi filfisonul de Gavriil și-a dat cămașa la spălat și era cît p-aci să mă-nec !

— Treci peste asta, gemu *madame*. Ce a făcut mai departe fiu-meu ?

— A debarcat pe neaşteptate şi s-a făcut invizibil printre stîncile roşietice ale amurgului... Nu mi-a fost uşor ! Nu e simplu să redevii om, după ce te-ai obişnuit cu starea de păduche ! Cît priveşte soarta acelui submarin U-29, el se ciocni cu torpiloarele britanice şi intră în legendă, apoi ieşi din legendă şi se duse la fund pentru a-şi linge rănile undeva pe lîngă insulele Seetlande. N-a mai ieşit la suprafaţă. Drumul lui acolo *abutiza*...

— Dar Gavriil ?

— Mi-am pus la bătaie tot geniul, întreaga ardoare, se scutură *Specialistul* de somnolenţă. Îl vedeam şi-n vise, cozile de fum ale ţigărilor noastre se încolăceau peste noi, frumos, simbolic... Ne legase acelaşi destin blestemat, *madame*...

Traversînd în goană peninsula scandinavă, Cristian B îl descoperi pe dezertor într-o gară neînsemnată ; automatul Schmeisser i se legăna lejer în diagonală la piept ; în uniforma sa de marinar arăta al dracului de bine, ticălosul, super-bărbatul ! *Specialistul* ar fi putut să-l înhaţe, dar o locomotivă şi un tren se interpuse între ei. Cînd monstrul fîsîitor trecu, Gavriil trecuse şi el ! *Specialistul* puse imediat în funcţiune *Marele Aparat Singular de mirosit urme* : oare filfisonul se înapoiase la submarin ? Nu, lucrurile nu merg niciodată înapoi, nici măcar atunci cînd se învîrtesc.

Două zile mai tîrziu Gavriil Clementi, dezertorul, filfisonul, super-bărbatul, *agentul secret al destinului*, ieşea din munţi îndreptîndu-se către o mică localitate norvegiană unde ştia că va găsi un han cu crăpelniţă agreabilă. Deodată el observă pe muchiile stîncoase o capră neagră, cu trupul cabrat în poziţie tipic căprească, şi care părea să-l supravegheze. Şi chiar îl supraveghea ! Filfisonul, bănuitor, trimise fără să ezite o rafală...

Ajungînd la acest punct al povestirii, *Specialistul* avu o mişcare dureroasă de recul, ca şi cum atunci ar fi primit în piept şirul de gloanţe, şi preciză, inutil de altfel:

— Capra neagră eu eram... Acţionasem *Marele Aparat al deghizărilor*. În ziua aceea Gavriil mă împuşcase pentru a treia oară ; în total el a tras în mine de cinci ori.

— Şi ai murit de fiecare dată ? întrebă cu precauţiune *madame* .

— Nu, n-am avut şansa asta. S-a întîmplat ceva straniu...

Rănită, capra neagră căzuse între văgăuni, iar filfisonul, ostenit, renunţă s-o mai recupereze. Fîşîiá înserarea, lupii îşi făcură apariţia, înconjurară animalul rănit şi ţinură pe loc o consfătuire lupească. Privirile lor luminau împrejur, roşii, adînci, misterioase. Deasupra se curba cerul, şi mai adînc, şi mai misterios. Chiar tot ce şi-au vorbit cenuşíii în acea noapte, *Specialistul* n-a înţeles, nu cunoştea în amănunt graiul animalelor din partea nordică a continentului, sigur e însă că lupii au decis să lase în pace vieţuitoarea însîngerată, poate unde nu erau flămînzi, şi o capră neagră, cu muşchii ei aţoşi, nu-i ispitea cine ştie cît, sau poate au lăsat-o în viaţă dintr-o solidaritate protestatară împotriva omului...

— Lupii nu pot fi generoşi, interveni *madame*. Sîngele proaspăt abia excită poftele unui lup ! Este curată prostie ceea ce spui, dragă domnule.

— Te deplîng, *madame !* Tu nu poţi crede, zise netulburat *Specialistul* şi îşi continuă relatarea. Acum părea să povestească numai pentru plăcerea sa.

În hanul acela norvegian Gavriil Clementi se instalase comod în faţa focului, degustînd nişte *retsima*, dezgheţîndu-se cu bucurie în aşteptarea cinei.

Redevenind om — cu un efort suprem — Cristian B. păstrase din existenţa sa de capră neagră cele cîteva gloanțe ce-i vătămaseră pieptul ; rănile rămăseseră ; ele, rănile, totdeauna rămîn, oricît ți-ai schimba înfățișarea. Starea sa nu era de loc bună și numai diavolul știe cum izbutise să... *abutizeze* la han. Totuși el palpită de mulțumire, observîndu-l pe Gavriil : nu pierduse urma ! *Specialistul* ocupă loc într-un ungher și de acolo fosforescența animalică a ochilor săi îi conferea înfățișare de demon. Da, din feluritele sale existențe *Specialistul* păstrase încă ceva, și anume fosforescența ochilor. Gavriil Clementi, după ce-l studie, trimise după patron.

— Să vină un medic ! Omul acela e grav rănit !

— Cine e ? îl scrută hangiul fără plăcere pe *Specialist*.

— Un prieten. Repede ! se încruntă filfisonul pe nemțește. Și se ridică.

— Mă Cristian, spuse apropiindu-se, tu știi ce rămîne din foc după ce nu mai e foc ? Și surîse cu surîsul său de super-bărbat. Surîse și mușcă o bucățică de brînză și brusc luă un aer ofensat, o vînă îi tresări pe tîmpla umbrită de părul castaniu strălucitor. Hm ! Te-au trimis pe tine ! Nu meritam eu onoarea de a fi urmărit de Maximilian Cornea ?

Acesta era *numărul unu al Biroului*...

— Ce s-a întîmplat mai departe ? îl scutură *madame* pe *Specialist*.

— M-au drogat, ticăloșii, iar Gavriil a șters-o... Degeaba ! Drumurile sale nu aveau, mă înțelegi, o finalitate, deși... deși era capabil să dispară în mai multe direcții în același timp ! M-am travestit în pasăre, pentru a-l urmări de-a latul continentelor, spre Orient... Filfisonul, la rîndu-i, se deghizase în japonez, i-a reușit atît de bine, că scăzuse și din lungime cu vreo cincisprezece centimetri, insuficient... insuficient ca să mă păcălească. Nu m-ar fi păcălit nici dacă se transforma în nain ! Am trecut prin marile capitale, vorbea *Specialistul* fără a-și descleșta maxilarele sale negre. Într-un vechi oraş cu zidurile arse de incendiile primelor milenii, *Marele Aparat Singular de mirosit urme* a fost bruiat de diavol şi din prea multă rîvnă am lunecat într-un fost beci al Inchiziţiei, unde guzgani reci fojgăiau prin mocirla putredă. N-aveam ieşire ! Pentru a supravieţui, *Marele Aparat al deghizărilor* m-a transformat în şobolan... Viaţa acestor fiinţe nu e chiar atît de odioasă, considerînd-o bineînţeles printr-o prismă şobolănească, însă dacă te cobori de la starea de pasăre la cea de guzgan, resimţi un şoc, mai ales că şi ceilalţi camarazi de beci, *vechii guzgani,* te amiroasă cu suspiciune firească.

Amintirea acelei perioade trezi o nouă exaltare în inima *Specialistului.* Fusese încă o experienţă unică. El trecuse prin starea de păduche, capră neagră, pasăre, prin alte stări, însă dacă n-ar fi gustat, temporar, traiul subteranelor sinistre, cercul ar fi fost desigur incomplet. Cristian B. era unul dintre puţinii oameni care puteau să afirme că ştiu aproape totul, dacă nu chiar totul ; asta însă nu-l făcea să se simtă fericit. Cunoaşterea nu e neapărat fericire !

Cînd şi-a dat seama că n-are cum să iasă din puţul duhnitor şi se pregătea să pună în funcţiune *Marele Aparat al uitării definitive* pentru a rupe orice contact, contactul amintirii cu originea sa umană, el descoperi întîmplător o fisură în pereţii putrezi şi evadă. Avînd prea puţină experienţă şobolănească, se trezi în plină lumină, orbit, printre fiinţe umane care scoteau ţipete de oroare. Nişte fetiţe cuminţi se refugiară în copaci. Un măturoi aproape că-l ucise. Urmărit de o haită de inamici, *Specialistul* trebui să depună un efort supraomenesc, şi în orice caz supraşobolănesc : cei care au asistat la această Mare Scenă povestesc şi azi cum sub ochii lor, în anul acela, un guzgan gras, lipicios şi urît, pe care-l încolţiseră, s-a prefăcut pe neaşteptate în porumbel călător !

După o pauză marcată de somn și de supă, Cristian B. își drese iar glasul.

— Travestit în japonez, fiul tău se refugiase unde crezi ? — la piloții sinucigași : nici nu e de mirare, pornirile sale morbide nu puteau să-l ducă în altă parte. Războiul era pe sfîrșite. I-au încredințat una din acele torpile zburătoare, dar antiaeriana aliată i-a retezat aripa și aparatul a bufnit în ocean... Înotînd voinicește, filfisonul se salvă, țîșni din apă în dreptul unui atol, și cînd ridică ochii, ce văzu ? Mă văzu pe mine ! Îl așteptam de cîtva timp ! L-am tras cu grijă la mal... Am examinat, curios, acea parte a frunții sale ce purta semnul unei răni și a unei reparații : chirurgul care-l cîrpise își cunoștea meseria, era greu să observi ceva, doar o vagă denivelare ca a deșertului ce tăinuiește ruine vechi.

Tot mai obosit de goana, reală sau imaginară, dar de ce neapărat imaginară ? ! — pe urmele fatidicului filfison Gavriil Clementi, *Specialistul* își prinse obrazul între palme, rememorînd cîteva ultime secvențe.

— Mă Gavriil, i s-a adresat el, fixîndu-i în continuare tîmpla denivelată, știi tu ce ne leagă pe noi doi ?

— Prietenia ? Dușmănia ? Amîndouă ? Jocul pervers al destinului ? întrebă la rîndu-i filfisonul.

O escadrilă de pești zburători trecu razant la suprafața apei, fugărită de niște dorade în care soarele se reflecta. La orizont izbucniră imense explozii : un convoi yankeu transforma în cenușe escadra de asalt a amiralului Fojo. La amiază, după ce flota lui Fojo devenise amintire, amintire istorică desigur, o vedetă rapidă trecu pe lîngă atol. Gealatul de la pupa anunță că din considerente strategice insulița va fi pulverizată, deci ei doi să dispară de acolo ; nu preciză unde și în ce fel. În fața situației grave, *Specialistul* nu găsi altă soluție decît să se travestească în pește. El îi propuse prietenului și inamicului său de moarte să procedeze la fel ; șovăind să renunțe, fie și temporar, la înfățișarea sa de filfison, Gavriil Clementi acceptă în cele din urmă. ***Marele Aparat al deghizărilor*** intră în acțiune...

— ...Și curînd, în amurgul sîngeriu, printre crucișetoarele cenușii ce se pregăteau să invadeze arhipelagul verde, doi țipari albaștri de mare încercau să-și croiască drum către coastele roșcovane ale Europei. În față înota Gavriil Clementi și, pururi urmărindu-l la distanța unui surîs — eu, încheie *Specialistul*.

II

Rănit grav la cap, fiul *madamei*, Gavriil Clementi, filfisonul, super-bărbatul, ieși din spital cu o placă subțire de platină pe craniu, obiect de lux ce astupa o gaură prin care ar fi putut să se strecoare un șoarece, eventual un *Șoarece cu cap de fier*.

Această leziune din preajma tîmplei stîngi îl zdruncinase, trezind în adîncurile misterioase ale memoriei amintiri ce păreau definitiv șterse ; foarte straniu mecanism declanșase schija aceea fierbinte și oarbă ! Spărgînd meningele, izbise materia cenușie, anihilînd poate pentru totdeauna niște gînduri sau imagini, dar în același timp șocul — ca o explozie ce scurmă în profunzimile straturilor — ridicase iarăși la suprafață un interval al vieții sale pe care Gavriil Clementi, ***agent secret al destinului***, îl pierduse de mult.

Într-o noapte, în sala împuțită a spitalului, filfisonul se trezi la vîrsta de cinci ani ! Tatăl său, severul profesor Clementi, cu barba înspicată, părul sur, mersul drept, avea ochi întunecați, necruțători, ochi ce nu priveau cu îngăduință extravaganțele soției sale, viitoarea *madame*.

Profesorul Clementi îl luase pe micul său fiu într-o expediție, or tocmai acest eveniment înviase acum în chip miraculos în memoria filfisonului. O peșteră cu stalagmite albastre și ghețar tăcut în labirintul Apusenilor, pe care profesorul o cerceta; era *peșterolog* acest tată sever. Femeile moațe aveau grijă de copil, însă ades profesorul îl cățăra pe umăr pe viitorul *agent secret al destinului* și cobora cu el pînă la cel dintîi etaj al văgăunei, pe scări șubrede agățate de stîncă. Un ghețar străvechi își ducea traiul acolo. În lumina felinarelor ghețarul tresărea, apărîndu-se cu raze încrucișate. Mîna unei femei nălucea în adîncul cristalului etern, curbată grațios ca într-o îmbrățișare, ca vie. Și poate că era vie! Era marea enigmă a peșterii...

În punctul acesta al amintirilor rănitul, zguduit de o tresărire, pierdu contactul cu vîrsta celor cinci ani. Își încordă simțurile, își dirijă restul de energie, își supuse durerile, nu pentru a lua cunoștință mai deplină cu prezentul, ci încercînd să-și explice : peștera aceea îndepărtată, pierdută, ghețarul, mîna, toate acestea erau, fuseseră cîndva reale, sau le creease febra și fiorul morții ?

El își amintea foarte bine — dacă într-adevăr era amintire și nu vis sau cine știe ce altceva — stîncile roșietice care însoțeau poteca. Erau dinții înroșiți ai caimanului. La cinci ani memoria nealterată era pregătită să înregistreze temeinic orice. Temeinic ? Cît de temeinic ? De ce fusese necesară schija pentru ca să poată recompune imaginea tatălui său, peștera albastră, mîna din ghețar ?

Gavriil Clementi, ofițer de Stat Major cu însărcinări speciale, fu transportat cu avionul în spatele frontului, departe. Aș vrea să văd marea, roagă-l pe pilot să-și balanseze nițel jucăria, îi cerù el sanitarului însoțitor care-l privea în silă. Huruind, „jucăria“ ateriză, iar Gavriil își pierdu cunoștința, sau muri. Nu, pe semne că ultimul punct nu s-a îndeplinit, cei morți nu mai văd — pînă la știrea contrarie. El deschise ochii după operație, după ce-i căptușiseră tîmpla cu plăcuța de platină, și văzu nu marea, nu drăgălașul chip al unei infirmiere de care să se lege pe viață, ci capul grotesc al unui buldog. Gavriil crezu că e sanitarul posac din avion care-i refuzase ceea ce putea să fie ultima sa dorință. În realitate era chiar un cîine adevărat, favoritul chirurgului șef care-i peticise craniul ; acesta era un om simpatic și un trăgător la măsea, de mirare că nu uita de fiecare dată instrumentarul prin capetele ofițerilor operați. Acest chirurg glumi : „Știi, acum ai un cap prețios — făcea aluzie la platină — păzește-l !“

„Dacă scap, mă voi duce să caut peștera aceea, decise filfisonul. Dacă scap, și dacă peștera există.“

Ceva nu mergea bine cu placa montată pe tîmpla lui Gavriil. El îl chemă pe medic și se jălui încruntat. Chirurgul stătu un ceas sub duș, înghiți un litru de cafea amară, și cînd se găsi într-o satisfăcătoare stare de trezie, trase pe degetele sale strîmbe, palide și subțiri niște mănuși americane și deschise pentru a doua oară craniul superbărbatului. Curăță puroiul ce se făcuse sub platină, spălă placa, montă totul la loc, întinse laba spre o sticlă de coniac Altvater Gessiler și decretă că dacă pacientul nu moare, desigur se va însănătoși. Iar Clementi nu muri, din pură încăpățînare. La fereastra lui un salcîm se destrăma în curenții stepei. Chirurgul șef îl convocă — la capătul convalescenței —, îi oferi, în treacăt, cafea, țigară, sfaturi, se holbă către tîmpla sa, mirîndu-se și el cum de reușise, iar apoi îi oferi posibilitatea de a-l înfrunta iar pe inamic.

Salutat cu urale, Gavriil Clementi porni direct spre front, însă, tiptil, el începu un mare ocol și la capătul acestui mare ocol ajunse în orașul său natal costumat în cerșetor. Frază confuză, cine era costumat în cerșetor, Gavriil, orașul ? Ambii ? Se încrucișă pe drum cu un fost coleg ce se legăna în cîrje. Infirmul, demn, aruncă o privire neagră zdrențărosului ce împrăștia duhori jenante, și nu-l recunoscu. Foarte bine ! Filfisonul dădu tîrcoale casei în care se născuse, dar nu intră în această casă ce colcăia de o faună bogată — vizitatori diverși — ci se instală printre ruine de cealaltă parte a pieții, de unde putea să admire în voie lumea, ca și activitatea mondenă ce o desfășura maică-sa, *madame* profesor profesor...

Dormi puțin, vizitat de grupuri de șobolani, dintre care unul ar fi putut fi chiar Cristian B...

În puterea nopții, sugestionîndu-se că e umbră și că e transparent, Gavriil Clementi tăie piața și intră în casa mamei sale. El procedă ca un spărgător experimentat, dar poate că și era, așa că la ce bun comparația ? Împinse geamul pe care-l cunoștea din copilărie și geamul îl lăsă imediat să treacă, abia scîrțîind în semn de salut ; la capătul unui coridor filfisonul aspiră în nări mirosul complex al casei alcătuit din sumedenie de nuanțe... Pisica imensă și flocoasă, pe nume Bagatela, nu-l recunoscu, spre deosebire de fereastră, însă așa-s pisicile, oportuniste. Gavriil o remarcă în treacăt pe maică-sa, într-un grup de colonei. Cam vreo două ceasuri se vînzoli prin casă filfisonul, își schimbă hainele, nimeni nu-i acordă atenție și el începu să creadă cu toată seriozitatea că devenise invizibil și, bizuindu-se pe asta, deschise o ușă.

— Ai cam întîrziat, *señor*, spuse o bombonică. Gavriil rămase. Zvîcnirea repetată a tîmplei sub placa de platină îi aminti condiția sa de muritor... În zori filfisonul o șterse, speculînd amiciția aceluiași geam, părăsi orașul pe un drum ce se-nfunda în munți. El divorțase de omenire : „Călăi ai sufletelor, cînta el, de-ați ști ce *dezertor important* sînt eu ! !"

Dezertor important ? Față de cine ? Față de ce ?

Gavriil Clementi își continuă drumul. Într-o margine de poiană se opri să culeagă boabe de măceș ; de cealaltă parte a tufei doi ochi speriați îl observau ; de teamă ochii aceia începură să fumege ; filfisonul înaintă și puse la bătaie întreaga sa forță filfisonică de seducție. El turnă în capul domnișoarei o grămadă de filfisonerii și înnoptă cu fratele mai mic al fetei și cu fata în coliba strămoșească. Împrejurul colibei treizeci și opt de oi gîfîiau, blestemînd destinul care le făcuse oi. În timp de noapte, asaltat de armate de pureci, Gavriil încercă să se apropie de ciobăniță, dar aceasta se apără și puse pavăză între ea și el pe fratele cel mic, ce continua să doarmă de puteai tăia lemne.

Un eșec ciudat. Dimineața, înghițind mămăligă muiată în sămăchișe, Gavriil se interesă de peștera cu ghețarul albastru ; ciobănița, cu aceiași ochi speriați, îi explică ; rămăsese deocamdată fecioară. Cine poate să spună dacă întru folosul ei ?

III

Așezat pe o treaptă la gura peșterii albastre, Gavriil Clementi privea încet norii. Poate că erau norii celeilalte lumi. Apoi se înseră. El se retrase în cotlonul său adînc unde nu ajungea nimeni, unde fumega focul. Privind zbenguiala flăcărilor, se mai încălzi. Cu luare aminte pregăti patul său de ramuri și iarbă, întinse pătura sa cazonă și înainte de a ieși din viață, el, Gavriil Clementi, *agent secret al destinului*, se întoarse pe partea dreaptă, puse brațul sub ureche, luînd *poziția sa preferată pentru somn.*

Dar nu reuși nici să adoarmă, nici să moară. Și atunci se refugie în visul copilului de cinci ani.

IV

Marele Aparat Singular de mirosit urme avea să-i servească pînă la capăt lui Cristian B. ; ajungînd la peştera ce fusese ultimul refugiu al lui Gavriil Clementi, lui, ca expert, nu-i fu greu să reconstituie viaţa şi moartea aceluia...

„Un dezertor important !“ exclamă către ecouri, privind osemintele ce păstraseră „poziţia preferată pentru somn“. Important faţă de ce ? Faţă de cine ?

Cristian B. culese din frunzişul putred placa de platină ce lunecase de pe tîmpla găurită.

„Nu mai aveam nimic împotriva filfisonului, avea să povestească el cuiva, sau sieşi, sau nimănui. Noi doi, filfisonul şi cu mine, eram la fel... fraţi prin ceva... prin ceva rău, fireşte...“

Deasupra vetrei de cenuşă, pe zdrunţurosul perete al peşterii, se mai puteau distinge nişte mari litere de fum : URĂSC OAMENII !

„Dar de fapt am înţeles că nu-i ura, gîndise *Specialistul*. Totul este mult mai complicat, dacă înţelegeţi ce vreau să spun...“

„Eu acuma ce fac ? se întrebă într-un tîrziu *Specialistul*. Acum, după ce l-am prins pe acest dezertor important, misiunea mea s-a terminat. Cum voi tărăgăna timpul de-acum înainte ?“

„La fel ca şi celelalte piste ale lui Gavriil Clementi, pot zice că şi aceasta, ultima, nu... *abutizează*... nu duce nicăieri : e acesta oare un veritabil capăt de drum ? O peşteră, un foc stins, cîteva oase ? Preistorie ? Iarăşi ? Iarăşi ?

„Nu văd o soluţie, toate drumurile mele duc în neant sau în peşteră, ceea ce este cam acelaşi lucru. Cine e vinovatul ? Cine m-a împins iarăși aici ? Care e soluția ? Soluția ! Cum să dai soluții cînd ai sufletul decapitat ! Ca mine, ca Gavriil... Sînt prea obosit, nu mai știu, nu am la-ndemînă o filozofie care să-mi contrazică destinul..."

Și, trăgînd cortina peste aceste ultime gînduri, *Specialistul* puse în funcțiune *Marele Aparat al uitării definitive* și făcu semn oamenilor de la ospiciu că s-a odihnit și e dispus să-i urmeze.

INOCENȚA UNUI ALUNGĂTOR DE FURNICI

I

Ce ar mai fi de adăugat ? Probabil nimic. Doar că peste București se cernea o ploaie generatoare de mare optimism și că trei inși cu totul diferiți ca înfățișare înaintau nu tocmai convinși pe strada Luxemburg, unde se mutase de curînd într-un sediu nou Agenția Lăzău. Unul dintre tipi se opri și declară arțăgos :

— În calitate de advocat, eu vă pot spune că nu am încredere în polițiști ! Sînt răi ! Sînt lacomi ! Sînt corupți!

— Așa e ! fu de acord al doilea, care ducea sub braț un tom imens cu titlul „Lingvistică comparativă“. Ce căutăm aici ! Să renunțăm ! Haideți acasă !

Al treilea, un omuleț blînd, obiectă :

— Sînt răi, dar necesari. Fără ei nu putem desluși acest caz...

Trecură prin fața unei bodegi, patronul, în ușă, încercă să-i ispitească : „Bere la indiscreție, domnii mei !“, dar nu avu succes, fiindcă preocupații indivizi nu-l auziră și, după alte cîteva nehotărîri, intrară în Agenție, urcară niște trepte, deschiseră o ușă, pomenindu-se într-un salonaș mobilat cu niște taburete din nuiele împletite și cu o femeie tînără, blondă, în aparență frumoasă — spun în aparență, căci un voal albastru, semistrăveziu, aproape că-i masca trăsăturile delicate. Politicoși, bărbații salutară, gîtul înalt al blondei efectuă o rotire de abia două, trei grade, ochii ascunși puseră o pecete de dispreț pe frunțile celor trei, după care ea reveni la ocupaţia preferată : ronţăitul buzei.

O uşă capitonată se deschise, prichindelul G., ai cărui ochi aveau în acel moment o nuanţă de un galben mînios zise, dar mai mult se răsti : „Poftiţi, duduie !“, unul dintre inşi încercă : „Am dori să...“, dar G. ridică un deget atît de străveziu şi de autoritar că-i tăie pe loc piuitul ; uşa capitonată se închise în urma blondei, şi rămase în salonaş doar parfumul ei diafan şi enigmatic.

— O fi fost chiar Lăzău ? răsună o întrebare timidă.

— Nnnno ! Prea era mititel. Toţi oamenii mari sînt înalţi.

— Balzac nu era înalt, obiectă omul cu cartea de lingvistică.

— Dar nici mare, adăugă advocatul.

Cam un sfert de ceas mai tîrziu uşa capitonată se deschise *singură*, şi un glas subţire şi pururi furios se făcu auzit : Următorul ! Cei trei inşi intrară. Frumoasa blondă lipsea din birou, ieşise prin altă uşă, deşi altă uşă nu exista, sau zburase pe fereastră ; în fereastră, rezemat în cîrje, domnul V. fuma un trabuc, absent, el, nu trabucul, restul camerei era ocupat de domnul G., care se vînzolea de colo-colo, de nu mai încăpeai de el. Cel timid declară cu glas şi mai timid că ar dori să vorbească cu marele Lăzău, i se răspunse, evident, că Bonifaciu Lăzău, fiind prins în alte treburi mai mari, lipseşte, dar că apropiaţii săi colaboratori stau la dispoziţia publicului. Domnul V. se aşeză la birou şi deschise un registru ; muie peana în cerneală ; faţa lui osoasă, albă, se ridică spre vizitatori.

— Glucescu, advocat, se prezentă agresiv primul.

— Joachim Krafcik, lingvist..., şopti al doilea. Poate aţi citit lucrările mele cu privire la originea cuvîntului *melc*...

— Încă nu, regret, răspunse rece domnul V., învîrtind peana.

— *Melc* este singurul cuvînt de origine necunoscută din limba română, şi eu am descoperit că...

— Dumneavoastră ? se adresă domnul V. insului timid.

— Spânoche. Ion Spânoche. Alungător de furnici...

— Poftim ? îi tresări bărbia domnului V. Mă tem că n-am înţeles...

— Aţi înţeles... Alungător de furnici...

— Cetăţene ! vibră glasul strident al domnului G., care arpenta în viteză biroul, sîntem foarte ocupaţi, mii de crime aşteaptă rezolvarea, mii de mistere aşteaptă din partea noastră...

— O clipă, îl întrerupse liniştit V. Ce înţelegi dumneata prin alungător de furnici ? Această profesie nu există.

— Faptul că e puţin cunoscută nu dovedeşte că n-ar exista, răspunse blajin, însă cît se poate de sigur Spânoche, ai cărui ochi întunecaţi şi mari luciră straniu. Apoi, după ce scînteiară preţ de cîteva clipe se rotiră prin ungherele încăperii, căutînd ceva. Căutau... furnici. Dar în Agenţie furnici nu existau de fel, sau aproape de fel, căci în anumite momente dl. G., cu ochii lui galbeni şi sprîncenele viforoase, aducea parcă a furnică.

Spânoche explică :

— Furnicile, domnii mei, vin cîteodată şi se instalează în casele oamenilor. Atunci trebuie să le spui să plece, iar dacă ştii cum să le spui, ele te ascultă şi se duc în altă parte. Unii oameni le îneacă pe furnici cu apă clocotită sau lapte de var, alţii apelează la alungători... Eu sînt cel mai bun alungător de furnici din Europa centrală...

— Ai clienţi ? se interesa V., cu oarecare interes.

— Cum nu ? Oamenii mă cheamă, ba aici, ba dincolo... călătoresc aproape tot timpul ! E o meserie care-mi oferă prilejul de a...

— Bine, bine, îi mai tăie V. din avînt. Care e chestiunea, cine a fost gîtuit ?

— În realitate căutăm o comoară, își împinse burta înainte Glucescu.

— Nu sîntem specialiști în comori ! țipă de undeva G.

— Căutăm o epavă pe care se află, ori s-a aflat, o lădiță cu diamante, preciză Krafcik, lingvistul specialist în cuvîntul *melc.*

— Nu umblăm după epave ! îl respinse G., gata să se suie pe birou și să danseze acolo de ciudă.

— Deși pare o glumă, e ceva cît se poate de serios, explică Spânoche.

Domnul V. luă cîrjele, se ridică, sprijinindu-se de marginea biroului.

— Așa cum v-a explicat și colegul meu, Agenția Lăzău are alt profil.

— Vrem să vorbim cu șeful, cu Lăzău ! ceru Glucescu.

— E imposibil, zîmbi îndepărtat V.

De undeva, G. răcni :

— Sîntem ocupați pînă peste cap !

Vlăjganul de advocat, examinînd semnificativ statura mai mult decît modestă a domnului V., făcu o mică observație nu lipsită de piper :

— În cazul dumitale, nici nu e greu să fii ocupat pînă *peste cap,* michiduță !

Și înainte ca domnul G. să dea replica ce i se cuvenea obraznicului, cei trei solicitanți părăsiră biroul.

II

Peste două zile gazetele de seară anunțau asasinarea prin foc de pistolet, în plin centrul capitalei, pe Bulevardul Șotropa nr. 34, a domnului Bazil Glucescu, advocat, e drept țîpat afară din barou, om cu relații multe, dar dubioase.

Un alt glonț perforase plămînul lingvistului Krafcic. În sfîrșit, doi plumbi șuieraseră și pe lîngă urechile alungătorului de furnici, însă acesta scăpase ca prin minune nevătămat. Domnul V. puse ziarul pe birou și declară solemn :

— Această afacere ne privește și pe noi întrucîtva...

— Da ! Să mergem ! aprobă G. și porni spre ușă, fără a se ridica de pe scaun, fiindcă de fapt nici nu fusese așezat pe scaun.

Comisarul Tarsiciu, căruia-i picase pe cap această blestemată afacere, făcu spume la gură, aflînd că oamenii Agenției Lăzău doresc să-l vadă și-i ținu în antecameră maximum de timp cît permite buna cuviință, apoi îi primi bombănind :

— Încîntat să-i văd la față pe detectivii celei mai de soi agenții „de particulari"... Nu era greu să deduci din tonul său răgușit că la fel de încîntat ar fi fost văzînd un păianjen în strachina de supă. Ce mai face „domnul B.", marele vostru șef, bine merçi ? Da ? Dumnealui nu binevoiește a-și arăta prea cinstitul chip pe la noi... își trimite funcționărașii !

— Par-pardon ! răcni minusculul domn G., ai cărui ochi, printr-o coincidență, erau la fel de galbeni cu ai comisarului. Nu sîntem funcționărași, ci detectivi !

— Hm, hm ! Dar de ce nu șezi undeva ?

— Ce noutăți în cazul Glucescu ? întrebă domnul V.

Tarsiciu îl privi, încercînd să pară glacial. Nu-i reuși decît în parte.

— Nu văd de ce ar trebui să vă pun la curent cu cercetările noastre !

— Trebuie să colaborăm în acest caz ! strigă domnul G. dintr-un colț al biroului, și-n clipa următoare se și afla în colțul opus.

— Nu colaborăm cu „particularii", mîrîi Tarsiciu. Dar, pentru numele lui dumnezeu, ia loc undeva, că am amețit tot întorcînd ochii să te urmăresc...

— Poftim ? Ce tot spui ?

— Şezi ! zbieră comisarul-şef, semi-ridicîndu-se, rezemat în palme.

— Nu pot ! urlă G. Nu pot sta locului. Nu pot, pur şi simplu !

Între-acestea, frizura întunecată a secretarei Mary înflori în uşă :

— E ceva necaz, şefule ? Să trimit caraula ?

— Da ! Trimite-o la dracu'. Altceva ?

— Domnul inspector Iuga Martin insistă să intre.

— Şi de ce nu-l laşi ? Nu mai încape-n uşă ?

Iuga, în cămaşă albă, proaspăt bărbierit, cu o viorea albastră la butonieră, pătrunse fluierînd. Renunţă să mai fluiere ; strigă :

— E aici amestecată şi o femeie, dar..., observă brusc faţa posacă a lui Tarsiciu, care bodogăni indispus :

— Pe domnii nu-i privesc afacerile noastre, Martin... Îi cunoşti pe domnii ?

— Şi încă prea bine, confirmă tînărul detectiv, strîngîndu-i mîna lui V. Apoi fu nevoit să gonească niţel pe urmele lui G. pentru a-l ajunge şi a-i strînge şi lui lăbuţa. Tarsiciu urmări de la mare distanţă aceste efuziuni inutile, apoi se ridică, iar mutra lui ar fi putut înăcri chiar şi un sirop de vişine.

— Domnii mei... după cum vedeţi... treburile...

V. se ridică, sprijinit în cîrjele lui. Ceru scuze pentru deranj, cu aerul cel mai demn, apoi oamenii agenţiei Lăzău părăsiră acel birou afumat de poliţie. Afară, G. începu să scuipe ca o mîţă furioasă :

— Mii de draci ! Nu accept să fiu umilit de orice poliţai obtuz ! Am să mă plîng lui Lăzău !

— Ai înnebunit de tot — dacă e posibil să fii şi mai nebun decît eşti ! replică V. Ai uitat că Lăzău nu există ! ?

— Bun ! Şi atunci, cui ne plîngem ?

— Arhiepiscopului de San Sebastian ! Mai taci un pic ! Îmi alungi şi gîndurile puţine pe care le am !

Trecură bulevardul, pentru a intra la „Florida“.

— O cafea ! porunci domnul V.

— O anti-cafea ! comandă G.

Picolul holbă ochii cît cepele.

— Adică, îi explică V., un sirop de lămîie, la care adaugi zahăr, rom, ghiaţă, esenţă de vanilie, puţin piper...

— Nu ştiu dacă nu cumva este ilegal să preparăm o astfel de otravă, se îndoi băiatul. Am să-l întreb pe patron...

Un sfert de oră mai tîrziu, acolo, la una din mesuţele izolate, îi găsi Iuga Martin.

În acest punct al povestirii interveni Silviu Balamela:

— Pardon ! Eu cunosc Bucureştiul dinainte de război. Berăria de peste drum de Poliţie nu se numea Florida, ci Texas, o spun cu toată seriozitatea !

— Şi asta te face mai fericit ? îşi ascunse V. nemulţumirea în dosul unui zîmbet străveziu. Bon ! Florida nu se numea Florida, pe comisarul Tarsiciu nu-l chema Tarsiciu, şi aşa mai departe... e un obicei curent ca autorii să mai schimbe denumirile, asta îi fereşte de o groază de necazuri... Şi pînă ce Balamela să dea replică, fostul detectiv întoarse capul : Domnule Bală, mai scoate pentru noi nişte Staropramen, mi-e sete !

— Nu se poate colabora cu Tarsiciu al dumitale ! strigă domnul G. dănţuind în jurul mesei, acolo, la Florida.

— A îmbătrînit, săracul, îl scuză tînărul inspector Iuga. A prins el şi vremuri mai bune, dar acum...

— Uite ce e, vorbi grav V., ai pomenit ceva despre o femeie... Ce fel de femeie ?

— Îmi dădeam şi eu importanţă, surîse ardeleanul. Mă luam după isteţii de franţuji... *Cherchez la femme*... De fapt nu ştiu nimic exact.

— Noi în schimb, reluă V., posedăm elemente care s-ar putea dovedi esenţiale.

— Mă iertați, îl întrerupse Iuga. Eu sînt un om socotit! Cu toată amintirea agreabilă ce o am în urma cercetării în comun a cazului „BIB", aș vrea să știu pe ce baze se întemeiază colaborarea noastră prezentă?

— Pe nici un fel de bază! țopăi G. Pe lîngă cazurile colosale în care e angrenată Agenția Lăzău, moartea unui oarecare Glucescu e un fleac pe care-l vom rezolva în treacăt.

— Mda, aprobă V. La noi la Agenție s-a prezentat o blondă, cea mai frumoasă și mai blondă blondă dintre blonde, iar povestea ei merită a fi luată în considerație, în măsura în care merită a fi luate în considerație poveștile blondelor...

— Mai repetă o dată fraza asta, și-ți dau un premiu! rînji Ceclan.

— Nu face pe deșteptul, domnule aviator!

— ...Ai auzit, prietene Iuga Martin, de un vaporaș cu numele delicat de „Creola"? Nu, n-aveai cum, s-a scufundat în 1910 undeva în preajma insulei Ada-Kaleh, într-un accident straniu, a explodat căpitanul, dacă e posibil așa ceva...

— Cum să explodeze un căpitan?

— Zic și eu... Ceva a explodat, în orice caz! De ce nu chiar căpitanul? Copastia asta bătrînă urca pe Dunăre pînă la Budapesta, și chiar pînă la Viena, transportînd tot ce vrei, și mai ales ce nu vrei, cherestea, pasageri, stafide și chiar actrițe. În ziua cînd a sărit în aer, „Creola" avea pe bord, între stafide și actrițe, pe consilierul Wittenauer, de profesie austriac. Ba nu, pe austriacul Wittenauer, de profesie consilier. Așa scrie în jurnalul de bord al „Creolei", care jurnal a ajuns în mîinile blondei pomenite mai sus...

— Vai de mine, se căină Iuga, în ce ignoranță am trăit pînă acum! Eu îmi închipuiam că o navă, dacă se scufundă, se duce în adîncuri cu jurnal cu tot, chiar şi-n cazurile cînd explodează căpitanul...

— Asta e regula, iar excepţiile nu fac decît s-o confirme. Se pare că jurnalul de bord a fost cumva sustras înainte de explozia căpitanului... Blonda pretinde că l-a găsit în podul casei, printre vechituri şi hîrţoage uitate.

— Desigur ! Acolo, în podurile caselor, întîlneşti totdeauna felurite obiecte misterioase ! Ce ne-am face dacă n-ar exista poduri ?

— Apreciez humorul d-tale, tinere, făcu rezervat V. Blonda pretinde că acel consilier Wittenauer avea cu el o lădiţă cuprinzînd colecţii interesante de diamante şi perle.

— Ador basmele cu diamante şi perle, însă nu cred în ele, obiectă Iuga.

— Nici eu nu mă dau în vînt după ele.

— Unde e acum jurnalul de bord ? întrebă Iuga.

— A dispărut. Blonda pretinde că i-a fost furat.

— Ce să-i faci ! Un obiect furat o dată, se lasă furat şi a doua oară !

— Ia nu mai face pe scepticul ! strigă G.

— Bine, şi dacă nu fac pe scepticul, la ce-mi foloseşte?

— S-o luăm metodic, reveni V. Cîteva clipe după plecarea blondei, se prezintă la noi la Agenţie trei indivizi : advocatul Glucescu, alungătorul de furnici Spânoche şi lingvistul Melc... ba nu, Krafcik. Ei îndrugă ceva despre o comoară pe o epavă, dar colegul acesta al meu, G., pe care-l vezi cît e de zgîlţîit, îi trimite la dracu, pe motiv că nu ne ocupăm de comori şi de epave, ceea ce este purul adevăr. Ziua următoare Glucescu e asasinat, lingvistul capătă şi el o porţie, mai mică, alungătorul de furnici scapă, iar nouă ne pică fisa : facem legătura dintre blondă, jurnalul de bord al „Creolei" şi cei trei caraghioşi, dintre care unul nu mai e caraghios — un mort nu mai poate fi caraghios. Deh, deh ! Faptul că s-a comis o crimă de omor dă brusc o anumită consistență acestei povești ireale cu tezaurul și epava... ce zici ?

— Și mie începe să-mi pice fisa, dar mai lent, că mi-s de pe Someș... Dar explică-mi, pentru numele lui Dumnezeu, ce înțelegi prin „alungător de furnici" ?

III

— Căsuța părea într-adevăr foarte veche, aș zice chiar că era de pe vremea fanarioților — dacă aș fi convins că au existat și ăia vreodată. Știți, eu n-am cultul istoriei moderne, continuă să povestească, nu fără melancolie, domnul V. Dintr-un anumit punct de vedere, mintea mea s-a oprit la antichitatea cea pierdută în pîcle, și anume la antichitatea feniciană — dacă asta vă zice ceva. Dar acesta e un gînd pesimist asupra căruia nu insist...

Nimeni, nici Profesorul, nici Ceclan, nici măcar Balamela, nu-i cerură să insiste. Fostul detectiv își depănă mai departe amintirile.

— Era exact genul de căsuțe în care locuiesc vrăjitoarele și-n podul cărora trebuie să existe ceva dubios, un cifru, un șacal împăiat, dacă nu chiar jurnalul de bord al unei nave ce s-a scufundat prin explozia căpitanului. Doi plopi înalți și bătrîni o încadrau, dîndu-și mîna deasupra acoperișului. O sîrmă atîrna printr-o deschizătură a gardului și, fără să-mi dau seama dacă e bine ceea ce fac, am zmucit de ea. Un zgomot de bronz destul de lugubru răsună undeva în interior și un interval de timp mai tîrziu se ivi și vrăjitoarea ; ne examină din ușă ca un păianjen din vizuina sa.

— Hei, bunicuțo, vrem să vorbim cu domnișoara Iuliana.

Iuliana era blonda aia fatală. Bunicuța, care nu arăta nici pe departe a bunicuță, ci mai curînd a lupoaică centenară chinuită de regretul că nu mai poate comite răutăți, răspunse că nu cumpără ciuperci sau cam așa ceva, făcînd pe surda. Colegul meu G. zbieră și el ceva, determinînd-o pe babă să vină la poartă. În timp ce a parcurs cei vreo cinci metri, am fi putut să luăm micul dejun, să ne odihnim, și să rezolvăm alte două, trei mistere. G. țopăia ca un dement de nerăbdare, iar Ion Spânoche, alungătorul, trăgea din pipă, făcînd pe calmul, deși am băgat de seamă cum îi crește barba pe obraz...

Cînd vrăjitoarea înțelese în cele din urmă ce am dori, ne explică, făcînd abuz de sunete guturale, că Iuliana nu e acasă, că nu locuiește acolo și că, în general, nici n-o cunoaște. Toate acestea fără a deschide poarta. Din fericire, tocmai cînd băteam în retragere, un glas cristalin răsună de undeva.

— Du-te în casă, bunicuțo, să nu răcești !

Să răcească ! Era o căldură de iad, cel mult ar fi putut să se coacă !

Iuliana deschise zăvorul și ne pofti să intrăm cu acel zîmbet minunat al fetelor neprihănite.

— Bunicuța îmi apără cinstea, explică, în chip de scuză. Niciodată n-ar recunoaște că sînt acasă !

Fiind cel mai în vîrstă, am făcut prezentările : domnul G., colaboratorul meu, pe care de altfel îl cunoștea, domnul Spânoche, domnul Iuga, „de la poliție"...

Fata se încruntă puțin, însă foarte puțin :

— De la Poliție ?

— Nu citiți ziarele ? o întrebă detectivul, ai cărui ochi nu se mai dezlipeau de fată. A survenit un asasinat... dacă nu e brutal cuvîntul.

Iuliana ridică din umeri, nu exagerat de impresionată.

— Nu citesc niciodată ziarele, mi-a interzis bunicuța... Tocmai mă chinuiam cu niște afurisite de furnici care mi-au năpădit bucătăria, așa că scuzați-mi ținuta...

— Vă scap eu de furnici, se învioră brusc Spânoche. Şi, fără să mai aştepte, dădu colţul casei. Îl urmarăm destul de jenaţi. Un şir de furnici, toate încărcate cu bunătăţi specifice, în special muşte decedate, traversa bucătăria de vară. Alt şir venea în direcţie inversă. Dracul ştie de unde veneau şi încotro se îndreptau ! Alungătorul Spânoche îngenunchie şi boscorodi ceva obscur — nimeni n-a înţeles ce, apoi se ridică, declarînd fericit că în mai puţin de un ceas aceste simpatice fiinţe au făgăduit să-şi ia tălpăşiţa.

— Şi s-au ţinut de făgăduială ?

— Nu mă încurca, Balamela ! Am pus capăt comediei cu furnicile şi am luat fetei un prim interogatoriu... foarte politicos. Jurnalul de bord al „Creolei“ dispăruse de pe noptiera din dormitorul Iulianei, unde nu pătrunde absolut nimeni, nici măcar bunicuţa, încăperea aia serafică aflîndu-se la etaj... Inspectorul Iuga Martin pretinse, cu delicateţe desigur, să vadă noptiera şi dormitorul, blonda se opuse categoric, „acolo nu intră picior de bărbat“, şi, fiind aproape răpuşi de căldură, n-am mai insistat în acest sens. Am întrebat-o pe Iuliana dacă i-a cunoscut dinainte pe advocatul Glucescu, pe Krafcik şi pe Spânoche. Spuse nu, şi nu, şi nu. N-aveam motive nici să n-o cred, dar nici s-o cred. Singurul ei argument era frumuseţea. Dar e acesta un argument ?

IV

— Vrei să spui că ai supsonat-o pe blondă de la bun început ? se interesă Profesorul Halalaie.

— Mda ! răspunse destul de înţepat domnul V. Aveam deja şcoala lui Lăzău !

— Pardon ? ! Dar Lăzău nici nu exista !

— Cum de nu pricepi, Profesore ? Era suficient să ne închipuim numai că avem un maestru imbatabil precum Lăzău... chestie de psihologie, de autosugestie ! Ei bine, după ce ne-am scăpat de alungătorul de furnici, a cărui mutră clandestină ne cam deranja, am rămas între noi, detectivii de profesie, eu, G., și Iuga. Ne-am dus la spitalul Colțea să vedem ce mai e cu lingvistul Krafcic ; acesta, într-o rezervă bună, mînca ciocolată și bea bere, netrebnicul, să prindă puteri. Rana se dovedise a fi un fleac, glontele pătrunsese superficial și fusese extras cu ușurință. M-am mirat : ce fel de piele atît de groasă o fi avînd și omul acesta ? ! Unde era glontele ? La laboratorul Poliției. Ajungem și acolo. Iată ce ne-a spus lingvistul...

— Stai puțin ! Au plecat sau n-au plecat furnicile din bucătăria blondei ?

— Taci, Balamela ! Lingvistul Krafcik era vechi amic al lui Glucescu, deși nu aproba întru totul multele excrocherii mărunte în care era vîrît acesta. Într-o zi advocatul vine la el, la Krafcik, și-i propune o expediție pe insula Ada-Kaleh, să caute, cică, o comoară. Lingvistul se strîmbă : vremea căutătorilor de comori a trecut, și așa mai departe. Advocatul insistă, pretinde că are un indiciu grozav, agită chiar și un fel de hartă, plan sau schemă, și-l întreabă pe lingvist dacă știe un băiat liber, cinstit, blînd și prostuț, ca să fie trei în expediția asta, mai exact să fie un fraier care să ducă bagajele. Krafcik cade pe gînduri, iar apoi îl desemnează pe Spânoche, cunoscîndu-l bine. Spânoche e convocat, e de acord să participe la aventură, dar cere să fie consultați niște detectivi, în speță ăia de la Agenția Lăzău, de care a auzit că fac minuni. Cam peste mînă, Glucescu acceptă, bănuind că oamenii lui Lăzău nu vor lua în serios treaba, cum s-a și întîmplat. Cei trei se înapoiază la locuința advocatului, Bulevardul Șotropa, 34, pentru a definitiva planul acțiunii, cînd în fereastra întredeschisă apare un Colt enorm care începe să scuipe — ca-n Far-West. Glucescu pică fulgerat, lingvistul capătă un glonte în piept și se prăbușește, Spânoche, cu moartea în sînge, se aruncă sub masă... N-a ieșit de acolo decît după un ceas, ce e drept, nevătămat... Cam asta era tot. N-aveam motive să nu-l cred pe lingvist. Dar nici să-l cred.

Ne-am purtat pașii către laboratorul Poliției. Ce am aflat acolo ? Ceva de-a dreptul senzațional ! Proiectilul care-i răpise lui Glucescu dreptul de a mai pleda vreodată pe acest pămînt provenea dintr-un obuzier calibrul 45, iar bucățica de metal extrasă din pectoralul lui Krafcik fusese expediată dintr-un minuscul revolver de damă, bun de pus în poșetă și de utilizat ca pudrieră, un „Broskoe 22“, un flecușteț, o jucărie... Nu mai înțelegeam nimic ! Asasinul de pe Bulevardul Șotropa se folosise de două pistoale diferite ? Păi, de ce ? Ducînd cu noi acest „păi, de ce“, am ajuns iar la Florida să luăm o cafea...

— La Texas !

— La Florida, domnule Silviu Balamela, și mai taci ! Cu cafeaua sub nas am zis : îi voi face șefului meu Lăzău următoarea propunere, să plecăm la Ada-Kaleh... Iuga Martin se apucă să protesteze, pretinzînd că e cea mai aberantă dintre idei. Ce facem noi acolo, la Ada Kaleh ? I-am explicat : La București e cald, acolo e bine, bate briza... Dunării Albastre, stăm la soare, bem turcească specială, făcută de turci, iar între două cafele căutăm diamantele lui Wittenauer.

— Misiunea mea e să-l caut pe asasinul lui Glucescu ! obiectă Iuga.

I-am dat o replică mare, de profet :

— Sînt sigur că umblînd după comoară, vei da și peste ucigaș.

— Dar ce va zice șeful ?

— Convinge-l pe Tarsiciu să-ți aprobe o deplasare la Ada-Kaleh, îmbrobodește-l, ce, eu trebuie să te învăț ?

La rîndul meu, îl voi lămuri pe domnul B. să ne dea verde în aceeaşi direcţie.

— Dar domnul B. nici nu... începu să danseze G.

— Taci, i-am astupat gura, căci nenorocitul avea de gînd să spună că „nu există“. Şi astfel, ne-am despărţit în ziua aia sufocantă.

V

Fostul *limier* mai sorbi din berea Sţaropramen şi urmă satisfăcut :

— Nici prin gînd nu-mi trecea să caut vreo blestemată de comoară pe Ada Kaleh ! Nu credeam în ea, şi n-am crezut nici măcar după ce am găsit-o... Dar nu vizitasem încă acel mic paradis oriental care este insuliţa aia de pe Dunăre, şi cum pusesem ceva parale deoparte, îmi ziceam că un concediu m-ar întrema, şi ar fi salutar pentru sistemul nervos atît de zguduit al lui G.

— Atunci de ce l-ai tîrît acolo şi pe Iuga ?

— Păi nici nu l-am tîrît, eram sigur că Tarsiciu n-are să-i aprobe fantezia cu Ada-Kaleh, însă comisarul, om imprevizibil, nu s-a opus. Era prea cald ca să te opui la ceva. Ardeleanul acela simpatic şi muncitor merita şi el o destindere, pe legea mea ! Însă cine credeţi că se prezintă la Agenţie ? Iuliana ! Cere permisiunea să participe la expediţie. „Cum de ai aflat ?“ o întreb. Face pe misterioasa, dar nu era necesar să fii cel mai bun discipol al marelui Lăzău ca să-ţi dai seama că-i şoptise la ureche Iuga Martin : nefericitul, se amorezase... Nu mi-a convenit, prezenţa unei fete frumoase complică al dracului totul, dar ce era să fac, de fapt toată tărăşenia oarecum de la ea pornise. Apoi lucrurile s-au complicat şi mai mult, căci s-au alipit de noi Krafcic — înzdrăvenit de-acum — şi Spânoche. Pentru ce ? Nici acum nu-mi explic bine, însă cred că Iuga pledase în favoarea participării lor, cică la faţa locului ar fi putut reconstitui mai bine unele detalii ale hărţii, planului sau schemei ce le-o fluturase în faţa ochilor Glucescu, care schemă dispăruse ca şi jurnalul de bord, definitiv şi inexplicabil. Raţionamentul nu stătea în picioare, dar mi-am zis că n-are decît să facă fiecare aşa cum îl taie capul. Pe mine mă tăia capul să merg la Ada-Kaleh, să respir aromele dispărutului Levant şi să nu mişc un deget — însă nu s-a întîmplat aşa ?

Am închiriat o casă albă şi măricică, de la un turc, Mustafa. Cred că pe toţi localnicii insulei îi chema Mustafa — poate exagerez. Casa era răcoroasă, însă plină de furnici. Spânoche umbla printre ele, boscorodind...

— A reuşit să le alunge ?

— Taci, Balamela ! Colegul G., de cum a ajuns pe insulă, a început să forfotească în toate direcţiile, lăsîndu-i cu gurile căscate pe băştinaşii ăia lenevoşi. L-am ameninţat că dacă nu se potoleşte, îl leg de pat. Harnici se dovediră Iuga Martin, lingvistul Krafcik şi blonda Iuliana. Căutau, al dracului ce mai căutau ! Căutau comoara. Mai blînduţ se arăta Spânoche, el cu furnicile lui ; nici eu nu mă agitam, toropit în umbră, cu cafeaua şi pipa. Totuşi, după o vreme, chiar să fi ţinut tot timpul ochii închişi, nu se putea să nu observ că, în timp ce Iuga Martin căuta haotic, în toate părţile, Krafcik şi cu Iuliana păreau a se conduce după o anumită metodă. Erau deseori împreună, schimbînd păreri pe ton şoptit, despărţindu-se iute cînd erau surprinşi. Asta mi-a dat de gîndit, însă nu mi-a dat şi dureri de cap, căci mă durea-n cot de comoară ! Totuși se pare că acelei comori îi venise sorocul să fie descoperită ! Știți, există un destin al comorilor, în privința asta e mare specialist amicul meu Leonida Neamțu, dar să nu ne abatem de la subiect.

Blonda Iuliana trecea în costum de baie spre apă, făcîndu-i și pe turcaleți să suspine — ori asta e oricum ceva ! Am întrebat-o dacă bunicuța-i permite să expună o atît de mare suprafață din pielea ei diafană privirii păcătoase a bărbaților, dar m-a repezit verbal de era să mă rostogolesc în Dunăre, iar după ce era să mă rostogolesc, m-a cuprins, ca să zic așa, o meditație, Mielușica asta de Iuliana era de fapt tăioasă ca spada lui Baiazid, și dură ca diamantele lui Wittenauer ! Știa ce dorește, și dorea să pună lăbuța ei delicată pe comoara aia nenorocită, și comoara să-i rămînă doar ei ! Și era cît p-aci să se întîmple așa !

Pare de necrezut, dar caseta cu diamantele austriacului a fost găsită — pare de necrezut *acum*, veți înțelege imediat că nu e chiar o minune așa de mare... A fost găsită, caseta, nu în fundul Dunării, ci într-una din subteranele uitate ale insulei, unde cineva, după explozia căpitanului și a „Creolei“, a îngrămădit ce a mai putut salva de pe epavă. Caseta era închisă — poate cel care a ascuns-o nu și-a dat seama că acolo e o comoară, dar aici sînt o mulțime de „poate“, eu am să relatez ce e sigur. Așa... Iuga Martin, om cinstit, sugerase că diamantele ar trebui predate statului român, care va căuta probabil rudele, urmașii lui Wittenauer. Propunerea n-a întîmpinat proteste, dar nici aplauze prelungi. Nici un fel de aplauze. Ultima seară pe care aveam s-o petrecem pe insulă trebuia să fie marcată printr-un mare ospăț — festinul victoriei. La urma urmelor nu e puțin lucru să dezgropi o comoară în plin secol douăzeci ! Dacă nu sînteți de acord, găsiți una și dumneavoastră !

VI

Eram plin de melancolie în seara aceea ! O mulţime de gînduri, de întrebări mi se înghesuiau în cap, izbindu-se ca nişte bile de biliard — altă comparaţie nu am la îndemînă. Afacerea era tenebroasă ! Cine-l ucisese pe Glucescu şi de ce ? Cine-l rănise pe lingvistul Krafcik, iar dacă era una şi aceeaşi persoană, de ce folosise pistoale diferite ? Exista realmente un jurnal de bord al „Creolei“ ? Cum se face că Iuliana, ajutată de Krafcik, dibuise diamantele austriacului, în timp ce Iuga Martin, băiat dezgheţat şi detectiv de profesie, bîjbîise ca un caraghios, fără a găsi măcar un dinar găurit ? Cum se face că Iuliana plus Krafcik, după ce se strofocaseră atît, au acceptat fără să protesteze, e drept că şi fără entuziasm, să predea tezaurul către autorităţi ? Şi altele... Nimic nu se lega în povestea asta !

M-am dus la o cafenea pe malul Dunării şi am privit apa. Majestuos fluviu, şi enigmatic ! M-am pomenit întrebîndu-mă : ce ar face Lăzău în locul meu ?

O matroană respectabilă mă servi cu dulceaţă de trandafiri a cărei aromă ajungea, cred, pînă la Vidin, şi fireşte cu o cafea. Am auzit-o că începe să vorbească, dar abia după cîtva timp am priceput că se ocupă de Iuliana, pe care o trata cu diferite calificative, dintre care cel mai serafic era „dezmăţată“. Zicea că bărbaţii de pe insulă şi-au pierdut capul şi că se va întîmpla o nenorocire. M-am strîmbat către ea : „Cară-te, acritură !“ şi astfel mi-am recîştigat singurătatea filozofică. Nu pentru multă vreme, căci apăru Iuga să mă invite la sindrofia de adio. Era şi el muncit de gînduri şi nemulţumit, aşa că n-am schimbat cuvinte de prisos.

Sub umbrarul din faţa casei, în lumina a două lămpi împodobite cu abajururi în culori pastelate, se lăfăiau un curcan fript, gustări de somon, cegă, măslinuţe, carafe cu vin răcoros de Segarcea. M-am întrebat : unde este însă obiectul acestei sărbătoriri, caseta cu diamante ? Dar m-am întrebat numai în gînd. Toată afacerea începuse să mă cam plictisească. Amicul meu G. se vînzolea şi el pe acolo, dar nu făcea mai nimic ; în schimb Iuliana făcea de toate, mai aranja cîte un tacîm, turna vin în pahare, şi altele... Era înfiorător de frumoasă, bestia ! Iuga Martin o urmărea, ameţit. În preajma ei toate instinctele sale de poliţai amorţeau.

După ce lumea se aranjă la masă, Iuliana ridică în lumină un pahar cu limonadă şi zise :

— Să ciocnim ! !

Am întrebat-o :

— Dar cum, nici în seara asta nu bei şi tu un vin ?

Îmi răspunse :

— Nu, domnule V., căci nu-mi dă voie bunicuţa !

Asta era Iuliana ! În seara aceea devenise iarăşi moale şi dulce ca o mîţulică, aşa cum o cunoscusem la Bucureşti. Dar eu ştiam că nu e moale şi dulce, ci aspră şi elastică precum oţelul.

Deodată am auzit un strigăt disperat :

— Vai, *furnicile mele !*

Strigase, vă închipuiţi desigur, Spânoche. Într-adevăr, de la gard şi pînă la peretele casei, un şir dens de furnici încremenise straniu. Nu se mişcau !

— Bănuiesc că s-au îmbătat, făcu vesel Krafcik. Adineaori am vărsat pe jos nişte vin, căci în paharul meu se instalase un paing...

— Dar eu cred că sînt moarte, şopti Spânoche, aplecat asupra şirului de furnici.

— Lăsaţi-le dracului ! dănţui G. Nu mai ciocnim odată ? Nu bem ? Eu m-am uscat de sete.

Am pus cu toţii mîna pe pahare şi le-am ridicat, dar în clipa aceea am avut unica sclipire de geniu din tot cursul acestei blestemate afaceri, şi am răcnit :

— Opriţi ! Nimeni nu bea ! Vinul e otrăvit !

Lingvistul Krafcik, specialist în cuvîntul *melc*, sări cu ghearele spre gîtul blondei Iuliana.

— Ticăloaso ! Chiar şi pe mine ai vrut să mă omori, aşa cum ai făcut cu Glucescu ! Lucreţia Borgia ce eşti !...

VII

La proces, Iuliana nu recunoscu nimic. Nici că a pus o puternică doză de venin de *shimma* în vin, nici că l-a împuşcat cu sînge rece pe asociatul ei Glucescu şi a tras un glonte aproape inofensiv în pieptul lui Krafcik...

— Puţină metodă, domnul meu ! interveni Sergiu Ceclan. Iuliana i-a împuşcat pe amîndoi ? Atunci cum se face că acest Krafcik a venit pe Ada-Kaleh după ea ?

— Cazul a fost tenebros, şi rămîne tenebros, chiar şi după ce s-a lămurit, oftă fostul detectiv. Se pare că jurnalul de bord al navei „Creola“ a fost sustras puţin înainte de explozia căpitanului... După mulţi ani acest document, cu menţiune limpede asupra diamantelor lui Wittenauer, ajunge în mîna Iulianei care se asociază cu Glucescu, om de acţiune... Dacă se cunoşteau ? Desigur, se cunoşteau de la clubul de tir „Arcaşul Verde“, unde blonda venea des şi ţintea bine. Lăzău presupune...

— N-o lua razna, amice, i-o tăie Balamela. Lăzău nu există !

— Nu există ! Cînd zic Lăzău, înţeleg Agenţia Lăzău. Tot ce urmează sînt presupuneri şi... cum le zici... supoziţii.

— Stai puţin, spuse Halalaie. De ce nu s-a dus Iuliana singură, cu Glucescu numai, pe Ada-Kaleh, ci a format o întreagă echipă ?

— Nu ea a format echipa, ci a intervenit aici diavolul sau fatalitatea... Glucescu era un excroc. A păcălit-o pe fată. A intrat în dormitorul ei, unde „nu călca picior de bărbat“, escaladînd cu ajutorul plopului din dreptul ferestrei, a furat jurnalul de bord, iar apoi s-a spălat pe miini: zicea că renunță la afacere, nu-l interesează niște diamante îndoielnice... Dar îl interesau al dracului de mult! Iuliana a continuat să-l spioneze, iar cînd Glucescu și-a format propria echipă, l-a sedus, sau, ca să fim puritani, l-a convins pe lingvistul Krafcik, care a trecut de partea ei, rămînînd însă în echipa lui Glucescu. El a informat-o pe blondă despre reuniunea din Bulevardul Șotropa, fata a venit și l-a ras pe Glucescu dintr-un foc, apoi a pus în mîna lui Krafcik acel delicat „Broskoe 22“, pentru ca lingvistul să-și cauzeze o rănire ușoară. Așa se înțeleseseră în prealabil — cu scopul de a-i deruta pe toți! Dar Krafcik n-a avut curajul să apese pe trăgaciu, și atunci tot fata i-a trimis acel plumb în piept, fapt care ne-a încurcat mult, fiind un glonte de alt calibru...

— Și toate acestea sub ochii lui Spânoche? se miră Dan Leordeanu.

— Spânoche n-a văzut nimic! Era ascuns sub masă și tremura cu ochii închiși...

— Rezolvarea aceasta nu-mi place de fel, mormăi Ceclan.

— Nu i-a plăcut nici comisarului Tarsiciu, nici procurorului. Cînd Iuga Martin le-a debitat povestea, amestecîndu-le pe toate — căci era hăbăucit de cap din cauza iubirii pentru blondă și a întorsăturii neprevăzute — amestecînd jurnalul de bord, explozia căpitanului, complotul lui Glucescu împotriva Iulianei, complotul Iulianei împotriva lui Glucescu, falsa tentativă de omor asupra lui Krafcik, mărturia neconcludentă a lui Spânoche, comoara, vinul otrăvit de pe Ada-Kaleh și furnicile, acești onorabili domni au început să-și smulgă părul din cap —

cît îl mai aveau... și nu și-au revenit nici cînd le-am așezat în față diamantele austriacului, ba pot zice că au fost și mai derutați... Iuliana, din aceste motive, dar poate că și din altele, s-a ales cu o condamnare ușoară, iar acum mi-ar face plăcere să zic că-şi ispăşeşte mustrările de conştiinţă într-o mănăstire, dar, sincer vorbind, habar n-am unde e şi ce e cu ea. Poate mă veţi considera drept un misogin împuţit, dar vă spun, căci le cunosc pe aceste mîţulici frumoase, nimic pe lumea asta, nici pedeapsă, nici vorbă bună, nu le poate schimba vocaţia, şi pariez că blonda din povestea noastră, fie că se află acum în coliba unui papuaș, sau în palatul unui afurisit de milionar din New-Orleans-City, pune la cale noi și noi răutăţi.

— Ești pesimist, bătrîne, remarcă Sergiu Ceclan. Eu cunosc o fostă hoață de buzunare care e acum mama a patru copii şi bunica a unsprezece nepoţi. În sfîrșit ! Ce s-a ales însă cu diamantele lui Wittenauer ?

— Praful și pulberea ! Autoritățile au tot încercat să-i găsească pe urmașii acestuia, însă austriecii, deși mari dansatori, au picat în tot soiul de bănuieli — credeau că li se întinde o capcană, nu știu ce fel de capcană ! Poate că nici consilierul nu adunase comoara aia prin cele mai ortodoxe mijloace. Și așa, pînă să se lămurească lucrurile, a venit și războiul ; clădirea unde era depozitată provizoriu, de cîțiva ani, caseta lui Wittenauer, a înghițit o bombă grea, s-a deslocat, s-a aprins, s-a prăbușit... Ce se întîmplă cu niște diamante ce se găsesc într-o casă care arde și se prăbușește ?

— Nu știu, spuse Ceclan.

— Nici eu nu ştiu, adăugă, modest, profesorul Halalaie.

— Idem, făcu Leordeanu.

— Ibidem ! repetă Balamela. Dar, avea-voi, în sfîrșit, un răspuns la întrebarea mea ? A reușit alungătorul de furnici să alunge furnicile ?

— Nu, dragul meu prieten, zîmbi obosit fostul detectiv particular. Nicăieri, nici o singură furnică nu i-a urmat îndemnul de a pleca ! Știi ce s-ar fi întîmplat dacă plecau furnicile ?

— De unde să știu ? !

— N-ai fi aflat această poveste ! Am fi băut cu toții vinul acela cu venin de *shimma*, acolo pe insulă — de nu erau furnicile care să-și dea viața, sărmanele, pentru a ne preveni...

DESTINUL CEL BLESTEMAT AL COMORILOR

I : Enigma, de unde începe ea

Poşta de la ora şapte mi-a adus un plic parfumat din care căzu, ca răvaş de toamnă tîrzie, o frunză fermecător de palidă, iar apoi patru desene, fermecător de misterioase, lunecară şi ele pe masă. O prietenă îmi scrie că le-a copiat de pe o „suprafaţă bazaltică" scoasă la lumină cu prilejul fericit al unor săpături grăbite şi că ele se referă la o epocă atît de îndepărtată, de te cuprinde spaima că şi atunci existau oameni, iar noi nu existam...

M-am înarmat cu tradiţionala lupă, am pus în funcţiune Marele Aparat al Logicii Deductive şi aşa, către miezul de noapte, am fost în stare să dau un răspuns satisfăcător.

„Dragă prietenă, consider că de data aceasta specialiştii pe care îi invoci calcă graţios în străchini : nu e vorba de munci agricole, şi cu atît mai puţin de nişte *exerciţii infantile, iraţionale, nesemnificative.*

Cele patru desene, sau schiţe, vin a ne spune o poveste din vechimea cea arhaică, şi încă una dramatică ! Să cătăm dar cu un ochi atent asupra lor ! Iată, profilurile centrale, nu sînt baloane (de unde baloane ? !), ci arbori (care poate au dispărut între timp !), semnificînd o pădure deasă, vicleană, plină de neprevăzut... Neprevăzut ? Păi, nu ? Doi inşi se pregătesc a o străbate, primul din ei poartă pe creştet ceva care seamănă cu o lădiţă de banane. Cum înșeală aparențele ! În ladă sînt piaștri de aur ! Dar, vei obiecta poate (deși nu-ți recomand), fiind vorba de epoca omului primitiv, de unde piaștri ? Ei bine, răspunsul e că aceste frumoase monede nu le-au fabricat ei, de vreme ce erau primitivi, ci au dezgropat de undeva comoara ; cine-i împiedeca să facă săpături între două vînători de mamuți?

Observăm că — aici începe cumplitul lanț de asasinate — din codrul cel sinistru nu mai iese decît cel de-al doilea, după ce l-a suprimat ca pe-un pui de găină pe colegul său de expediție și a umflat comoara. Este prea clar, niște banane banale n-ar fi putut să ducă întru ispită pe nimeni, de aceea susțin că erau piaștri.

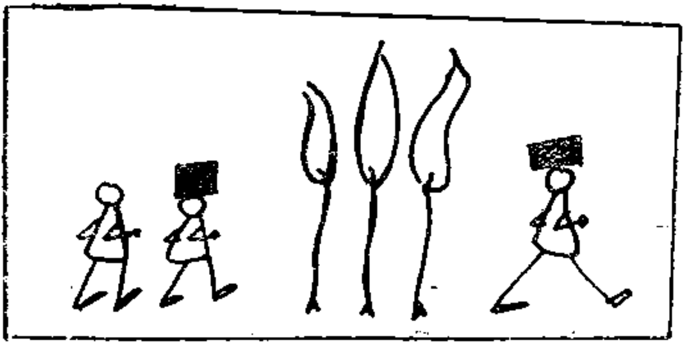

Povestea continuă.

Asasinul își continuă și el calea lui otrăvită. Ce vedem ? O altă pădure, și mai scorburoasă, îi barează drumul. Primitivul nostru, asasinul nostru cel primitiv, îmbătat de comoara ce o poartă pe cap (aici se pot face nenumărate speculațiuni pe tema atît de generoasă că e mai bine să porți comoara *în cap*...) pătrunde cam imprudent în desiș, unde, cum și era de așteptat, îl pîndea, de la un timp, un tigru hămesit ; acesta, nu numai că-l ronțăie, dar îi și răpește cufărul doldora de piaștri pe care-l duce mai departe, cu precauțiune, în vîrful urechilor, cum ne arată și schița de pe „suprafața bazaltică".

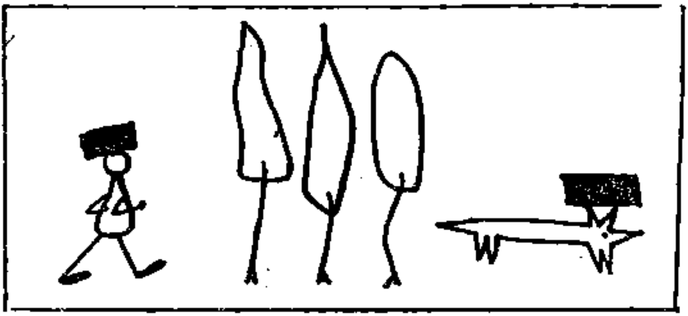

Ce naiba intenționa să facă tigrul cu acel aur ? Ehe ! Este de presupus că era un avar și un zgîrie-brînză și că avea de gînd să îngroape comoara ca pirații cei răi, numai că șiretenia sa n-a fost pe măsura avariției : în calea tigrului asasin observăm că se așterne o nouă pădure în care el se pierde ; adică nu mai iese din ea. Se pierde

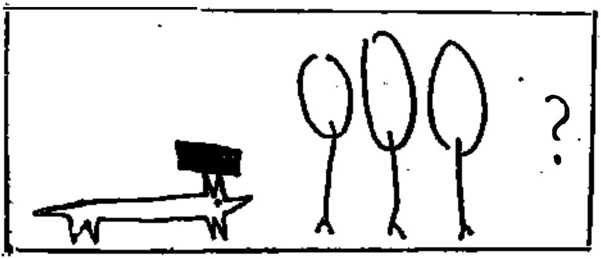

definitiv, iar comoara, comoara, în chip paradoxal, iese din codru, însă nu în coarnele tigrului, ci în vîrful unui copac care, după cîte ne e dat a înțelege, a luat-o razna...

Ce s-a întîmplat, totuși, în pădure ? Se pare că — și de la această dilemă nu ne putem sustrage — copacul l-a asasinat pe tigru ca să pună laba pe comoară. Nu laba — rădăcina. Sau ramul. Cum vă place.

O fi vrut să ne comunice îndepărtatul strămoș că și pe vremea sa niște mohorîți de piaștri erau în stare să întunece mintea omului, a tigrului și a plopului — sau ce va fi fost ? Posibil... Dar ce s-a întîmplat mai departe, ce a pățit plopul, pe plop cine l-a ucis ? Greu de spus !

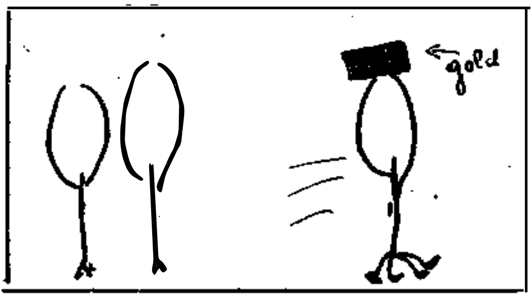

Fie că s-a pierdut continuarea, fie că autorul, uluit de repeziciunea evenimentelor, s-a ascuns într-un loc unde putea fi sigur că nu va fi și el tuns și ras.

În orice caz, dragă prietenă, cred că ai dezgropat primul roman polițist din lume, sau prima intrigă polițistă — care, desigur, nu e lipsită de un duium de defecte (dar cum, cea dintîi locomotivă era perfectă ?)

Bunăoară ultimul asasin, copacul, nu-și încasează pedeapsa ce o binemerită, deși ar exista și o mică scuză : pomenindu-se pe neașteptate în regnul vegetal, autorul și-a pierdut capul, nu s-a mai descurcat... *Cum* se pedepsește un copac ? Prin tăiere ? Facil !...

Și apoi, în acest roman detectiv, lipsește personajul principal, detectivul, sau te pomenești că autorul în persoană s-a prevalat aici de acest rol, apetisant ca o banană?

Iarăși banană ! Doar am stabilit că era vorba de piaștri, iar nu de banane !

Într-un oraș antic și frumos, pe nume Antarra, trăia cetățeanul Tabos, de profesie bețivan, așa cum dumneata ești de profesie plăpumar, sau ce-ți dorește inima. Tabos avea obligația de a se face țuț dimineața și seara, deci de două ori pe zi numai, și-n această stare jenantă să traverseze cetatea în diagonală pentru a le fi de paradigmă unora...

Municipalitatea îi plătea stipendie bună, iar „materialul documentar", adică vinul, Bourbon-ul, sau ce va fi poftit dumnealui Tabos în exercițiul funcțiunii i se livra, firește, gratuit. Meseria nu era apăsătoare, dar nici simplă. Tabos ajunsese să nu mai poată deosebi starea de trezie de cealaltă stare, și invers, mă înțelegeți...

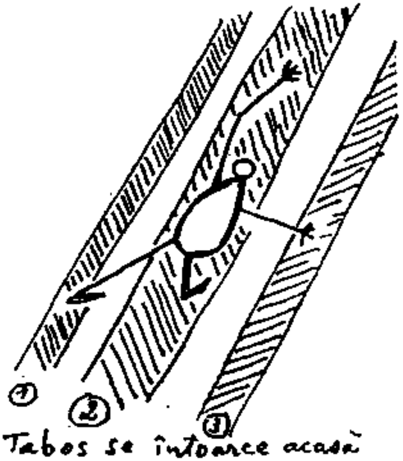

Tabos se întoarce acasă
pe trei cărări

Tabos avea o nevastă. Era unica nevastă din lume, din toate lumile, din toate timpurile, care nu-și dojenea bărbatul că vine acasă cherchelit.

Păcat de ea, așa blajină, fiindcă un blestemat de *killer* — asasin — a *killerit*-o — a *asasinat*-o...

Întorcîndu-se de la servici, pe trei cărări ca totdeauna, Tabos dădu de știre :

— Dulciță, scoate zama, mi-s flămînd ! Dulcița — nimic. Femeie, mișcă-te ! o îndemnă încețoșat Tabos. Ce e cu pumnalul acela între sînii tăi ? Ia-l, nu-mi place !...

Dulcița, căzută jos, într-un colț. Tabos căzu și el pe gînduri, așa ceva nu i se mai întîmplase... După ce se ridică, el ceru ajutorul lui Macallo, de profesie alchimist, așa cum dumneata ești de profesie romancier.

Alchimistul se așeză într-un fotoliu, să-și mai revină. Făcuse la viața lui de toate, transformase nisipul în aur, mercurul în găină, centurionul în rîmă, rîma în cometă... Dar cum se prinde un asasin ?

Fără să știe, Macallo trăia înălțătorul moment al nașterii meseriei de *flic*, de detectiv particular.

— Ce-mi dai dacă-l descopăr pe *killer* ? întrebă alchimistul.

— Trei guldeni, și o sticlă de rom ! propuse Tabos.

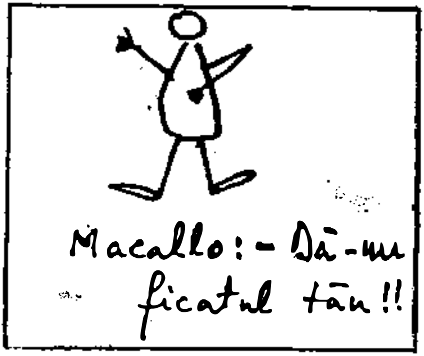

— *No, sir !* Guldeni pot să fabric și eu la... indiscreție, iar de beut, nu beau decît venin de schimma, șarpele acela magic. Tabos, dă-mi ficatul tău !...

— N-aș crede să pot răspunde *da*, replică Tabos după ce chibzui, fără ficat nu-mi pot face meseria de bețivan, care e bănoasă.

Macallo făcu o concesie :

— Mi-l dai după ce ieși la pensie, nu e nici o grabă !

Tabos de data asta acceptă şi-l îndemnă pe alchimist să se aştearnă investigaţiilor, fără amînare. Macallo nu citise nici un roman poliţist şi habar nu avea că prima chestie ar fi să stabileşti mobilul crimei. (Spre deosebire de sfaturile eronate ale specialiştilor francezi care zic : „Caută femeia !“ Un detectiv e om serios, nu aleargă după fuste !). Instinctul însă îl împinse pe alchimist pe calea cea bună.

— Mă Tabos, a dispărut oareceva din casă ?

— Greu de spus, suspină acela, eu, tot în exerciţiul funcţiunii, cunosc casa asta ca prin ceţuri şi pîcle... Totuşi acolo în colț, unde e acum cadavrul bietei Dulciţe, vieţuia parcă un cufăraş amărît, foarte vechi și netrebnic... Parcă nu-l mai văd !

— Cu ? întrebă alchimistul.

— Cu-cu ! cucucăi Tabos, nepricepînd.

— Vreau să zic, *cu ce* era cufărașul ? Ce conținea ?

— Păi îl aveam de la bunicu', acesta de la străbunicu', şi aşa mai departe, știi cum e... Cheia se pierduse de mult. Presupun că înăuntru se aflau hîrțoage, fotografii, diapozitive, fleacuri...

— Ba nu, se opuse alchimistul-*flic*, un *killer* n-ar fi intrat în risc pentru nişte nenorocite de diapozitive ! Eu cred că lădiţa aia era doldora de piaștri, sau în cel mai rău caz de drahme... Sărmana Dulciţă a încercat să se opună furtului, și... n-ai o lupă ? strigă alchimistul, iluminat dintr-odată.

— Nu, prietene, lupa încă n-a fost șlefuită... şi de altfel, la ce ți-ar folosi ?

Macallo care cerceta duşumeaua dădu un răcnet:

— Evrica !

Tabos clătină cu tristețe din cap :

— Dar stăpîneşte-te, amice, Arhimede încă n-a...

— Descalță-te imediat ! porunci Macallo.

— Dar ce, ai înnebunit de tot ?

— Fă cum îți spun ! repetă băutorul de veninuri.

Tabos îşi trase încălțările — ce să facă ? — dezvăluind o pereche de labe nu tocmai curate, însă perfect normale.

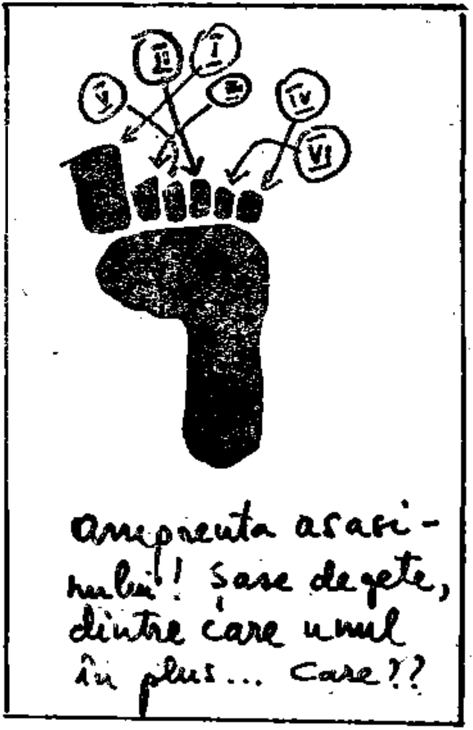
V
II
I
III
IV
VI
Amprenta asasinului! Şase degete, dintre care unul în plus... Care??

— Poți să-ți tragi cizmoacele la loc, nu ești tu asasinul, bombăni Macallo nemulțumit.

— Dar ești sigur, amice ? se îndoi Tabos. Dacă în starea de confuzie în care vin de la slujbă am confundat-o pe Dulcița cu un stîlp şi m-am atîrnaț de ea... ?

— N-ai confundat-o cu nimic, explică Macallo, *the killer*, ucigașul, umblă desculţ și are șase dește la piciorul drept !...

— Șase deți la piciorul drept ? se ului Tabos.

— Deformație profesională — sărmanul de tine ! Șase degete am zis. Iată urma, aici, lîngă cadavru.

— Urma, se dumiri Tabos. Urma ! Nu-mi place cuvîntul. Haide să-i spunem *amprentă !*

— Cum, cum ? se miră alchimistul.

— Amprentă am zis, repetă bețivanul profesionist. Ai ceva împotrivă ?

— Păi de ce, fie și amprentă, acceptă alchimistul, dar la fel de bine putea să fie întipăritură...

— Nu, eu vreau să-i zicem amprentă, la urma urmelor e nevasta mea !

Macallo îl corectă :

— Amp... amprenta, cum îi zici, este a asasinului, nu a scumpei Dulcițe...

Tabos medită o clipă.

— Acum e limpede, conchise el, vom căuta la picioare pe toți bărbații Antarrei, și care prezintă anomalii la piciorul drept, e asasinul nevestei mele, dulcea Dulciță...

— Vom căuta, mîrîi Maccallo. *Anomalie*... Îți place să inventezi cuvinte noi, Tabos ! E probabil din cauza beției ! Nu știu ce înseamnă a detecta, habar n-am ce e o anomalie, știu doar că-i voi întinde asasinului o capcană de are să mă țină minte. În tobă de tinichea îl prefac!

Despre capcana pe care alchimistul Macallo i-a pregătit-o blestematului *killer* cu șase deți... pardon, șase dește la laba dreaptă — mai jos veți afla...

Ne amintim desigur că asasinul lăsase o amprentă mare, din care reieșea că piciorul său drept beneficiază de serviciile a nu mai puțin de șase degete, dintre care cel puțin unul în plus. Fusese înjunghiată nevasta cetățeanului Tabos, iar alchimistul Macallo, amicul familiei, conducea cercetările.

— Prin urmare, nici o clipă de pierdut ! proclamă Macallo și cei doi prieteni ieșiră în piața publică unde, sub vipia soarelui meridional, lipiră pe ziduri următorul anunț deosebit de inteligent : „Important ! ! ! Toți cetățenii care au degete în plus la picioare sînt obligați să se prezinte la Baobabul Bîrfelor, pentru o verificare.“

Vag amețit încă după orele de serviciu, Tabos se strîmbă a nedumerire :

— Ce obținem cu asta ?

Ochii alchimistului fură străbătuți de un foc diabolic.

— Îl avem în mînă pe asasin, nu înțelegi ? Toți tipii cu cîte șase degete la picior vor defila prin fața noastră. Noi verificăm ! Le luăm amprentele, le comparăm cu amprenta noastră, și... Acum pricepi ?

— Nu tocmai, dar facă-se voia ta, că de-aia te-am angajat ! răspunse Tabos.

Pe seară, cînd de obicei cetățenii Antarrei veneau nesmintit în grupuri sub Baobab, să schimbe o bîrfă — două, de astă dată nu se prezentă măcar o fantomă.

— Drace, drace, drace, stratagema a dat greș ! mîrîi alchimistul.

— Păi da, ricană Tabos, cine te-a pus să așezi acolo cuvintele obligați și verificare ?

Macallo îl examină cu răceală, căci nu-i plăcea să fie criticat.

— Noaptea e un sfetnic bun, zise. Pe mîine ! și se retrase între retortele sale, unde tocmai experimenta ceva nou, un sirop de licurici pisați, salutar pentru afecțiunile cardiace ; în ce-l privește pe Tabos, el își efectuă orele de serviciu de seară și se retrase la el acasă, unde iarăși căzu pe gînduri. Nu fără roade, după cum veți observa.

Ziua următoare Macallo și Tabos lipiră pe ziduri un alt anunț : „Căutăm expres bărbat cu șase degete la picior ! Oferim rol de CIUNG în film american de anvergură ! ! Plata *cash* sau amfore cu ulei, la alegere.“

— Asta zic și eu capcană ! repeta satisfăcut Tabos, căci fusese ideea sa.

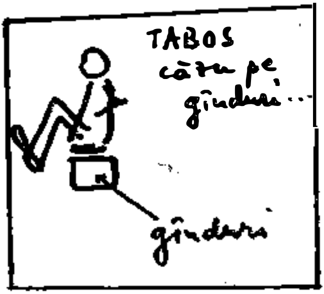

— Hm, hm ! dădu replică alchimistul, rezervat. Nu știu ! Au aflat neștiutorii de pe la noi ce înseamnă rol de anvergură în film american, și apoi, a fost deja *atestată* America ?

Într-adevăr, un nou eșec, nimeni nu se prezentă pentru a solicita postul de vedetă — dacă nu punem la socoteală un ins încrîncenat care avea numai patru degete la dreptul, dar voia să obțină derogare — un deget în plus, unul în minus — ce contează ?

— Contează, și cară-te la dracu ! răspunseră cei doi amici, cuprinși de deznădejde.

Toată noaptea următoare Macallo și-o petrecu într-o perpetuă consultare cu șerpii săi cei vicleni și cu bufnițele cele înțelepte. Rezultatul ? Un nou anunț ce văzu lumina zilei dimineața următoare :

„SE INTERZICE f. f. f. strict oricărui cetățean cu șase degete la piciorul drept staționarea sub Baobabul Bîrfelor.“

— E un joc psihologic, explică alchimistul, o șiretenie șerpească care se aplică foarte bine la oameni : e suficient să le interzici ceva, și abia atunci... Să așteptăm !

De data aceasta alchimistul-*flic* o nimerise ! Pe la înserare, nu unul, ci trei, trei ticăloși cu cîte șase degete la dreptul staționau sub Baobab, și nu oriunde. ci chiar în dreptul anunțului de interzicere, și trăncăneau în pace.

Restul e o chestie de rutină. Sub Baobab. Macallo așternuse o perdea fină de nisip. Comparînd amprentele proaspăt recoltate cu amprenta de la locul crimei, constatară fără greș că asasinul e un oarecare Kaby, supranumit lăudărosul. În aceeași noapte un șarpe *schimma*, bine instruit de alchimist, îl expedie pe Kaby pe lumea cealaltă unde plecă fără să lase regrete.

Astfel s-a făcut dreptate.

E adevărat că la locuința lui Kaby. cu ocazia percheziției, cufărașul cu aur n-a mai fost găsit, poate că ticălosul îl cheltuise între timp, în dezmățurile sale, sau poate că aurul acela urmase destinul blestemat al comorilor. dispăruse pur și simplu — dacă e posibil așa ceva. Dar e posibil, vă rog să mă credeți — fiindcă știu.

IV : Douăzeci de ani mai tîrziu, sau deznodămînt diabolic...

Douăzeci de ani mai tîrziu, Tabos, fostul bețivan de profesie, acum pensionar respectat, ducînd o existență fericită, departe de alcooluri, primi un mesaj de la Macallo, alchimistul : „Vino cît te țin picioarele de urgent !“

Tabos se înfățișă imediat la amicul său.

— Știu ce dorești, i se adresă, vrei să-ți dau ficatul meu, conform premisiunii. Ei bine, ia-l !

Holbat, cu sudoarea morții pe frunte, alchimistul bîigui :

— Am inventat arsenicul... un venin care va face carieră !... L-am inventat din întîmplare, eu îmi preparam sirop pentru inimă, și am gustat din el... Acum eu mor !

— Ei bine, ce pot să fac pentru tine, prietene ? se înduioșă Tabos. Unde vrei să te îngrop ?

— Alături de Dulcița, horcăi alchimistul.

— Cum ? Alături de soția mea ? tresări Tabos.

— Da, sărmanule *cocu*... ne iubeam ! Eu am înjunghiat-o, din gelozie ! Poți să mă ierți ?

— Mă voi gîndi, răspunse Tabos, destul de flegmatic. Dar amprenta, laba cu șase degete a lui Kaby lăudărosul ?

— Kaby, nevinovat, bolborosi Macallo. Eu am înscenat totul... prima înscenare polițistă din istoria înscenărilor !

Alchimistul holbă niște ochi imenși în care sclipiră vîlvătăile iadului — și muri fericit.

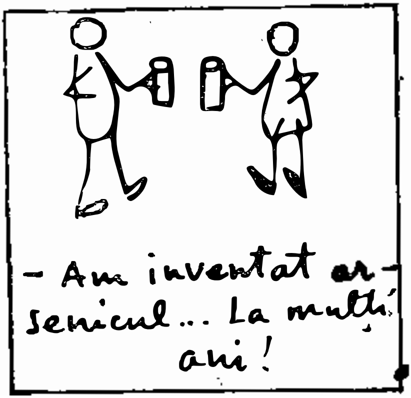
— Am inventat arsenicul... La mulți ani !

Cu o mișcare moale Tabos îi închise ochii, apoi își scărpină cu înțelepciune nasul.

— Dormi în pace, prostule ! N-ai inventat nimic, arsenicul eu ți l-am presărat în băutura pentru inimă, ieri pe cînd plecaseși după șerpi... Adio !

Și se duse legănîndu-se demn, ocolind cu mare precauțiune cîrciumile în care nu mai călcase de la pensionare.

V : Alteţa sa 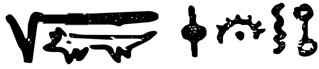 (Cifrul)

Înălţimea sa H. (Hazardul)

A fost odată un om foarte bogat și foarte zgîrcit ; nu pot să-mi explic pentru ce aceste două calități le întîlneşti mai totdeauna reunite, dar aceasta e treaba calităţiologilor.

Numele individului era Ok, nume, dacă stăm să ne gîndim, parcă predestinat unui precursor al marilor avari literari. Era așa de zgîrcit că şi timpul, în preajma sa, încetinea mersul, de teamă să nu se cheltuiască prea repede.

Ok acesta al meu ţinea un REGISTRU AL ECONOMIILOR. De prisos să precizez că nu el cumpărase REGISTRUL, că unul nou l-ar fi costat, ci că era o moștenire și că amărîtul acela de carneţel, pompos denumit REGISTRU, era atît de vechiu, de i se destrăma hîrtia de bătrîneţe.

Ok, în înverşunatul său harpagonism, avea zilnic prilej de întristare în legătură cu REGISTRUL; de pildă, în loc să cumpere o franzelă „semi“, el cerea un sfert de pită neagră și tare pentru micul dejun, prînz și cină, iar în REGISTRU nota : „Economisit azi trei sferturi de franzelă, egal cu 3,1 fofoloci“.

Vă dați seama, cheltuia un spațiu *imens*, prețios, din suprafața REGISTRULUI ! O astfel de risipă îi dădea insomnii. Și sărmanul, mereu avea insomnii fiindcă mereu făcea economii care încet, încet, *rodeau*, ronțăiau din spaţiul REGISTRULUI.

Într-o zi lui Ok i se strică patul pe care dormea (că nu avea un altul). Tîmplarul îi pretinse, pentru reparaţiuni, un preţ ameţitor... După o cumpănire pe care am numi-o demnă de un chiabur ardelean dintre cele două războaie, Ok decise să renunţe definitiv la pat, la urma urmelor un lux inutil. Cum să treacă însă în REGISTRU fapta? Normal ar fi fost așa : „Realizat economie 35,2 sfanți prin renunțare la pat“. Dar cît spațiu cheltuit în REGISTRU !

După o altă cumpănire, după 3414 scrîșnituri din dinți, Ok se opri la o formulă mai simplă : desenă sumar un pat peste care trase o cruce :

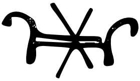
(adică : renunțat pat)

Și astfel, fără a fi conștient de măreața clipă, Ok inventă abrevierea, iar de la abreviere la CIFRU nu e decît un pas mic. Vedeți, un zgîrcon a descoperit cifrul, cine ar fi crezut ? Însă era de așteptat, cine ar fi putut să-l inventeze, doar nu un autor de romane-gîrlă ?

Ok își trăia mai departe viața sa mizerabilă, deși era în posesia unei lădițe doldora de piaștri despre care am mai pomenit și cu alte ocazii și care prin ironia hazardului ajunsese acum să-i aparțină. N-are sens să adaug însă că nu cheltuise de acolo un bănuț.

Lui Ok i se defectară ferestrele și ușa casei, trebuiau unse, trebuiau schimbate balamalele ; scump ! El hotărî să renunțe la ferestre și la ușă, și renunță. În REGISTRU se mărgini să noteze în noul său stil :

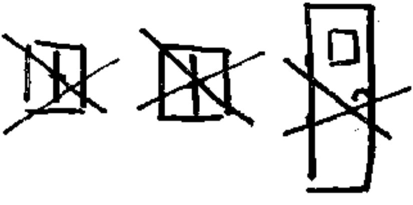

(adică : renunțat ferestre, renunțat ușă)

Îi plesni soba și o dădu dracului de sobă !

ÎN REGISTRU :

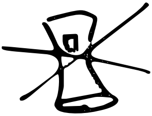

(adică : renunțat sobă)

Se înfățișă apoi, într-o joi, insul care percepe impozitele pe casă. Enorm : 108,7 creițari ! Ok, călit în toate, renunță și la casă, mutîndu-se pe o bancă, în parc. În REGISTRU :

(renunțat casă)

Viața lui Ok se simplificase din ce în ce, dar mai exista o complicaţie, căci de complicaţii nu scapă nimeni, nicicînd : orice ar fi făcut, era musai să înghită, măcar la răstimpuri, cîte o dărabă de pită, iar asta trebuia plătită, că gratis nu se dă ! Exasperat că trebuia să cheltuiască măcar de trei ori pe săptămînă niște amărîţi de fofoloci pentru pită şi slană, Ok făcu economie de sine, adică de persoana sa cea mult risipitoare, adică se sinucise, însă nu cu arsenic, acela oricum trebuia cumpărat de la spiţer, ci folosind o cantitate de mătrăgună culeasă gratuit de pe maidan.

Înainte de a purcede în lumea unde nu există risipă şi cheltuială (cu toate că nu e cert !) Ok făcu ultima însemnare în REGISTRU :

(renunțat viață)

Un sărăntoc dintre cei care bat cîrciumile și taie frunze la ciini. pe nume Bakenbardos (pe cît de pîrlit era, pe atita de pompos numele); îl descoperi pe Ok diminеața, răposat pe banca pe care „locuia", căci ne amintim, făcuse economie de locuință.

După ce-i tot dădu ocol, i se terminară ocolurile și se opri ; asigurîndu-se că prin preajmă nu plutește nici o fantomă de vardist, îl buzunări pe bogătaș, dar ce să găsești în jăbul unui zgîrcit ? Nimic ! Nu, nu chiar nimic ! Bakenbardos găsi REGISTRUL DE ECONOMII. Atît și numai atît. Îl deschise și belind ochii cît cepele, ce văzu ? Iată ce :

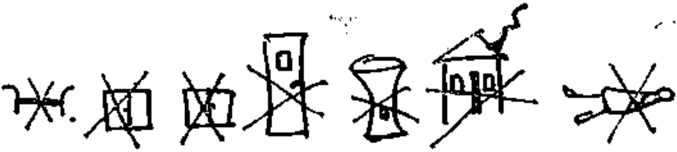

„Ce drac' mai poate să însemne și asta ?" se miră Bakenbardos, lihnit și simțind cum îi crapă măseaua după un trăscău matinal. Apoi decise : „Ia, nebunia unui nebun" — și fu cît p-aci să arunce REGISTRUL undeva la gunoi. Brusc își aminti că Ok, deși zdrențăros, e milionar ! Hm ! Și atunci Bakenbardos se duse la vechiul său prieten Sodrab, de profesiune forfecar. El forfeca bîrfele curente. Sodrab zise :

— Mii și milioane de pipe !

— Asta o știam și eu, tîmpitule ! îl repezi Bakenbardos.

— Dar nu știai, nătărăule, îl complimentă și forfecarul, că aceste desene enigmatice, tăiate de cruci și mai enigmatice, probabil reprezintă CIFRUL...

— Cum ? Ce ?

— CIFRUL... Un termen nou. Dacă-l vom dezlega, vom ști unde e ascunsă lădița cu piaștri a lui Ok. Ne înavuțim ! La treabă, Bakenbardos !

VI : Încurcătura cea blestemată

Zgîrcitul Ok, deţinătorul unei comori ascunse într-un loc mai tainic decît însăşi taina originii pămîntenilor, decedase pe o bancă în parc, iar Bakenbardos, de profesie vagabond, şi Sodrab, de profesie forfecar, găsiseră în buzunarele sale, în REGISTRU, următoarea „însemnare“ :

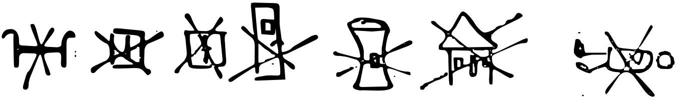

Ignorînd sensul real al desenelor, care era : renunţat (economisit) pat, renunţat ferestre, uşă, renunţat (economisit) sobă, casă, şi, fine, renunţat (economisit) viaţă, cei doi deciseră că e vorba de un CIFRU şi astfel pentru prima dată (bănuim cu modestie) se puse la cale *spargerea unui cifru.*

Truda americanilor care au *spart* cifrul japonez, şi al niponilor care l-au spart — ca să nu se lase mai prejos — pe cel american a fost floare în grădină... eroare, floare la ureche ! Toate discuţiile dintre cei doi „spărgători de cifruri“ degenerau în încăierări urmărite de peste gard de ochii albaştri, impasibili, ai unui vecin, pe nume Hath.

Iată o mostră de conversaţie „analitică“ între vagabond şi forfecar :

— Crucea care taie toate *elementele* cifrului ne învaţă că lădiţa cu piaştri *nu se află* sub pat, sub fereastră, sub uşă, nu se află în sobă, în casă, în cadavru ! răcnea Bakenbardos.

— Dimpotrivă ! gesticula Sodrab, e o şiretenie a lui Ok, comoara *se află* sub pat, sub ferestre, sub uşă, în sobă, în casă, în cadavru.

Aici isprăvindu-se argumentele, intrau în funcțiune pumnii ; dincolo de gard, Hath rămînea senin.

După ce se cotonogeau cu sîrg, Bakenbardos și Sodrab ridicau din țărînă ce mai rămăsese din ei și reluau „studiul“ cifrului.

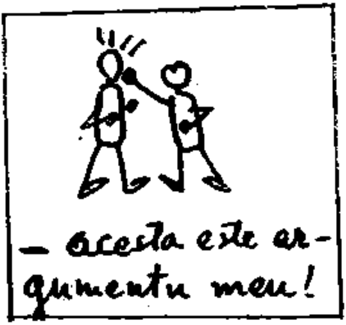
— acesta este argumentu meu!

După „studii“ ce lăsară nenumărate vînătăi pe mutrele lor deciseră să folosească metoda științifică a tragerii la sorți, iar sorții ziseră DA, comoara se află sub pat, sub ferestre, sub ușă, în sobă, în casă, în cadavru, și tot sorții deciseră ca Bakenbardos să caute sub pat, în sobă, în cadavru, iar Sodrab forfecarul în celelalte locuri. Plecară la treabă. Nu era simplu ! Patul și soba, așa defecte cum erau, le vînduse Ok, căci îl bucura orice fofoloc, casa zgîrcitului se dărîmase, de neproptită ce era, ferestrele le înhățase unul, ușa altul ; cît privește bogătașul Ok în persoană, el se afla îngropat la cimitirul săracilor. Toate aceste „elemente“ ale cifrului trebuiau regăsite și Bakenbardos și Sodrab făcură treabă bună, nu în sensul că au dezgropat comoara, nici vorbă de așa ceva, ci au reușit să descopere „elementele“.

Se revăzură în ograda pustie a forfecarului.

— Ei, cum stăm ? atacă Bakenbardos.

— Un drac belit, lădița nu e sub ferestre, sub ușă, sub casă, raportă Sodrab. Dar tu ce ai făcut ?

— Nimic ! Comoara nu e sub pat, nu e în sobă, nu e în cadavru !

Cei doi prieteni se examinară în tăcere, bănuitori.

— Mințăști ! răcni forfecarul. Ai găsit lădița și ai păstrat-o pentru tine !

— Ba tu mințăști ! ripostă Bakenbardos.

În mîinile lor sclipiră junghierele cu care se și binecuvîntară, în aceeași clipă... Prezent ca totdeauna la „conversațiile“ lor, vecinul Hath cel cu ochi senini sări pîrleazul, culese din țărînă CIFRUL, îl dosi bine, apoi chemă pe căpitanul armășeilor (un fel de polițeri) care veni însoțit de spițerul-dentist și-i conduse la pușcărie pe cei doi buni prieteni pentru tentativă reciprocă de omucidere, după ce în prealabil spițerul-dentist extrase din splina fiecăruia cuțitul celuilalt.

Hath cel cu ochi albaștri se puse și el pe treabă, dar, învățînd din pățaniile vagabondului și forfecarului, nu se luă la bătaie pe sine, ci medită. Acuma, eu nu vreau să afirm că el este primul om din lume care a meditat, însă oricum, acest merit nu i se poate contesta.

Dumnealui Hath, după efort mintal mare, dădu CIFRULUI următoarea dezlegare :

„(Comoara este) într-o casă fără sobă, fără pat, cu ușa și ferestrele bătute în stinghii (și) al cărei proprietar este mort.“

Precum observați, o anumită logică nu-i lipsea lui Hath !

Se aflau în oraș vreo trei asemenea dărîmături părăsite ; Hath le luă pe rînd, științific, și fără grabă ; în ultima dintre ruine descoperi un cufăr mărișor, negru, din interiorul căruia venea un miros ce nu prea aducea a viorele, însă omul cu ochi senini își aminti că și pirații cei răi, cînd ascund comorile, pun și un mort să le păzească !

Proteguit de bezne — aici intervine încurcătura cea blestemată ! — Hath cără acasă povara, bucuros că de-acuma scăpase de sărăcie, deschise lada și înăuntru descoperi trupul înghesuit și strangulat al unui aurar ce dispăruse din localitate de cîtva timp și despre care, nimeni nu știa unde e. *Hélas !* Aurul aurarului nu se afla și el în ladă ! Că altfel... Ce era de făcut ? Hath cel echilibrat află de-abia acum că un cadavru face parte din categoria de „obiecte“ de care greu te descotorosești ! Pîrît de către un vecin curios și cu insomnie, Hath fu umflat în zori de reprezentanții legii și împins către pușcărie pentru asasinarea bijutierului...

Cu cine dădu el ochii întîi și-ntîi în această simpatică instituție ?

Cu Bakenbardos și cu Sodrab !

De-acu-nainte, întreaga viață avură vreme din belșug să comenteze blestematul cifru, însă nu-l dezlegară, evident, fiindcă era, așa cum știm, un CIFRU-FALS. (Hę, un nou termen intră pe fir !)

Și iată, au ieșit din arenă, ca măturați de vifor, Ok cel zgîrcit, vagabondul Bakenbardos, Sodrab forfecarul, Hath cel isteț — ca să nu mai amintim de bijutierul strangulat. Ce a mai rămas ? Ei bine, ce ? A rămas lădița cu piaștri a lui Ok.

Unde își ascunde comoara un zgîrcit ?

Nu la bancă — aia poate fi jefuită, și apoi lumea află, și nu e bine. Nu o îngroapă, ca să sapi o gaură adîncă trebuie hîrleț, tîrnăcop, astea costă bani mulți ! N-o încredințează — comoara — oarecuiva, căci nu are încredere în nimeni. Prin urmare — unde ? Unde își ascunde sunătorii un zgîrcon ? Vom mai medita...

Deci, unde își ascunde avuția un zgîrcit ? Ei bine, nu știu ! Am sperat că răgazul ce mi l-am oferit îmi va oferi la rîndu-i un răspuns rezonabil : unde își dosise harpagonul Ok lădița burdușită cu piaștri strălucitori, comoara lui din care nu cheltuise un sfanț, preferînd să crape, ca un cîine al nimănui, de foame, și să ajungă la cimitirul săracilor ?... Un răspuns rezonabil nu există. Nu există. Chiar, nu există. Îl desfid pe cel care-l poate da...

Firește, stă la-ndemîna mea, și a oricui, să spun, ori să spună, că Ok își aruncase aurul într-o fîntînă părăsită, sau că topise piaștrii, prefăcîndu-i în nasturi — vopsiți într-o culoare cît mai mohorîtă — și-i cususe pe exteriorul și mai ales în interiorul jegosului său surtuc ; sau că îngropase comoara în munți și deviase albia unui torent, ca să mascheze acel loc ; sau că agățase lădița în vîrful unui arbore secular și negase public că ar fi făcut așa ceva, nu de alta, dar să rămînă secretul ; sau că, în fine, pusese cufărașul la vedere, sub Baobab, așezînd alături o tăbliță : „Aici nu se găsește nici un dram de aur !“...

Toate aceste sînt niște *posibilități,* ca și altele o mie, însă nici una și nici toate la un loc, nu rezolvă chestiunea *pe plan filozofic* — dacă-mi permiteți !

Într-adevăr, după o frămîntare, am ajuns la concluzia — destul de stranie la prima vedere, dar și la a doua — că la un moment dat *comorile se ascund singure...*

Poate pentru a se odihni, pentru a-și reface tinerețea după un destin gălăgios. O, niciodată nu se ascund definitiv, ci numai pentru un secol, două, mai rar pentru cinci, sau zece... Gîndiți-vă numai la Marele Diamant Albastru, care a apărut pe la 1500, apoi, cu toate cele cincizeci de fațete ale sale s-a dat „la fund“ pînă prin 1660, cînd îl regăsim în stăpînirea tandrei Margareta Theresa a Spaniei, pentru ca să urmeze iarăși un șir spectaculos de apariții și dispariții... Ultima „evadare“ — în anul 19... Pînă cînd ? Dar ce părere aveți despre comoara lui Rommel, pe care un șir de nebuni gălăgioși o caută și acum, ignorînd adevărul elementar că acel aur blestemat va ieși la iveală doar cînd o va dori el, aurul, prin propria sa voință. Credeți că „vulpoiul deșertului“, cum era supranumit feldmareșalul, îmbătat de victorii, apoi trezit de dezastre, a avut timp să se gîndească la aurul său, a avut cînd să-i găsească o ascunzătoare inaccesibilă ? *No, sir*, vă asigur, comoara s-a pitit singură, și încă bine. Are să se lase descoperită prin anul 2100, iar Marele Diamant Albastru va străluci iar pentru ochii noștri în jurul anului 1990.

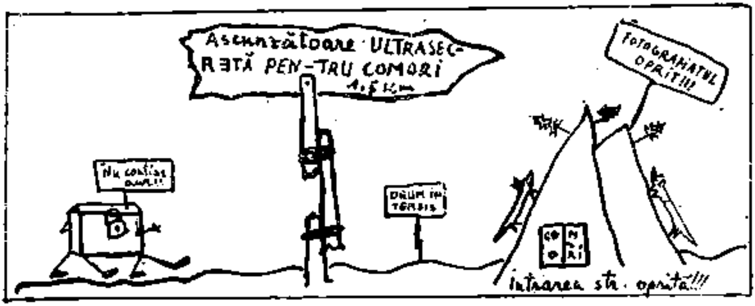

Afirmații hazardate ? Da’ de unde ! Urmărind traseul comorii lui Ok, am devenit fără voie un mare specialist. E adevărat, n-am reușit să aflu unde și-a dosit lădița cu piaștri zgîrcitul din povestea mea, în schimb am descoperit unde se află ACUM aurul lui Ok ; nu mă credeți ? Aruncați-vă ochii peste desenul de mai jos.

La prima vedere nu are nici o legătură cu narațiunile noastre... Dar mai întîi savurați humorul său subtil... Acum, priviți cu atenție elicea !

Elicea acestei nave ultramoderne — examinaţi „sala maşinilor“ — spre exemplu ! este în întregime turnată din aurul provenit din comoara lui Ok ! Evident, un strat gros de vopsea adecvată fereşte elicea de „neplăceri“.

V-am dovedit deci că acestea nu sînt basme, comoara lui Ok a apărut iar, şi nu numai că a apărut, dar circulă prin lume în văzul tuturor, însă n-o observă nimeni.

Iar într-o zi, ca să ilustreze destinul misterios al comorilor, are să dispară ; în ce condiţii ? Există cel puţin două posibilităţi : sau un taifun va trimite în hăuri superbul *paqueboat,* sau am să dezvălui eu numele navei. Pariez pe barba mea, şi a oricui, că dacă dezvălui numele navei, mîine, nu mai tîrziu decît mîine, cînd autoritarul *captain* va porunci „Cu toată viteza înainte“, va constata cu oroare că motorul face fîs... De ce ? Fiindcă i s-a şutit elicea !

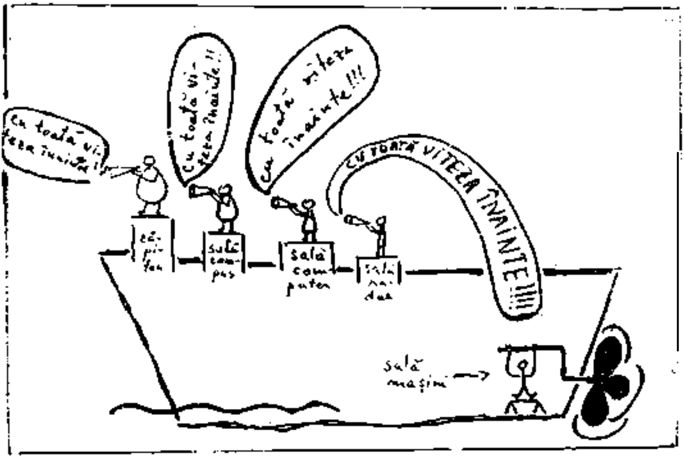
Cu toată viteza înainte !
Cu toată viteza înainte !!
Cu toată viteza înainte !!!
CU TOATĂ VITEZA ÎNAINTE !!!!
căpitan
sală compas
sală computer
sală
sală maşini

Iată de ce, deocamdată am să tac.

MISTERUL
CELOR DOUĂ CAPETE DE LEMN

La „Capra Verde“ mare festivitate, cîrciumarul Bală împlinește șaizeci de ani ; se bea măslină scoasă din ulei aromat, brînză de burduf, ciosvîrte de berbec pe varză, se mănîncă țuică tare și vin dulce, adică invers... De față, obișnuiții casei : Profesorul Halalaie, Sergiu Ceclan, Silviu Balamela, Dan Leordeanu, V., fostul detectiv particular, Americanul, Johnny Holliday și chiar Lupul și Jderul...

Și să nu uit : mai era prezent un ins care venise pe seară și nu se recomandase ; stătea acolo tăcut în ungherul său, mestecînd alene un biftec zemos, și cu toții uitaseră de existența lui, așa că prima intervenție orală a necunoscutului, în toiul unei discuții prea gălăgioase despre humor, produse uimire, dacă nu consternare chiar. El zice :

— Condiția humorului este lipsa de humor !

Toți tăcură. Lupul mîrîi nervos. Silviu Balamela lovi cu furculița în farfurie. Sergiu Ceclan întrebă :

— Ce voiești a zice, streine ?

Necunoscutul însă se învălui iar în posomorîta-i tăcere, și după o vreme, prinși în discuții, îl uitară iar.

După care Halalaie vorbi :

— La acest ospăț suculent pe care ni-l oferă dumnealui Bală, aș dori să aud, pentru desfătarea urechilor noastre, o poveste polițistă care să facă un sondaj în iraționalul transcendental și în transcendentalul irațional, dacă nu e pretențios spus...

— La mijloc aflîndu-se o crimă fără mobil, îl completă Americanul.

Învîrtind bastonul cu măciulie de argint, Johnny Holliday adăugă :

— De acord, o crimă fără mobil, şi chiar fără asasin...

— Fără mobil, fără asasin, şi chiar fără cadavru ! îşi zburli cu importanţă mustaţa Jderul.

Iar Lupul, ca orice lup, nu se lăsă nici el mai prejos :

— Fără mobil, fără asasin, fără cadavru şi fără armă !

— Ia mai tăceţi ! se răţoi Silviu Balamela. Aşa ceva este imposibil !

Şi atunci iarăşi se auzi vocea necunoscutului din colţ.

— Ziceţi imposibil ? Se ridică, apropiindu-se încet de masa festivă. Avea privire adîncă, meditativă şi galbenă. Nimic nu este imposibil ! Iar ca dovadă, am să vă servesc imediat povestea celor două capete de lemn, cu nepătrunsul lor mister...

Iată, deci, povestea :

Un sculptor, mare meşter în marmură, bronz, argilă, a dăltuit două capete de lemn identice, atît de identice, încît primul semăna mai mult cu al doilea şi viceversa. Artistul le-a aşezat faţă-n faţă, aşteptînd ce avea să urmeze. Săptămîni întregi nu s-a întîmplat nimic, cele două capete de lemn se studiau tăcute, însă, de remarcat, din clipă în clipă mai încruntate, şi tăceau, atît de crîncen tăceau, de parcă într-una s-ar fi contrazis. Totuşi — tăceau. Dezamăgit de lipsa lor de combativitate, virtuosul daltei şi-al ciocanului apucă toiagul şi se pregăti să ia calea codrului des, să aleagă alte trunchiuri care, poate, vor prinde viaţă adevărată. Dar tocmai cînd proptea uşa într-un bolovan hexagonal traversat de nervuri de pirită, auzi ceva sporovăială, şi auzind, trase cu urechea. „Eu sînt mai frumos decît tine !“ afirma dîrz primul cap de lemn. „Dar eu sînt mai celebru decît tine !“ striga şi mai vîrtos al doilea cap de lemn. „Eu am mai mult succes la femei !“

răcnea primul. „Eu am mai mult succes la critici !“ riposta secundul.

„Eu voi străbate infinitul !...“

„Eu voi merge *şi mai departe* ! ...“

Satisfăcut, sculptorul se duse la culcare şi visă că el însuşi are două capete de lemn care se bat cap în cap...

Necunoscutul îi privi ostenit pe ascultătorii săi şi tăcu. După ce tăcu, adăugă :

— Asta e tot !

— Tot ?! exclamară cu toţii dezamăgiţi. Asta nu e nimic ! !

— Ba este exact ce aţi dorit ! Cu povestea mea *v-am asasinat*, dar n-a rămas nici un cadavru, la locul crimei nu se poate găsi *nici o armă*, nimeni nu mă poate declara, juridic, *asasin*, iar de ucis, v-am ucis *fără mobil*, aşa, din prietenie... În sfîrşit, am făcut un sondaj în iraţionalul transcendental. Exact ceea ce v-a poftit inima !

Zicînd aşa, insul se ridică, pregătindu-se de plecare. Dar la uşă îl ajunse din urmă glasul lui V., fostul detectiv particular, care-l ascultase şi-l urmărise cu maximă concentrare :

— O clipă ! Cine eşti dumneata, streine ?

— Nu chiar atît de strein, ripostă individul. O bună parte a acestei seri aţi cheltuit-o încercînd să demonstraţi, nu se ştie cui, că eu nu exist ! Cel mai zelos în această direcţie te-ai arătat dumneata, domnule V., care ai fost angajatul Agenţiei conduse de mine !

— Şi, prin urmare, eşti marele Bonifaciu Lăzău ?

— Exact ! Vă rog să nu rămîneţi cu gurile căscate ! Bună seara, domnilor ! La revedere, domnilor !

CUPRINS

Inocența unei amazoane 5
Fixațiile domnului Bonifaciu Lăzău . 19
Noaptea lupilor 44
Barul Negru de la Casablanca 84
Nori de mărgean, trecătoare iluzii 110
Frumoasa și misterioasa ucigașă de la hotelul Pax 147
Profesorul avu o mișcare de spaimă . . 192
Gheară de pisică 198
Norii celeilalte lumi 225
Inocența unui alungător de furnici 245
Destinul cel blestemat al comorilor 268
Misterul celor două capete de lemn 292

colecția aventura

Leonida Neamțu

Este exact ce ați dorit! Cu povestea mea *v-am asasinat*, dar n-a rămas nici un cadavru, la locul crimei nu se poate găsi *nici o armă*, nimeni nu mă poate declara, juridic, *asasin*, iar de ucis, v-am ucis *fără mobil*, așa, din prietenie... În sfîrșit, am făcut un sondaj în iraționalul transcendental. Exact ceea ce v-a poftit inima!

NARAȚIUNI DETECTIVE

Zicînd așa, insul se ridică, pregătindu-se de plecare. Dar la ușă îl ajunse din urmă glasul lui V., fostul detectiv particular, care-l ascultase și-l urmărise cu maximă concentrare.
—O clipă! Cine ești dumneata, străine?

Lei 7,50